การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

โดย
นางสาวจิราพร สุวรรณสารคุณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

โดย
นางสาวจิราพร สุวรรณสารคุณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

NEEDS ASSESSMENT FOR THE DEVELOPMENT OF NURSING RESEARCH COMPETENCIES OF NURSING STUDENTS

By

MISS Jiraporn SUVANSARAKUN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for Master of Education (EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY)

Department of Education Foundations

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2020

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
โดย	จิราพร สุวรรณสารคุณ
สาขาวิชา	วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวรี ญานปรีชาเศรษฐ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรัญญา จันทร์ชูสกุล)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินดา วราสุนันท์)

59264304 : วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ปริญญามหาบัณฑิต
คำสำคัญ : การประเมินความต้องการจำเป็น, การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาล

นางสาว จิราพร สุวรรณสารคุณ: การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล 2) วิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล 3) เสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ปีการศึกษา 2562 จำนวน 363 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ประเด็นสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ ความถี่ ร้อยละ การทดสอบค่าที และค่าดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์เชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1.ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล พบว่า สภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่คาดหวัง รวมทุกด้านมีค่าเท่ากับ .34 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเป็นลำดับแรกมีค่า .36 รองลงมาเป็นด้านทักษะมีค่า .35 และด้านเจตคติ มีค่า.30 ตามลำดับ 2. ผลการวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล จำแนกแต่ละด้านดังนี้ ด้านความรู้พบว่า ผู้เรียนไม่สามารถจดจำสิ่งที่เรียนได้ ขาดความเชื่อมโยงในการนำความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีทางการพยาบาล ผู้สอนไม่ได้จบทางด้านสายการศึกษาและการวิจัยโดยตรง กระบวนการเรียนการสอน ไม่เข้ากับบริบทของนักศึกษา วิธีการสอนไม่หลากหลาย ความถี่ในการเข้าใช้บริการและสถิติการสืบค้นฐานข้อมูลน้อย ด้านทักษะมีการแบ่งงานออกเป็นส่วนๆ ใช้ทักษะเดิมในการสอน จัดกลุ่มจำนวนนักศึกษาปริมาณมาก ผู้สอนและนักศึกษามีสัดส่วนต่างกัน มีการกำหนดเวลาจำกัดในการทำงานวิจัย ด้านเจตคติไม่สอดคล้องกับความสนใจ ไม่มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้นักศึกษา 3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลจำแนกแต่ละด้านดังนี้ ด้านความรู้พบว่าผู้เรียน ควรมีการทบทวนทฤษฎีทางการพยาบาล โดยนำความรู้ทางทฤษฎีการพยาบาลรวมถึงผลงานวิจัยเพื่อไปสู่การปฏิบัติ ผู้สอน ควรมีการอบรมพัฒนาตนเองด้านเกี่ยวกับการวิจัย การสอนและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอน ควรมีจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย และมีการประเมินผล กระบวนการบริหารการศึกษา ควรมีการจัดทำแผนกำหนดมาตรฐานให้ชัดเจน มีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น จัดทำเอกสารชุดการเรียนรู้ เอกสารการเรียนการสอน สื่อออนไลน์ ฐานข้อมูลในการสืบค้น พร้อมทั้งจัดอัตราผู้เรียนและผู้สอนให้เหมาะสมด้านทักษะ ผู้เรียน ควรมีการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลได้ปฏิบัติโดยทั่วถึง มีการใช้กระบวนการวิจัยทางการพยาบาลองค์รวม มีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาและตรวจสอบติดตามอย่างต่อเนื่อง ผู้สอน ควรมีการอบรมเฉพาะด้านเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล และเทคนิคด้านการเรียนการสอนพร้อมกลยุทธที่หลากหลาย กระบวนการเรียนการสอนควรให้การจัดการเรียนการสอนแบบแบ่งกลุ่มเป็นงานคู่หรืองานเดี่ยว มีการจัดทำสื่อการสอนที่ทันสมัย ใช้งานได้ง่าย สะดวก มีผู้ให้คำปรึกษา ด้านเจตคติผู้เรียนสร้างความตระหนักเห็นคุณค่าในตนเอง สถานศึกษาสร้างแรงผลักดันและแรงจูงใจให้นักศึกษาเห็นประโยชน์ในงานวิจัย เสริมแรงในการทำงานวิจัยพร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนในการเสนอผลงานสู่ระดับชาติ

59264304 : Major (EDUCATIONAL RESEARCH METHODOLOGY)

Keyword : Needs Assessment, Needs Development Nursing Research

MISS JIRAPORN SUVANSARAKUN : NEEDS ASSESSMENT FOR THE DEVELOPMENT OF NURSING RESEARCH COMPETENCIES OF NURSING STUDENTS THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR CHAIYOS PAIWITHAYASIRITHAM, Ed.D.

This study aimed to 1) To assess the need for nursing research competency development of nursing students, 2) To analyze the causal and need for nursing students' research competency development, and 3) To propose guidelines in the Development of Nursing Research Competencies of Nursing Students. The sample group was 4 the year nursing students, Boromarajonani College of Nursing, Academic Year 2019, totaling 363 persons. The research instruments were questionnaires, group discussion issues, Statistics used, frequency, percentage, t-test. And the priority index value of the required order of needs and qualitatively analyzed using content analysis.

Results: 1. The results of the assessment of the needs needed to develop nursing research competency of nursing students found that the status quo was with the expected condition. The total of all aspects was equal to .34. When considering each side, it was found that The knowledge aspect had the highest priority index of necessity at .36, followed by skills at .35, and attitude at .30, respectively. 2. Analysis of the causes needed to improve the nursing research performance of nursing students. Each aspect is classified as follows: Knowledge has shown that learners cannot remember what they learned. Lack of connection in bringing knowledge about nursing theory. The instructor does not graduate directly in education and research. Teaching Process It doesn't fit the student context. Low access frequency and database query statistics. The skills are divided into sections. Use the same skills to teach. Group large numbers of students Instructors and students have different proportions. Limited time is set for research work. There is no morale for students. 3. Guidelines for improving nursing research performance of nursing students are classified in each area as follows: The knowledge found that the learner should review the nursing theory. It brings theoretical knowledge of nursing as well as research to practice. Instructors should have self-improvement training in research. Teaching and learning management strategies, the teaching process should be organized in a modern way and evaluated. The educational management process should be clearly formulated. Short-term training courses have been developed. Document learning kits, instructional materials Online Media A database of queries and appropriate rates for learners and instructors. In the skills of learners, learning should be managed so that nursing students can practice thoroughly. There are experts, consultations, and continuous monitoring. Instructors should have specific training on nursing research and teaching techniques with a variety of strategies. The teaching process should provide grouped teaching arrangements as a double or single job. Modern teaching materials are provided. Easy to use. There are consultants on attitudes, learners to raise awareness of self-esteem. Schools provide momentum and motivation for students to see the benefits of research. Strengthen research work and promote support in submissions to the national level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปได้ด้วยดีจากความเมตตา ความกรุณาดูแลเอาใจใส่ ติดตาม ให้คำแนะนำและคำปรึกษา ตลอดจนการตรวจสอบความถูกต้อง แก้ไขข้อบกพร่อง และช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน จากรองศาสตราจารย ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและผูชวยศาสตราจารย ดร.สรัญญา จันทร์ชูสกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผูชวยศาสตราจารย ดร.ยุวรี ญาณปรีชาเศรษฐ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และผูชวยศาสตราจารย ดร.พินดา วราสุนันท์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ส่งผลให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.พิทักษ์ สุพรรโณภาพ อาจารย์ ดร.มนัสนันท์ น้ำสมบูรณ์ อาจารย์กมลรัตน์ หนูสวี ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนีที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและ ดร.พัชรินทร์ สมบูรณ์ ดร.เยาวลักษณ์ มีบุญมาก ดร.นาตยา ปริกัมศีล ดร.สมหญิง ลมูลพักตร์ ดร.บรรณฑวรรณ หิรัญเคราะห์ อาจารย์อ้อมใจ ผลกายา อาจารย์ลักษณา บุญมี ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณท่านเจ้าของหนังสือ วารสาร เอกสาร และวิทยานิพนธ์ทุกเล่ม ที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาและอ้างอิงในการทำวิจัยให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์และสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.สมหญิง ลมูลพักตร์ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าให้ความรู้และคอยชี้แนะแนวทางในการทำวิจัยครั้งนี้ และผู้บริหาร เจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยหนัก โรงพยาบาลโพธารามทุกท่านที่ส่งเสริมสนับสนุน และเป็นกำลังใจในการศึกษาตลอดมา ขอขอบคุณพี่ๆ และเพื่อนๆ สาขาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษาทุกคนที่คอยดูแลและเป็นกำลังใจเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของคุณบิดา มารดา และญาติพี่น้อง ทุกคนในครอบครัว ที่เป็นกำลังใจ ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา ให้ผู้วิจัยมีความเพียรพยายามในการศึกษาจนสำเร็จการศึกษา หากคุณค่าและประโยชน์อันใดที่เกิดจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้กับทุกท่านที่กล่าวมา

จิราพร สุวรรณสารคุณ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ

กิตติกรรมประกาศ ..... ฉ

สารบัญ ..... ช

สารบัญตาราง ..... ฎ

สารบัญรูปภาพ ..... ฐ

บทที่ 1 1

บทนำ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

คำถามของการวิจัย 5

วัตถุประสงค์ 5

ขอบเขตการวิจัย 5

นิยามศัพท์เฉพาะ 6

ประโยชน์ที่จะได้รับ 7

บทที่ 2 8

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 8

ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับวิจัยทางการพยาบาล 9

ความหมายของการวิจัย 9

ความหมายของการวิจัยทางการพยาบาล 10

ความสำคัญของการวิจัยทางการพยาบาล 12

ขอบเขตของการวิจัยทางการพยาบาล 13

ความสำคัญของการวิจัยต่อวิชาชีพการพยาบาล 16
ประเภทของการวิจัย 20
ตอนที่ 2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะ 27
ความเป็นมาของสมรรถนะ 27
ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ 27
องค์ประกอบของสมรรถนะ 30
รูปแบบของสมรรถนะ 32
วิธีการศึกษาสมรรถนะ 36
ตอนที่ 3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะนักวิจัย 39
ความหมายของสมรรถนะนักวิจัย 39
องค์ประกอบของสมรรถนะการวิจัย 39
สมรรถนะด้านการวิจัยของวิชาชีพพยาบาล 41
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของนักศึกษาพยาบาล 43
แนวคิดปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของนักศึกษาพยาบาล 45
ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยทางการพยาบาล 51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะด้านการวิจัย 58
ตอนที่ 4 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น 67
ความหมายของความต้องการจำเป็น 67
ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น 68
ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น 68
ขั้นตอนในการประเมินความต้องการจำเป็น 69
กิจกรรมขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น 72
เทคนิคการประเมินความต้องการจำเป็น 74
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น 76

บทที่ 3 89
วิธีดำเนินการวิจัย 89
ระยะที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล 89
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 89
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 92
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 92
การเก็บรวบรวมข้อมูล 97
การวิเคราะห์ข้อมูล 98
ระยะที่ 2 วิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล และเสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล 100
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 100
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 100
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพประเด็นสนทนากลุ่ม 100
การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม 101
บทที่ 4 103
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 103
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 104
ตอนที่ 2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัย 105
ทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล 105
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล 118
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล 129

บทที่ 5 142
สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ 142
สรุปการวิจัย 142
อภิปรายผลการวิจัย 145
ข้อเสนอแนะ 149
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ 149
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 150
รายการอ้างอิง 151
ภาคผนวก 160
ภาคผนวก ก หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 161
ภาคผนวก ข ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC) 166
ภาคผนวก ค หนังสือขอทดลองเครื่องมือวิจัย 174
ภาคผนวก ง หนังสือขออนุเคราห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 176
ภาคผนวก จ แบบสอบถาม 181
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มและรายชื่อผู้ที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม 192
ภาคผนวก ช ประเด็นสนทนากลุ่มที่ใช้ในการวิจัย 197
ภาคผนวก ซ หนังสือขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ 202
ประวัติผู้เขียน 204

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงการสังเคราะห์สมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลจากเอกสารและงานวิจัยที่ .84

ตารางที่ 2 จำนวนนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนีที่สุ่มได้จำแนกตามภูมิภาค 91

ตารางที่ 3 กำหนดโครงสร้างของเนื้อหาที่ต้องการประเมิน และจำนวนข้อคำถาม 94

ตารางที่ 4 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม 97

ตารางที่ 5 จำนวนอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามตามจำนวนและร้อยละ 98

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง 104

ตารางที่ 7 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านความรู้ 105

ตารางที่ 8 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านทักษะ..... 107

ตารางที่ 9 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านเจตคติ..... 109

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านความรู้..... 111

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านทักษะ..... 113

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านเจตคติ..... 115

ตารางที่ 13 สรุปผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลรายด้าน 117

ตารางที่ 14 สรุปสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล..... 128

ตารางที่ 15 สรุปแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล 141

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบดำเนินการวิจัยในประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะ 88

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีบุคลากรในระบบสาธารณสุขจำนวนมากที่สุด มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาลทั้งระยะเฉียบพลัน ฉุกเฉิน และโรคเรื้อรัง รวมทั้งการฟื้นฟูสภาพ (สภาการพยาบาล, 2552) ซึ่งในวิชาชีพพยาบาลต้องมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ การศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี คณะพยาบาลศาสตร์กล่าวไว้ว่า 1) มีความรอบรู้ในศาสตร์ทางการพยาบาลการผดุงครรภ์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และสามารถประยุกต์ได้อย่างเหมาะสมในการปฏิบัติการพยาบาล 2) สามารถปฏิบัติการพยาบาลองค์รวมเน้นความปลอดภัยของผู้รับบริการทุกช่วงชีวิตทุกภาวะสุขภาพ ทุกระดับของสถานบริการสุขภาพ และในความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ทางการพยาบาลการผดุงครรภ์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ 3) สื่อสารด้วยภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) คิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์คิดอย่างมีวิจารณญาณ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 5) มีความรู้และสมรรถนะด้านดิจิทัลในการศึกษาค้นคว้า การปฏิบัติงาน การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น 6) สามารถใช้กระบวนการวิจัยและกระบวนการสร้างนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาทางการพยาบาลและทางสุขภาพ 7) แสดงภาวะผู้นำและสามารถบริหารจัดการในการทำงานร่วมกับทีมสุขภาพ สหวิชาชีพและผู้เกี่ยวข้อง 8) มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์มีความรับผิดชอบ และมีความเอื้ออาทร 9) สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และสนใจใฝ่รู้ในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 10) สามารถใช้การวิเคราะห์เชิงตัวเลข และใช้สถิติอย่างเหมาะสมในวิชาชีพ 11) แสดงออกถึงการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล ตระหนักในคุณค่าวิชาชีพ และสิทธิของพยาบาล 12) เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขตลอดจนเป็นพลเมืองดีของชาติ ภูมิภาค และประชาคมโลก 13) สมรรถนะทางวัฒนธรรม สามารถปฏิบัติงานในสภาพการณ์ของความแตกต่างทางวัฒนธรรม (มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์, 2560) การเป็นพยาบาลวิชาชีพที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ที่จะสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างปลอดภัย ตามขอบเขตของวิชาชีพ นอกจากนั้นต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบและเป็นผู้ร่วมงานที่มีประสิทธิภาพ มีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง และพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลที่เกี่ยวกับความสามารถใช้กระบวนการวิจัยและกระบวนการสร้างนวัตกรรม ในการแก้ไขปัญหาทางการพยาบาลและทางสุขภาพ ด้านวิชาการและการวิจัย (Scholarly Activities) นักศึกษาพยาบาล

จำเป็นต้องมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการทำวิจัย เพื่อให้ได้งาน มีการริเริ่มค้นคว้าความรู้ใหม่ๆ มีความใฝ่รู้ มีทักษะ แสวงหาความรู้ พัฒนาบทบาทของตนด้านวิชาการและวิจัยด้วยการทำวิจัย จัดทำผลงานทางวิชาการ สอนและเผยแพร่ความรู้สู่สังคมได้ (เลิศฤทธิ์ วุฒิตันติพงษ์, 2557)

การวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี ทั้งการนำกระบวนการวิจัยและผลการวิจัยมาใช้ให้เกิดประโยชน์ หัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา เมื่อพิจารณาถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้นั้นจะพบว่าวิชาชีพพยาบาลเป็นบุคลากรวิชาชีพ ซึ่งทำหน้าที่การจะเป็นวิชาชีพได้นั้น จะต้องมีองค์ความรู้เฉพาะผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องเข้ารับการศึกษาฝึกอบรมให้มีความรู้ในศาสตร์เฉพาะของวิชาชีพนั้น ๆ มีมาตรฐานการปฏิบัติเป็นการเฉพาะสำหรับวิชาชีพโดยมีองค์ความรู้เป็นพื้นฐาน มีจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติในบทบาทที่ต้องรับผิดชอบต่อสังคม มีมาตรฐานการศึกษาและการปฏิบัติสำหรับวิชาชีพที่ถูกกำหนดโดยองค์กรวิชาชีพนั้น ๆ (สมจิต หนุเจริญกุล, 2544)การพยาบาลเป็นการกระทำต่อมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลและช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วยรวมถึงการฟื้นฟูสภาพ การป้องกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพ ช่วยเหลือแพทย์กระทำการรักษาโรคโดยอาศัยหลักวิทยาศาสตร์และศิลปะ การพยาบาล (พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์, 2540) วิชาชีพพยาบาลจึงเป็นวิชาชีพที่ต้องมีองค์ความรู้เฉพาะ ซึ่งต้องเรียนรู้เกี่ยวกับมนุษย์รวมถึงศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะนำความรู้มาปฏิบัติการพยาบาลได้ถูกต้องภายใต้มาตรฐานและขอบเขตของวิชาชีพ โดยมีสภาการพยาบาลเป็นองค์กรวิชาชีพ การพยาบาลที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อดูแลสมาชิกผู้ประกอบวิชาชีพให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสภาการพยาบาล โดยมีสภาการพยาบาลเป็นองค์กรวิชาชีพการพยาบาลที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อดูแลสมาชิกผู้ประกอบวิชาชีพให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ สภาการพยาบาลจึงได้กำหนดสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพทั่วไปที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรีว่าเป็นความรู้ ทักษะและเจตคติ ของพยาบาลวิชาชีพที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีที่จะสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างปลอดภัย ตามขอบเขตของวิชาชีพ นอกจากนี้จะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบและเป็นผู้ร่วมงานที่มีประสิทธิภาพ มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองและพัฒนางานอย่างต่อเนื่องรวมทั้งเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (สภาการพยาบาล, 2553)

การศึกษาวิจัยและสร้างองค์ความรู้ทางการพยาบาลเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของแผนยุทธศาสตร์การบริการพยาบาลที่พยาบาลตลอดจนหน่วยงานบริการพยาบาลจะต้องนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบริการพยาบาลอย่างเหมาะสม (วิไลพรรณ สมบุญตนนท์, 2552)อันจะส่งผลให้ผู้รับบริการและสังคมโดยรวมได้รับการตอบสนองความต้องการด้านสุขภาพรวมทั้งได้รับบริการที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นซึ่งตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528 และมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์(ฉบับที่2) สภาการ

พยาบาลได้กำหนดสมรรถนะด้านวิชาการและวิจัยเป็นสมรรถนะหนึ่งที่สำคัญของพยาบาลวิชาชีพ (ศิริพร ขัมภลิขิต, 2556)ซึ่งการวิจัยทางการพยาบาลเป็นแนวทางที่สำคัญอย่างยิ่งในการได้ซึ่งความรู้ใหม่ องค์ความรู้ที่ได้จากการผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในการเป็นความรู้ที่ผ่านกระบวนการสืบสวนอย่างมีเหตุผลตามหลักทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Inquiry) ถือได้ว่ามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการพยาบาล (วิภาดา คุณาวิกติกุล, 2548)ร่วมกับวิชาวิจัยทางการพยาบาลเป็นวิชาสำคัญที่ส่งเสริมให้บัณฑิตพยาบาลมีลักษณะอันพึงประสงค์ในการสร้างองค์ความรู้และพัฒนางานโดยใช้กระบวนการวิจัย วัตถุประสงค์ของวิชาจะเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัย สามารถเขียนโครงร่างการวิจัยและทำการวิจัยขั้นพื้นฐานได้โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน หลักจริยธรรมและจรรยาบรรณของนักวิจัย (สถาบันพระบรมราชชนก, 2545) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จึงได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย ทั้งการบรรยาย อภิปราย มอบหมายให้นักศึกษาทำกิจกรรมและลงมือทำวิจัยจริงตามกระบวนการวิจัยที่ได้เรียนมา จะสามารถเข้าใจและเรียนรู้กระบวนการวิจัยทั้งหมดจนนำไปสู่การลงมือทำวิจัยจริงได้ด้วยตนเอง โดยเป็นการเรียนรู้จากการวิจัย และเป็นการสร้างนักวิจัย ซึ่งจะได้บุคคลที่มีลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นผู้สร้างนวัตกรรม เป็นผู้ที่ทำงานได้อย่างอิสระ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำความเข้าใจในปัญหาและสามารถแก้ปัญหาได้ เป็นผู้ที่มีทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ และมีความสามารถในการจัดการกับข้อมูลที่มีมากมายหลายรูปแบบ (ไพศาล สุวรรณน้อย, 2549)

อย่างไรก็ตามจากการปฏิรูปการศึกษาและการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทำให้การวิจัยทางการพยาบาลได้รับความสนใจและเห็นความสำคัญเพิ่มมากขึ้นจนถึงปัจจุบันและถึงแม้ว่าจะมีการปฏิรูปการศึกษามานาน แต่ก็ยังพบว่าการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลยังมีปัญหาอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นการที่นักศึกษาพยาบาลไม่มีความรู้ ไม่มีทักษะ และเจตคติที่ดีในการทำวิจัย เนื่องจากไม่มีเวลา ภาระงานมาก ไม่เห็นคุณค่าประโยชน์ของการวิจัยทำวิจัยการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลใช้เวลาในการดำเนินงานนานมากทำให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันเหตุการณ์ ความรู้ของนักศึกษาพยาบาลที่รับจากการเรียนการสอนอาจไม่เพียงพอที่จะทำให้นักศึกษาพยาบาลสามารถทำวิจัยได้ ขาดการติดตามให้ข้อเสนอแนะและตรวจผลงานการวิจัยและมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยน้อย และจากการศึกษาปัญหาของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก พบว่า ปัญหาของนักเรียนพยาบาลสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้านดังนี้ 1) ปัญหาทางด้านการเรียน นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีปัญหาในการทบทวนความรู้และการเตรียมสอบแต่ละรายวิชามากที่สุด นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 และ 3 มีปัญหาได้เกรดเฉลี่ยรวมต่ำกว่าที่ตั้งใจไว้มากที่สุด ชั้นปีที่ 4 มีปัญหาเกี่ยวกับการทำงานวิจัย มากที่สุด (อาระวี ทับทิม, 2554)จะเห็นได้ว่าปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเหตุการณ์ที่นำไปสู่การวิจัยของนักศึกษาพยาบาลที่ไม่ถูกต้องมีความคลาดเคลื่อนจากวิธีการนักศึกษาพยาบาลควรจะปฏิบัติจริงจะส่งผลต่อคุณภาพของงานวิจัยที่จะ

นำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นการที่จะพัฒนานักศึกษาพยาบาลให้สามารถทำการวิจัยได้อย่างถูกต้องขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญอย่างมากและเป็นขั้นตอนแรกในการวางแผนเพื่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาล อันได้แก่การประเมินความต้องการจำเป็น (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558)

กระบวนการการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) จัดทำเพื่อการประเมินความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นจริง (What Is) กับสภาพที่ควรจะเป็น (What Should Be) เพื่อระบุสิ่งที่ต้องการให้เป็นว่ามีลักษณะแบบใด จากนั้นนำผลที่ได้จากการประเมินมาวิเคราะห์และสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าควรจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขอย่างไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการ จัดการศึกษาหรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก จากนิยามดังกล่าว “วิธีการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์” ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) การวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) และการกำหนดแนวทางแก้ไข (Needs Solution Selection) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550)ดังนั้นในการพัฒนานักศึกษาพยาบาลให้สามารถดำเนินการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องอาศัยข้อมูลที่เชื่อถือได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นเสียก่อน เพราะถ้าเกิดการตัดสินใจผิดพลาดย่อมหมายถึงการสูญเสียทั้งในด้านงบประมาณ เวลา และยังส่งผลกระทบไปยังผู้เรียนอีกด้วย ซึ่งผลการวิจัยนี้จะทำให้ ทราบระดับความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล พร้อมทั้งการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ เพื่อทราบสาเหตุของความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล รวมถึงแนวทางหรือกลยุทธ์ที่จะเป็นการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยทางการพยาบาลสำหรับนักศึกษาพยาบาลต่อไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล เกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ในการพัฒนาด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะนำไปสู่การแก้ไขและพัฒนาด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ได้อย่างสอดคล้องกับสภาพบริบทตามความต้องการจำเป็นอย่างแท้จริง

คำถามของการวิจัย

1. นักศึกษาพยาบาลมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลอะไรบ้าง

2. สาเหตุใดที่ทำให้นักศึกษาพยาบาลมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาล

3. แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

2. เพื่อวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

ขอบเขตการวิจัย

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) และข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการการสนทนากลุ่ม

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วย

1.1 การระบุความต้องการจำเป็นด้วยการจัดลำดับความสำคัญโดยใช้แบบสอบถามที่มีรูปแบบการตอบสนองคู่ (Dual-Response Format)

1.2 การวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็นด้วยการวิเคราะห์ และการกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็นด้วยเทคนิคสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร (Population) คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จำนวน 30 แห่ง ที่ผ่านการเรียนรายวิชาวิจัยทางการพยาบาล ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 3,775 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จำนวน 30 แห่ง ที่ผ่านการเรียนรายวิชาวิจัยทางการพยาบาล ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 363 คน โดยใช้การสุ่มแบบ 2 ขั้นตอน (two-stage random sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยแบ่งเขตภูมิภาคออกเป็น 5ภูมิภาค ได้แก่ภาคเหนือ ภาคกลาง 1 ภาคกลาง 2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ โดยสุ่มมา 2 ภูมิภาค สุ่มภาคละ 2 สถาบัน เพื่อให้ได้จำนวนนักศึกษาพยาบาลตามที่ได้คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างไว้ โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยเลือกอย่างเจาะจงเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสถาบันทั้งหมดที่สุ่มได้ จำนวน 363 คน

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง เพื่อหาสาเหตุและแนวทางในการการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

นิยามศัพท์เฉพาะ

สมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาล หมายถึง คุณลักษณะด้านความรู้ ทักษะ เจตคติในการวิจัยที่นักศึกษาพยาบาลจำเป็นต้องมีเพื่อให้สามารถพัฒนาวิชาชีพพยาบาลด้านการวิจัยที่เหมาะสม ถูกต้อง ตามสภาพความเป็นจริง ตามกระบวนการและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้

ความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาล หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นตามสมรรถนะด้านการวิจัยในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติในการวิจัยที่นักศึกษาพยาบาลต้องมี เพื่อให้สามารถพัฒนาวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพ

การประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ หมายถึง การประเมินความต้องการจำเป็นที่ให้ข้อมูลครบถ้วน ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ การระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็น และการกำหนดแนวทางแก้ไข

สาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาล หมายถึงสาเหตุที่นำไปสู่การเกิดความต้องการจำเป็นต่อสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาล หมายถึง วิธีการที่ใช้ในการพัฒนานักศึกษาพยาบาลด้านการวิจัยทางการพยาบาลในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติในการวิจัยทางการพยาบาล

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งเป็นจะประโยชน์ต่อสถาบันในการผลิตนักศึกษาพยาบาล ทั้งในส่วนของตัวนักศึกษาพยาบาล อาจารย์ผู้สอน อาจารย์นิเทศ ส่งเสริมพัฒนาการวิจัยในนักศึกษาพยาบาลให้มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ ในด้านวิจัยทางการพยาบาล และช่วยให้นักศึกษาพยาบาลสามารถนำความรู้และความสามารถในการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลไปพัฒนาได้

2. ได้สารสนเทศเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความสามารถการประเมินเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาพยาบาลในการเตรียมความพร้อมของตนเองทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติในด้านสมรรถนะการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล รวมถึงสารสนเทศดังกล่าวยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะสถาบันผลิตนักศึกษาพยาบาลในการเตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษาพยาบาลเพื่อป้องกันสาเหตุที่จะทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และเจตคติ ในสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

3. ได้สารสนเทศเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการวางนโยบายหรือมาตรการเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ของสถาบันในการผลิตพยาบาล

มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทที่ 2
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องออกเป็น 4 ตอน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล

1.1 ความหมายของการวิจัย

1.2 ความหมายของการวิจัยทางการพยาบาล

1.3 ความสำคัญของการวิจัยทางการพยาบาล

1.4 ขอบเขตของการวิจัยทางการพยาบาล

1.5 ความสำคัญของการวิจัยต่อวิชาชีพการพยาบาล

1.6 ชนิดของการวิจัย

ตอนที่ 2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะ

2.1 ความเป็นมาของสมรรถนะ

2.2 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

2.3 องค์ประกอบของสมรรถนะ

2.4 รูปแบบของสมรรถนะ

2.5 วิธีการศึกษาสมรรถนะ

ตอนที่ 3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะนักวิจัย

3.1 ความหมายของสมรรถนะนักวิจัย

3.2 องค์ประกอบของสมรรถนะการวิจัย

3.3 สมรรถนะด้านการวิจัยของวิชาชีพพยาบาล

3.4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของนักศึกษาพยาบาล

3.5 แนวคิดปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของนักศึกษาพยาบาล

3.6 ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

3.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะด้านการวิจัย

ตอนที่ 4 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

4.1 ความหมายของความต้องการจำเป็น

4.2 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

4.3 ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

4.4 ขั้นตอนในการประเมินความต้องการจำเป็น

4.5 กิจกรรมขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

4.6 เทคนิคการประเมินความต้องการจำเป็น

4.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น

ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับวิจัยทางการพยาบาล

ความหมายของการวิจัย

การวิจัย (Research) การวิจัยตรงกับภาษาอังกฤษว่า Research ซึ่งถ้าจะพิจารณาตามรากศัพท์จะพบว่า Re หมายถึงการกระทำซ้ำหรือการทำใหม่อีกครั้งหนึ่ง และ Search หมายถึง การค้นคว้าอย่างระมัดระวัง ดังนั้นการวิจัยจึงเป็นการค้นคว้าหาความจริงโดยการกระทำซ้ำหรือทำใหม่หลายครั้งเพื่อแน่ใจว่าจะได้ความรู้ใหม่ที่ถูกต้อง ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายหรือนิยามคำว่าการวิจัยไว้ดังนี้

อนันต์ ศรีโสภา (2527) การวิจัย หมายถึง กระบวนการเสาะแสวงหาความรู้จากปัญหาที่ชัดเจนอย่างมีระบบ โดยมีการทดสอบสมมติฐานที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในเรื่องนั้น ๆ เพื่อนำไปพยากรณ์หรือสังเกตการเปลี่ยนแปลงเพื่อควบคุมสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้คงที่

วิจิตร ศรีสุพรรณ (2528)การวิจัย หมายถึง การค้นหาคำตอบของคำถาม ข้อสงสัย หรือปัญหา ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ โดยมีกระบวนการดำเนินไปอย่างมีระบบ ซึ่งอาจได้มาจากการสังเกต สอบถาม หรือทดลอง มีการวิเคราะห์ ตีความหมายข้อมูล เพื่อให้ได้คำตอบที่เชื่อถือได้

ยุวดี ฤๅชา และคณะ (2540)การวิจัย หมายถึง การค้นคว้าเพื่อหาข้อเท็จจริง หรือความรู้ใหม่ เพื่อนำไปตั้งกฎหรือทฤษฎี หรือหาแนวทางในการปฏิบัติโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2540) การวิจัย หมายถึง กระบวนการค้นคว้าหาข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์ตามธรรมชาติอย่างมีระบบ ระเบียบ และมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน เพื่อให้ได้ความรู้ที่เชื่อถือได้

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2543)การวิจัย หมายถึง การแสวงหาความรู้ความจริงด้วยวิธีการที่มีระบบมีความเชื่อถือได้โดยอาศัยระเบียบวิธีการวิทยาศาสตร์เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ที่เป็นคำตอบปัญหาตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2548)การวิจัย หมายถึง การศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์หรือทดลองอย่างมีระบบโดยอาศัยอุปกรณ์หรือวิธีการเพื่อให้พบข้อเท็จจริงหรือหลักการไปใช้ในการตั้งกฎทฤษฎีหรือแนวทางในการปฏิบัติ

Best (1977)การวิจัย หมายถึง การสังเคราะห์และการบันทึกสิ่งที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภายใต้การควบคุมในลักษณะที่เป็นระบบระเบียบและตรงไปตรงมาสามารถนำไปสู่การสร้างเกณฑ์ทั่วไป สร้างหลักการและทฤษฎีที่ก่อให้เกิดการพยากรณ์และการควบคุมเหตุการณ์ที่หลากหลายซึ่งอาจเป็นผลที่เกิดมาเป็นสาเหตุของกิจการเฉพาะอย่างใดก็ได้

Kerlinger(1986) การวิจัย หมายถึง การศึกษาค้นคว้าอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของเหตุการณ์ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติโดยใช้วิธีการอย่างเป็นระบบมีการควบคุมและเป็นเชิงประจักษ์

Burns & Grove (2005) การวิจัย หมายถึง การค้นคว้าอย่างเป็นระบบเพื่อทดสอบความรู้ที่มีอยู่หรือเพื่อให้ได้ความรู้ใหม่

สรุปได้ว่า การวิจัย หมายถึง กระบวนการค้นหาความรู้ความจริงด้วยวิธีการที่มีระบบ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงหรือความรู้ใหม่ที่เชื่อถือได้

ความหมายของการวิจัยทางการพยาบาล

การพยาบาลเป็นวิชาชีพสาขาวิชาหนึ่งที่มีองค์ความรู้ของตนเอง พยาบาลจึงต้องมีการทำวิจัยเพื่อการค้นหาความรู้สำหรับการปฏิบัติการพยาบาลและพัฒนาศาสตร์และวิชาชีพการพยาบาลให้เจริญก้าวหน้าสำหรับความหมายของการวิจัยทางการพยาบาลได้มีผู้ให้ความหมาย หรือนิยามคำว่าการวิจัยทางการพยาบาลไว้ ดังนี้

วิจิตร ศรีสุพรรณ (2528) การวิจัยทางการพยาบาล หมายถึง เป็นการวิจัยสาขาหนึ่ง โดยศึกษาในศาสตร์ของพยาบาลและกระทำโดยพยาบาล การวิจัยตามแนวกว้างและลึกในขอบเขตของ

การพยาบาล ส่วนที่เป็นอิสระ (Independent) และส่วนที่ต้องอาศัยการปฏิบัติจากแผนการรักษาของแพทย์ (Dependent) ทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสภาพ และการเตรียมหรือฝึกอบรมพยาบาลหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาล

ศิริพร ขัมภาลิขิต (2535) การวิจัยทางการพยาบาล หมายถึง การศึกษาเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงหรือหาความรู้ใหม่ทางการพยาบาล เพื่อนำไปตั้งกฎและทฤษฎี และเพื่อหาแนวทางปฏิบัติโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย วิจัยทางการพยาบาลมีขอบเขตทางด้านการปฏิบัติการพยาบาล การบริหารการพยาบาลและการศึกษาพยาบาล วิจัยด้านการปฏิบัติการพยาบาลมีความสำคัญในการพัฒนาศาสตร์ทางการพยาบาลและการแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล วิจัยด้านการบริหารการพยาบาลมีความสำคัญในการแก้ปัญหา และพัฒนาการบริหารการพยาบาลให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการควบคุมคุณภาพปฏิบัติการพยาบาลให้ได้มาตรฐานโดยสม่ำเสมอ วิจัยด้านการศึกษาพยาบาลจะช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษาให้ได้บัณฑิตมีคุณภาพตามวัตถุประสงค์

เพชรน้อย สิงห์ช่างชัยและคณะ (2539) การวิจัยทางการพยาบาล หมายถึง การศึกษาเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงหรือความรู้ใหม่ทางการพยาบาล เพื่อนำไปตั้งกฎ ทฤษฎี และเพื่อหาแนวทางปฏิบัติโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย

บุญใจ ศรีสถิตย์นรากูร (2550) การวิจัยทางการพยาบาล หมายถึง การค้นคว้าหาคำตอบที่เป็นข้อสงสัยหรือเป็นประเด็นปัญหาทางการพยาบาลโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อองค์ความรู้ใหม่มีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาศาสตร์ทางการพยาบาล รวมทั้งพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการพยาบาล (Nursing Practice) การบริหารการพยาบาล (Nursing Administration) และการศึกษาพยาบาล (Nursing Education)

Polit & Hungler (2001) การวิจัยทางการพยาบาล หมายถึง การศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ที่เป็นประเด็นสำคัญของวิชาชีพการพยาบาล

สรุปได้ว่า การวิจัยทางการพยาบาล หมายถึง การศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ความรู้หรือข้อเท็จริงใหม่ที่น่าเชื่อถือและเกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางการพยาบาล ด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสภาพ และการเตรียมหรือฝึกอบรมพยาบาลหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาล เพื่อนำไปตั้งกฎ ทฤษฎีและเพื่อหาแนวทางปฏิบัติโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งอาจเป็นองค์ความรู้ทางด้านการปฏิบัติการพยาบาล การศึกษาพยาบาล และการบริหารการพยาบาล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาล

ความสำคัญของการวิจัยทางการพยาบาล

การวิจัยได้เข้ามามีบทบาทในการพยาบาลตั้งแต่สมัยของฟลอเรนส์ไนติงเกล ในระยะแรกการวิจัยทางการพยาบาลได้มีการพัฒนาอย่างช้า ๆ แต่ปัจจุบันได้มีการวิจัยอย่างกว้างขวางโดยมุ่งที่จะพัฒนาองค์ความรู้ทางการปฏิบัติการพยาบาล คุณภาพการพยาบาล การศึกษาพยาบาล และการบริหารการพยาบาล (ศิริพร ขัมภลิขิต , 2535 ; บุญใจ ศรีสถิตย์นรากูร, 2550; รัตน์สิริ ทาโต, 2551; บุญพิชชา จิตต์ภักดี, 2557; Polit & Beck, 2004) การวิจัยจึงมีความสำคัญต่อการพยาบาลโดยสรุปดังนี้

1. สร้างและพัฒนาองค์ความรู้ (Body of Knowledge) ทางการพยาบาล องค์ความรู้ทางการพยาบาลได้มาจากการศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทางการพยาบาล มีการนำปรากฏการณ์นั้นมาทำการวิจัยซ้ำแล้วซ้ำอีกจนกระทั่งสามารถที่จะสรุปเป็นแนวคิดที่เป็นองค์ความรู้ทางการพยาบาล นอกจากนี้แนวคิดทางการพยาบาลที่ได้มาหรือที่มีอยู่แล้วนั้น ต้องถูกนำมาทำการใช้และทำการวิจัยต่อไปเพื่อขยายขอบเขตขององค์ความรู้ให้กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น ซึ่งการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ทางการพยาบาลเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้วิชาชีพการพยาบาลมีความเจริญเติบโตและก้าวหน้าไปอย่างต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง

2. ทดสอบความรู้ทางการพยาบาล เป็นความสำคัญอีกประการหนึ่งของการวิจัยทางการพยาบาล เพราะความรู้ต่างๆ ที่ได้มีการสร้างและพัฒนาขึ้นมา จะต้องมีการทำการวิจัยเพื่อทดสอบและยืนยันความรู้นั้นว่าเป็นไปตามที่กล่าวไว้จริงหรือไม่ ถ้านำไปศึกษาในอีกสถานที่หรือสภาพการณ์ที่แตกต่างจากเดิมความรู้นั้นจะยังคงใช้ได้หรือไม่ ผลการวิจัยจะเป็นสิ่งยืนยันถึงความสัมพันธ์ต่าง ๆ ของความรู้ทางการพยาบาลนั้น หรืออาจทำให้ได้ข้อค้นพบใหม่ที่จะต้องนำไปศึกษาและประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลต่อไป

3. แก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล พยาบาลสามารถที่จะทำการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติการพยาบาล ไม่ว่าจะเป็นในขั้นตอนใดของกระบวนการพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสภาพ เพื่อช่วยในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว การวิจัยจะเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาวิธีการการปฏิบัติการพยาบาล และกิจกรรมต่างๆ ที่จะให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยที่มีภาวะความเจ็บป่วยแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม ทำให้มีวิธีการปฏิบัติการพยาบาลหรือเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลใหม่เกิดขึ้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะทำให้ผู้ป่วยและครอบครัวได้รับบริการที่มีคุณภาพอยู่เสมอ

4. แก้ปัญหาและพัฒนาการบริหารการพยาบาล การบริหารการพยาบาลเป็นการใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการบริหารที่กำหนดไว้ ปัญหาในการบริหารงานสามารถเกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของการบริหารไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคลากร การอำนายการ และการควบคุม ปัญหาเหล่านี้บางครั้งก็สามารถจะแก้ไขไปได้โดยวิธีการอื่น ๆ แต่บางครั้งก็จะต้องอาศัยการวิจัยเป็นเครื่องมือในการหาคำตอบหรือวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้ นอกจากนี้แล้ว การวิจัยในเทคนิคหรือวิธีการบริหารต่างๆ จะทำให้ผู้บริหารการพยาบาลสามารถนำไปพัฒนาการบริหารการพยาบาลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

5. แก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษาพยาบาล การศึกษาพยาบาลเป็นกระบวนการในการผลิตพยาบาล ดังนั้นในการจัดการด้านการศึกษาพยาบาลจะต้องประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้าซึ่งได้แก่ หลักสูตร ผู้เรียน ผู้สอน งบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ กระบวนการในการผลิตตั้งแต่เริ่มรับผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ จนกระทั่งผู้เรียนสำเร็จการศึกษา และยังต้องมีการประเมินผลผลิตว่าเป็นอย่างไร ตรงกับจุดมุ่งหมายในการผลิตหรือไม่ มีข้อบกพร่องตรงไหน และควรจะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาอย่างไร ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าวสามารถที่จะนำการวิจัยมาใช้เพื่อค้นหาวิธีการที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาพยาบาลมีคุณภาพสามารถผลิตพยาบาลที่มีคุณสมบัติที่สนองต่อความต้องการของสังคมและมีความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลที่มีคุณภาพ

สรุปได้ว่า การวิจัยทางการพยาบาล มีความสำคัญต่อวิชาชีพพยาบาล สามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้ พัฒนา และแก้ปัญหาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ ทดสอบความรู้ทางการพยาบาล แก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล การบริหารการพยาบาล การศึกษาพยาบาล เพื่อให้สามารถทำงานเกี่ยวกับการพยาบาลให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพในการพัฒนาตนเอง งานและองค์กรต่อไป

ขอบเขตของการวิจัยทางการพยาบาล

ขอบเขตของการวิจัยทางการพยาบาล สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน (ประกาย จิโรจน์กุล, 2552; ศิริพร ขัมภลิขิต, 2556) ดังนี้

1. การวิจัยด้านการปฏิบัติการพยาบาล
2. การวิจัยด้านการบริหารการพยาบาล

3. การวิจัยด้านการศึกษาพยาบาล

ทั้งนี้ การวิจัยด้านการบริหารการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลอาจรวมเรียกว่าเป็นการวิจัยทางการพยาบาลทางด้านสังคมศาสตร์การพยาบาล

1. ขอบเขตการวิจัยด้านปฏิบัติการพยาบาล

การวิจัยด้านการปฏิบัติการพยาบาล เป็นวิจัยที่มีผลโดยตรงต่อการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งความรู้ทางการพยาบาลและเพื่อแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติและพัฒนาการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ ดังนี้

1.1 การวิจัยเพื่อค้นหาความรู้ ศาสตร์ทางการพยาบาล เป็นการวิจัยเกี่ยวกับมโนทัศน์ของคนในฐานะผู้รับบริการพยาบาล มโนทัศน์ของสิ่งแวดล้อม สุขภาพและการพยาบาล โดยอาจเป็นการวิจัยเพื่อค้นหาความรู้ใหม่ด้วยตนเอง หรือทดสอบความรู้ที่มีผู้กล่าวไว้แล้ว

1.1.1 การวิจัยเพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับมโนทัศน์และความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ ซึ่งจะเป็นวิจัยพื้นฐานเพื่อให้ทราบคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษา หรือค้นหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ต้องการศึกษา

1.1.2 การวิจัยเพื่อทดสอบความรู้หรือทฤษฎี เป็นการวิจัยเพื่อพิสูจน์ว่าสิ่งที่มีผู้กล่าวไว้แล้วนั้นเป็นจริงหรือไม่ โดยความรู้ที่ทดสอบอาจเป็นความรู้เพียงมโนทัศน์เดียว เช่นมโนทัศน์ของความเครียด ความกลัวตาย ความผิดหวัง การช่วยตัวเอง หรืออาจเป็นทฤษฎีหรือกรอบแนวคิดทางการพยาบาล เช่น ทฤษฎีของรอย ทฤษฎีของโรเจอร์ ทฤษฎีของโอเร็ม เป็นต้น

1.1.3 การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพในการปฏิบัติการพยาบาลนั้นประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆมากมาย ทั้งกิจกรรมเพื่อดูแลแก้ไขปัญหาขณะป่วย เช่น การดูดเสมหะ การฉีดยา การให้อาหารทางสายยาง กิจกรรมฟื้นฟูสภาพ เช่น การให้ผู้ป่วยหัดเดินในระยะหลังผ่าตัด กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ซึ่งจะเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการสอน การให้ความรู้ด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้รับบริการได้มีความรู้เพิ่มขึ้น เปลี่ยนเจตคติและปฏิบัติสิ่งที่ถูกต้อง รวมทั้งการใช้กลวิธีต่างๆในการแก้ไขปัญหาของผู้รับบริการ และวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการพยาบาล ซึ่งเป็นเทคโนโลยีสำคัญในการปฏิบัติการพยาบาล ตัวอย่างการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติการ

2. ขอบเขตของการวิจัยด้านการบริหารการพยาบาล

ในการปฏิบัติการพยาบาลนั้น สิ่งแวดล้อมนั้นคือการบริหารการพยาบาลที่เอื้ออำนวย ควบคุม กำหนดแนวปฏิบัติการพยาบาล การบริหารการพยาบาลจะประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ผู้บริหารทุกระดับและกระบวนการบริหาร การวิจัยบริหารการพยาบาล สามารถแบ่งออกได้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับผู้บริหาร การวิจัยกระบวนการบริหารการพยาบาล และการวิจัยเพื่อควบคุมคุณภาพการพยาบาล

2.1 การวิจัยผู้บริหารการพยาบาล ผู้บริหารการพยาบาลทุกระดับเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการกำหนดกลไกลต่างๆในการบริหารภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตน เช่น หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลจะเป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดในการบริหารการพยาบาลของหน่วยงาน ผู้ตรวจการหรือพยาบาลหัวหน้าสาขาต่างๆ ดูแลรับผิดชอบการพยาบาลในสาขาของตน หัวหน้าหอผู้ป่วยรับผิดชอบในการบริหารหอผู้ป่วยที่รับผิดชอบ ซึ่งการวิจัยผู้บริหาร เป็นการวิจัยทางด้านคุณลักษณะและบทบาทของผู้บริหาร

2.2 การวิจัยกระบวนการบริหารการพยาบาล กระบวนการบริหารประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การอำนวยการ และการควบคุมการบริหาร ซึ่งกระบวนการบริหารควรเป็นสิ่งเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติการพยาบาล เช่น การวานแผนงานที่ชัดเจน การมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบเหมาะสมแต่ละตำแหน่ง การจัดหาบุคลากร และทรัพยากรให้เพียงพอต่อการปฏิบัติ เป็นต้น

2.3 การวิจัยควบคุมคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาลเป็นกระบวนการที่ประเมิน และจัดการให้คุณภาพการพยาบาลเป็นไปตามที่เกณฑ์กำหนด การวิจัยด้านนี้จึงประกอบด้วย การวิจัยเพื่อสร้างเกณฑ์หรือสร้างมาตรฐานการพยาบาล และการวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพการปฏิบัติการ

3. ขอบเขตด้านการวิจัยการศึกษาพยาบาล

การศึกษาพยาบาล เป็นกระบวนการที่มุ่งหวังจะให้ได้พยาบาลที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และจริยธรรมในการปฏิบัติ เพื่อที่จะปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีคุณภาพ การที่จะให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดังกล่าว จะประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ คือ ผู้เรียน กระบวนการการจัดการเรียนการสอน และผู้สอน การวิจัยในด้านนี้จึงประกอบด้วย

3.1 การวิจัยผู้เรียน การวิจัยผู้เรียน ได้แก่การวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะ ศักยภาพของผู้เรียน ปัญหาและความต้องการของผู้เรียนที่จะมีผลต่อการเรียน

3.2 การวิจัยกระบวนการเรียนการสอนในกระบวนการเรียนการสอนนั้นสามารถจะทำวิจัยได้ 2 ลักษณะ คือ การวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น การวิจัยประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตลอดหลักสูตร การติดตามการปฏิบัติงานของบัณฑิต

3.2.1 การวิจัยวิธีการจัดการเรียนการสอน การวิจัยด้านนี้จะครอบคลุมทั้งด้านการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ การปฏิบัติในสถานการณ์จริง

3.2.2 การวิจัยประเมินผลการจัดการเรียนการสอน การวิจัยด้านนี้ได้แก่ การวิจัยประเมินผู้สำเร็จการศึกษาว่ามีคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรหรือไม่

3.2.3 การวิจัยผู้สอน การวิจัยเกี่ยวกับผู้สอนจะมีขอบเขตเกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐาน ศักยภาพปัญหาของผู้สอน รวมทั้งปัจจัยต่าง ๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในด้านการสอน

3.2.4 การวิจัยการบริหารการศึกษาในการจัดการศึกษานั้นระบบบริหารการศึกษา ก็เป็นปัจจัยที่ทำให้การจัดการศึกษานั้นไปตามจุดมุ่งหมาย คือ ผลิตพยาบาลที่มีคุณภาพได้หรือไม่ การบริหารการศึกษาก็ประกอบไปด้วยกระบวนการบริหารเช่นเดียวกับการบริหารการพยาบาล การวิจัยที่อยู่ในขอบเขตของกระบวนการบริหารการศึกษา ได้แก่ การวิจัยเกี่ยวกับผู้บริหารการศึกษา และกระบวนการบริหาร

สรุปได้ว่า ขอบเขตของการวิจัยทางการพยาบาล สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน ได้แก่ การวิจัยด้านการปฏิบัติการพยาบาล การวิจัยด้านการบริหารการพยาบาล และการวิจัยด้านการศึกษาพยาบาล

ความสำคัญของการวิจัยต่อวิชาชีพการพยาบาล

การวิจัยมีความสำคัญต่อทุกวิชาชีพ ทั้งด้านการพัฒนาความรู้ และการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์การพยาบาลก็มีประโยชน์ต่อวิชาชีพการพยาบาลเช่นเดียวกัน ในที่นี้จะกล่าวถึง ความสำคัญของการวิจัยแต่ละด้านที่มีต่อวิชาชีพการพยาบาล (ประกาย จิโรจน์กุล, 2552; ศิริพร ขัมภลิขิต, 2556)

1. ความสำคัญของการวิจัยด้านการปฏิบัติการพยาบาล

1.1 ความสำคัญต่อการพัฒนาศาสตร์ทางการพยาบาล การวิจัยมีความสำคัญในการพัฒนาความรู้ทางการพยาบาล โดยการสร้างความรู้ใหม่ และการทำให้ความรู้ที่มีอยู่เดิมมีความลึกซึ้งกว้างขวางมากขึ้น และความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่จะเป็นแนวทางการทำวิจัยต่อไป ความสัมพันธ์ของความรู้ และการวิจัยจะไม่มีที่สิ้นสุดตราบเท่าที่มีการทำวิจัย

ในปัจจุบัน วิชาชีพการพยาบาลกำลังอยู่ระหว่างการสร้างและการทดสอบศาสตร์ที่ได้สร้างขึ้น เพื่อหาความรู้เฉพาะในทางการพยาบาลซึ่งเป็นศาสตร์ประยุกต์จากศาสตร์อื่นหลายสาขาด้วย ได้แก่ วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษศาสตร์ ศาสตร์ในสาขาการพยาบาลเป็นที่ยอมรับแล้วว่าเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของคน สิ่งแวดล้อมและสุขภาพและการพยาบาล การวิจัยจะช่วยให้เกิดความชัดเจนว่าการพยาบาลเกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพของคนอย่างไร บทบาทของพยาบาลในการช่วยเหลือคนในภาวะสุขภาพต่าง ๆ นั้น ต่างจากการช่วยเหลือของแพทย์ โภชนาการ นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลอื่นอย่างไร ความชัดเจนของศาสตร์การพยาบาลจะช่วยให้ขอบเขตของการปฏิบัติการและความเป็นวิชาชีพของการพยาบาลเด่นชัดยิ่งขึ้น ดังนี้

1.1.1 การวิจัยเพื่อสร้างศาสตร์หรือความรู้ที่ได้จากการวิจัย มีหลายระดับด้วยกัน ได้แก่ ระดับระบุตัวแปรหรือจำแนกตัวแปร (Factor Isolating Theory หรือ Naming Theory) ระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Factor Relating Theory) ระดับอธิบายหรือคาดการณ์ (Situation Relating Theory) และระดับทำนายผล (Situation Producing Theory) ความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ได้จากการวิจัยในระดับแรกจะเป็นพื้นฐานของการวิจัยในระดับต่อๆไป

1.1.2 การวิจัยเพื่อทดสอบศาสตร์ การวิจัยเพื่อทดสอบศาสตร์ก็เพื่อทดสอบว่าความรู้ที่มีผู้กล่าวไว้แล้วนั้นเป็นจริงหรือไม่ โดยอาจทดสอบในระดับใดก็ขึ้นอยู่กับความรู้ที่ต้องการทดสอบและวัตถุประสงค์การวิจัย โดยอาจทดสอบในมโนทัศน์เดียว เช่น มโนทัศน์ของความเครียด การเปลี่ยนแปลงของอัตมโนทัศน์ หรือทดสอบกรอบมโนทัศน์ หรือทฤษฎีที่มีผู้กล่าวไว้แล้วก็ได้

1.2 ความสำคัญต่อการแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล การวิจัยจะช่วยแก้ปัญหา และพัฒนาการปฏิบัติการที่เป็นอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลโดยตรงแก่ผู้รับบริการให้ได้รับบริการที่ดีมีคุณภาพและสังคมก็จะเห็นได้ถึงความสำคัญของวิชาชีพการพยาบาล การวิจัยแต่ละด้านของการปฏิบัติการพยาบาลมีความสัมพันธ์ทัดเทียมกันในการพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล ดังนี้

1.2.1 การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาเทคนิคและหัตถการการพยาบาล

1.2.2 การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาของผู้รับบริการเฉพาะภาวะสุขภาพ

1.2.3 การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติ

2. ความสำคัญของการวิจัยด้านการบริหารการพยาบาล

2.1 การวิจัยผู้บริหารและกระบวนการบริหาร ปัญหาสำคัญในการบริหารของหน่วยงานบริการพยาบาลที่มักพบ ได้แก่ปัญหาความพึงพอใจในงานของบุคลากรด้วยสาเหตุต่างๆกัน ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามศักภาพที่มีอยู่ และมีปัญหาด้านการลาออก การโอนย้าย ที่ทำให้องค์กรขาดพยาบาลที่ได้พัฒนาแล้ว ปัญหาเหล่านี้อาจเนื่องจากสาเหตุหลายประการด้วยกัน ได้แก่ ปัญหาเนื่องจากกระบวนการบริหาร เช่น การจัดองค์กรไม่เหมาะสม บทบาทหน้าที่ของบุคคลกรไม่ชัดเจน ความเครียด เหนื่อยหน่ายในงาน หรือในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรพยาบาล และกับบุคลากรอื่นในทีมสุขภาพซึ่งไม่อำนวยให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ปัญหายังอาจเกิดเนื่องจากความขัดแย้ง ไม่เข้าใจระหว่างผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชา การที่ผู้ใต้บังคับบัญชาขาดความเชื่อถือและความเชื่อมั่นในผู้บังคับบัญชา ซึ่งอาจเกิดจากการที่ผู้บังคับบัญชาขาดคุณลักษณะต่างๆ หรือการใช้อำนาจการบริหารที่ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่เห็นด้วย เป็นต้น

การวิจัยผู้บริหารและกระบวนการบริหารจะทำให้ได้สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ตรงประเด็น ซึ่งจะช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ส่งเสริมการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งการพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 การวิจัยด้านการควบคุมคุณภาพการพยาบาล ปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพการพยาบาล เป็นไปได้ใน 2 ลักษณะ คือ

2.2.1 การขาดมาตรฐานการปฏิบัติ ซึ่งอาจเป็นมาตรฐานทางด้านโครงสร้างของหน่วยงานแต่ละระดับ โครงสร้างทางด้านกระบวนการและผลลัพธ์ ทำให้การปฏิบัติการพยาบาลไม่ได้มาตรฐาน หรือปฏิบัติแตกต่างกันในแต่ละบุคคลแต่ละหน่วยงาน ซึ่งเป็นสาเหตุของความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน และผู้รับบริการได้รับบริการที่ไม่ได้คุณภาพ

2.2.2 การขาดการประเมินการปฏิบัติการพยาบาลในทุกหน่วยงาน ควรมีการประเมินการปฏิบัติการพยาบาล เพื่อที่จะได้ทราบการปฏิบัติว่าเป็นไปตามมาตรฐานหรือไม่ ในสถาบันที่มีการสร้างมาตรฐานแล้วหรือประเมินการปฏิบัติแล้วควรดูว่าเป็นไปตามหลักการหรือไม่ ในกรณีที่ยังไม่มีการกำหนดมาตรฐานปัญหาที่เกี่ยวกับการประเมินการปฏิบัติการพยาบาล คือ การขาดการประเมินอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องหรือไม่ได้มีการประเมินเลยด้วยเหตุผลต่างๆกัน

การวิจัยเพื่อควบคุมคุณภาพการพยาบาล มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การปฏิบัติการพยาบาลได้มาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ การวิจัยเพื่อสร้างมาตรฐานควรได้มีการสร้างให้

มากที่สุดเท่าที่หน่วยงานจะสามารถทำได้ ส่วนการวิจัยทางด้านการประเมินคุณภาพ การปฏิบัติการพยาบาลควรได้มีวิจัยเพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานได้ตระหนักในความสำคัญ และ มีการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

3. ความสำคัญของการวิจัยด้านการศึกษาพยาบาล

วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาพยาบาลก็เพื่อให้ได้พยาบาลที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติ และมีจริยธรรม แต่ในปัจจุบันก็ยังมีการกล่าวถึงในลักษณะที่ว่าพยาบาลในปัจจุบันขาดทักษะในการปฏิบัติการพยาบาล ขาดจริยธรรม และมักกล่าวว่าเกิดจากการจัดการศึกษาที่ขาดคุณภาพ

ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของบัณฑิต อาจเกิดขึ้นเนื่องจากสาเหตุหลายประการ ได้แก่

3.1 ผู้เรียนขาดความรู้พื้นฐานและศักยภาพ คุณลักษณะที่จะพัฒนาให้เป็นพยาบาลที่ดี รวมทั้งอาจเข้าศึกษาโดยขาดเจตคติที่ดีต่อการเป็นพยาบาล ทำให้ปฏิบัติการพยาบาลด้วยความรู้สึกที่ต้องทน ขาดความพอใจในการปฏิบัติงาน

3.2 กระบวนการจัดการเรียนการสอน ปัญหาเกิดจากหลักสูตรที่ไม่เหมาะสม ไม่ได้สร้างความต้องการของสังคมของผู้ใช้ การจัดการเรียนการสอนไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามที่ต้องการได้ วิธีการจัดการเรียนการสอน ไม่ได้สร้างคุณภาพทางด้านจริยธรรม หรือการประเมินผลไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

3.3 ผู้สอน ขาดความรู้ ทักษะ ไม่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาได้ ผู้สอนมีความเครียดสูง เป็นต้น

3.4 กระบวนการบริหารการศึกษาพยาบาล อาจมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งระบบ เช่นอัตราส่วนของอาจารย์และนักศึกษาต่ำเกินไป เนื่องจากขาดอัตรากำลังบุคลากร ทำให้มีผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การขาดทรัพยากรที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน การขาดการกำหนดหน้าที่ของผู้สอนให้ชัดเจน ทำให้เกิดความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน การขาดความรับผิดชอบในงาน เป็นต้น

การวิจัยด้านการศึกษาพยาบาล จึงมีความสำคัญในการที่จะช่วยแก้ไขปัญหา และพัฒนาการศึกษา เพื่อที่จะให้ได้บัณฑิตพยาบาลที่มีคุณภาพ

การวิจัยกระบวนการเรียนการสอนเป็นการวิจัยเพื่อการประเมินหลักสูตร และการติดตามผลบัณฑิต จะช่วยให้มีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านและความต้องการของสังคม และความก้าวหน้าของศาสตร์ทางการพยาบาล และสถาบันบริการพยาบาล

การวิจัยการจัดการเรียนการสอนจะทำให้ทราบว่า การเรียนการสอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาภาคปฏิบัติมีความเหมาะสมหรือบกพร่องในด้านใด ควรมีการปรับปรุงอย่างไร การนิเทศที่ปฏิบัติอยู่นั้นเหมาะสมหรือไม่เพียงใด เป็นต้น

การวิจัยด้านผู้สอน จะช่วยพัฒนาความสามารถ คุณสมบัติของผู้สอนได้เหมาะสมกับงานด้านการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้ผู้สอนได้พัฒนาตนเอง ทั้งทางด้านความรู้ทักษะ และเป็นแบบอย่างที่เหมาะสมแก่นักศึกษาในการเป็นพยาบาล

การวิจัยด้านกระบวนการบริหารการศึกษาพยาบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดนโยบาย เป้าหมายของสถาบัน คุณสมบัติของผู้สอน การจัดอัตรากำลังที่เหมาะสมกับปริมาณงานและการกำหนดหน้าที่ที่ชัดเจน ก็จะช่วยให้ผู้สอนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการวิจัยต่อวิชาชีพการพยาบาลมีความสำคัญอย่างมากไม่ว่าจะเป็นทั้งด้านการพัฒนาความรู้ และการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งการวิจัยมีประโยชน์โดยตรงต่อวิชาชีพการพยาบาลด้านการบริหาร การพยาบาลจะช่วยส่งเสริมการปฏิบัติการพยาบาลให้เป็นไปได้ตามจุดมุ่งหมายของสถาบัน การวิจัยด้านการศึกษาก็เป็นส่วนที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพของผู้ที่จะเป็นพยาบาล เพื่อเป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพ

ประเภทของการวิจัย

การวิจัยจำแนกได้เป็นหลายชนิดด้วยกัน การจำแนกชนิดของการวิจัยว่าเป็นการวิจัยชนิดใดบ้างนั้น ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ยึดเป็นหลักในการพิจารณา ถ้าใช้เกณฑ์แตกต่างกันก็จะแบ่งการวิจัยออกเป็นชนิดต่างๆ ไม่เหมือนกัน การจำแนกชนิดของการวิจัยโดยยึดตามเกณฑ์ต่างๆ มีดังนี้ (บุญใจ ศรีสถิตย์นรากูร, 2550; ภัทรา นิคมานนท์, 2539; สิน พันธุ์พินิจ, 2549)

1. จำแนกตามประโยชน์ของการวิจัย

การจำแนกชนิดของการวิจัยโดยยึดประโยชน์ของการวิจัยเป็นเกณฑ์นั้น ต้องพิจารณาว่าการทำวิจัยนั้นมุ่งที่จะนำผลของการวิจัยไปใช้ประโยชน์หรือไม่ อย่างไร จำแนกออกเป็น 2 ชนิดคือ

1.1 การวิจัยพื้นฐาน (Basic Research) หรือการวิจัยบริสุทธิ์ (Pure Research) หรือการวิจัยเชิงทฤษฎี (Theoretical Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งเสาะแสวงหาความรู้ใหม่เพื่อสร้างเป็นทฤษฎี หรือแสวงหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริง เป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวางและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยไม่ได้คำนึงว่าผลของการวิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันทีหรือไม่ การวิจัยแบบนี้เป็นการวิจัยเพื่อประโยชน์ในการสร้างความรู้ในแต่ละศาสตร์ (Body of Knowledge)

1.2 การวิจัยประยุกต์ (Applied Research) รวมถึงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) หรือการวิจัยเพื่อหาแนวปฏิบัติ (Operational Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งเสาะแสวงหาความรู้และประยุกต์ใช้ความรู้นั้นในทางปฏิบัติหรือเป็นการวิจัยที่นำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาโดยตรง การวิจัยประยุกต์แบ่งออกได้ดังนี้

1.2.1 การวิจัยเพื่อแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นการวิจัยที่มุ่งไปในการแก้ไขปัญหาที่มีอยู่แล้ว เพื่อที่จะแสวงหาข้อเท็จจริงที่เหมาะสมมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น หรือแก้ไขปัญหา เช่น การวัดอุณหภูมิ ชีพจร และการหายใจของผู้ป่วยควรจะทำบ่อยครั้งแค่ไหน เพื่อจะหาแนวทางในการแก้ปัญหาการพักผ่อนนอนหลับของผู้ป่วย

1.2.2 การวิจัยเพื่อตัดสินใจ (Decision Making) เป็นการวิจัยที่มุ่งเสาะแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อนำมาตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุด ดังนั้นการวิจัยนี้จึงจำเป็นต้องศึกษาข้อดีข้อเสียหรือข้อจำกัดของทางเลือกแต่ละวิธี รวมทั้งคุณภาพของการนำไปใช้เพื่อนำมาเป็นข้อสรุปในการตัดสินใจเช่น รูปแบบของการให้การพยาบาลตามหน้าที่ แบบเป็นทีม และตามระบบเจ้าของไข้ วิธีไหนที่ทำให้การปฏิบัติการพยาบาลมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อจะนำไปใช้ในการตัดสินใจเลือกรูปแบบการให้การพยาบาลของหอผู้ป่วย

1.2.3 การวิจัยเพื่อสร้างเครื่องมือหรือหาวิธีการใหม่ (Developmental studies) เป็นการวิจัยที่มีประโยชน์ในการพัฒนาวิชาชีพให้ดีขึ้นโดยการวิจัยเพื่อค้นหาวิธีการใหม่ๆ เพื่อใช้ในการพยาบาล หรือเครื่องมือใหม่ๆ ซึ่งมีประสิทธิภาพ และนำไปปฏิบัติได้ เช่น การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่องการดูแลผู้ป่วยที่ทำ Colostomy สำหรับพยาบาล การพัฒนาแบบประเมินภาวะเสี่ยงต่อการหกล้มในผู้ป่วยออร์โธปิดิกส์ เป็นต้น

1.2.4 การวิจัยเพื่อประเมินผล (Evaluative Research) เป็นการวิจัยเพื่อมุ่งหาคำตอบว่า โครงการ วิธีการ หรือกระบวนการใหม่ๆ ที่ได้ทดลองทำไปนั้นได้ผลหรือไม่ มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ต้องการมากน้อยแค่ไหน

2. จำแนกตามจำนวนศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

การจำแนกชนิดของการวิจัยโดยยึดตามจำนวนของศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเป็นเกณฑ์นั้นแบ่งเป็น

2.1 การวิจัยเฉพาะศาสตร์ (Mono-Disciplinary Research) เป็นการวิจัยที่มีศาสตร์เกี่ยวข้องเพียงศาสตร์เดียว เช่น การวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลซึ่งการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลจะใช้ศาสตร์ทางการพยาบาลเพียงศาสตร์เดียว

2.2 การวิจัยสหสาขาวิชาหรือพหุสาขาวิชา (Interdisciplinary Research) เป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ตั้งแต่ 2 สาขาขึ้นไป เช่น การวิจัยเกี่ยวกับการสาธารณสุขมูลฐาน ซึ่งเป็นการวิจัยที่ต้องใช้ศาสตร์หลายสาขาวิชา หรือการวิจัยทางการบริหารการพยาบาลในบางครั้งต้องใช้หลักการบริหารธุรกิจและหลักเศรษฐศาสตร์มาใช้ด้วย

3. จำแนกตามความมุ่งหมายของการวิจัย

การจำแนกชนิดของการวิจัยโดยใช้ความมุ่งหมายของการวิจัยเป็นเกณฑ์แบ่งได้เป็น 3 ชนิด

3.1 การวิจัยขั้นสำรวจ หรือการวิจัยขั้นนำ (Survey Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาทั่วไปให้รู้จักปรากฏการณ์หรือกลุ่มดีขึ้น เพื่อหาแนวทางที่จะได้ความจริงบางประการหรือเพื่อให้ทราบปัญหาที่แท้จริง หรือเพื่อนำไปสร้างสมมติฐานสำหรับการวิจัยต่อไป การวิจัยขั้นสำรวจเป็นการศึกษานำก่อนเริ่มทำการวิจัยจริงจึงยังไม่มีสมมติฐาน เช่น การศึกษาผู้ป่วยแผลกดทับโดยศึกษาข้อมูลทั่วๆ ไปที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยแผลกดทับ

3.2 การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งค้นหาข้อเท็จจริงในสภาพการณ์ของสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ว่าสภาพการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นอย่างไร เกิดขึ้นบ่อยมากน้อยเพียงใด มีการกระจายในกลุ่มประชากรต่าง ๆ อย่างไร มีลักษณะที่สำคัญอย่างไรบ้าง ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาทัศนคติ ดังนั้นจึงเป็นการวิจัยที่มุ่งจะบอกว่า "เป็นอะไรในปัจจุบัน" (What is) ไม่ได้มุ่งที่จะหาสาเหตุ เช่น การศึกษาผู้ป่วยแผลกดทับในโรงพยาบาลว่ามีจำนวนมากน้อยเท่าใด เป็นผู้ป่วยประเภทไหน มีปัจจัยอะไรบ้างที่มีความสัมพันธ์กันกับการเป็นแผลกดทับ

3.3 การวิจัยแบบสาเหตุ หรือการวิจัยเชิงอรรถาธิบาย (Explanatory Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาสภาพการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นว่า เกิดขึ้นได้อย่างไร มีความสัมพันธ์กับข้อเท็จจริงอื่นหรือปรากฏการณ์อื่นอย่างไร สาเหตุของปรากฏการณ์นั้นคืออะไร และทำไมจึงเป็น

เช่นนั้น การวิจัยแบบนี้เป็นการวิจัยที่ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผล เช่น การศึกษาผู้ป่วยแผลกดทับ โดยศึกษาถึงการเกิดแผลกดทับเกิดขึ้นได้อย่างไร มีสาเหตุอะไรบ้างที่ทำให้เกิดแผลกดทับ และการเกิดแผลกดทับมีความสัมพันธ์กับอะไร

4. จำแนกตามวิธีการวิจัย

ชนิดของการวิจัยที่จำแนกโดยการยึดวิธีการวิจัยเป็นเกณฑ์แบ่งเป็น 3 ชนิดคือ

4.1 การวิจัยแบบทดลอง (Experimental Research) เป็นการวิจัยที่สร้างสถานการณ์ขึ้นแล้วดูผลที่ตามมา การวิจัยแบบทดลองนี้ผู้วิจัยจะต้องเลือกกลุ่มที่เหมือนกัน 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่เราจัดสถานการณ์ให้ และอีกกลุ่มเป็นกลุ่มควบคุมหรือกลุ่มเปรียบเทียบซึ่งไม่ได้จัดสถานการณ์ให้ โดยผู้วิจัยสามารถควบคุมปัจจัยอื่นๆ ให้คงที่หรือเท่ากันในระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4.2 การวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Partially Experimental Research หรือ Quasi - Experimental Research) เป็นการวิจัยที่สร้างสถานการณ์ขึ้นแล้วดูผลที่ตามมาเช่นเดียวกับการวิจัยแบบทดลอง แต่ไม่สามารถที่จะควบคุมปัจจัยต่างๆ ให้คงที่หรือเท่ากันในระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมทั้งหมด อาจสามารถควบคุมได้เพียงบางส่วนเท่านั้น

4.3 การวิจัยแบบไม่ทดลอง (Non - Experimental Research) เป็นการวิจัยที่เก็บข้อมูลที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติไม่ได้มีการจัดสถานการณ์หรือกระตุ้นให้เกิดขึ้น การวิจัยแบบนี้บอกได้แต่เพียงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ศึกษาหรือไม่เท่านั้น

5. จำแนกตามคุณลักษณะของข้อมูล

การจำแนกชนิดของการวิจัยโดยยึดตามคุณลักษณะของข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิจัยเป็นเกณฑ์ สามารถจำแนกเป็น 2 ชนิดคือ

5.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการวิจัยที่ข้อมูลที่นำมาใช้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ไม่เป็นตัวเลข แต่เป็นข้อมูลที่บรรยายลักษณะสภาพเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การวิจัยชนิดนี้จึงเป็นการวิจัยที่มุ่งอธิบายเหตุการณ์ต่างๆ โดยอาศัยความคิดวิเคราะห์เพื่อประเมินผลหรือสรุปผล เช่น การวิจัยเกี่ยวกับความต้องการของผู้ป่วยโดยการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

5.2 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quatitative Research) เป็นการวิจัยที่นำข้อมูลเชิงปริมาณมาใช้ ข้อมูลส่วนใหญ่จะเป็นตัวเลข การวิจัยชนิดนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งอธิบายเหตุการณ์ต่างๆ โดยอาศัยตัวเลขยืนยันแสดงความมากน้อย เช่น การศึกษาพัฒนาการของเด็กป่วยในด้านความสูงและน้ำหนัก

6. จำแนกตามเวลา

การจำแนกชนิดของการวิจัยโดยใช้เวลาเป็นเกณฑ์ สามารถจำแนกได้เป็น 3 ชนิดคือ

6.1 การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Research) เป็นการวิจัยที่แสวงหาข้อเท็จจริงของสิ่งต่างๆ รวมทั้งเหตุการณ์ที่ผ่านมาในอดีต โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการรวบรวมข้อมูล แสวงหาข้อเท็จจริง วิเคราะห์เหตุการณ์ และสรุปผลอย่างมีเหตุผลเช่น การวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางการพยาบาลของประเทศไทย

6.2 การวิจัยเชิงปัจจุบันหรือการวิจัยร่วมสมัย (Contemporaneous Research) เป็นการวิจัยที่ศึกษาค้นคว้าข้อเท็จจริงในสภาพปัจจุบันว่าเป็นอย่างไรเช่น การวิจัยเกี่ยวกับระบบการศึกษาพยาบาลในประเทศไทยปัจจุบันนี้เป็นอย่างไร

6.3 การวิจัยเชิงอนาคต (Futuristic Research) เป็นการวิจัยที่ทำนายอนาคตข้างหน้าว่าจะเกิดอะไรขึ้น เช่น การวิจัยเกี่ยวกับความต้องการพยาบาลของประเทศไทยใน 10 ปีข้างหน้า

7. จำแนกตามระดับการควบคุมตัวแปร

การจำแนกชนิดของการวิจัยโดยยึดตามระดับการควบคุมได้ สามารถจำแนกได้เป็น 6 ชนิด โดยเรียงลำดับจากการวิจัยที่ควบคุมได้ต่ำสุดจนถึงสูงสุดดังนี้

7.1 การศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เป็นการวิจัยที่ศึกษาติดตามกรณีใดกรณีหนึ่งอย่างละเอียดลึกซึ้งทุกแง่ทุกมุม ไม่ว่ากรณีที่สนใจศึกษาจะเป็น คน กลุ่มคน หรือสถานการณ์ เช่น ศึกษาเด็กที่มีปัญหาทางด้านจิตใจอย่างหนึ่ง ก็จะศึกษาเด็กอย่างละเอียดโดยศึกษาย้อนหลังไปในอดีตพร้อมทั้งศึกษาในสภาพปัจจุบัน

7.2 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์โดยการวิเคราะห์จากเนื้อเรื่องของเอกสาร บันทึก หรือสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้ทราบความเป็นไป แนวคิดรูปแบบ หรือความผิดพลาดอื่น ๆ เช่น การศึกษารูปแบบของการเขียนบันทึกการพยาบาล

7.3 การวิจัยสนาม (Field Research) เป็นการวิจัยที่มีลักษณะคล้ายกับการศึกษาเฉพาะกรณี แต่ไม่ได้ศึกษาเฉพาะกรณีเดียวแต่เป็นการศึกษากลุ่มคนหรือสิ่งอื่น ๆ โดยผู้วิจัยต้อง

ออกไปสังเกตการณ์ทั่ว ๆ ไปในสถานที่ที่เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นจริง เช่น การศึกษาเกี่ยวกับวิธีการรักษาพยาบาลของชาวเขา

7.4 การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เป็นการวิจัยที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะหรือสภาพโดยทั่วๆ ไป ด้วยการใช้แบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์ สามารถควบคุมตัวแปรได้โดยการแบ่งประเภทของผู้ตอบและประเภทของคำถาม เช่น การศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบริการสาธารณสุขของรัฐ

7.5 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในหน่วยงานหรือเพื่อปรับปรุงระบบและวิธีการปฏิบัติงาน โดยผู้วิจัยเป็นผู้หนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการแก้ไข ปรับปรุง และใช้การมีส่วนร่วม รวมทั้งการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าร่วมเป็นผู้ช่วยกันปรับปรุงงานด้วยตัวเองเช่น การวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาการลาออกของเจ้าหน้าที่พยาบาล เช่น การศึกษาเรื่อง การใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านแม่หงานหลวง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ (วริศา ไชยศรีหา, 2550)

7.6 การวิจัยแบบทดลอง (Experimental Research) เป็นการวิจัยที่จัดสถานการณ์ให้และสามารถควบคุมปัจจัยต่าง ๆ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหรือกลุ่มเปรียบเทียบให้คงที่ เป็นการวิจัยชนิดที่สามารถควบคุมได้สูงสุด เช่น การวิจัยเรื่อง การพัฒนาเทียนหอมโดยใช้เทคนิคการออกแบบการทดลอง (พลวริน พลยิ่ง, 2551)

การวิจัย 3 ชนิดแรก เป็นการวิจัยที่ผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมได้โดยตรงเพราะเป็นการศึกษาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนแล้ว และผู้วิจัยไม่สามารถที่จะเลือกสุ่มตัวอย่างมาศึกษาเฉพาะบางหน่วยได้ จึงเรียกว่าเป็น Expost Factoresearch ส่วนการวิจัย 3 ชนิดหลังเรียกรวม ๆ ว่า Controlled Research

8. จำแนกตามเนื้อหาการพยาบาล

การพยาบาลจัดแบ่งออกเป็น 3 ด้านด้วยกันคือ การปฏิบัติการพยาบาล (Nursing Practice) การศึกษาพยาบาล (Nursing Education) และการบริหารการพยาบาล (Nursing Administration) ดังนั้นชนิดของการวิจัยจึงจำแนกตามเนื้อหาของการพยาบาลออกเป็น 3 ชนิดคือ (เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย, ศิริพร ขัมภลิขิต, และทัศนีย์ นะแส, 2539)

8.1 การวิจัยทางการปฏิบัติการพยาบาล เป็นการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาลทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นด้านการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค หรือการฟื้นฟูสมรรถภาพ

8.2 การวิจัยทางการศึกษาพยาบาล เป็นการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรวิธีการสอน การประเมินผล การสอน ฯลฯ ในด้านการศึกษาพยาบาล

8.3 การวิจัยทางการบริหารการพยาบาล เป็นการวิจัยในด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานทางการพยาบาลและการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาล

สรุปได้ว่า การวิจัยมีตั้งแต่วิธีที่ไม่อาศัยหลักเหตุผลจนกระทั่งถึงวิธีที่ใช้เหตุผลและมีกระบวนการศึกษาอย่างเป็นขั้นตอนเช่นวิธีการวิจัย การวิจัยทางการพยาบาลเป็นการวิจัยสาขาหนึ่งซึ่งศึกษาในศาสตร์ของการพยาบาลและ/หรือกระทำโดยพยาบาล ซึ่งการวิจัยมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์ความรู้ การทดสอบความรู้ และ การแก้ปัญหาทางการปฏิบัติการพยาบาล การบริหารการพยาบาล ตลอดจนการศึกษาพยาบาล การวิจัยสามารถจำแนกได้หลากหลายชนิดขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ยึดเป็นหลักในการพิจารณา

ตอนที่ 2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะ

ความเป็นมาของสมรรถนะ

จุดกำเนิดของสมรรถนะ (Competency) เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1970 เมื่อบริษัท Mcber ภายใต้การนำของศาสตราจารย์เดวิด ซี แมคเคลแลน (David C. McCleland) นักจิตวิทยาของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้รับการติดต่อจาก The US State Department ให้ช่วยคัดเลือก Foreign Service Information Officer (FSIOs) หรือเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประเทศสหรัฐอเมริกาในประเทศต่างๆ ทั่วโลก มีหน้าที่เผยแพร่วัฒนธรรมและเรื่องราวของประเทศอเมริกาให้กับคนในประเทศเหล่านั้น ซึ่งในขณะนั้นเจ้าหน้าที่เหล่านี้“เป็นคนผิวขาว” เกือบทั้งหมด เดวิด ซี แมคเคลแลน (David C. McCleland) ได้รับมอบหมายให้ทำคือ การหาเครื่องมือชนิดใหม่ที่ดีกว่าและสามารถทำนายผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ (FSIOs) ได้อย่างแม่นยำแทนแบบทดสอบเก่า ซึ่งไม่สัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน เนื่องจากคนได้คะแนนดี แต่ปฏิบัติงานไม่ประสบผลสำเร็จ โดยพัฒนาแบบทดสอบทางบุคลิกภาพเพื่อศึกษาว่า บุคคลที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมีทัศนคติและนิสัยอย่างไร แมคเคลแลน ได้ใช้ความรู้เรื่องนี้แก้ปัญหาการคัดเลือกบุคคลให้กับหน่วยงานของรัฐบาล

ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

สมรรถนะ หรือ สมรรถภาพ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Ability หรือ Competency โดยมีผู้ให้ความหมาย สมรรถนะ ไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2537)ให้ความหมายความของคำว่าสมรรถนะว่าหมายถึง ความสามารถ ซึ่งหมายถึง มีคุณสมบัติเหมาะสมแก่การจัดทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้

จรัมพร ประถมบูรณ์ (2547) ให้ความหมายความของคำว่าสมรรถนะว่าหมายถึง ความรู้ ทักษะ และพฤตินิสัยที่จำเป็นต่อการทำงานของบุคคลให้ประสบผลสำเร็จสูงกว่ามาตรฐานทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ประการคือ 1) ความรู้ (Knowledge) คือ สิ่งที่องค์กรต้องการให้รู้ 2) ทักษะ(Skill) คือ สิ่งที่องค์กรต้องการให้ทำ และ3) พฤตินิสัยที่พึงปรารถนา (Attributes) คือ สิ่งที่องค์กรต้องการให้เป็น

ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2547) ให้ความหมายความของคำว่าสมรรถโดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ว่าหมายถึง

1. สมรรถนะ หมายถึง บุคลิกลักษณะของบุคคลที่สะท้อนให้เห็นเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) เกี่ยวกับทักษะ (Skill) เกี่ยวกับทัศนคติ (Attitude) เกี่ยวกับความเชื่อ (Belief) และเกี่ยวกับอุปนิสัย (Trait)

2. สมรรถนะ หมายถึง ความรู้ (Knowledge) คุณลักษณะของคน (Attitude) และทักษะ (Skill) ที่เรียกว่า KAS จากการสะท้อนให้เห็นการแสดงออกในการทำงานของ แต่ละคนที่สามารถวัดและสังเกตได้

เพ็ญจันทร์ แสนประสาน และคณะ (2548) สมรรถนะ หมายถึง พฤติกรรมของการแสดงออกถึงความสามารถของความรู้ ทักษะ เจตคติรวมทั้งบุคลิกลักษณะของบุคคล

ธำรงศักดิ์ คงคาสวัสดิ์ (2548) ให้ความหมายสมรรถนะ หมายถึงคุณลักษณะเช่น ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ทักษะ ทัศนคติ ความเชื่อ ตลอดจนพฤติกรรมของบุคคลที่จะสามารถปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จได้

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ (2548) ให้ความหมายสมรรถนะ หมายถึง ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะของบุคคล (Personal Characteristic or Attributes) ที่ ทำให้บุคคลผู้นั้นทำงาน ในความรับผิดชอบของตนได้ดีกว่าผู้อื่น

ประจักษ์ ทรัพย์อุดม (2552) ให้ความหมายสมรรถนะ หมายถึงความรู้(Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะส่วนบุคคล (Personal Characteristic of Attributes)ที่ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรม (Behavior) ที่จำเป็น และมีผลให้บุคคลนั้นปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนได้ดีกว่าบุคคลอื่น ซึ่งสมรรถนะของคนเกิดได้จาก 3 ทางคือ 1) เป็นพรสวรรค์ติดตัวมาแต่กำเนิด 2) เกิดจากประสบการณ์การทำงาน 3) เกิดจากการฝึกอบรมและพัฒนา

เทื้อน ทองแก้ว (2550) ได้ให้ความหมายสมรรถนะ หมายถึงความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นของบุคคลในการทำงานให้ประสบความสาเร็จมีผลงานได้ตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดหรือสูงกว่า

McClelland (1970 อ้างถึงใน เพ็ญจันทร์ แสนประสาน, 2548) ได้ให้ความหมายสมรรถนะโดยอธิบายคุณลักษณะของคนเปรียบเสมือนภูเขาน้ำแข็ง โดยส่วนที่อยู่เหนือน้ำสามารถสังเกตเห็นได้ง่าย ได้แก่ 1) ทักษะ (Skill) หมายถึงสิ่งที่บุคคลรู้และสามารถทำได้เป็นอย่างเช่น ทักษะการอ่าน

การฟัง การขับรถ เป็นต้น และ 2) ความรู้ (Knowledge) หมายถึงสิ่งที่บุคคลรู้และเข้าใจในหลักการแนวคิดเฉพาะด้าน เช่น มีความรู้ด้านการบัญชี ความรู้ด้านการตลาด เป็นต้น ส่วนที่อยู่ใต้น้ำสังเกตได้ยาก ได้แก่ 1) บทบาททางสังคม (Social Role) หมายถึงการที่บุคคลต้องการสื่อให้ผู้อื่นในสังคมเห็นว่าตัวเขาเองมีบทบาทใดบ้างต่อสังคม 2) มีภาพพจน์การที่รับรู้ตัวเอง (Self Image) หมายถึง การที่ภาพพจน์ที่บุคคลในการมองตัวเองว่าเป็นอย่างใด เช่น การเป็นผู้นำ การเป็นผู้เชี่ยวชาญ การเป็นศิลปิน เป็นต้น 3) อุปนิสัย (Traits) หมายถึง การที่ลักษณะนิสัยใจคอของบุคคล ที่เป็นพฤติกรรมอย่างถาวร เช่น เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน เป็นคนใจเย็น เป็นนักกีฬาที่ดี เป็นต้น 4) แรงกระตุ้น (Motive) หมายถึง การที่พลังขับเคลื่อนเกิดภายในใจของบุคคลที่ไปส่งผลให้ต่อการกระทำ เช่น บุคคลที่มีความต้องการให้ผลสำเร็จ การกระทำที่แสดงจึงออกมาในการมุ่งสู่ผลสำเร็จตลอดเวลา

Percival, Anderson, and Lawson (1994 อ้างใน เตือนใจ พิทยาวัฒนชัย, 2548) สมรรถนะว่า หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลทั้งหมด มีความหมายมากกว่างานที่ปฏิบัติหรือทักษะทางเทคนิคต่างๆ แต่ประกอบถึงความรู้ ทักษะ ค่านิยมความเชื่อและเจตคติที่สะท้อนและรากฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาล

Parry (1997 อ้างในสุกัญญา รัศมีธรรมโชติ, 2548) สมรรถนะหมายถึง ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะ (Attributes) มีผลต่องานหลักของตำแหน่งงานของงานหนึ่ง ๆ และสามารถประเมินผลเทียบกับมาตรฐาน ที่เป็นที่ยอมรับและเป็นสิ่งที่เสริมสร้างขึ้นได้โดยการฝึกอบรมและการพัฒนา

McClelland (1998 อ้างใน สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ 2549) สมรรถนะ หมายถึง พฤติกรรมหรือบุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคล สร้างผลการปฏิบัติงานที่ดี หรือตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ

Klemp (1998 อ้างถึงใน สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ, 2549) ผู้เชี่ยวชาญด้านทรัพยากรบุคคล ให้ความหมายความของคำว่าสมรรถนะ คือ บุคลิกลักษณะที่อยู่ภายในบุคคล ซึ่งมีผลต่อความมีประสิทธิผล หรือผลการทำงานที่เป็นเลิศ Meretoja and Leito-Kilpi (2001 อ้างถึงในบุญใจ ศรีสถิตนรากูร, 2550) ให้ความหมายความของคำว่าสมรรถนะว่า หมายถึง ลักษณะ (Traits) คุณลักษณะ (Characteristic) พฤติกรรม(Behaviors) ความรู้ (Knowledge) ความสามารถ (Ability) ความถนัด (Aptitudes) และทักษะ(Skills)

Good (อ้างใน ณิชิรา ชาติกุล, 2552) ได้ให้ความหมาย สมรรถนะครู หมายถึง ทักษะ (Skill) ความคิด (Concept) และทัศนคติ (Attitude) ที่แต่ละคนต้องมีในการทำงาน และนำเอาความรู้

สรุปได้ว่า สมรรถนะหมายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถด้านความรู้ ทักษะและเจตคติคติ ของบุคคลต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ตามมาตรฐาน สามารถวัดผลเทียบกับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับและเป็นสิ่งที่สามารถเสริมสร้างขึ้นได้ โดยการพัฒนาตนเองจากการปฏิบัติงาน การฝึกอบรม และการพัฒนาประยุกต์ใช้ให้เกิดความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบของสมรรถนะ

เพ็ญจันทร์ แสนประสาน และคณะ (2549) ได้อธิบายถึงขององค์ประกอบของสมรรถนะไว้ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) เป็นองค์ประกอบที่เป็นความรู้เฉพาะด้านของบุคคล เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ความรู้ด้านการพยาบาล

2. ทักษะ (Skill) คือความสามารถหรือสิ่งที่บุคคลกระทำได้ดี เช่น ทักษะในการทำงานเป็นทีม ทักษะในการให้การพยาบาลผู้สูงอายุ

3. ทัศนคติ ค่านิยม ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตน (Self Concept) หรือสิ่งที่บุคคลเชื่อว่าตนเองเป็น เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง

4. บุคลิกประจำตัวของบุคคล (Traits) เป็นสิ่งอธิบายถึงบุคคลผู้นั้น เช่น การเป็นคนที่น่าเชื่อถือ และไว้วางใจได้

5. แรงขับภายใน (Motives) ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่สิ่งที่เป็นเป้าหมาย เช่น บุคคลที่มุ่งผลสำเร็จ (Achievement Orientation) มักชอบตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย และพยายามทำงานสำเร็จตามเป้าที่ตั้งไว้ตลอดจนพยายามปรับปรุงวิธีการทำของตนเองตลอดเวลา

สุรพงษ์ มาลี (2549) ได้อธิบายถึงปัจจุบันมีความพยายามที่จะสร้างความชัดเจนว่าสมรรถนะแตกต่างจากความรู้ ทักษะ และทัศนคติ/แรงจูงใจ หรือ ความรู้ ทักษะที่บุคคลมีอยู่ถือเป็นสมรรถนะหรือไม่มีคำอธิบายไว้ดังนี้

1. ความรู้อย่างเดียวไม่ถือเป็นสมรรถนะ เว้นแต่ความรู้ในเรื่องนั้นจะถูกนำมาประยุกต์ในการทำงานให้สำเร็จ จึงถือเป็นส่วนหนึ่งของสมรรถนะ

2. ทักษะอย่างเดียวไม่ถือเป็นสมรรถนะ แต่ทักษะก่อให้เกิดผลสำเร็จอย่างชัดเจนถือเป็นสมรรถนะ

3. สมรรถนะไม่ใช่แรงจูงใจหรือทัศนคติ แต่เป็นแรงขับภายในที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่ตนมุ่งหวังไปสู่สิ่งที่เป็นเป้าหมาย

เทื้อน ทองแก้ว (2550) ได้อธิบายถึงสมรรถนะว่าเป็นความสามารถที่เป็นปัจจัยผลักดันให้บุคคลทำงานประสบความสำเร็จ โดยสมรรถนะมีองค์ประกอบ 5 ส่วน ได้แก่

1. ความรู้ (Knowledge) คือ ความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้ เป็นความรู้ เป็นสาระสำคัญ

2. ทักษะ (Skill) คือ สิ่งที่ต้องการให้ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะที่เกิดได้นั้นมาจากพื้นฐานทางความรู้ และความสามารถปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วว่องไว

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง (Self - Concept) คือ เจตคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตน หรือสิ่งที่บุคคลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตน หรือสิ่งที่บุคคลเชื่อว่าตนเองมี เช่น ความมั่นใจในตนเอง เป็นต้น

4. บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Traits) เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลนั้น เช่น คนที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ หรือมีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น

5. แรงจูงใจ หรือ เจตคติ (Attitude) เป็นแรงจูงใจ หรือแรงดันภายใน ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมาย หรือมุ่งสู่ความสำเร็จ เป็นต้น

McClelland ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของสมรรถนะไว้ มี 5 ส่วนคือ (สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ, 2548)

1. ทักษะ (Skill) คือความรู้ความสามารถที่บุคคลได้กระทำ ฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญและเชี่ยวชาญ

2. ความรู้ (Knowledge) คือ ความรู้ของบุคคลในเรื่องที่ต้องรู้ อาจเป็นความรู้เฉพาะด้านเป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ

3. เจตคติ (Self – Concept) คือ แนวคิดของตนเองที่บุคคลคิดและเชื่อว่าตนเองเป็น เช่น ความมั่นใจในตัวเอง (Self-confidence) คนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงจะเชื่อว่าตนเองสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ เป็นต้น

4. บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (Traits) เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลนั้น เช่นคนที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ หรือมีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น

5. แรงจูงใจ/เจตคติ (Motive/Attitude) เป็นแรงจูงใจ หรือแรงขับภายใน ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมายของเขา เช่น บุคคลที่มุ่งผลสำเร็จ (Achievement Orientation) มักชอบตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย และพยายามทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ตลอดจนพยายามปรับปรุงวิธีการทำงานของตนเองตลอดเวลา

Parry (อ้างถึงในสุกัญญา รัศมีธรรมโชติ, 2549) ได้รวมส่วนที่เป็นทัศนคติ บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคลแรงจูงใจหรือเจตคติ ไว้ด้วยกันและเรียกทั้งหมดนี้ว่า คุณลักษณะ หรือ Attributes องค์ประกอบทั้ง 5 ส่วนข้างต้นนี้ได้กลายมาเป็นแนวทางในการกล่าวถึง “สมรรถนะ” (Competency) มากมาย

Ganesh Sherman (2004) กล่าวถึงองค์ประกอบของสมรรถนะไว้ว่าประกอบด้วย

1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ข้อมูลที่เกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์
2. ความสามารถ (Ability) หมายถึง แรงขับภายในบุคคลที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ
3. คุณสมบัติส่วนบุคคล (Personal Attributes) หมายถึง คุณลักษณะส่วนบุคคล ค่านิยม แรงจูงใจและทัศนคติ ที่บ่งบอกถึงพฤติกรรมของแต่ละบุคคล
4. ทักษะ (Skill) หมายถึง สิ่งที่บุคคลใช้ความรู้ ความสามารถ ปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ

สรุปได้ว่า สมรรถนะเป็นความสามารถของบุคคล ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ เจตคติ บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล ที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้บุคคลสามารถปฏิบัติกิจกรรมหรือแสดงออกถึงพฤติกรรม ที่มุ่งไปสู่เป้าหมาย หรือมุ่งสู่ความสำเร็จได้อย่างเหมาะสม

รูปแบบของสมรรถนะ

รูปแบบของสมรรถนะ (Competency Model) มีหลายรูปแบบแต่ที่ประยุกต์ใช้ในสมรรถนะได้เหมาะสมและง่ายกับลักษณะงาน คือของ McClelland (เพ็ญจันทร์ แสนประสาน และคณะ, 2549) ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะหลัก สมรรถนะเชิงวิชาชีพ และสมรรถนะเชิงเทคนิค มีรายละเอียดดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (Core Competency) สมรรถนะหลักขององค์กรที่ทุกหน่วยงานถือเป็นรูปแบบเดียวกัน เพื่อสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร ตัวอย่างเช่น

1.1 ความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ (Achievement Orientation) คือมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และปฏิบัติงานให้สำเร็จอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพสูงสุดภายใต้เงื่อนไขเวลาและงบประมาณที่กำหนด

1.2 การติดต่อสื่อสาร (Communication) คือ ความสามารถในการติดต่อประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร

1.3 การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement) คือ การพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติหรือการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อความก้าวหน้าขององค์กรและหน่วยงาน

1.4 การให้ความสำคัญกับลูกค้า (Customer Focus) คือ ยึดลูกค้าเป็นศูนย์กลางตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้พึงพอใจสูงสุด

1.5 ความซื่อสัตย์สุจริต (Integrity) ถือเป็นสมรรถนะที่สำคัญของบุคลากรในองค์กรที่ต้องมี จริยธรรม คุณธรรม ความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์ต่อตนเอง หน่วยงาน และองค์กร

1.6 การคิดอย่างเป็นระบบ (System Thinking) เป็นการคิดเชิงระบบที่ จะเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อนำมาสู่การตัดสินใจที่ดี เป็นการคิดแบบเป็นเหตุเป็นผล หรือความคิดรวบยอด

1.7 การทำงานเป็นทีม (Team Work) คือ การที่สามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเป็นผู้นำการเป็นผู้ตามที่เหมาะสมเพื่อผลสำเร็จของงาน

2. สมรรถนะวิชาชีพ (Professional Competency) แต่ละวิชาชีพที่จะกำหนดคุณลักษณะที่ต้องการ อันได้แก่

2.1 การที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กร (Organization Savvy) ความรู้ขององค์กรหน่วยงาน

2.2 การที่มีการแก้ปัญหาในเชิงสร้างสรรค์ (Creative Problem Solving) โดยการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม และถูกต้อง

2.3 การที่มีความอดทนต่อแรงกดดัน (Tolerance for Stress) โดยมีความอดทนต่อเหตุการณ์ต่างๆ หรือสถานการณ์ที่วิกฤติ

2.4 การที่ควบคุมตนเอง (Self- Control) โดยมีความสามารถควบคุมตนเองได้ทุกสถานการณ์

3. สมรรถนะเชิงเทคนิค (Technical Competency) เป็นความสามารถหรือทักษะในการปฏิบัติงานตามลักษณะเฉพาะของแต่ละกิจกรรมนั้น ๆ ได้แก่

3.1 การคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical Thinking) เป็นทักษะของผู้บริหาร

3.2 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Application) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล และเป็นเครื่องมือในการช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.3 การใส่ใจในเรื่องคุณภาพ (Quality Focus) การมีความรู้และความเข้าใจเรื่องคุณภาพเป็นอย่างดี และสามารถพัฒนาคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 ความชำนาญด้านเทคนิค (Technical Expertise) เป็นความเชี่ยวชาญพิเศษในการกระทำหรือการปฏิบัติงาน

จะเห็นได้ว่ารูปแบบของสมรรถนะ McClelland เป็นรูปแบบที่ประยุกต์ใช้ในการกำหนดสมรรถนะพยาบาลได้อย่างเหมาะสมกับงานของวิชาชีพพยาบาลซึ่งประกอบด้วย 3 รูปแบบอันได้แก่

1. สมรรถนะหลักขององค์กรที่ทุกหน่วยงานต้องถือเป็นในรูปแบบเดียวกัน

2.สมรรถนะเชิงวิชาชีพ เป็นซึ่งเป็นสมรรถนะของแต่ละวิชาชีพที่ซึ่งจะกำหนดคุณลักษณะที่ต้องการ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่วิชาชีพพยาบาลต้องกำหนดและประเมินสมรรถนะวิชาชีพสอดคล้องกับการที่สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ ที่สภาการพยาบาลได้กำหนดขึ้น เพื่อทำให้การบริการของผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ มีประสิทธิภาพ มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองรวมถึงการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง (สภาการพยาบาล, 2552)

3. สมรรถนะเชิงเทคนิคเป็นความสามารถที่จะปฏิบัติงานเฉพาะแต่ละกิจกรรมของวิชาชีพ

ส่วนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือ ก.พ. ได้กำหนดรูปแบบของสมรรถนะของข้าราชการไทยไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2548)

1. สมรรถนะหลัก คือ คุณลักษณะข้าราชการพลเรือนไทยทั้งระบบ เพื่อหล่อหลอมค่านิยมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ อันประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ

1.1 การที่มีความมุ่งมั่นต่อผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation - ACH) หมายถึงมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานราชการให้ดีที่สุด หรือเกินมาตรฐานที่มีอยู่อาจเป็นผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของตนเอง หรือเกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์ที่ส่วนราชการกำหนดขึ้น รวมถึงการสร้างสรรค์พัฒนา

ผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่ยากและท้าทาย ที่อาจไม่เคยมีบุคคลใดสามารถกระทำได้มาก่อน แบ่งระดับของสมรรถนะนี้เป็น 5 ระดับ

1.2 บริการที่ดี (Service Mind - SERV) หมายถึงความตั้งใจและความพยายามของข้าราชการในการให้บริการเพื่อสนองความต้องการของประชาชนตลอดจนหน่วยงานภาครัฐอื่นๆที่เกี่ยวข้อง แบ่งระดับของสมรรถนะนี้เป็น 6 ระดับ

1.3 การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (Expertise - EXP) หมายถึงความขวนขวายสนใจใฝ่รู้ เพื่อสั่งสม พัฒนา ศักยภาพ ความรู้ ความสามารถของตนในการปฏิบัติราชการด้วยการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

1.4 จริยธรรม (Integrity- ING) ให้คำจำกัดความว่า การครองตนและประพฤติปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสมทั้งตามหลักกฎหมายและคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนหลักแนวทางในวิชาชีพของตนโดยมุ่งประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตัน ทั้งนี้เพื่อธำรงรักษาศักดิ์ศรีแห่งอาชีพข้าราชการ อีกทั้งเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการสนับสนุนผลักดันให้ภารกิจหลักของภาครัฐ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ แบ่งระดับของสมรรถนะนี้เป็น 5 ระดับ

1.5 ความที่มีการร่วมแรงร่วมใจ (Teamwork-TW) ให้คำจำกัดความว่า เป็นความตั้งใจที่จะต้องการทำงานร่วมกับผู้อื่น ต้องการเป็นส่วนหนึ่งในทีมงาน องค์กรหรือหน่วยงาน โดยผู้ปฏิบัติมีฐานะเป็นสมาชิกในทีมมิใช่ในฐานะหัวหน้าทีม และมีความสามารถในการสร้างและดำรงรักษาสัมพันธภาพกับสมาชิกในทีม แบ่งระดับของสมรรถนะนี้เป็น 5 ระดับ

2. สมรรถนะประจำกลุ่มงาน คือสมรรถนะที่กำหนดเฉพาะกลุ่มงานเพื่อสนับสนุนให้ข้าราชการแสดงพฤติกรรมที่เข้ากันเหมาะสมกับหน้าที่ และมีการส่งเสริมให้ปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ให้ดีมากยิ่งขึ้น โดยมีโมเดลสมรรถนะกำหนดให้แต่ละกลุ่มงานมีสมรรถนะประจำกลุ่มงาน 3 สมรรถนะ (มีการยกเว้นกลุ่มงานนักบริหารระดับสูงมี 5 สมรรถนะ) สมรรถนะประจำกลุ่มงานมีทั้งหมด 20 สมรรถนะได้แก่

2.1 การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking)

2.2 การมองภาพองค์รวม (Conceptual Thinking)

2.3 การพัฒนาศักยภาพของบุคคล(Caring & Developing Others)

2.4 การสั่งการตามอำนาจหน้าที่ (Holding People Accountable)

2.5 การสืบเสาะค้นหาข้อมูล (Information Seeking)

2.6 ความเข้าใจถึงข้อแตกต่างทางวัฒนธรรม (Cultural Sensitivity)

2.7 ความเข้าใจถึงผู้อื่น (Interpersonal Understanding)

2.8 ความเข้าใจถึงองค์กรและระบบของราชการ (Organizational Awareness)

2.9 การดำเนินการแบบเชิงรุก (Proactiveness)

2.10 ความถูกต้องของระบบงาน (Concern for Order)

2.11 ความมั่นใจในตนเอง (Self Confidence)

2.12 ความยืดหยุ่นผ่อนปรน (Flexibility)

2.13 ศิลปะการสื่อสารจูงใจ (Communication & Influencing)

2.14 สภาวะผู้นำ (Leadership)

2.15 สุนทรียภาพทางศิลปะ (Aesthetic Quality)

2.16 วิสัยทัศน์ (Visioning)

2.17 การวางกลยุทธ์ภาครัฐ (Strategic Orientation)

2.18 ศักยภาพเพื่อนำการปรับเปลี่ยน (Change Leadership)

2.19 การควบคุมตนเอง (Self Control)

2.20 การให้อำนาจแก่ผู้อื่น (Empowering Others)

เมื่อทราบรูปแบบของสมรรถนะแล้ว ควรทราบถึงวิธีการศึกษาสมรรถนะ เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินสมรรถนะต่อไป

สรุปได้ว่า รูปแบบสมรรถนะ เป็นรูปแบบที่สามารถประยุกต์ใช้ในการกำหนดสมรรถนะของพยาบาลได้เหมาะสมกับลักษณะงานของพยาบาลซึ่งประกอบด้วย 3 รูปแบบคือ สมรรถนะหลัก สมรรถนะเชิงวิชาชีพ และสมรรถนะเชิงเทคนิค

วิธีการศึกษาสมรรถนะ

สมรรถนะของแต่ละงาน แต่ละวิชาชีพ เป็นสิ่งที่ไม่ได้กำหนดตายตัวขึ้นอยู่กับความจำเป็นของแต่ละวิชาชีพ สมรรถนะของวิชาชีพได้มาหลายวิธีแล้วแต่จะเลือกใช้ตามความเหมาะสม (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2532) ได้แก่

1. การกำหนดโดยประเมินความต้องการ (Need Assessment) โดยศึกษาจากกลุ่มผู้ใช้ นักการศึกษา และนโยบายต่างๆ ถึงความต้องการที่จะจัดให้มีการจัดเตรียมผู้สำเร็จการศึกษาให้

สามารถทำงานอะไร ต้องมีความรู้ ทักษะ ทัศนคติอย่างไร ถ้าเป็นทางการพยาบาลจะหมายถึงความรู้เกี่ยวกับงานที่พยาบาลจะต้องออกไปปฏิบัติหน้าที่ของพยาบาล

2. การกำหนดโดยการวิเคราะห์งาน (Task Analysis) จากการจำแนกเนื้อหาและเป้าหมายของงาน ให้อยู่ในรูปของงานที่ต้องปฏิบัติหรือต้องเรียนรู้ แล้วแจ้งย่อยในรายละเอียดของแต่ละงานให้เป็นระดับย่อยที่สุด การวิเคราะห์งานจะช่วยให้การกำหนดงานให้เกิดแก่ผู้ปฏิบัติได้ในรายละเอียด

3. การกำหนดสมรรถนะ จากวิเคราะห์สมรรถนะอย่างมีระบบ (Systemic Competency Analysis) หมายถึง เทคนิคกำหนดสมรรถนะหรือเป้าหมายที่จะพัฒนามาจากระบบการวิเคราะห์ที่ปกติด้วยการจำแนกเนื้อหาของงานออกเป็นหน่วยย่อยที่เป็นรูปแบบชัดเจน

4. การกำหนดสมรรถนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ให้ความเห็นหรือบอกเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็น

5. การกำหนดสมรรถนะจากวิเคราะห์ตามหลักทางทฤษฎีและตำรา

6. การศึกษาความต้องการ การดูแลด้านสุขภาพ จากคำนึงว่าสภาพการณ์ใดที่ต้องเผชิญเมื่อไปปฏิบัติงาน เตรียมพร้อมที่จะเผชิญ และปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. การศึกษาการบันทึกการดูแลรักษาพยาบาลที่ใช้ในสถานบริการสาธารณสุข จะได้ทราบถึงปัญหาความต้องการการดูแลสุขภาพที่เป็นจริงได้

8. การวิเคราะห์ของผู้ปฏิบัติวิชาชีพจากเก็บข้อมูลจากกิจกรรมการปฏิบัติงานประจำจากการสังเกตโดยใช้ผู้ร่วมงานหรือผู้อื่น

9. การศึกษาสภาพความเป็นจริงในสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง จะช่วยให้ได้สมรรถนะที่จำเป็นสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

เพ็ญจันทร์ แสนประสานและคณะ (2548) ได้มีการศึกษาถึงขั้นตอนการจัดทำสมรรถนะดังต่อไปนี้

1. กำหนดเป้าหมายหลักขององค์กร

2. จัดทำสมรรถนะหลักขององค์กรโดยเปรียบเทียบกับรูปแบบของบทบาทหน้าที่ว่าองค์กรต้องการจะเติบโต จะต้องทำอะไรบ้าง ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ทัศนคติและพฤติกรรมอย่างไร

3. จัดทำสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานจากการวิเคราะห์งาน (Job Analysis)

4. นำทั้งสมรรถนะหลักขององค์กร และสมรรถนะที่ได้จากการวิเคราะห์ภาระงานมากำหนดกลุ่มสมรรถนะ โดยจัดทำระดับความสามารถ กำหนดความหมายของพฤติกรรมและการประยุกต์ใช้งาน

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ (2548)ได้เสนอขั้นตอนในการจัดทำรูปแบบสมรรถนะ ดังนี้

1. กำหนดเกณฑ์ที่ใช้วัดผลการปฏิบัติงาน อาจได้มาจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ การประเมินแบบ 360 องศา

2. กำหนดกลุ่มตัวอย่าง อาจกำหนดเป็นกลุ่มที่มีผลงานดีเลิศ กลุ่มผลงานตามเกณฑ์เฉลี่ยปกติ และกลุ่มผลงานต่ำกว่ามาตรฐาน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การใช้แบบสัมภาษณ์ การใช้แบบสำรวจคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ การวิเคราะห์งาน การสังเกตพฤติกรรม และการใช้ระบบผู้เชี่ยวชาญ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสมรรถนะ

5. การตรวจสอบความถูกต้องของสมรรถนะ โดยการวิจัยการสร้างแบบทดสอบและการพัฒนาบุคลากรตามรูปแบบสมรรถนะที่กำหนด

6. การนำรูปแบบไปใช้งาน

สรุปได้ว่า สมรรถนะของแต่ละงาน แต่ละวิชาชีพ เป็นสิ่งที่ไม่ได้กำหนดตายตัวขึ้นอยู่กับความจำเป็นของแต่ละวิชาชีพ สมรรถนะของวิชาชีพได้มาหลายวิธีแล้วแต่จะเลือกใช้ตามความเหมาะสม

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะนักวิจัย

ความหมายของสมรรถนะนักวิจัย

จารึก อาจวารินทร์ (2528)สมรรถนะด้านการวิจัยทางการศึกษา หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติ ซึ่งนักวิจัยที่ดีควรมีเพื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศิวพร ดิลกโกมล (2533) สมรรถนะการวิจัยของครูภาษาอังกฤษว่า หมายถึง ความสามารถที่แสดงออกอย่างมีประสิทธิภาพ เกี่ยวกับการทำวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

สุพรรณี สินโพธิ์ (2546)สมรรถนะด้านการวิจัยหมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะและทัศนคติที่ดีของครูในการสร้างความรู้ ค้นหาความจริง แสวงหาวิธีการหรือ นวัตกรรม และพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัย โดยผลการวิจัยจะนำไปสู่การแก้ปัญหาและพัฒนา ศักยภาพผู้เรียน ผู้สอนและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

วรรณะ บรรจง (2551)สมรถนะด้านการวิจัย หมายถึง การที่บุคคล มีความรู้ความสามารถในการทำวิจัย ทั้งด้านเนื้อหา กระบวนการวิจัยและสามารถใช้ กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในการแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

อดุลย์ สนั่นเอื้อเม็งไธสง (2553)สมรรถนะของนักวิจัยทางการศึกษา หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะที่ควรมีของนักวิจัยเกี่ยวกับการทำวิจัยทางการศึกษา

บุญสิทธิ์ ไชยชนะ (2552)สมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง การแสดงออกของครูถึงการมีความรู้ ทักษะและทัศนคติที่มีอยู่ไปใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นใน ห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า สมรรถนะนักวิจัยหมายถึงความรู้ ทักษะ และทัศนคติมีอยู่หรือควรมีของนักวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในการแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

องค์ประกอบของสมรรถนะการวิจัย

ปรีดา เบ็ญคาร (2548) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนในกระบวนการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู โดยกำหนดความสามารถในการวิจัยการปฏิบัติการในชั้นเรียน ออกมาเป็นทักษะใน 3 ลักษณะคือ 1) ความรู้พื้นฐานด้านวิธีวิทยาการวิจัย 2) ด้านทักษะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ประกอบด้วย 8 ด้านคือการสำรวจและการวิเคราะห์

ปัญหาการวิจัย การระบุปัญหาการวิจัย การกำหนดแนวคิดการวิจัย การกำหนดนวัตกรรมการวิจัย การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา การวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล การสะท้อนผล และการนำเสนอผลการวิจัยและ 3) ด้านเจตคติต่อการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

บุญสิทธิ์ ไชยชนะ (2552)ได้ศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่มีต่อนักศึกษาครูที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยแบ่งสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาวิชาชีพครูออกเป็น 3 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน องค์ประกอบด้านเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน และองค์ประกอบด้านทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียน

ทิพวรรณ ภัทรนุสรณ์ (2556)ได้สรุปเอาไว้ว่าองค์ประกอบของการวัดสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง ความรู้ของครู เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ทำวิจัย ระเบียบวิธีวิจัยและการออกแบบวิธีวิจัย 2) องค์ประกอบด้านทักษะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง ความสามารถของครูในการผลิตหรือการกระทำตามกระบวนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ประกอบด้วยการวิเคราะห์ปัญหาการวิจัย การกำหนดปัญหาการวิจัย การทบทวน เอกสารที่เกี่ยวข้อง การวางแผนการดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินผลการวิจัยและการเขียนรายงานการวิจัย 3) องค์ประกอบด้านเจตคติต่อการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง การประเมินค่าถึงประโยชน์ของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ความรู้สึกที่มีต่อการวิจัยปฏิบัติการใน ชั้นเรียนกล่าวโดยสรุปได้ว่าองค์ประกอบของการวัดสมรรถนะการวิจัยของครูนั้นประกอบด้วย 1) องค์ประกอบด้านความรู้ 2) องค์ประกอบด้านทักษะการวิจัย และ3) องค์ประกอบด้านเจตคติและจรรยาบรรณในการวิจัย

Bryant and Poustie (2001) ได้นำไปจัดกลุ่มใหม่เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยโดยจัดแบ่งองค์ประกอบของสมรรถนะออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง สิ่งที่บุคคลรู้และเข้าใจเป็นความรู้ด้านวิชาการ เช่น ผู้บริหาร จะต้องมีความรู้ด้านการบริหาร แพทย์ต้องมีความรู้ด้านการรักษาคนไข้ เป็นต้น

2. ทักษะ (Skill) หมายถึง สิ่งที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งช่วยทำให้บุคคลนำความรู้นั้นไปใช้ได้ เช่น ผู้บริหารต้องมีทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านมนุษย์ และทักษะด้านเทคนิควิธี ครูต้องมีทักษะด้านการสอน เป็นต้น

3. เจตคติและค่านิยมที่เหมาะสม (Appropriate Attitude and Value) หมายถึง สิ่งที่บุคคลแสดง ออกมาเป็นคุณลักษณะด้านพฤติกรรมซึ่งมีผลกระทบต่อการใช้ความรู้และทักษะของบุคคลนั้นเป็น องค์ประกอบที่ทำให้คนมีความอดทนหรือเกิดความท้อถอยต่อการปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของสมรรถนะการวิจัยหมายถึง ความรู้ ทักษะ และเจตคติ มีอยู่หรือควรมีของนักวิจัย ไปใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในการแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

สมรรถนะด้านการวิจัยของวิชาชีพพยาบาล

สมรรถนะด้านการวิจัยของวิชาชีพพยาบาลสมรรถนะด้านการวิจัยมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของพยาบาล และวิชาชีพการพยาบาล สมรรถนะด้านการวิจัยเป็นความสามารถของบุคคลที่ผลักดันให้เกิดการศึกษาค้นคว้า การแสวงหาความรู้ และสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ทำให้เกิดองค์ความรู้ที่เป็นศาสตร์ทางการพยาบาล และยังสามารถนำความรู้ใหม่ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพ การปฏิบัติการพยาบาล เป็นการแสดงออกถึงความสามารถของวิชาชีพ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ การทำงาน บรรลุเป้าหมายในการประกอบวิชาชีพ เกิดประโยชน์ต่อสังคม ทำให้เกิดความเป็นอิสระ ในการปฏิบัติงานและทำให้บทบาทของวิชาชีพ มีความเด่นชัดขึ้นในทีมงานสุขภาพและระบบการบริการดูแลสุขภาพ เป็นการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นเลิศ มีนักวิชาการให้ความหมายของสมรรถนะด้านการวิจัยของวิชาชีพพยาบาล ดังนี้

พนารัตน์ วิศวเทพนิมิต (2539)สมรรถนะด้านการวิจัย หมายถึง การสามารถนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล สนับสนุนและร่วมมือในการทำวิจัย รวมทั้งติดต่อและร่วมมือกับผู้ที่อยู่ในสาขาวิชาชีพอื่น เพื่อร่วมมือทำวิจัยอย่างครบวงจร มีความสามารถในการทำวิจัย อ่านวิเคราะห์ผลการวิจัยได้ มีจรรยาบรรณของนักวิจัย นำผลการวิจัยมาเผยแพร่ลงในวารสาร เสนอต่อที่ประชุมทั้งในและนอกหน่วยงาน

วิภาดา คุณาวิกติกุล และสุมิตรา เวฬุวนารักษ์ (2539) ได้กล่าวว่า เพื่อให้การดูแลสุขภาพของผู้ใช้บริการครอบคลุมทุกด้านวิชาชีพพยาบาลจะต้องมีสมรรถนะด้านการวิจัย ได้แก่ การสนับสนุนและร่วมมือในการทำวิจัย ร่วมกับทีมสหสาขาวิชาชีพอื่นในการทำวิจัยครบวงจร อีกทั้ง การนำผลการวิจัยไปใช้ยังเป็นความรับผิดชอบอย่างหนึ่งของวิชาชีพพยาบาล ซึ่งวิชาชีพพยาบาลควรจะมีความสามารถในการประยุกต์หรือดัดแปลงผลการวิจัยทางการพยาบาลหรืองานวิจัยอื่น ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลซึ่งหากมีการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลที่ได้มาใช้เป็นพื้นฐานสำหรับ

การตัดสินใจในการปฏิบัติการพยาบาลจะทำให้ผู้รับบริการทางสุขภาพมั่นใจได้ว่าได้รับบริการที่ดีเลิศ เพราะการใช้ผลการวิจัยจะทำให้การประเมินและการพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาลเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงคุณภาพการพยาบาลตลอดเวลาและเป็นการพัฒนาวิชาชีพให้มีความแข็งแกร่งขึ้น

พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2546)ได้กล่าวว่า ความรู้ ความสามารถทางการวิจัยมีความเป็นสากลในตนเองระดับโลกในทุกสาขาวิชาชีพ ตั้งแต่กระบวนการดำเนินการวิจัย การทำวิจัยต้องมีการเผยแพร่ด้วยการเขียนบทความลงในวารสาร หรือนำเสนอในที่ประชุมวิชาการของวิชาชีพทั้งระดับชาติ นานาชาติ สามารถอ้างอิงได้ และนำไปใช้ได้ในหลายแนวทาง เพื่อแสดงถึงการยอมรับบุคลากรทางการพยาบาลทุกคนจะต้องแสดงความสามารถนี้ออกมาให้ปรากฏได้ จึงจะแสดงถึงการพัฒนาตนในแนวทางที่เป็นสากลอย่างแท้จริง

วิไลพรรณ สมบุญตนนท์ (2552) ได้กล่าวว่า วิชาชีพพยาบาลและบุคลากรพยาบาลจะต้องมีทักษะ ความสามารถในการสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์ การตีความและแปลความหมายงานวิจัยเพื่อนำมาใช้เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ในการพัฒนานวัตกรรมทางการพยาบาล รวมทั้งเปลี่ยนทัศนคติและมุมมองที่มีต่องานวิจัยและการทำวิจัยว่าเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก ซับซ้อน มาเป็นสิ่งท้าทายให้รู้แจ้งทางปัญญา

สภาการพยาบาล (2552) ได้กล่าวว่าสมรรถนะของวิชาชีพพยาบาล สมรรถนะด้านที่ 5 สมรรถนะเกี่ยวกับด้านวิชาการและการวิจัย หมายถึงการตระหนักในความสำคัญของการทำวิจัยและการพัฒนาความรู้ การที่มีความรู้พื้นฐานในกระบวนการทำวิจัย และการจัดการความรู้ การพิจารณาใช้ประโยชน์จากความรู้เชิงประจักษ์ในการปฏิบัติงาน และการเผยแพร่ความรู้ กับทีมสุขภาพและสาธารณะ

สรุปได้ว่า สมรรถนะด้านการวิจัยของวิชาชีพพยาบาล หมายถึง การที่มีความรู้พื้นฐานด้านกระบวนการการทำวิจัย การจัดการความรู้ ความสามารถอ่าน วิเคราะห์ผลการวิจัย รวมถึงการสืบค้นหลักฐานเชิงประจักษ์ ตีความและแปลความหมายงานวิจัยเพื่อพิจารณาการใช้ประโยชน์จากความรู้เชิงประจักษ์ในการปฏิบัติงานการพยาบาลทำให้เกิดความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานและทำให้บทบาทของวิชาชีพ มีความเด่นชัดขึ้นและมีความตระหนักในความสำคัญของการทำวิจัยและการพัฒนาความรู้ รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่องานวิจัย ให้การสนับสนุนและร่วมมือในการทำวิจัย การทำวิจัยอย่างครบวงจร สามารถเผยแพร่งานวิจัยได้

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของนักศึกษาพยาบาล

จากการทบทวนวรรณกรรม เอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการกล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถและความสำเร็จในการทำวิจัยของบุคคลไว้หลากหลายรวมทั้งมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยของนักศึกษาพยาบาล และบุคคลไว้ดังนี้

จรัส สุวรรณเวลา (2545) ได้กล่าวว่า มีคณาจารย์อีกจำนวนมากที่เห็นความสำคัญและความจำเป็นของงานวิจัย แต่มิอาจดำเนินการวิจัยได้หรือดำเนินไปได้ไม่เต็มที่เพราะขาดความรู้ทักษะประสบการณ์ หรือการสนับสนุนที่จะทำการวิจัย ส่วนสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการที่จะให้เกิดการวิจัย เพิ่มปริมาณหรือปรับปรุงคุณภาพของงานวิจัยในมหาวิทยาลัยนั้น การมีแต่ความคิดความหวังหรือความตั้งใจคงไม่พอ จะต้องมีสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่เป็นปัจจัยสำคัญรองรับอยู่จึงจะเกิดการพัฒนาได้จริง นอกจากนโยบายระบบ กำลังคน และทุนแล้ว สิ่งจำเป็นพื้นฐานเพื่อพัฒนาการวิจัยยังมีฐานข้อมูล ทั้งข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิในรูปของห้องสมุด ศูนย์เอกสาร และศูนย์ข้อมูลต่าง ๆ ห้องปฏิบัติการ เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ และบริการคอมพิวเตอร์

พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2546) ได้กล่าวว่า การสร้างงานวิจัยของคณาจารย์ที่เกิดขึ้นได้แต่ยังไม่เป็นที่พอใจมีผลมาจากขาดบุคลากรสนับสนุนด้านการจัดการ ถ้าผู้วิจัยต้องใช้เวลาในการดูแลงานด้านธุรการอย่างมากมาย ย่อมสร้างความเบื่อหน่ายต่อการทำงานวิจัยอย่างมาก ผู้บริหารต้องมีวิธีการแก้ปัญหานี้ให้ได้อย่างเหมาะสม

มาริสา ไกรฤกษ์ (2549) ได้กล่าวว่าปัจจัยที่เอื้อต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ ได้แก่ ลักษณะของงานวิจัยทางการพยาบาล ลักษณะของการสื่อสาร และการนำเสนอผลงานวิจัยทางการพยาบาล ลักษณะของพยาบาล ลักษณะขององค์กร

คนึงนิจ พงศ์ถาวรกมล (2552) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิจัย คือ การบริหารเวลา การทำงานร่วมกับกลุ่มผู้สนใจหัวข้อหรือการวิจัยในแนวเดียวกัน (Cluster) ความต้องการผู้ตรวจสอบภาษาอังกฤษ และการเรียนรู้สถิติการวิจัย ความสะดวกในการขอจริยธรรมการวิจัยในคน มีการอบรมข้อมูล และความรู้ใหม่ ๆ ด้านการวิจัยให้กับอาจารย์ ระบบสนับสนุนในการทำวิจัย เช่น แหล่งข้อมูล การให้ทุนในการทำวิจัยมากขึ้น และอำนวยข้อมูลเรื่องทุนวิจัยทั้งในและนอกองค์กร สร้างระบบการวิจัยที่ดี เช่น มีพี่เลี้ยง และที่ปรึกษางานวิจัย

ประภัสสร สุรวัฒนาวรรณ (2552) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการขยายงานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research) คือ ความเข้าใจหรือความเชื่อผิด ๆ เช่น มองเรื่องการวิจัยเป็นเรื่องยาก การขาดความรู้ หรือ ผู้สนับสนุนทางวิชาการที่จำเป็น ผู้บริหารบางหน่วยงานไม่เห็นความสำคัญ และไม่สนับสนุนการทำวิจัย

วิจิตร ศรีสุพรรณ (2552) ได้กล่าวว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมา แม้พยาบาลจะมีความพยายามทำวิจัยกันมากขึ้นแต่ก็ยังมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนบุคลากรที่มีอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์พยาบาลซึ่งมีความรู้และทักษะการทำวิจัยยังมีงานสอนเป็นหลักทำให้ไม่มีเวลาสำหรับงานวิจัย ขาดผู้ช่วยงานวิจัยและทรัพยากรสนับสนุนการวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษาขาดความสามารถในการบริหารจัดการวิจัย เช่นเดียวกับพยาบาลในสถานบริการสุขภาพที่ให้บริการเป็นหลักมีภาระงานที่หนักและมากเกินไป งานวิจัยที่ทำกระจัดกระจายไม่ต่อเนื่องการเผยแพร่และการนำ ผลการวิจัยไปใช้ยังมีน้อย

Linda R. Cronenwett (1986)ได้กล่าวว่า บุคลากรทางการพยาบาล จะมีความพร้อมที่จะสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ใหม่ จะต้องได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากร ได้แก่ เวลา ความพร้อมด้านร่างกายจิตใจ ทีมผู้ช่วยเหลือ แหล่งค้นคว้าข้อมูลวิชาการ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นงบประมาณ ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา และการมีเครือข่ายสนับสนุน

Mc Cormick (1985) อ้างในอวยพร สมใจ (2548) ได้เสนอแนวคิดโดยการจัดหมวดหมู่ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคคลไว้ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสถานการณ์

1. ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นคุณลักษณะที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล จะมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล และเป็นสาเหตุภายในที่ผลักดันให้แต่ละบุคคล มีพฤติกรรมการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย ความถนัด ลักษณะทางบุคลิกภาพ ลักษณะทางกายภาพ ความสนใจ แรงจูงใจ อายุ เพศ การศึกษา ประสบการณ์ ความเชื่อ ค่านิยม ความนึกคิด ความสามารถในการเรียนรู้ และแรงจูงใจ เป็นต้น

2. ปัจจัยด้านสถานการณ์ หมายถึง เงื่อนไขของเหตุการณ์หรือลักษณะของสิ่งแวดล้อมนอกตัวบุคคล ที่มีผลต่อการแสดงความสามารถในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ลักษณะงาน สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานและสังคม ลักษณะโครงสร้างขององค์การ เป็นต้น

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลอาจดำเนินการวิจัยได้หรือดำเนินไปได้ไม่เต็มที่เพราะขาดความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ การสนใจ เจตคติที่

ดี หรือการสนับสนุนที่จะทำการวิจัย ส่วนสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการที่จะให้เกิดการวิจัย เพิ่มปริมาณหรือปรับปรุงคุณภาพของงานวิจัย การมีแต่ความคิดความหวังหรือความตั้งใจคงไม่พอ จะต้องมีสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่เป็นปัจจัยสำคัญรองรับอยู่จึงจะเกิดการพัฒนาได้จริง

แนวคิดปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของนักศึกษาพยาบาล

จากการศึกษาเอกสารวิชาการ งานวิจัย ที่นักวิชาการได้เสนอไว้ พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถ และความสำเร็จในการทำวิจัยของนักศึกษาพยาบาลและของบุคคล มีข้อคิดเห็นที่คล้ายคลึงกัน โดยสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะด้านการวิจัยของนักศึกษาพยาบาลซึ่งแบ่งเป็นปัจจัยในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัจจัยเฉพาะบุคคล ได้แก่ คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เป็นคุณลักษณะที่ติดตัวมาแต่กำเนิดและที่ได้รับเพิ่มเติมในภายหลัง ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนก ดังนี้

1.1 ด้านทักษะการทำวิจัย (Research Skill) เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่ต้องทำการวิจัย ทั้งด้วยบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยหลายฉบับพบว่า การวิจัยเป็นงานที่ต้องอาศัยผู้ที่มีทักษะการทำวิจัย (Research Skill) และความสามารถในการเขียนรายงานการวิจัยจึงจะทำให้การทำวิจัยประสบความสำเร็จและมีคุณภาพ (ช่อลดา วิชัยพาณิชย์, 2554) มีความรู้ความสามารถในการวิจัย ความรู้เหล่านี้อาจได้มาจากการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จากการเข้าอบรมวิจัยในระหว่างการทำงาน หรือจากการศึกษาด้วยตนเอง ทักษะการทำวิจัยเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถทำนายผลิตภาพการวิจัยได้ ดัชนีวัดผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มีความสัมพันธ์กับระดับทักษะการทำวิจัยและผลิตภาพการวิจัยถูกทำนายได้ด้วยระดับการพัฒนาทักษะการทำวิจัย จากงานวิจัยของ Waworuntu’s study (อ้างถึงใน อภิญญา หิรัญวงษ์, 2547) ความสามารถของตนเองในด้านการทำวิจัยอันประกอบด้วย ความสามารถด้านการออกแบบการวิจัย ความสามารถด้านการปฏิบัติการวิจัย ความสามารถในด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และการใช้คอมพิวเตอร์ รวมทั้งความสามารถในการเขียนรายงานการวิจัยมีความสัมพันธ์ต่อผลิตภาพการวิจัย (อัจริยา วัชราวิวัฒน์, 2544) จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการทำวิจัยหลายฉบับของอัจริยา วัชราวิวัฒน์ (2544), นิภา ศรีไพโรจน์ (2533), กฤติยา วงศ์ก้อม (2543) พบว่า นักวิจัยควรมีความรู้และทักษะการทำวิจัย ดังนี้

1.1.1 ความรู้ความสามารถในสาขาวิชาการที่ทำวิจัยอย่างเพียงพอ หรือมีประสบการณ์เกี่ยวเนื่องกับเรื่องหรือปัญหาที่จะทำการวิจัย นักวิจัยต้องทราบและเข้าใจปัญหาที่ทำ

การวิจัยโดยตลอดเพื่อจะได้เลือกใช้เทคนิค วิธีการ และเครื่องมือให้เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะของงานวิจัยนั้น และสามารถค้นหาหรือเลือกใช้ความรู้จากงานวิจัยที่แล้วมาได้อย่างรวดเร็ว เพื่อนำไปสู่งานวิจัยที่มีคุณภาพ

1.1.2 นโยบายเกี่ยวกับการกำหนดทิศทางการวิจัย ในระดับหน่วยงาน ระดับมหาวิทยาลัย และระดับนโยบายของประเทศ

1.1.3 ความสามารถในการค้นหา เลือก และวิเคราะห์ ความรู้จากงานวิจัยและความรู้จากเอกสารต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และรวดเร็ว

1.1.4 ความรู้ และทักษะการใช้เครื่องมือการวิจัยประเภทต่าง ๆ สามารถเลือกใช้เครื่องมือได้อย่างถูกวิธี และเหมาะสม

1.1.5 ความรู้ และทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติวิเคราะห์ เลือกใช้สถิติ และแปลผลได้อย่างถูกต้อง เช่น การประมวลผลข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เป็นผู้ที่มีความรู้ทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1.6 ความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ได้แก่ รูปแบบการวิจัย กระบวนการวิจัย การเลือกกลุ่มตัวอย่าง การเลือกหรือพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการและสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เข้าใจหลักเกณฑ์และเหตุผลต่าง ๆ ของการวิจัย ช่วยให้เข้าใจผลงานวิจัยที่ผู้อื่นทำไว้แล้ว ช่วยให้สามารถพิจารณาความเชื่อถือได้ของผลการวิจัย และยังช่วยให้มีเหตุผลในการพิจารณาตัดสิน

1.1.7 ความสามารถในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ตรวจสอบ และคาดคะเนคำตอบได้ดี

1.1.8 ความสามารถในเชิงสังเคราะห์ การขมวดความคิดหรือสรุปผลข้อมูลจากสิ่งที่ได้ศึกษาและข้อค้นพบ มาเขียนและสรุปรายงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจได้ง่ายและชัดเจน

1.1.9 ความรู้ และความสามารถในการใช้กระบวนการทดลอง ด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์ และตรรกวิทยาที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา

1.1.10 ความสามารถในการทำงานที่มีระเบียบ สามารถจัดหมวดหมู่ของความคิดและเขียนรายงานการวิจัยได้ดี

1.1.11 ความรู้ และสามารถใช้เครื่องมืออุปกรณ์ในการทำวิจัย เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ในจัดพิมพ์ จัดเก็บงานวิจัย การใช้คอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1.12 ความรู้ความสามารถวางแผน ดำเนินการ และประเมินโครงการวิจัย นอกจากนักวิจัยควรมีความรอบรู้ในสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่กำลังทำอยู่ เพราะการวิจัยนั้นอาจจะพาดพิง หรือเกี่ยวข้องกับวิชาต่าง ๆ เนื่องจากขอบเขตของการวิจัยไม่สามารถจะแยกออกไปได้อย่างชัดเจนเหมือนวิชาเรียนในห้องเรียน ฉะนั้นนักวิจัยจึงต้องศึกษาและขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งอาจทบทวนความรู้ที่เคยเรียนมาก่อนหรือไม่ก็ต้องศึกษาเพิ่มเติม (นิภา ศรีไพโรจน์, 2533)

2. ปัจจัยด้านระยะเวลาในการวิจัย

เวลาที่ใช้ในการวิจัย (Time for Research) หมายถึง เวลาในการวิจัย และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการวิจัยของอาจารย์ที่นอกเหนือจากงานในภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในการวิจัยแต่ละครั้งต้องใช้เวลาทำงานมากตั้งแต่การวางแผนการวิจัย ศึกษาเอกสาร เก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล กระบวนการเหล่านี้ต้องใช้เวลามาก อาจารย์ต้องมีความสามารถในการบริหารเวลาเพื่อให้มีเวลาเพียงพอในการวิจัย และทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ถ้าอาจารย์มีปัญหาในเรื่องการจัดการเวลาจะมีผลกระทบโดยตรงต่อการผลิตงานวิจัยของอาจารย์ ดังนั้นเวลาที่ใช้ในการวิจัยจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ ดังผลการวิจัยที่พบว่า เวลาที่ใช้ในการวิจัยมีความสัมพันธ์กับผลิตภาพการวิจัย เวลาเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างมากสำหรับการทำวิจัย นับตั้งแต่การเลือกเรื่องหรือปัญหาที่จะทำวิจัย การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานการวิจัย และการนำผลการวิจัยไปใช้ ต้องใช้เวลาในการศึกษาพิจารณาความเป็นไปได้เพื่อนำไปปฏิบัติไปใช้ หรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละงานการกำหนด เวลาทำวิจัยจะต้องเลือกเวลาทำวิจัยให้เหมาะสมกับงานประจำของตนหากมีความขัดแย้งระหว่างเวลาที่นักวิจัยว่างจากงานต่างๆ กับเวลาที่เหมาะสมกับการทำวิจัย ปัญหาจะเกิดขึ้นจนเป็นอุปสรรค ทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อน ข้อมูลที่รวบรวมอาจล้าสมัย หรืองานวิจัยไม่สำเร็จตามเวลาที่กำหนด หรือหากสำเร็จตามกำหนด คุณภาพของงานวิจัยที่ได้ก็ไม่ดีเท่าที่ควร (อัจริยา วัชราวิวัฒน์, 2554)ดังนั้นปัจจัยด้านระยะเวลาในการทำวิจัย มีความสำคัญต่อกระบวนการในการทำวิจัย เพื่อนำไปปฏิบัติ หรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับงานประจำและงานวิจัยของตนเอง ซึ่งระยะเวลาในการทำงานวิจัยจะส่งผลต่อคุณภาพ และความสำเร็จของงานวิจัย

3. ปัจจัยด้านทัศนคติต่อการทำวิจัย ทัศนคติเป็นความรู้สึกหรือความเชื่อที่มีต่อบทบาทการวิจัย ถ้าบุคคลมีความเชื่อหรือมีความรู้สึกว่าบทบาทวิจัยเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ ก็จะชอบ และพอใจต่อบทบาทการวิจัยและพร้อมหรือตั้งใจปฏิบัติ ในทางกลับกันถ้าบุคคลเชื่อว่า บทบาทการวิจัยไม่มีประโยชน์ก็จะไม่ชอบ ไม่พอใจ ไม่ตั้งใจปฏิบัติ (สุนิภา ชินวุฒิ, 2538)ทัศนคติที่ไม่ดีต่อการวิจัย ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกในทางลบ เห็นว่าการทำวิจัยไม่มีประโยชน์ ไม่คุ้มค่า สูญเสียงบประมาณและเวลา ก็จะไม่ชอบ ไม่อยากทำวิจัย ขาดการยอมรับความสำคัญของการวิจัย การศึกษา และค้นคว้าวิจัย เป็นบทบาทหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของอาจารย์ซึ่งจะต้องดำเนินควบคู่กับภาระหน้าที่ด้านอื่น ๆ เช่น การสอนเพื่อผลิตบัณฑิต การบริการวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การมีทัศนคติที่ดีต่อผลิตผลงานวิจัย จะมีความสัมพันธ์กับผลผลิตงานวิจัยของอาจารย์ (จรรยา แก้วใจบุญ, 2541) ทัศนคติความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อของบุคคล หรือความพร้อมของบุคคลที่มีต่อประสบการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่บุคคลได้รับแสดงพฤติกรรมออกมาทั้งทางบวกและทางลบ ทางบวกจะแสดงในลักษณะความชอบ ความพึงพอใจ ความสนใจ และทางลบซึ่งจะแสดงในลักษณะความเกลียด ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย เจตคติอาจแสดงออกในลักษณะความเป็นกลางได้ เช่น การรู้สึกเฉย ๆ ไม่รัก ไม่ชอบ ไม่สนใจในสิ่งนั้น ๆ (กรรวี เวียงเหล็ก, 2553) การสร้างทัศนคติที่ดีในด้านการทำวิจัยสำหรับอาจารย์ จะทำให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าเรื่องราวต่าง ๆ ทัศนคติของอาจารย์ต่อบทบาทการวิจัยจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งของการทำหรือไม่ทำงานวิจัยของอาจารย์ (ช่อลดา วิชัยพาณิชย์, 2554)

ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำวิจัย

แรงจูงใจในการทำวิจัยเป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดี และประสบความสำเร็จ (อารี พันธ์มณี, 2542)เป็นความต้องการของมนุษย์ที่จะทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้อย่างดีเยี่ยม ผู้ที่มีแรงจูงใจสูงจะตั้งมาตรฐานต่าง ๆ สำหรับตนเองอย่างดีที่สุด มีความมุ่งมั่นและต่อสู้เพื่อจะทำงานให้ได้ตามเป้าประสงค์ด้วยตนเอง และมีความสนใจที่จะทำให้ตนมีความเป็นเลิศโดยไม่มุ่งหวังที่จะได้รับรางวัลหรือเกียรติยศหรือแม้แต่ได้การยอมรับเป็นสิ่งตอบแทน (เพราพรรณ เปลี่ยนภู่, 2542)แรงจูงใจในการทำวิจัยของอาจารย์ มีแรงจูงใจในการทำวิจัยทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านลักษณะงานและความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน และด้านการความยอมรับนับถือ (อัจฉรา ถาวร, 2545)อาจารย์มีความคิดเห็นว่าการได้รับการยอมรับนับถือมีผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์ในระดับมาก คือ อาจารย์คิดว่าผู้ที่มีผลงานวิจัยมักได้รับการยอมรับในด้านวิชาการจาก

เพื่อนร่วมงาน (นัสที ทรัพย์บัญญัติ, 2546) แรงจูงใจเป็นการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมทั้งหมดของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา เอกชน กลุ่มความร่วมมือในเขตกรุงเทพฯตะวันตก และปริมณฑล ดังนี้ ด้านการให้การยอมรับ ด้านการให้ตำแหน่งบริหารการศึกษา ด้านการให้ตำแหน่งทางวิชาการ และด้านการให้ค่าตอบแทน เป็นแรงจูงใจ (ณัฐรัตน์ สมนาม และสมบัติ ทีฆทรัพย์, 2551) ความต้องการของบุคคลที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวังไว้ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย มีความพยายามที่จะแก้ปัญหาอย่างไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากเมื่อมีอุปสรรคที่ขัดขวาง เพื่อไปสู่ความสำเร็จด้วยความมุ่งมั่นเพื่อให้บรรลุมาตรฐานที่ตนได้ตั้งไว้ (กรรวี เวียงเหล็ก, 2553) แรงจูงใจด้านการได้รับการยอมรับนับถือในด้านวิชาการจากเพื่อนร่วมงาน การให้เกียรติคุณ รางวัล ยกย่องนักวิจัยมีผลต่อการทำวิจัย โอกาสรับผิดชอบงานวิจัยอย่างเต็มที่ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงานและการวิจัยเป็นวิธีการแสวงหาความรู้สร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะทางแก่ตนเอง (ช่อลดา วิชัยพาณิชย์, 2554) ดังนั้นแรงจูงใจ คือ ความต้องการหรือความปรารถนาให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงตามมาตรฐานที่ตั้งเอาไว้ เช่น การได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อนร่วมงาน การให้เกียรติคุณและรางวัลและความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน เป็นต้น

5. ด้านการเห็นคุณค่าของตนเองการประเมินคุณค่าของตนตามทัศนะ และความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อตนเองในเรื่องของความสามารถ ความสำคัญ การประสบความสำเร็จ การประสบความล้มเหลว การยอมรับว่าตนเองมีค่าในสังคม รวมถึงการยอมรับจากบุคคลอื่น เช่น บิดา มารดา ครู อาจารย์ และเพื่อน (พรทิพย์ ตั้งไชยวรวงศ์, 2540) ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเอง เมื่อเขามองตนเอง เขาตัดสินว่าตนเป็นอย่างไรพอใจในตนเองแค่ไหน มีความตระหนักถึงคุณค่าของตน และมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2544)รู้สึกที่ตนมีต่อตนเองว่าตนเองมีค่า เป็นที่ยอมรับ ความรู้สึกดังกล่าวอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่า แต่ละบุคคลมีความต้องการที่ให้ผู้อื่นรักและเห็นว่าตนเองมีค่าพร้อมกับจะให้ความรักและคุณค่ากับผู้อื่นที่อยู่รอบกาย ความรู้สึกของตนเองว่าเป็นคนที่มีคุณค่า มีความสามารถ ประสบความสำเร็จในการทำงานเข้าใจตนเอง ยอมรับตนเอง มีอำนาจในการควบคุมตนเอง และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข (กรรวี เวียงเหล็ก, 2553)

6. ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ การได้รับการยกย่องชมเชย การแสดงความยินดี การให้กำลังใจหรือยอมรับในความสามารถจากผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในความสามารถของการปฏิบัติงาน เมื่องานวิจัยบรรลุผลสำเร็จ (อัจฉรา ถาวร, 2545) การวิจัยเป็นการทำความต้องการที่จะให้ผู้อื่นเห็นว่าตนมีความสามารถและมีคุณค่า ตลอดจน

ได้รับการยกย่องให้เกียรติจากสังคม ผู้ที่มีความสมปรารถนาในความต้องการนี้ จะเป็นผู้ ที่มีความมั่นใจในตนเอง เป็นคนมีประโยชน์ และมีค่า Maslow' s study (อ้างถึงใน อภิญญา หิรัญวงษ์, 2547) การวิจัยเป็นความคาดหวังที่จะไปสู่เป้าหมายและการมีค่านิยมในเป้าหมายนั้น ซึ่งเปรียบเทียบได้กับคำพูดที่ว่า “ถ้าฉันพยายามเต็มที่ ฉันจะทำสำเร็จหรือไม่ และถ้าฉันทำสำเร็จแล้วสิ่งที่ได้จะมี คุณค่าพอที่จะเป็นรางวัลสำหรับฉันหรือไม่ หรืออาจสรุปได้ว่า ถ้าบุคคลที่มีความคาดหวังที่จะไปถึงเป้าหมายและเป้าหมายนั้นเป็นสิ่งที่ชอบ พอใจ ศรัทธา มองเห็นคุณค่าพร้อมปฏิบัติเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งนั้น จะเป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมที่เข้มข้นแก่บุคคลนั้นได้ปราณี รามสูต (อภิญญา หิรัญวงษ์, 2547) การทำวิจัยเป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของการศึกษาในระดับอุดมศึกษา อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาทราบดีว่าการศึกษาค้นคว้า และการวิจัยจะเป็นการนำไปสู่การพัฒนาการศึกษา พัฒนาตนเอง ทั้งนี้เพราะการทำวิจัยนอกจากจะเป็นการพัฒนาทางวิชาการแล้ว การได้รับการยอมรับในแวดวงวิชาการทั้งในหน่วยงานของตนเองและจากสังคมภายนอก (ช่อลดา วิชัยพาณิชย์, 2554) ลักษณะงานที่รับผิดชอบลักษณะของงานที่ปฏิบัติหรือได้รับมอบหมายมีความน่าสนใจท้าทายต่อความรู้ความสามารถของผู้วิจัยที่ได้ศึกษาหรือทำวิจัย ชวนให้ปฏิบัติไม่น่าเบื่อ รวมถึงการมีอิสระในการทำวิจัย (อัจฉรา ถาวร, 2545) ด้านลักษณะงาน มีผลต่อการทำงานวิจัยอยู่ในระดับมาก เนื่องจากตำแหน่งอาจารย์มีหน้าที่หลัก คือ การสอน และการสอนก็ต้องอาศัยผลงานวิจัยประกอบด้วย ทำให้อาจารย์ได้ใช้ความรู้ความสามารถที่เรียนมาอย่างเต็มที่ ดังนั้นอาจารย์จึงมีความเห็นว่า การเป็นอาจารย์ทำให้มีโอกาสเพิ่มพูนประสบการณ์ และทักษะงานวิจัยได้มาก ไม่เหมือนตำแหน่งอื่นซึ่งอาจไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถที่เรียนมาอย่างเต็มที่ (นัสที ทรัพย์บัญญัติ, 2546) ภาระงานในหน้าที่รับผิดชอบของอาจารย์ ได้แก่ จำนวนชั่วโมงสอน เวลาที่ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา รายวิชาที่สอนในระดับบัณฑิต จำนวนหน่วยกิตที่สอนในแต่ละเทอม ตลอดจนจำนวนนักศึกษาที่ต้องให้คำปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ ปัจจัยนี้มีผลกระทบต่อการผลิตงานวิชาการของอาจารย์อย่างมากเพราะเวลาในการทำงานของอาจารย์ต้องใช้ในการสอน การเตรียมการสอน และการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอน (อภิญญา หิรัญวงษ์, 2547)

8. ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ สัมมา รธนิธย์ (2556)กล่าวว่า ตำแหน่งวิชาการเป็นตำแหน่งที่ให้สำหรับผู้ที่ทำผลงานวิชาการหรือการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปบ่งบอกถึงความเชี่ยวชาญ และมีผลงานวิชาการเฉพาะด้านของผู้ดำรงตำแหน่ง นับเป็นปัจจัยที่เป็นเกียรติยศ การยอมรับ และความภาคภูมิใจของบุคคล เป็นแรงจูงใจที่สำคัญประการหนึ่งที่ผู้วิจัยตระหนักถึงการวิจัย

ในฐานะเป็นวิธีการที่สำคัญในการแสวงหาความรู้ เพื่อสร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะทางแก่ตนเอง ซึ่งมีผลต่อการสร้างผลงานวิชาการเพื่อดำรงตำแหน่งทางวิชาการ และจะดำรงตำแหน่งสูงขึ้นเมื่อขยายฐานความรู้ สร้างความเชี่ยวชาญเพิ่มขึ้น ตำแหน่งทางวิชาการและระดับชั้นที่ราชการได้กำหนดสำหรับอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาทั่วไปนอกเหนือจากตำแหน่ง และระดับเงินเดือนที่ได้รับก็จะสูงขึ้นตามไปด้วย นอกจากนั้นยังเกิดความภาคภูมิใจ การยอมรับจากบุคคลอื่นในวงการวิชาการตลอดจนเกียรติยศ ชื่อเสียง เป็นผลตอบแทน โดยอาศัยวิธีการวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญ (อัจฉรา ถาวร, 2545) การที่งานวิจัยได้รับการพัฒนาความดีความชอบ โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ อันเป็นผลจากการทำงานวิจัย และการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ รวมทั้งการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการทำวิจัย ตลอดจนให้โอกาสในการศึกษาต่อดูงานอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ Bailey' s study (อ้างถึงใน อภิญญา หิรัญวงษ์, 2547) พบว่า ตำแหน่งเป็นตัวทำนายที่มีนัยสำคัญตัวหนึ่งของผลิตภาพการวิจัย ทั้งนี้ในประเทศไทยยังไม่มีการศึกษาเรื่องนี้เนื่องจากอาจารย์ที่ทำงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นอาจารย์สังกัดในหน่วยงานของรัฐ

ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยทางการพยาบาล

ในการวิจัยหลายด้านที่เกี่ยวข้องผลักดันให้การทำวิจัยประสบผลสำเร็จจึงมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภายในและภายนอก

วันทนา ชูช่วย (2534) ที่ระบุว่า การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโดยกำหนดนโยบายสนับสนุนการอบรม และอำนวยความสะดวก เป็นแรงกระตุ้นให้นักวิจัยประสบผลสำเร็จ

วิจารณ์ พานิช (2540)กล่าวว่า มีปัจจัยหลายอย่างที่ผลักดันให้อาจารย์ทำการวิจัย การบริหารการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) นโยบายด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยที่ชัดเจน 2) มีงบประมาณการสนับสนุน มีแหล่งเงินทุน 3) มีหน่วยงานกลางที่เป็นกลไกในการบริหารงานวิจัย มีหน้าที่ในการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ พร้อมทั้งติดตาม และประเมินผลการวิจัย 4) มีกลยุทธ์ในการบริหารงานวิจัย 5) มีกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพด้านการทำวิจัย ปัจจุบันระบบประกันคุณภาพการศึกษากำหนดให้สถาบันอุดมศึกษา ดำเนินการบริหารจัดการงานวิจัยอย่างเป็นระบบ โดยการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553 กำหนดองค์ประกอบที่ 4 เป็นองค์ประกอบด้านการวิจัย ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 : ระบบและกลไกการพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ โดยมีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีกลไกส่งเสริม

สนับสนุน ครบถ้วน เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้ ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 : ระบบและกลไกการจัดการความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ โดยให้การบริหารจัดการ ความรู้จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์เพื่อเผยแพร่ไปยังคณาจารย์ นักศึกษา วงการวิชาการ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนชุมชนเป้าหมายที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 : เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ต่อจำนวนอาจารย์ประจำ และนักวิจัยประจำ โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการผลิตงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ในสถาบันอุดมศึกษา

จรรยา แก้วใจบุญ (2541)การสนับสนุนจากหน่วยงาน เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญที่ส่งผลต่อบทบาทการวิจัยรวมถึงการปฏิบัติของบุคคลในหน่วยงาน การสนับสนุนข้อมูล การสนับสนุนทุนและงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ วัสดุ อุปกรณ์ หนังสือ สื่อเทคโนโลยี รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือ โดยบุคคลหรือผู้เชี่ยวชาญในด้านการวิจัย

รัตนา เพ็ชรอุไร (2542)การทำวิจัยมิใช่เป็นภารกิจหลักของอาจารย์ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งงานวิจัยถือเป็นงาน “ส่วนตัว” ของอาจารย์แต่ละคน ข้อยึดถือนี้รุนแรงมากน้อยแตกต่างกันในปัจจุบันระบบการบริหารงานวิจัยของแต่ละมหาวิทยาลัยจึงมักเป็นการอำนวยความสะดวกเท่าที่ทำได้ การบริหารโครงการวิจัยที่อาจารย์หรือหน่วยงานในมหาวิทยาลัยได้รับทุนอุดหนุน จึงต้องเป็นที่เข้าใจกันว่าเป็นการบริหารกระบวนการ “เข็นครกขึ้นภูเขา” คือ ไม่เป็นไปตามกระแสหลักของสังคมในมหาวิทยาลัย วิวรรณ ธาราหิรัญโชติ (อ้างถึงใน อภิญญา หิรัญวงษ์, 2547) กล่าวว่า งานวิจัยข้างต้นตลอดจนเมื่อพิจารณาถึงการปรับปรุงผลิตภาพในการทำงานของคนต้องคำนึงถึง บรรยากาศหรือสภาพแวดล้อม ปริมาณงาน และความรับผิดชอบ และคน ประกอบไปด้วยปัจจัย 2 กลุ่ม คือ 1) ปัจจัยภายใน อันประกอบด้วย ลักษณะส่วนบุคคลของอาจารย์ รวมถึงลักษณะทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์โดยตรง 2) ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วยลักษณะเกี่ยวกับด้านสภาพแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้

1) ปัจจัยภายใน คือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวอาจารย์โดยตรง ได้แก่ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางจิตวิทยา ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factors) ที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ ประกอบด้วยความสนใจ ความกระหายใคร่รู้ ความคิดเห็น ความตั้งใจ ความพอใจ อันเป็นผลเนื่องมาจากแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากพฤติกรรมภายใน ซึ่งจะผลักดันให้เกิดพฤติกรรมที่มีความคงทนถาวร บุคคลจะแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยเนื่องมาจากสิ่งผลักดันที่เป็นความในใจหรือพฤติกรรมภายในของตน ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยกลุ่มที่สำคัญที่ ทำให้อาจารย์วิจัยหรือ

ริเริ่มทำงานวิจัย คือ ความต้องการ (Need) ซึ่งเกิดจากเงื่อนไขในตัวอาจารย์เองประกอบด้วยตัวแปร ทักษะเชิงวิจัย นิสัยที่เอื้อต่อการวิจัย ประสบการณ์ในการวิจัย แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ในการวิจัยเวลาที่ใช้ในการวิจัย เจตคติต่อการวิจัย การรับรู้ความสามารถของตนในการวิจัย

2) ปัจจัยภายนอก ปัจจัยกลุ่มนี้ประกอบด้วยตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัย (Environmental Factors) ที่ทำให้เกิดแรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motives) ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นนอกตัวบุคคล ได้แก่ งบประมาณหรือทุนวิจัยที่ได้รับดังนั้นการสนับสนุนจากหน่วยงาน สรุปได้ว่า เป็นการสนับสนุน กระตุ้นให้นักวิจัยประสบผลสำเร็จ ผลักดันให้อาจารย์ทำการวิจัย การบริหารการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ เช่นการกำหนดนโยบายด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยที่ชัดเจน การสนับสนุน งบประมาณและแหล่งเงินทุน มีกลไกในการบริหารงานวิจัย มีหน้าที่ประสานงานกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ พร้อมทั้งติดตามและประเมินผลการวิจัย กำหนดกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพด้านการทำวิจัยอย่างเป็นระบบ

2. ด้านเงินทุนในการทำวิจัย ทุนสนับสนุนการทำวิจัยเป็นทรัพยากรสนับสนุนที่จำเป็นต่อการวิจัยของอาจารย์ เนื่องจากการทำวิจัยต้องอาศัยงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินการวิจัย เพราะการวิจัยในห้องปฏิบัติการก็ต้องอาศัยอุปกรณ์และวัสดุสิ้นเปลืองต่างๆ การวิจัยในสนามมีค่าใช้จ่ายในการเดิน และภาระสิ้นเปลืองต่าง ๆ ตามสภาพของการวิจัยนั้น ๆ (จรัส สุวรรณเวลา และคณะ, 2540) ส่วนทุนวิจัย (Research Fund) หมายถึง เงินอุดหนุนการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนจากคณะสถาบันหรือหน่วยงานภายนอก ทุนส่วนใหญ่มีจำนวนจำกัด การพิจารณาให้ทุน มีขั้นตอนมากมายตั้งแต่การกรอกแบบฟอร์มขอรับทุน จนถึงการเข้ารับการพิจารณาซึ่งต้องมีกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ผู้ขอทุนต้องมีการเตรียมตัวล่วงหน้าเป็นเวลานานพอสมควร เพื่อเขียนโครงการ แสดงให้เห็นถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่จะศึกษาวิจัย วิธีดำเนินการตลอดจนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ การวิจัยเป็นภาระที่สำคัญของอาจารย์ในการวิจัยแต่ละเรื่องต้องใช้ ทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ ดังนั้นงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนนับว่าเป็นปัจจัย ที่ส่งผลโดยตรงต่อการตัดสินใจทำงานวิจัยของอาจารย์ และมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมากกับผลิตภาพการวิจัย (อภิญญา หิรัญวงษ์, 2547) และจากการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการกรมวิชาการ (2536)ได้ศึกษาสภาพการวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทยพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักวิจัยของหน่วยงานส่วนกลางทำวิจัย คือ การมีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ

ช่อลดา วิชัยพาณิชย์ (2554) กล่าวว่าแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยในประเทศมาจาก 4 ส่วนสำคัญดังนี้

1) งบประมาณแผ่นดิน

1.1) งบประมาณประจำปี ที่เสนอผ่านการพิจารณาของกระทรวงศึกษาธิการ

1.2) การสนับสนุนทุนวิจัยจากหน่วยงานสนับสนุนการวิจัย ได้แก่

1.2.1) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

12.2) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

12.3) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

1.2.4) แหล่งสนับสนุนทุนวิจัยและพัฒนาอื่นๆ เช่น สำนักงานนโยบายพลังงานแห่งชาติ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เป็นต้น

2) เงินกู้และความร่วมมือด้านการวิจัยจากต่างประเทศ

2.1) แหล่งเงินกู้จากต่างประเทศ เช่น ธนาคารโลก ธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) ธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (JBIC)

2.2) โครงการวิจัยร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยของไทยกับต่างประเทศรวมถึงการได้รับเงินสนับสนุนเพื่อทำวิจัยด้วย

3) การสนับสนุนงานวิจัยจากภาคเอกชน

4) เงินรายได้ของมหาวิทยาลัย

ดังนั้นเงินทุนในการทำวิจัย สรุปได้ว่า เป็นทรัพยากรสนับสนุนที่จำเป็นต่อการวิจัยของอาจารย์ เนื่องจากการทำวิจัยต้องอาศัยงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินการวิจัย เพราะการวิจัยในห้องปฏิบัติการก็ต้องอาศัยอุปกรณ์ และวัสดุสิ้นเปลือง รวมไปถึงการวิจัยภาคสนามมีค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และภาระสิ้นเปลืองต่าง ๆ ตามสภาพของการวิจัย เช่น การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ การวิจัยเชิงภูมิปัญญา และการวิจัยในห้องปฏิบัติการ ห้องทดลอง เป็นต้น

3. สิ่งแวดล้อมในการทำวิจัย

วิจารณ์ พานิช (2540) ให้แนวคิดการสร้างบรรยากาศด้านการวิจัยว่า จุดสำคัญที่สุดคือการสร้างความเป็น “ประชาคมวิจัย” ขึ้นภายในมหาวิทยาลัย คณะหรือภาควิชาความเป็นประชาคมวิจัยเกิดขึ้น เมื่อมีคนจำนวนหนึ่งมีเป้าประสงค์ร่วมกัน มีการพบปะเพื่อร่วมมือกันหรือส่งเสริมกันให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ความเอื้ออาทรต่อกัน ร่วมมือกันตั้งเป้าหมาย กำหนดแผนงาน ร่วมรับรู้ความก้าวหน้าของงานให้ความเห็นเพื่อปรับปรุงงานหรือแก้ปัญหา และร่วมกันยินดีเมื่องานก้าวหน้าหรือประสบความสำเร็จ ความร่วมมือระหว่างนักวิจัย การติดต่อ สื่อสาร การให้ความช่วยเหลือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสนับสนุนระหว่างผู้วิจัย ผู้ร่วมงานอื่น และผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานของอาจารย์ จรรยา แก้วใจบุญ (2541) กล่าวว่าสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง มีจุดประสงค์เพื่อให้เกิดความเป็นเลิศทางวิชาการ บรรยากาศวิจัยเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการผลิตผลงานวิจัยของอาจารย์ การให้ความสำคัญต่อสภาพแวดล้อมในการทำงานและสนใจปรับปรุง ส่งเสริมให้สถานที่ทำงานมีบรรยากาศในการทำงานวิชาการเป็นการสนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิชาการเพิ่มขึ้น ซึ่งความคิดเห็นอันเป็นอุดมการณ์ ความกระตือรือร้นในการสร้างสมวิชาความรู้ใส่ตัวทั้งในทางทฤษฎี และทางปฏิบัติอย่างมุมานะ ตลอดจนการประพฤติตนให้อยู่ในแบบแผนที่ดีของลักษณะปัญญาชน สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อบรรยากาศการวิจัยในหน่วยงานหรือในสถาบันนั้นได้แก่ การมีกิจกรรมทางวิชาการ การนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การสัมมนาอภิปรายทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนและนำเสนอผลงานวิชาการ ทั้งการประชุมวิชาการ การจัดแสดงงานสร้างสรรค์ การประชุมนำเสนอผลงานวิชาการการตีพิมพ์เผยแพร่สื่อสารมวลชน เอกสารรายงานผลการวิจัย การจัดบรรยากาศที่น่าศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดบรรยากาศทางวิชาการ บรรยากาศที่ส่งเสริมการทำวิจัย เพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศ ทางวิชาการต่อไป อภิญญา หิรัญวงษ์ (2547)บรรยากาศการวิจัยเป็นตัวแปรหนึ่งที่ผู้วิจัยเชื่อว่ามีความสัมพันธ์กับผลิตภาพการวิจัยตลอดจนมีส่วนสนับสนุนเพื่อเพิ่มผลผลิตการวิจัย

ช่อลดา วิชัยพาณิชย์ (2554) สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาพบว่า มีปัจจัยหลายด้านทั้งทางตรงและทางอ้อม ปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์ที่มีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อการทำวิจัยในลำดับต้น ๆ ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ ด้านบรรยากาศวิชาการของสถาบันการศึกษาแห่งนั้น ๆ และด้านความสัมพันธ์และความร่วมมือของเพื่อนร่วมงาน ดังนั้น สิ่งแวดล้อมในการทำวิจัย สรุปได้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น สิ่งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมของผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ในการบริหาร จัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการสร้างบรรยากาศด้านการวิจัยว่า และสำคัญที่สุดคือ การสร้างความเป็น “ประชาคมวิจัย” ขึ้นภายในมหาวิทยาลัย คณะหรือภาควิชา เมื่อมีคนจำนวนหนึ่งมีเป้ าประสงค์ร่วมกันมีการพบปะเพื่อร่วมมือกันหรือส่งเสริมกันให้บรรลุวัตถุประสงค์ เอื้ออาทรต่อกัน ร่วมมือกันตั้งเป้าหมาย กำหนดแผนงาน หรือแก้ปัญหา และร่วมกันยินดีเมื่องานก้าวหน้าหรือประสบความสำเร็จระหว่างนักวิจัย

4. ด้านอุปกรณ์เครื่องมือ และสิ่งอำนวยความสะดวก

จรัส สุวรรณเวลา (2545) กล่าวว่า นอกจากนโยบายระบบ กำลังคน และทุนแล้ว สิ่งจำเป็นพื้นฐานเพื่อพัฒนาการวิจัยยังมีฐานข้อมูล ทั้งข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิในรูปของห้องสมุด ศูนย์เอกสารและศูนย์ข้อมูลต่าง ๆ ห้องปฏิบัติการ เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ และบริการคอมพิวเตอร์ สอดคล้องกับ สัมมา รธนิธย์ (2536) กล่าวว่า การทำวิจัยต้องมีปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ ประกอบเข้าด้วยกัน ทั้งข้อมูลพื้นฐานเพียงพอเชื่อถือได้ มีเอกสารตำราเพียงพอ มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก

พิศิษฐ์ หิรัญกิจ (2544) พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลสูงที่ทำให้คณาจารย์ทำวิจัยคือ ห้องสมุด และสถานที่ การทำวิจัยของข้าราชการในสังกัดมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่าข้าราชการสายอาจารย์ยังประสบปัญหาเกี่ยวกับแหล่งค้นคว้าข้อมูล คือ แหล่งข้อมูลค้นคว้าล้าสมัยไม่ทันเหตุการณ์กับผลงานวิชาการที่มีอยู่ ส่วนปัจจัยพื้นฐานในด้านบุคคล อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ที่สนับสนุนให้อาจารย์สามารถทำวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ คือ

1. แหล่งค้นคว้าเอกสาร ซึ่งเป็นแหล่งความรู้ที่นักวิจัยสามารถค้นหาความรู้เพื่อใช้ในการวิจัย ได้แก่ ห้องสมุดที่เป็นแหล่งรวบรวมหนังสือ ตำรา และผลงานวิจัยต่าง ๆ และหนังสืออ้างอิง เอกสารวารสารทางวิชาการ ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ซึ่งควรให้มีความทันสมัยเพียงพอและเชื่อถือได้

2. ระบบสารสนเทศเพื่อการวิจัย ได้แก่ ความก้าวหน้าทางด้านคอมพิวเตอร์ ระบบอินเตอร์เน็ตสำหรับให้ผู้วิจัยสืบค้นหนังสือ และข้อมูลจากทั่วโลก ระบบฐานข้อมูลพื้นฐาน สำหรับการค้นคว้าของหน่วยงาน ซึ่งต้องมีประสิทธิภาพ สะดวกรวดเร็ว ทั่วถึงเพียงพอและเชื่อถือได้

3. เครือข่ายติดต่องานวิจัย ซึ่งสามารถประสานงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยฯ การแสวงหาและกระจายข่าวสารข้อมูล ความร่วมมือของเครือข่าย ทำให้การศึกษาค้นคว้า กว้างขวาง สะดวกรวดเร็ว

4. ห้องปฏิบัติการ ซึ่งเป็นห้องทำงานที่ใช้สำหรับการทำวิจัย เช่น ห้องทำงานวิจัย ห้องพักอาจารย์ ห้องปฏิบัติการเคมี ห้องปฏิบัติการ ควรมีขนาดห้อง อุณหภูมิภายในห้องเหมาะสม ปราศจากเสียงรบกวน แสงสว่างพอเพียง

5. เครื่องมืออุปกรณ์เพื่อการวิจัยอุปกรณ์ในการทำวิจัย เช่น วัสดุที่ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าในสาขาต่างๆ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ เครื่องอัดสำเนา ควรมีประสิทธิภาพและเพียงพอต่อการใช้งาน

6. ที่ปรึกษางานวิจัย เช่น การให้คำปรึกษาด้านการวิจัย ที่ปรึกษาในด้านสถิติการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ด้านภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

7. ผู้ช่วยงานวิจัย ทั้งในห้องปฏิบัติการและในภาคสนาม โดยภาระงานของผู้ช่วยวิจัยโดยปฏิบัติงานช่วยผู้วิจัยในขั้นตอนต่าง ๆ เช่น การเตรียมเครื่องมือ ประสานงาน เก็บข้อมูล ป้อนข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้อง การพิมพ์เอกสารงานวิจัย

ดังนั้นอุปกรณ์เครื่องมือ และสิ่งอำนวยความสะดวก สรุปได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลที่ทำให้คณาจารย์ทำวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ ได้แก่ แหล่งค้นความข้อมูลเอกสารต่าง ๆ ระบบสารสารสนเทศ ห้องปฏิบัติการวิจัย ห้องให้คำปรึกษางานวิจัย และทรัพยากรมนุษย์ที่ช่วยให้ผลงานวิจัยสำเร็จลุล่วงและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้

สรุปได้ว่า แนวคิดปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของนักศึกษาพยาบาล นั้นประกอบด้วยปัจจัยหลายด้านไม่ว่าจะเป็นปัจจัยเฉพาะบุคคล ด้านระยะเวลาในการวิจัย ด้านทัศนคติต่อการทำวิจัย ด้านแรงจูงใจในการทำวิจัย ด้านการเห็นคุณค่าของตนเอง ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่รับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ด้านที่เอื้อต่อการทำวิจัยและสิ่งแวดล้อมในการทำวิจัย ด้านอุปกรณ์เครื่องมือ และสิ่งอำนวยความสะดวก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะด้านการวิจัย

บุญสิทธิ์ ไชยชนะ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัยและสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อนักศึกษาครูที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูรูปแบบการวิจัยเป็นการโดยแบ่งสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาวิชาชีพครูออกเป็น 3 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับ การทำวิจัยในชั้นเรียน องค์ประกอบด้านเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน และองค์ประกอบด้านทักษะการทำวิจัยในชั้นเรียน

อดุลย์ สนั่นเอื้อเม็งไธสง (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยระดับครูและปัจจัยระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครู วิธีดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ด้วยโมเดลเชิงเส้นตรงระดับลดหลั่น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 1,160 คน จาก 61 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะการทำวิจัยในชั้นเรียนแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 48 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.46 – 0.87 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 และแบบทดสอบวัดสมรรถนะการทำวิจัยในชั้นเรียน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 32 ข้อ มีค่าความยาก ตั้งแต่ 0.44 ถึง 0.71มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.42 ถึง 0.78 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.80 สถิติที่ ใช้ได้แก่ t- test (Independent Samples) ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ ความโด่ง การวิเคราะห์โมเดลเชิงเส้นตรงระดับลดหลั่น ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวแปรระดับ ครูที่มีผลต่อสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมของครู ได้แก่ ตัวแปรความเป็นครูที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำวิจัยและตัวแปรความคาดหวังในผลการวิจัย อายุราชการ และลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยในชั้น เรียน 2) ตัวแปรระดับโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อค่าเฉลี่ยสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมของครู ได้แก่ ตัวแปรการสนับสนุนของผู้บริหาร

ปานทิพย์ ปูรณานนท์ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยทำนายสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาล โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายสมรรถนะของนักศึกษาในการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยความสัมพันธ์เชิงทำนาย วิธีดำเนินการวิจัย กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 3 และ 4 ปีการศึกษา 2553 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี จำนวน 111 คน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดสมรรถนะในการปฏิบัติการพยาบาลโดย

ใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ แบบวัดทัศนคติการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอนทางคลินิกของอาจารย์และแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ต่อสิ่งแวดล้อมในการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการถดถอยพหุคูณแบบหลายขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านผู้เรียน ได้แก่ เกรดรายวิชาวิจัยทางการพยาบาล ทัศนคติต่อการเรียนภาคปฏิบัติที่เน้นการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ปัจจัยด้านผู้สอน ได้แก่ การรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอนทางคลินิกของอาจารย์ และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การรับรู้ต่อสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรทุกตัวสามารถร่วมกันทำนายสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาล โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ของนักศึกษาพยาบาลได้ร้อยละ 39.6

ศุจิกา ภูมิโคกรักษ์ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมุมมองของผู้ใช้บัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมุมมองของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตทุกระดับที่สำเร็จการศึกษา จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในประเด็นของ 1) บัณฑิตที่พึงประสงค์แห่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2) มาตรฐานผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ สาขาพยาบาลศาสตร์ และ 3) สมรรถนะผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (เฉพาะผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี) รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) วิธีดำเนินการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้การวิจัยได้แก่ ผู้ใช้บัณฑิตของผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2556-2557 จำนวน 306 คน แยกเป็นผู้ใช้บัณฑิตระดับปริญญาตรี 187 คน ปริญญาโท 114 คน และปริญญาเอก 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามคุณลักษณะของบัณฑิตที่ พึงประสงค์ตามมุมมองของผู้ใช้บัณฑิตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดย ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94, .96 และ .79 ตามลำดับ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติพรรณา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย1) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์แห่งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่แสดงออกทั้งระดับปริญญา ตรี โท และเอกโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=3.88, S.D.=.58, $\bar{x}$ =3.94, S.D.=.41, $\bar{x}$=3.85, S.D.=.50) ตามลำดับ ในขณะที่ผู้ใช้บัณฑิตระดับปริญญาตรี โท และเอกมีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.64, S.D.=.40, $\bar{x}$=4.63, S.D.=.30, $\bar{x}$=4.83, S.D.=.25) ตามลำดับ

2) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามแนวคิดมาตรฐานการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ สาขาพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตระดับปริญญาตรี โท และเอกมีระดับผลการเรียนรู้ที่แสดงออกโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=3.54, S.D.=.56, $\bar{x}$=3.98 S.D.=.53, $\bar{x}$=3.95 S.D.=.71) ตามลำดับ ในขณะที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการระดับผลการเรียนรู้ของบัณฑิตโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.51, S.D.=.42, $\bar{x}$=4.63, S.D.=.39, $\bar{x}$=4.85, S.D.=.33) 3) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามสมรรถนะผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและ การผดุงครรภ์ ระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$=3.94, S.D.=.57) ในขณะที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$=4.49, S.D.=.43) ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนให้ตอบสนองตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตเพื่อ ให้บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อาระวี ทับทิม (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสำรวจปัญหาของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัย การวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) วิธีดำเนินการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีจำนวน 180 คนโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามปัญหาของนักเรียนพยาบาล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการศึกษาพบว่าปัญหาของนักเรียนพยาบาลสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้านดังนี้ 1) ปัญหาทางด้านการเรียน นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีปัญหาในการทบทวนความรู้และการเตรียมสอบแต่ละรายวิชามากที่สุด นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2 และ 3 มีปัญหาได้เกรดเฉลี่ยรวมต่ำกว่าที่ตั้งใจไว้ มากที่สุด ชั้นปีที่ 4 มีปัญหาเกี่ยวกับการทำงานวิจัยมากที่สุด 2)ปัญหาทางด้านพฤติกรรม นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีปัญหาในการปรับตัวในการเรียนและการอยู่หอพัก มากที่สุด ส่วนนักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 มีปัญหาการเสพติด Smart Phone, Tablet หรือเครื่องมือสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ มากที่สุด 3) ปัญหาทางด้านอารมณ์และจิตใจ นักเรียนพยาบาลทั้ง 4 ชั้นปี รู้สึกห่วงใยคนในครอบครัว เนื่องจากต้องแยกออกมาอยู่หอพักภายในวิทยาลัย มากที่สุด และ 4) ปัญหาทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม นักเรียนพยาบาลทั้ง 4 ชั้นปีมีความเห็นตรงกันว่าปัญหาที่มาจาก มีงานและกิจกรรมหลากหลายที่ต้องปฏิบัติจนไม่สามารถแบ่งเวลาได้ มากที่สุด

วิริยา วิรานันท์ (2555)ได้ทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 17 โดยมีวัถุประสงค์เพื่อ1) ศึกษาปัจจัยทางการบริหารการวิจัย และสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการ สาธารณสุขที่ 17 2) ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่ร่วมพยากรณ์สมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 17 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงอรรถาธิบาย (Explanatory research) กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในกลุ่มการพยาบาลมาไม่น้อยกว่า 1 ปี โรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 17 ซึ่งได้จากสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบ Multi- stage sampling จำนวน 325 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) สมรรถนะด้านการวิจัย (3) ปัจจัยทางการบริหารการวิจัย ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้ค่า CVI= 0.94 และ วิเคราะห์ความเที่ยง ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของคอนบราค เท่ากับ 0.94 และ 0.95 ตามลำดับ. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัย พบว่า 1) สมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพ ในด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัย และด้านทักษะเกี่ยวกับการทำวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ =18.98,S.D = 2.00 และ$\bar{x}$ = 2.90,S.D = 0.75 ตามลำดับ) ด้านทัศนคติเกี่ยวกับการทำวิจัยอยู่ในระดับดี ($\bar{x}$ = 3.84, S.D = 0.53) 2) ปัจจัยทางการบริหารการวิจัยโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.77, S.D. = 0.89) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านมีคะแนนอยู่ในระดับปานกลางโดยด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารด้านวิชาการ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 2.92, S.D. = 0.83) รองลงมาคือ ด้านนโยบายและโครงสร้างเกี่ยวกับการวิจัย ($\bar{x}$= 2.78, S.D.= 0.89) ส่วนด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร ด้านทรัพยากร มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}$= 2.60, S.D. = 0.94) (3) ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์สมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่17 ได้แก่ ปัจจัยทางการบริหารการวิจัย ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหารด้านวิชาการ ระดับการศึกษา ความสนใจที่จะทำงานวิจัยทางการพยาบาล ปัจจัยทางการบริหารการวิจัย ด้านโครงสร้างและนโยบายเกี่ยวกับการวิจัย และอายุของพยาบาลวิชาชีพ โดยทั้ง 5 ตัวแปร สามารถพยากรณ์สมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพได้ร้อยละ 31.00 ดังนั้นผู้บริหารควรสนับสนุนให้พยาบาลวิชาชีพได้เพิ่มพูน

สมรรถนะด้านการวิจัย โดยการพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับการวิจัย มีการกำหนดโครงสร้างและนโยบายการวิจัยที่ดีและชัดเจน

วิไลวรรณ จันน้ำใส (2555)ได้ทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล ที่ มีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการวิจัยในชั้นเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 และ 3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษ าเขต 30 เป็นการวิจัยแบบสหสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 จำนวน 320 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติ ได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัย 1) ปัจจัยด้านลักษณะ บุคคล ด้านความรู้ การวิจัยในชั้นเรียน ทัศนคติการวิจัยในชั้นเรียน และแรงจูงใจการวิจัยในชั้นเรียน ที่มีต่อการวิจัยในชั้นเรียนของครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ด้านนโยบายและการสนับสนุน ที่มี ต่อการวิจัยในชั้นเรียนของครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และภาระงาน/เวลางาน ที่มีต่อการวิจัยในชั้นเรียน ของครูมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ 3) นโยบายและการสนับสนุนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับสมรรถนะ การวิจัยในชั้นเรียนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนภาระงาน/เวลางานมีความสัมพันธ์ในทางบวก กับสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วนิดา พิงสระน้อย (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทำวิจัยของบุคลากรสายวิชาการ กลุ่มวิทยาศาสตร์การสุขภาพ ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) การทำวิจัยของบุคลากร สายวิชาการ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำวิจัย ของบุคลากรสายวิชาการกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ3) ศึกษาการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสายวิชาการ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่บุคลากรสายวิชาการ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต การศึกษา 2556 จำนวน 230 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่

ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการวิจัย 1) ปัจจัยเฉพาะบุคคล และปัจจัยแรงจูงใจในการทำวิจัยอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัจจัยเฉพาะบุคคล ปัจจัยแรงจูงใจในการทำวิจัย และปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับผลงานวิจัยที่ทำทั้งหมดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และ .05 3) ปัจจัยเฉพาะบุคคล ปัจจัยแรงจูงใจในการทำวิจัย และปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย สามารถร่วมพยากรณ์การทำวิจัยของบุคลากรสายวิชาการ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ร้อยละ 21.1 และ 4) ปัจจัยเฉพาะบุคคล ด้านทักษะการทำวิจัย และด้านทัศนคติต่อการทำวิจัย ปัจจัยแรงจูงใจในการทำวิจัย ด้านการเห็นคุณค่าของตนเอง และปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย ด้านสิ่งแวดล้อมในการทำวิจัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 กับคณะต่างๆ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อรอุมา รุ่งเรืองวณิชกุล (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วยการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้สำหรับข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วย การบูรณาการกระบวนการเรียนรู้สำหรับข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา โดยมีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 สร้างและพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครู โดยศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน โดยได้ผลสรุปดังนี้ คือ สมรรถนะครูนักวิจัยประกอบด้วย 3 ด้าน ด้านความรู้ความเข้าใจการวิจัย ด้านจิตวิจัยและด้านทักษะปฏิบัติการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเสริมสร้าง โดยตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อ ตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเหมาะสมของรูปแบบ และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ พบว่ามีความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC = 0.60-1.00) และมีความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบในระดับมากถึงมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.20-4.80) นอกจากนี้ได้ตรวจสอบคุณภาพโดยศึกษานำร่องกับกลุ่มตัวอย่าง 10 คน เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ก่อนำไปใช้จริง พบว่ารูปแบบมีความเป็นไปได้ในการเสริมสร้างสมรรถนะครู นักวิจัย ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้และประเมินคุณภาพรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วยการบูรณา โดยทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One-Group Pretest-Posttest Design ผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วยการบูรณาการ กระบวนการเรียนรู้สำหรับข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า 1) ข้าราชการครูมีคะแนนเฉลี่ยสมรรถนะครูนักวิจัยทุกด้านหลักการทลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ข้าราชการครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วยการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้สำหรับข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2และ จากการประเมินคุณภาพรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วยการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้ สำหรับข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยการจัดสนทนากลุ่มกับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ครูได้รับความรู้ด้านการวิจัยเพิ่มมากขึ้น กิจกรรมส่งเสริมทักษะการวิจัยมีเนื้อหาตรงตามความต้องการและมีความพึงพอใจที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมจากกระบวนการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วยการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้สำหรับข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ทำให้ได้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วยการบูรณาการ กระบวนการเรียนรู้และผู้ร่วมกิจกรรมเกิดสมรรถนะครูนักวิจัย ทั้งด้านความรู้ความเข้าใจการวิจัย ด้านจิตวิจัย และด้านทักษะปฏิบัติการวิจัย ตลอดจนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วย

กัญญารัตน์ ทะริยะ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ หน่วยวิกฤตหลังผ่าตัดหัวใจและทรวงอก โรงพยาบาลระดับตติยภูมิ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวแปรที่อธิบายสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ จากหน่วยวิกฤตหลังผ่าตัดหัวใจและทรวงอก โรงพยาบาลระดับตติยภูมิ กลุ่มตัวอย่างได้แก่พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยวิกฤตหลังผ่าตัดหัวใจและทรวงอก โรงพยาบาลระดับตติยภูมิที่มีประสบการณ์ ปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป จำนวน 276 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 2 ขั้นตอนโดยการทบทวนวรรณกรรม และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การทำงานในหน่วยวิกฤตหลังผ่าตัดหัวใจและทรวงอก โรงพยาบาลระดับตติยภูมิที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิและหาความเที่ยงของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค มีความเที่ยงเท่ากับ .97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันโปรดักโมเมนต์ การวิเคราะห์องค์ประกอบโดยการสกัดองค์ประกอบหลัก (Principle component) หมุนแกนองค์ประกอบแบบออโธ โกนอล (Orthogonal) ด้วยวิธีแวริแมกซ์ (Varimax) ผลการวิจัยองค์ประกอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพหน่วยวิกฤตหลังผ่าตัดหัวใจและทรวงอก โรงพยาบาลระดับตติยภูมิ มีทั้งหมด 7 องค์ประกอบ 55 ตัว

แปร มีค่าความแปรปรวนรวม คิดเป็นร้อยละ 79.96 ได้แก่ 1) องค์ประกอบที่ 1 ได้แก่สมรรถนะด้านการปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นสูงผู้ป่วยวิกฤตหลังผ่าตัดหัวใจและทรวงอก ประกอบด้วย 14 ตัวแปร ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนได้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.46 2) องค์ประกอบที่ 2 สมรรถนะในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพและวิจัยทางการพยาบาล ประกอบ 8 ตัวแปร อธิบายความแปรปรวนได้ ร้อยละ 12.73 3) องค์ประกอบที่ 3 สมรรถนะด้านการประเมินผลและเฝ้าระวังอาการผิดปกติใของผู้ป่วยวิกฤตหลังผ่าตัดหัวใจและทรวงอก ประกอบ 8 ตัวแปร สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ ร้อยละ 11.91 4) องค์ประกอบที่ 4 สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะทางในผู้ป่วยวิกฤตหลังผ่าตัดหัวใจและทรวงอก ประกอบ 8 ตัวแปร สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ ร้อยละ 10.33 5) องค์ประกอบที่ 5 สมรรถนะเกี่ยวกับจริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพการพยาบาลผู้ป่วยวิกฤตหลังผ่าตัดหัวใจและทรวงอก ประกอบ 5 ตัวแปร สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ ร้อยละ 9.71 6) องค์ประกอบที่ 6 สมรรถนะการบริหารยาใน ผู้ป่วยวิกฤตหลังผ่าตัดหัวใจและทรวงอก ประกอบ 7 ตัวแปร สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ ร้อยละ 8.54 และ7) องค์ประกอบที่ 7 สมรรถนะด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ผู้ป่วยวิกฤตระยะสุดท้ายและครอบครัว ประกอบ 5 ตัวแปร สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ ร้อยละ 8.23 ตามลำดับ

Gilbert (2003) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมในการพัฒนาครูให้เป็นนักวิจัยกลุ่มตัวอย่างในการครูที่ปรึกษาจำนวน 9 ท่น ผู้บริหาร 2 ท่านและครูที่เข้าร่วมโครงการ 1–3 ปี 15 ท่านรวบรวมข้อมูลผ่านทางวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของครู การบันทึกเทปและการสัมภาษณ์ที่ปรึกษาและผู้บริหารรายงานการวิจัยของครู และการนำเสนอผลงานการวิจัยของครูเน้นการเก็บและบันทึกข้อมูลภาคสนามของการตรวจเยี่ยมชั้นเรียนและการประชุมเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการเชิงคุณภาพ โดยการเปรียบเทียบข้อมูล การจัดระบบข้อมูลจากสิ่งประดิษฐ์ การเขียนงาน การสังเกต การสัมภาษณ์และการบันทึกข้อมูลภาคสนาม ผลการวิจัยพบว่าครูมีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติ การเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างครูและนักเรียน และเปลี่ยนความคิดในการวิจัย การวิจัยปฏิบัติการของครูมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น แต่การวิจัยยังพบอุปสรรคของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ได้แก่1)ครูไม่มีองค์ความรู้และทักษะในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ครูกลัวที่จะทำวิจัยโดยคิดว่าเป็นการวิจัยแบบดั้งเดิมที่เป็นทางการ และกลัวการเผชิญกับข้อมูลและวิธีการทางสถิติ รวมทั้งการมีภาระงานที่มีมาก 2)ครูไม่มีเวลาในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยครูเข้าใจว่าการทำวิจัยอธิบายการในชั้นเรียนไม่สามารถเข้ากันได้กับการสอนทั่วไปโดยเฉพาะในระยะ

สุดท้ายของการวิเคราะห์ข้อมูล การเตรียมการนำเสนอและการเขียนรายงานการวิจัย 3)การวิจัยเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ ครูส่วนใหญ่ยากที่จะรักษาระเบียบวินัยในการทำการวิจัยอย่างเป็นระบบ 4)ผลการปฏิบัติที่เป็นวงจร ครูใหม่ส่วนใหญ่แทบจะไม่เข้าใจว่าการวิจัยปฏิบัติการเป็นวงจรที่ต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด 5)การแบ่งปันข้อมูล เนื่องจากผลการวิจัยมักถูกมองข้ามไม่เห็นความสำคัญและไม่นำมาสู่การเกิดประกายความคิดที่จะนำไปช้าย 6)การเกิดสิ่งที่ไม่คาดคิดขึ้น ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่นอกเหนือจากแผนที่กำหนดไว้ สิ่งนี้สามมาส่งผลทางลบต่อการอุทิศตนของครูนักวิจัย

Ponte, Ax, Beijaard และ Wubbels (2004) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ในวิชาชีพของครูด้วยการวิจัยปฏิบัติการและการอำนวยความสะดวกโดยนักการศึกษาครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและบรรยายกรณีศึกษาในการพัฒนาองค์ความรู้ในวิชาชีพโดยครูด้วยการวิจัยปฏิบัติการและการอำนวยความสะดวกในการพัฒนาองค์ความรู้ของครูโดยนักการศึกษาครูตามกรอบทฤษฎีในการวิจัยที่ได้เชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีการวิจัยปฏิบัติการแบบดั้งเดิมของนักวิชาการชาวอังกฤษ(Anglo-Saxon action research tradition) และการนำไปประยุกต์ใช้ของชาวเยอรมันที่ชื่อ ”Allgemeine Didaktik” เข้าด้วยกัน รวมทั้งมีการแยกแยะองค์ความรู้ออกเป็น 3 สาขา ได้แก่ ด้านคตินิยม (Ideological) เป็นสาขาที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ คุณค่า และวัตถุประสงค์การศึกษา ด้านประจักษ์นิยม(Empirical) เป็นสาขาที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงระหว่างปรากฏการณ์ที่เป็นจริงทางการศึกษา และด้านปฏิบัตินิยม (Technological) เป็นสาขาที่เกี่ยวข้องกับแบบแผน วิธีการ และยุทธวิธีทางการศึกษางานวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการการวิจัยปฏิบัติการในการศึกษาครู (Action Research in Teacher Education: ARTE) ที่ทำในประเทศสหรัฐอเมริกา รัสเซีย เนเธอร์แลนด์ และอังกฤษ กรณีศึกษาเลือกใช้ คือ กลุ่มตัวอย่างในประเทศเนเธอร์แลนด์เนื่องจากมีรูปแบบการวิจัยที่เหมือนกันในประเทศ กลุ่มตัวอย่าง ครูจำนวน 28 คนแบ่ง 7 กลุ่ม 6 โรงเรียนที่เข้าร่วมในการศึกษาครั้งนี้ โดยมีนักการศึกษาครูคอยอำนวยความสะดวกแก่ครูเป็นเวลากว่า 2 ปี เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่การศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Kwalitan และสมุดบันทึกข้อมูลความก้าวหน้าของโครงการการวิเคราะห์แบบแยกส่วน การสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่าการทำวิจัยปฏิบัติการของครู ครูมักจะพัฒนาองค์ความรู้ในสาขาปฏิบัตินิยมเป็นหลัก และแทบจะไม่มีการพัฒนาองค์ความรู้ในสาขาประจักษ์นิยมและคตินิยมเลยตามลำดับ ยังแสดงให้เห็นว่าการเอาใจใส่ของผู้อำนวยการ ความสะดวกจะส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาองค์ความรู้ทั้ง 3 สาขามากยิ่งขึ้นด้วย

ตอนที่ 4 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

ความหมายของความต้องการจำเป็น

ความต้องการจำเป็น (NeedS) มีความหมายตามพจนานุกรมและตามทัศนะของการศึกษา

Kaufman (1993) ความต้องการจำเป็นหมายถึง ผลต่างหรือช่องว่าง (Gap) ระหว่างผลที่เกิดขึ้นปัจจุบัน (Current results and consequences) และผลที่ต้องการให้เกิดขึ้น (Desired results and consequences)

Nufeldt และ Guralnik (1988)ความต้องการจำเป็น หมายถึงสิ่งที่เป็นประโยชน์ซึ่งขาดแคลนและเป็นที่ต้องการหรือปรารถนาจะได้

สุวิมล ว่องวาณิช (2550)ความต้องการจำเป็นโดยจำแนกความต้องการจำเป็นออกเป็น 2 ประเภท หมายถึง

1) นิยามตามโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy Model) หรือการนิยามความต้องการจำเป็นว่าเป็นความแตกต่างหรือช่องว่าง (Gap) ระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่ (What is) กับสิ่งที่มุ่งหวัง (What should be) ความต้องการจำเป็นที่ได้เป็นคำนามสะท้อนให้เห็นถึงสภาวะของการเกิดปัญหา (Problem)

2) นิยามตามโมเดลการแก้ปัญหา (Solution Model) คือนิยามความต้องการจำเป็นว่าเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการตอบสนองหรือจำเป็นที่ต้องเสริมในสิ่งที่ขาด เพื่อความสมบูรณ์และเกิดภาวะที่พึงประสงค์ความ ต้องการจำเป็นในลักษณะนี้ เป็นคำกริยาเป็นกริยาที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา (Solution)

สรุปได้ว่า ความต้องการจำเป็น หมายถึง การเปรียบเทียบสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวังหรือต้องการ เพื่อได้ปัญหานำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลหรือหน่วยงาน

ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

Kaufman (1993) การประเมินความต้องการจำเป็น กระบวนการที่ใช้เพื่อระบุความแตกต่างระหว่างผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (Current Results) กับความต้องการ (Desired) มีการจัดลำดับความสำคัญ (Priority Order) ของผลความต้องการจำเป็น

Witkin และ Altschuld (2000) การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบที่เกิดขึ้นเพื่อจัดลำดับความสำคัญและตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการหรือการปรับปรุง เลือกความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญที่สุดที่ต้องได้รับการแก้ไของค์การ รวมถึงการจัดสรรการใช้ทรัพยากร

สุวิมล ว่องวาณิช (2550) การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่า สมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง กระบวนการจัดการศึกษาหรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทางการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการ ประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบที่ระบุความแตกต่างระหว่างผลลัพธ์เพื่อหาความต้องการจำเป็นและให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกหรือหาวิธีแก้ไขปัญหาได้ตรงกับสภาพหรือความต้องการที่แท้จริง

ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นวิธีการที่มีความสำคัญเนื่องจากทำให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่สำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขของกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งให้ข้อมูลที่เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาเพื่อการวางแผนการทำงานที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในวงการการศึกษา Suarez (1990 อ้างถึงในสุวิมล ว่องวาณิช, 2550) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นต่อการศึกษาไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้สามารถระบุสิ่งที่จำเป็นของผู้เรียนซึ่งนำมาใช้ในการออกแบบพัฒนาการจัดการเรียนการสอนชี้ให้เห็นจุดอ่อนของผู้เรียนรวมทั้งระบุจุดอ่อนที่ครูควรได้รับการ พัฒนาซึ่งเป็นการช่วยให้เห็นทิศทางที่โรงเรียนต้องพัฒนา

ในอนาคตเช่นเดียวกับที่ห้องปฏิบัติการทางการศึกษา ระดับภาคกลางตอนเหนือของสหรัฐอเมริกาที่เรียกว่า North Central Regional Educational Laboratory [NCREL] (2003) ได้ระบุถึงความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นว่าการประเมินความต้องการจำเป็นเป็นวิธีการที่ดีที่สุด เนื่องจากทำให้ทราบถึงช่องว่างในการเรียนรู้ช่วยให้เห็นถึงระดับและรูปแบบของทักษะที่จำเป็นจะต้องจัดให้ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการเรียนรู้ที่กำหนดไว้และ Kaufman (1993) (อ้างถึงในสุวิมล ว่องวาณิช, 2550) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นเครื่องมือที่ทำให้วิเคราะห์ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและช่วยในการค้นพบวิธีการแก้ปัญหาที่ดีซึ่งจะเป็นกุญแจ สู่ความสำเร็จทางการศึกษา

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่สำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขของกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งให้ข้อมูลที่เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาเพื่อการวางแผนการทำงานที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในวงการการศึกษา

ขั้นตอนในการประเมินความต้องการจำเป็น

นักการศึกษาได้กำหนดขั้นตอนในการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ดังนี้

Witkin and Altschuld (1995 อ้างถึงในสุวิมล ว่องวาณิช, 2550) ได้เสนอโมเดลการประเมินความต้องการจำเป็นที่เรียกว่า Three-Phase Model โดยแบ่งขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นออกเป็น 3 ระยะดังนี้

การประเมินความต้องการจำเป็นมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับการดำเนินการที่มีจุดมุ่งหมายและมีระบบ โดยทั่วไปสิ่งที่ต้องวางแผน ตรวจสอบและประเมินผล การวางแผนประกอบด้วย การตัดสินใจที่ยึดวัตถุประสงค์ สิ่งที่มุ่งหวังและขอบเขตการประเมิน การนำผลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินความต้องการจำเป็น การออกแบบและการส่งเสริมการดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็น การวางแผนอาจรวมขั้นตอนการวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็นเข้าไปด้วย เนื่องจากเป็นการคาดคะเนปัญหาที่มีศักยภาพและเป็นการออกแบบแผนการดำเนินงาน

ระยะที่ 1 ก่อนการประเมินหรือระยะการสำรวจ (Pre-Assessment)

ระยะก่อนการประเมินนี้เป็นขั้นตอนการสำรวจเพื่อวางแผนทำการประเมินความต้องการจำเป็นโดยรวบรวมสิ่งที่ตระหนักว่าเป็นปัญหาหรือความต้องการจำเป็นของการปฏิบัติงานในปัจจุบันแล้วกำหนดขอบเขต หรือประเด็นที่สนใจจะพัฒนากำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน รวมทั้งกำหนดข้อมูลที่มีอยู่และเป็นข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นที่มุ่งประเมินและทำการกำหนดข้อมูลที่จะรวบรวมแหล่งข้อมูลวิธีการ เก็บรวบรวมข้อมูลและการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ผลที่ได้ จากการดำเนินการในระยะนี้คือแผนการปฏิบัติงานเบื้องต้นของการประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับใช้ในระยะการประเมินและระยะหลังการประเมิน

ระยะที่ 2 การประเมินหรือระยะการเก็บรวบรวมข้อมูล (Assessment)

ระยะการประเมินนี้เป็นขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลตามที่กำหนดในแผนการ ปฏิบัติงานและทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความต้องการจำเป็นจากนั้นนำข้อมูลความต้องการจำเป็นที่ได้มาทำการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในระดับเบื้องต้นรวมทั้งวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็นซึ่งอาจมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็นใน 3 ระดับคือ

ระดับที่ 1 ระดับปฐมภูมิหรือผู้รับบริการเช่น นักเรียน ลูกค้า คนไข้

ระดับที่ 2 ระดับทุติยภูมิหรือผู้ให้บริการเช่น ครู ครอบครัว แพทย์ บรรณารักษ์

ระดับที่ 3 ระดับตติยภูมิหรือทรัพยากรและแนวทางการแก้ปัญหาเช่นวัสดุอุปกรณ์ขนาดของห้องเรียน เวลาเงินสนับสนุนและทำการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ประกอบด้วยความต้องการจำเป็นที่วิเคราะห์ ได้กับสาเหตุของความต้องการจำเป็นนั้น ผลที่ได้จากการดำเนินการในระยะนี้ คือ เกณฑ์หรือแนวทางสำหรับดำเนินการแก้ปัญหาที่มีความสำคัญ

ระยะที่ 3 หลังการประเมินหรือระยะการนำผลไปใช้ประโยชน์ (Post-assessment)

ระยะหลังการประเมินนี้เป็นขั้นตอนของการนำผลการประเมินในระยะที่ 2 ไปใช้ประโยชน์โดยทำการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น กำหนดวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมสามารถปฏิบัติได้ และนำเสนอแผนการปฏิบัติงาน ทำการประเมินการประเมินความต้องการจำเป็นและนำเสนอรายงานผลการประเมินความต้องการจำเป็นแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผลที่ได้จากการดำเนินการในระยะนี้คือแผนการปฏิบัติงานรายงานผลการประเมินความต้องการจำเป็นข้อสรุปที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือข้อสรุปปากเปล่า

สุวิมล ว่องวาณิช (2550) กล่าวว่า สิ่งที่ต้องดำเนินการเป็นลำดับแรกในการประเมินความต้องการจำเป็นคือ การกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น อธิบายเหตุผลสำคัญที่ต้องการทำวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น ผลที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อจุดมุ่งหมายใดเพื่อคนกลุ่มใด จากนั้นกำหนดคำถามการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment Research Questions) คำถามที่กำหนดขึ้นจะช่วยในการกำหนดขอบเขตของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นประเด็นสำคัญ ทั้งจุดมุ่งหมายและคำถามจะนำมาใช้ การออกแบบกรอบการวิจัยในการกำหนดแบบกรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นต้องมีการตัดสินใจในประเด็นต่างๆ ได้แก่

1) การกำหนดกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับการพัฒนา ผู้เกี่ยวข้องในการกำหนด ความต้องการจำเป็นและผู้รับผิดชอบในการประเมินความต้องการจำเป็น

2) การกำหนดเทคนิคหรือวิธีการประเมินความต้องการจำเป็น

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การกำหนดลักษณะข้อมูล เครื่องมือประเมินความต้องการจำเป็น ลักษณะของผู้ให้ข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล

4) การกำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

5) การจัดทำรายงาน

6) การใช้ผลการประเมิน

การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

ขั้นตอนแรกของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัยว่า ต้องการทำการวิจัยความต้องการจำเป็นไปเพื่ออะไร เพื่อองค์กรหรือบุคคลใด จุดมุ่งหมายที่กำหนดจะช่วย ให้กำหนดประเด็นวิจัยได้เหมาะสมขึ้น โดยที่การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ของหน่วยงานหรือบุคคลที่จำเป็นต้องได้รับแก้ไขหรือพัฒนา จุดมุ่งหมายของการวิจัยประเมินความต้องการ จำเป็นจึงมีหลายประการ เช่น การพัฒนาบุคคล การวางแผนการทำงานที่สนองความต้องการขององค์กร การกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร การพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้าตามเป้าหมายที่กำหนด การปรับปรุงพัฒนา เป็นต้น

การกำหนดคำถามและขอบเขตของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

การกำหนดขอบเขตของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นขึ้นอยู่กับคำถามวิจัย เช่น ปัจจุบันนี้ครูมี ความต้องการจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในเรื่องใด อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ครูต้องพัฒนาในเรื่องนั้นและใช้แนวทางใดในการพัฒนาครูให้ประสบความสำเร็จ

การกำหนดกรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

เป็นการดำเนินที่มุ่งหมายให้ได้วิธีการวิจัยทุกขั้นตอนเพื่อนำไปสู่ผลการวิจัยที่มีคุณภาพ มีความตรง (Validity) ความเชื่อถือได้ ในทำนองเดียวกันการออกแบบการประเมินความต้องการจำเป็นเป็นการดำเนินการ ที่มุ่งหมายให้วิธีการทุกขั้นตอนนำไปสู่ผลการประเมินที่ให้ความต้องการจำเป็นที่ถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง และเชื่อถือได้ งานสำคัญของการออกแบบความต้องการจำเป็นอยู่ที่การกำหนดกรอบการประเมินความ ต้องการจำเป็น (Needs Assessment Framework) ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในการวิจัย ประเมินความต้องการจำเป็น การกำหนดวิธีการเก็บข้อมูล การกำหนดเครื่องมือเก็บข้อมูล การกำหนดวิธีการ วิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำรายงานผลการวิจัย การประเมินความต้องการจำเป็นและการใช้ผลการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

สรุปได้ว่า ขั้นตอนในการประเมินความต้องการจำเป็นประกอบด้วยเรื่องที่สำคัญคือการกำหนดวัตถุประสงค์ และขอบเขตของการประเมินความต้องการจำเป็นออกแบบประเมินความต้องการจำเป็น ประเมินความต้องการจำเป็นจัดลำดับความต้องการจำเป็นหรือจัดลำดับความสำคัญของปัญหาการรายงานผล และการใช้ผลการประเมิน

กิจกรรมขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

กิจกรรมการประเมินความต้องการจำเป็นคือ กระบวนการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการ จำเป็นที่ต้องการศึกษาสามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ (Lowa State University Extension, 2001 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2550; Witkin and Altschuld, 1995) ดังนี้

1. การศึกษาจากเอกสารหรือรายงานที่มีอยู่ (Archival Material) คือการศึกษาจากข้อมูลที่ผู้อื่นได้ รวบรวมไว้เพื่อจุดประสงค์อื่นโดยคัดเลือกข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาและนำมากำหนดเป็นความต้องการจำเป็นซึ่งเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและไม่เสียค่าใช้จ่ายมากนัก แต่ก็มีข้อที่ควรคำนึงถึงคือความทันสมัยของข้อมูลความเกี่ยวข้องของข้อมูลกับเรื่องที่ศึกษาความเป็นตัวแทนของข้อมูลและในกรณีที่นำข้อมูลมาจัดกระทำใหม่ผู้ดำเนินการควรมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

2. การศึกษาโดยใช้การติดต่อสื่อสารกับบุคคลผู้เป็นแหล่งข้อมูล (Communication Processes) โดย ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยตรงกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบคือ

2.1 กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ไม่อาศัยการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้ข้อมูล (Non interactive Processes) เป็นกระบวนการที่ผู้ประเมินดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการสำรวจหรือการสัมภาษณ์โดยออกแบบข้อคำถามและจัดทำเป็นเอกสารสำหรับตอบข้อคำถามเหล่านั้นหรือดำเนินการสอบถามด้วยตนเอง

2.2 กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่อาศัยการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้ข้อมูล (Interactive Processes) หรือการใช้กระบวนการกลุ่ม (Group Processes) โดยเปิดโอกาสให้มีการเผชิญหน้าระหว่างผู้ให้ ข้อมูลที่มีความรู้/ประสบการณ์ในเรื่องเดียวกันหรือมีภูมิหลังเหมือนกันเพื่อร่วมกันนำเสนอข้อมูลและ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันผู้ประเมินจะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานคอยอำนวยความสะดวกหรือทำ หน้าที่เป็นผู้ดำเนินการอภิปรายโดยตั้งคำถามและกระตุ้นให้ผู้ให้ข้อมูลร่วมแสดงความคิดเห็น

กิจกรรมขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2550) กล่าวว่าการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete Needs Assessment) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นที่ทำให้ได้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาเพื่อสนองความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้น โดยมีกิจกรรมดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) การวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็น(Needs Analysis)และการกำหนดวิธีการ แก้ปัญหา (Needs Solution)

สรุปได้ว่า กิจกรรมขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นกระบวนการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการ จำเป็นที่ต้องการศึกษา

เทคนิคการประเมินความต้องการจำเป็น

เทคนิคการประเมินความต้องการจำเป็นคือ วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการจำเป็นที่ต้องการศึกษาซึ่งไม่มีวิธีการเฉพาะแต่ได้ยืมวิธีการต่างๆมาใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นแทนโดยสุวิมล ว่องวาณิช (2548)ได้สังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมิน ความต้องการจำเป็นและได้จัดกลุ่มเทคนิค การประเมินความต้องการจำเป็นออกเป็น 8 กลุ่มดังนี้

1. การใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว (Existing Data) คือการนำข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆเช่น เอกสารรายงาน ที่ผู้อื่นรวบรวมไว้มาทำการศึกษาได้แก่การใช้ตัวบ่งชี้ทางการศึกษาตัวบ่งชี้ทางสังคม ข้อมูลจากงานวิจัยหรือ รายงานผลการประเมิน

2. เทคนิคการสำรวจ (Needs Survey) เป็นเทคนิคที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในการเก็บรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นช่วยทำให้ได้ข้อมูลความต้องการจำเป็นตามการรับรู้ของผู้ตอบและสาเหตุ ของความต้องการจำเป็นนั้น การสำรวจสามารถทำได้โดยใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์สังเกต ทั้งนี้จากการสังเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยสุวิมล ว่องวาณิช (2542)พบว่างานวิจัยด้านการประเมินความต้องการจำเป็น ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 91 และใช้วิธีการสัมภาษณ์คิดเป็นร้อยละ 18

3. กระบวนการกลุ่ม (Group Processes) เป็นเทคนิคกระบวนการที่อาศัยความคิดของผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการกลุ่ม ในการระบุความต้องการและวิเคราะห์ปัญหาเทคนิคนี้มีลักษณะเด่นตรงที่ผู้ดำเนินการและผู้ที่เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มมีโอกาสที่จะเสนอแลกเปลี่ยนทัศนะ ร่วมอภิปรายระดมความคิดสนับสนุน หรือโต้แย้งซึ่งกันและกันได้มากกว่าการสำรวจและเป็นการช่วยสร้างความรู้สึกของการเป็นส่วนหนึ่งในองค์กรให้แก่ผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการกลุ่มนอกจากนี้การใช้กระบวนการกลุ่มในการวางแผนแก้ปัญหาจะให้ผลดีกว่าการ ตัดสินใจเพียงลำพังเนื่องจากมีความหลากหลายทางความคิดจากการที่ผู้เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มได้มีส่วนร่วม ในการพิจารณา และร่วมกันแก้ปัญหา (Moore, 1987 อ้างถึงในสุดนิสา พูลศิริ, 2541) วิธีการที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลในเทคนิคที่เป็นกระบวนการกลุ่มได้แก่เทคนิคกลุ่มสมมตินัย (Nominal Group Technique) เทคนิคการสนทนากลุ่มแบบเจาะจง (Focus Group Technique) การระดมความคิด (Brain Storming) ประชาพิจารณ์ (Public Hearing) และสมัชชาชุมชน (Community Forum)

4. เทคนิคการจัดอันดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Setting) การจัดอันดับ ความสำคัญเป็นหัวใจสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อค้นหาความต้องการจำเป็นที่มี ความสำคัญที่สุด ตัวอย่างวิธีการที่ใช้ในการจัดอันดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ได้แก่ การวิเคราะห์ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean Difference Method) การจัดเรียงอันดับ (Rank Order) มาตรประมาณ ขนาด (Magnitude Estimation Scaling: MES) วิธี Priority Needs Index (PNI) วิธีกำหนดน้ำหนักความต้องการจำเป็น (Weighted Needs Index: WNI)) การเปรียบเทียบน้ำหนักความต้องการจำเป็นรายคู่ (Paired Weighting Procedures: PWP) ดัชนีเดล-เอ็น (Del-N) และการเรียงบัตรรายการ (Card Sort) การ เลือกใช้วิธีการจัดอันดับความสำคัญดังกล่าวสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมได้ตามลักษณะของการออกแบบการ เก็บรวบรวมข้อมูล

5. เทคนิคการวิเคราะห์เชิงสาเหตุ (Causal Analysis) เป็นเทคนิคที่ใช้ภายหลังจากการกำหนดความต้องการจำเป็นแล้ว โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุของความต้องการจำเป็นที่วิเคราะห์ได้และนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานที่มีปัญหา ตัวอย่างวิธีการที่นิยมใช้ในการวิเคราะห์ เชิงสาเหตุได้แก่ การวิเคราะห์แผนภูมิก้างปลา (Fish Boning) และการวิเคราะห์สาเหตุของความล้มเหลว (Fault Tree Analysis)

6. เทคนิคการวิเคราะห์ผลกระทบ มีจุดประสงค์เพื่อกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาและเลือก ทางเลือกที่มีความเหมาะสม ตัวอย่างวิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลกระทบได้แก่ การวิเคราะห์ผลกระทบไขว้ (Cross Impact Analysis) และการวิเคราะห์อรรถประโยชน์-พหุลักษณ์ (MAUT)

7. เทคนิคเชิงอนาคต (Future Technique) มีจุดประสงค์เพื่อเตรียมการป้องกันปัญหาที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นในอนาคตโดยนำข้อมูลเชิงอนาคตของเรื่องที่ศึกษาที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและการใช้ จินตนาการกับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ประกอบการทำนายอนาคตของเรื่องที่ศึกษามาเป็นแนวทางในการวาง แผนการทำงานที่มีความเป็นไปได้และมีความเหมาะสมสำหรับการดำเนินงานในอนาคต ตัวอย่างวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่เทคนิคการฉายภาพอนาคต (Scenarios) เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เทคนิควงล้ออนาคต (Future Wheel Analysis) และเทคนิคการวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis)

8. เทคนิคอื่นที่นำมาประยุกต์ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นโดยเป็นเทคนิคที่ผสมผสาน ระหว่างวิธีการเชิงสำรวจกับกระบวนการกลุ่มเช่น การทำแผนที่มโนทัศน์ (Concept

Mapping) เทคนิคเสียง จากภาพ (Photo-Voice Technique) การวิเคราะห์ต้นผล-ผลที่ตามมา (Costs-Consequences Analysis)

สรุปได้ว่า เทคนิคการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการจำเป็นที่ ต้องการศึกษาซึ่งไม่มีวิธีการเฉพาะแต่ได้ยืมวิธีการต่างๆมาใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น

พินดา วราสุนันท์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นด้านความสามารถทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินความต้องการจำเป็นด้านความรู้และทักษะทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 2) พัฒนาความสามารถทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูด้วยการประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดโมเดลตรรกะการประเมิน (Logic Model of Evaluation) 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 4) ตรวจสอบความตรงตามโครงสร้างของโมเดลมาตรฐานการประเมินความสามารถ ทางการประเมินของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและ5) พัฒนาปรับปรุงเนื้อหาสาระในการสอนและประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนจากนิสิตชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อรายวิชาหลักการวัดและประเมินผล รูปแบบการวิจัยประชากรที่ศึกษาประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ1) นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นปีที่ 5 สาขาคณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ศึกษา 2) นักเรียนที่ได้รับการสอนจากนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และ 3) นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาหลักการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 วิธีดำเนินการ วิจัยเป็นการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1)การระบุความต้องการจำเป็น 2) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และ 3) การกำหนดแนวทางการแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบประเมินความต้องการจำเป็นด้านความสามารถทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและแบบประเมินคุณภาพการประเมินการเรียนรู้ของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่า $PNI_{modified}$ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละ การวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกรณีตัวอย่าง 2 กลุ่ม (t-test independent) การวิเคราะห์ความ

แปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1)ผลการประเมินความต้องการจำเป็นจากการวิเคราะห์ค่า PNI $_{modified}$ ด้านความรู้ทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูความต้องการจำเป็นที่สูงที่สุดคือ หลักการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ด้านทักษะทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูความต้องการจำเป็นที่สูงที่สุดคือ การประเมินการสอน/หลักสูตร/สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการสอนที่ได้สอนไปแล้ว 2) หลังจากเข้าร่วมโครงการนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความสามารถทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติต่อการวัดและประเมินผลสูงขึ้น และความสามารถในการดำเนินการวัดและประเมินผลผู้เรียนในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก ผลการนำความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ (1) ด้านการเรียนการสอน (2) ด้านการวัดและประเมินผลนิสิตสอดคล้องตามสภาพจริงวัดและประเมินผลความสามารถของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง และ (3) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน นิสิตได้นำความรู้ไปใช้ในการเชื่อมโยงผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อการวิจัย 3) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ สรุปได้ ว่าก่อนเข้าร่วมโครงการตัวแปรความรู้ทางการวัดและประเมินผลมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับตัวแปรทักษะ ทางการวัดและประเมินผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และหลังเข้าร่วมโครงการมีตัวแปรที่สัมพันธ์กันถึง 3 คู่ ประกอบด้วย 1) ตัวแปรความรู้ทางการวัดและประเมินผลมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับตัวแปร ทักษะทางการวัดและประเมินผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.01 2) ตัวแปรความรู้ทางการวัดและประเมินผลมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับตัวแปรเจตคติต่อการวัดและประเมินผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ0.01 และ 3) ตัวแปรเจตคติต่อการวัดและประเมินผลมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับตัวแปรทักษะ ทางการวัดและประเมินผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4) ผลการตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง ของโมเดลมาตรฐานการประเมินความสามารถทางการประเมินของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสรุปได้ว่า โมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าไคสแควร์(Chi-square) มีค่าเท่ากับ 77.40 ความ น่าจะเป็นเท่ากับ 0.139 (df=65) โดยมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.97 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.95 และค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่าง โดยประมาณ (RMSEA)

เท่ากับ 0.023 5. ผลการพัฒนาปรับปรุงเนื้อหาสาระในการสอนและประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนจากนิสิตชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อรายวิชาหลักการวัดและประเมินผลการศึกษาสรุปได้ ว่าผลประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

รณิดา ถิรปาลวัฒน์และคณะ (2555)ได้ทำการวิจัยเรื่องโมเดลเชิงสาเหตุของความต้องการจำเป็นระดับบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ ในการนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ : การวิจัยประเมินความต้องการแบบสมบูรณ์ โดยการวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความต้องการจำเป็นระดับบุคคลของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลตำรวจ ด้านปัจจัยป้อน กระบวนการและผลผลิตวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของความต้องการจำเป็นระดับบุคคล ด้านปัจจัยป้อน กระบวนการและผลผลิต และกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหาความต้องการจำเป็นด้านปัจจัยป้อน กระบวนการ และผลผลิตในการนำไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลตำรวจ จำนวน 380 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือคือแบบสอบถามมีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.75- 0.96 ประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ด้วยดัชนีการจัดลำดับความสำคัญ ($PNI_{Modified}$) การวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็น การกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหา และตรวจสอบค่าความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุด้วยการวิเคราะห์ลิสเรล ผลการวิจัยพบว่า 1) พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลตำรวจมีระดับความต้องการจำเป็นระดับบุคคลด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตในระดับมาก ความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการมีค่าสูงสุด รองลงมาคือ ด้านปัจจัยป้อน และด้านผลผลิต 2) โมเดลเชิงสาเหตุของความต้องการจำเป็นระดับบุคคลของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลตำรวจ ด้านปัจจัยป้อนกระบวนการ และผลผลิตในการนำไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ค่าไค-สแควร์ = 5.06, องศาอิสระ = 10, ค่า P = 0.89, GFI =1.00, AGFI = 0.99) ด้านปัจจัยป้อนมีอิทธิพลทางตรงต่อด้านกระบวนการเท่ากับ 0.78 และด้านกระบวนการมีอิทธิพลทางตรงต่อด้านผลผลิตเท่ากับ 0.80 และโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของความต้องการจำเป็นระดับบุคคลของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลตำรวจในการนำไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ร้อยละ 74 3) การกำหนดทางเลือก คือ1) ผู้บริหารระดับสูงต้องสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากรและกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์องค์กร 2) ส่งเสริมการจัดการความรู้ในองค์กรอย่างเป็นระบบ 3) องค์กรต้องมีการเน้นการวิจัยและพัฒนา สนับสนุนการใช้ผลการวิจัยในการปฏิบัติงาน และ 4)กระตุ้นให้บุคลากรเพิ่มขีดสมรรถนะของตนเองโดยการวางแผนการพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสมและเป็นระบบ

ณัฐภัสสร ชื่นสุขสมหวัง (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัย 3 ด้าน ได้แก่ การสอน การพัฒนาตนเอง และคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ 2) จัดลำดับความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัย 3) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัย ตัวอย่างประชากร ครูปฐมวัยในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 สังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 374 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแนวคำถามในการประชุมกลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที ด้วยวิธีการเปรียบเทียบรายคู่ (Paired Samples T- Test) และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1)ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัยทั้งสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสาคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน คือ ด้านการสอน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การประเมินพัฒนาการ และการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ด้านการพัฒนาตนเอง ได้แก่ การศึกษาหาความรู้ การวิจัยในชั้นเรียน และการทำงานเป็นทีม ด้านคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ได้แก่การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ และการมีวินัยและความรับผิดชอบ แสดงว่าครูปฐมวัยมีความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพทุกด้าน 2) ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การพัฒนาตนเอง รองลงมาคือ การสอน และคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ตามลำดับ โดยด้านการพัฒนาตนเอง คือ การวิจัยในชั้นเรียนมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ด้านการสอน คือการจัดการเรียนการสอน และการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ด้านคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ คือ ความรักและศรัทธาในวิชาชีพมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด 3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัยที่สำคัญที่สุดของแต่ละด้าน ได้แก่ การวิจัยในชั้นเรียนคือ การสนับสนุนของผู้บริหาร การจัดการเรียนการสอนคือ การจัดอบรมให้ความรู้และติดตามผลจากหน่วยงานต้นสังกัด การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนคือ การส่งเสริมนโยบายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพคือ การส่งเสริมให้ครูรักและตระหนักในอาชีพครู

ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อประเมิน ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ได้แก่ 1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร 2) เพื่อวิเคราะห์เมทริกซ์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามประกอบด้วย 1) อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษา และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2557 จำนวน 408 คน ได้มาโดยการสุ่ม แบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Stratified Random Sampling) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการเก็บรวบรวม ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้แก่ ผู้บริหารบัณฑิตวิทยาลัย และประธานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะวิชา รวมจำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัยได้แก่ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และแบบสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย การวิเคราะห์ดัชนีความสำคัญของลำดับความ ต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: $PNI_{Modified}$) การวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis) และการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1)ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดย การวิเคราะห์ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ในภาพรวมตามการประเมินของอาจารย์มีค่าเท่ากับ 0.463 โดยรายการ ประเมินที่มีค่าสูงที่สุด คือ “ด้านการบริการวิชาการ” (0.681) รองลงมาคือ “ด้านการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม” และ “ด้านการวิจัยและสร้างสรรค์” (0.569 และ 0.548 ตามลำดับ) ในส่วนของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา พบว่าดัชนี $PNI_{Modified}$ ในภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.357 โดยรายการประเมินที่มีค่าสูงที่สุด คือ “ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม” (0.516) รองลงมาคือ “ด้านการบริการวิชาการ” และ “ด้านการวิจัย และสร้างสรรค์” (0.407 และ 0.363 ตามลำดับ) 2) ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์พบว่า บทบาทของบัณฑิตวิทยาลัยในภาพรวมตามการประเมินของอาจารย์อยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเกือบทุกด้านอยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง ยกเว้นด้านการเรียน การสอน อยู่ในส่วนที่ 2 คือ ผลงานประสบความสำเร็จดี ในส่วนบทบาทของบัณฑิตวิทยาลัยในภาพรวมตาม การประเมินของนักศึกษาพบว่าอยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดีต้องปรับปรุง

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เกือบทุกด้าน อยู่ในส่วนที่ 3 คือ ผลงานไม่ดี ต้องปรับปรุง ยกเว้นด้านการบริหารจัดการของบัณฑิต วิทยาลัย อยู่ในส่วนที่ 2 คือ ผลงานประสบความสำเร็จดี และ 3) ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีจำนวน 19 ประเด็น ซึ่งครอบคลุมภารกิจ 5 ด้าน อาทิ พัฒนาหลักสูตรในลักษณะบูรณาการหรือพหุวิทยาการ มีระบบและกลไกในการพัฒนาคุณภาพนักศึกษามีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาดับนานาชาติ เป็นต้น

ศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร (2558) ดำเนินการวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ย่อยดังนี้ 1) เพื่อระบุความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู 2) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู 3) เพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูในโรงเรียนที่สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 450 คน การสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น ผลการวิจัย 1) การประเมินความต้องการจำเป็นในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ในแต่ละขั้นตอน พบว่าไม่มีขั้นตอนใดที่มีความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน 2) สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการ ในชั้นเรียนของครูในแต่ละขั้นตอนพบว่า1.ขั้นตอนการกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการวิจัยและแผนการแก้ไข มีความสำคัญสูงสุด ได้แก่ ครูไม่สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล เนื่องจากนักเรียนในความรับผิดชอบมีจำนวนมาก 2. ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดเมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุด ได้แก่ภาระงานประจำของครูมีมาก 3. ขั้นตอนการสังเกตผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานเมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุดได้แก่ครูไม่มีเวลาที่จะติดตามผลการวิจัยอย่างต่อเนื่อง 4. ขั้นตอนการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงาน เมื่อเรียงตามลำดับความสำคัญสูงสุด คือ ครูไม่สามารถนัดหมายเพื่อนครูเข้ารับฟังผลการดำเนิน งานวิจัย 3) แนวทางการพัฒนาในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ครูต้องการมากที่สุด ได้แก่การที่มีตัวอย่างงานวิจัยให้ได้ศึกษา และมีวิทยากรหรือหน่วยงานที่ครูต้องการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการ

วิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมากที่สุด ได้แก่ครูที่มีประสบการณ์ในการวิจัยในชั้นเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยสำหรับนักศึกษาครู: การประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการวิจัยสำหรับนักศึกษาครู 2) วิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยสำหรับนักศึกษาครู และ 3) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยสำหรับนักศึกษาครู การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) 2) การวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) และ 3) การกำหนดแนวทางแก้ไข (Needs Solution Selection) โดย 2 ขั้นตอนแรกใช้การสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับนักศึกษาครูจากคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐปีการศึกษา 2558 จำนวน 600 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบ 2 ขั้นตอน (Two Stage Random Sampling) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Index :$PNI_{modified}$) วิเคราะห์โมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะ ด้านการวิจัยสำหรับนักศึกษาครูด้วยโปรแกรม LISREL version 8.72 และขั้นตอนการกำหนดแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยสำหรับนักศึกษาครู ใช้การสัมภาษณ์และการประเมินเพื่อจัดลำดับความสำคัญจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพครู และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย จำนวน 24 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ความถี่ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า1) ความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการวิจัยสำหรับนักศึกษาครู นักศึกษาครูมีสมรรถนะในการวิจัยตามสิ่งที่เป็นอยู่ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านจรรยาบรรณมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือด้านความสามารถในการวิจัย และด้านความรู้ในการวิจัย ตามลำดับ ในส่วนของสมรรถนะในการวิจัยตามสิ่งที่ควรจะเป็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านจรรยาบรรณมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการวิจัย และ ด้านความรู้ในการวิจัย ตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) สมรรถนะในการวิจัยพบว่าใน ภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.35 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูง ที่สุดได้แก่ด้านความรู้ในการวิจัยและด้านความสามารถในการวิจัย(0.38 เท่ากัน)รองลงมาคือ ด้านจรรยาบรรณ (0.28) 2) ผลการพัฒนาและตรวจสอบโมเดลเชิงสาเหตุความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการวิจัย สำหรับนักศึกษาครู

โมเดลเชิงสาเหตุความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการวิจัยสำหรับนักศึกษาครูมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (Chi-square) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 10.810 ที่องศาอิสระเท่ากับ 17 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.866 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.996 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.988 และค่าดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ 0.005 3) ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยสำหรับนักศึกษาครู แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยสำหรับนักศึกษาครูพบว่ามี 10 แนวทาง ดังนี้ 1) จัดกระบวนการเรียนการสอนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) 2) จัดระบบพี่เลี้ยงและระบบการโค้ช (Coaching) ให้เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย หรือครูต้นแบบด้านการวิจัย 3)ฝึกอบรมระยะสั้น ให้ความรู้เกี่ยวกับมโนทัศน์การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 4)จัดระบบชุมชนเชิงวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง 5) ทดลองทำวิจัยผ่านกระบวนการปฏิบัติจริง ให้นักศึกษาฝึกฝนอย่างต่อเนื่องจนเกิดความ ชำนาญ 6) ทำวิจัยร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนหรืออาจารย์พี่เลี้ยงกับนักศึกษาครู 7) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำวิจัย ตลอดจนจัดให้มีเทคโนโลยีสารสนเทศที่พร้อมสำหรับการทำวิจัย 8) บูรณาการและสอดแทรกจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรมนักวิจัยที่เหมาะสมในระหว่างการจัดการเรียนการสอนและการทำวิจัย เพื่อให้เกิดจิตสำนึกที่ดีต่อการวิจัย 9) การมีแบบอย่างที่ดีในด้านการวิจัยโดยการถอดบทเรียนคุณลักษณะนักวิจัยที่ดีเพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกการวิเคราะห์ 10) มีระบบเครือข่ายในระดับคณะวิชา (เช่น นักศึกษาระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา) และระดับสถาบันเครือข่าย เพื่อเป็นศูนย์กลางในการทำวิจัยร่วมกันและซึมซับคุณลักษณะการเป็นนักวิจัยที่ดีผลการจัดลำดับความสำคัญแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยสำหรับนักศึกษาครู พบว่า ผู้ประเมินส่วนใหญ่ให้น้ำหนักความสำคัญในแนวทางที่ 5 “ทดลองทำวิจัยผ่านกระบวนการปฏิบัติจริง ให้นักศึกษาฝึกฝนอย่างต่อเนื่องจนเกิดความชำนาญ” สูงที่สุดเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ แนวทางที่ 1 “จัดกระบวนการเรียนการสอนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน (Research- Based Learning)” และแนวทางที่ 2 “จัดระบบพี่เลี้ยงและระบบการโค้ช (Coaching) ให้เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย หรือครูต้นแบบด้านการวิจัย” ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงการสังเคราะห์สมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รายการ	จรัส สุวรรณเวลา(2534)	พนารัตน์ วิศาลเทพนิมิต (2539)	วิภาดา คุณาวิกติกุล(2539)	พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2546)	มาริสา ไกรฤกษ์(2549)	คนึงนิจ พงศ์ถาวรกมล(2552)	ประภัสสร สุวรรัตมนาวรรณ (2552)	วิจิตร ศรีพรรณ(2552)	วิไลพรรณ สมบุญเตนนท์ (2552)	สภาการพยาบาล(2552)	ปานทิพย์ ปุรณานนท์(2554)	อารยวี ทับทิม (2554)	Linda R Cronenwett(1986)	Mc Cormick&Ilgen(1985)	รวม
ความรู้	/			/	/	/	/	/	/	/	/	/	/		11
มีความรู้พื้นฐานด้านวิธีวิทยาการวิจัย				/						/					
มีความรู้กระบวนการวิจัย				/						/					
มีความรู้ในการออกแบบการวิจัย										/					
มีความรู้ในการพัฒนาการวิจัยอย่างมีระบบ			/							/					
ทักษะ	/	/	/	/	/		/	/	/	/	/				10
การสำรวจและการวิเคราะห์ปัญหาการวิจัย		/	/												
การระบุปัญหาการวิจัย		/	/												
การกำหนดแนวคิดการวิจัย		/	/												
การกำหนดนวัตกรรมการวิจัย		/	/						/						
การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา		/	/												

ตารางที่ 1 แสดงการสังเคราะห์สมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

รายการ	จรัส สุวรรณเวลา(2534)	พนารัตน์ วิศาลเทพนิมิต (2539)	วิภาดา คุณาวิกติกุล(2539)	พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2546)	มาริสา ไกรฤกษ์(2549)	คนึงนิจ พงศ์ถาวรกมล(2552)	ประภัสสร สุวรรัฒนาวรรณ (2552)	วิจิตร ศรีพรรณ(2552)	วิไลพรรณ สมบุญฑนนท์ (2552)	สภาการพยาบาล(2552)	ปานทิพย์ ปุรณานนท์(2554)	อารยวี ทับทิม (2554)	Linda R Cronenwett(1986)	Mc Cormick&Ilgen(1985)	รวม
การวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล		/	/												
การวิเคราะห์ข้อมูล		/	/												
การนำเสนองานวิจัย		/	/	/											
การเขียนรายงานการวิจัย		/	/	/											
สามารถนำงานวิจัยไปใช้ได้		/	/	/											
เจตคติ ค่านิยม	/					/			/	/	/			/	6
มีการเห็นคุณค่าในตนเอง									/						
มีการพัฒนาตนเอง	/								/						
มีความอดทน	/														
มีการสนับสนุนร่วมมือในการทำวิจัย								/							
มีความรับผิดชอบ									/						
มีการยอมรับ									/						
มีการตระหนัก										/					
บุคคลิกประจำตัวบุคคล			/									/			2
จรรยาบรรณ		/											/		2

ตารางที่ 1 แสดงการสังเคราะห์สมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

รายการ	จรัส สุวรรณเวลา(2534)	พนารัตน์ วิศาลเทพนิมิต (2539)	วิภาดา คุณาวิกติกุล(2539)	พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2546)	มาริสา ไกรฤกษ์(2549)	คนึงนิจ พงศ์ถาวรกมล(2552)	ประภัสสร สุวรรัตมนาวรรณ (2552)	วิจิตร ศรีพรรณ(2552)	วิไลพรรณ สมบุญเตนนท์ (2552)	สภาการพยาบาล(2552)	ปานทิพย์ ปุรณานนท์(2554)	อารยวี ทับทิม (2554)	Linda R Cronenwett(1986)	Mc Cormick&Ilgen(1985)	รวม
การจัดการความรู้										/					1
สนันสนุนขององค์กร	/				/								/	/	4
ห้องสมุด	/														
ศูนย์เอกสาร	/														
ห้องปฏิบัติการ	/														
เครื่องมืออุปกรณ์	/														

มหาวิทยาลัยศิลปากร

โดยสรุปแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาล จำแนกได้เป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านเจตคติ ดังต่อไปนี้

ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึงคุณลักษณะด้านมีความรู้พื้นฐานด้านวิธีวิทยาการวิจัย มีความรู้กระบวนการวิจัย มีความรู้ในการออกแบบการวิจัย มีความรู้ในการพัฒนาการวิจัยอย่างมีระบบ

ด้านทักษะ (Skill) หมายถึง ความสามารถในการสำรวจ และการวิเคราะห์ปัญหาการวิจัย การระบุปัญหาการวิจัย การกำหนดแนวคิดการวิจัย การกำหนดนวัตกรรมการวิจัย การกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา การวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนองานวิจัย การเขียนรายงานการวิจัย สามารถนำงานวิจัยไปใช้ได้

ด้านเจตคติ (Attitude) หมายถึง มีการเห็นคุณค่าในตนเอง มีการพัฒนาตนเองมีความอดทน มีความรับผิดชอบ มีการตระหนัก และมีการสนับสนุน ร่วมมือในการทำวิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

กรอบดำเนินการวิจัย

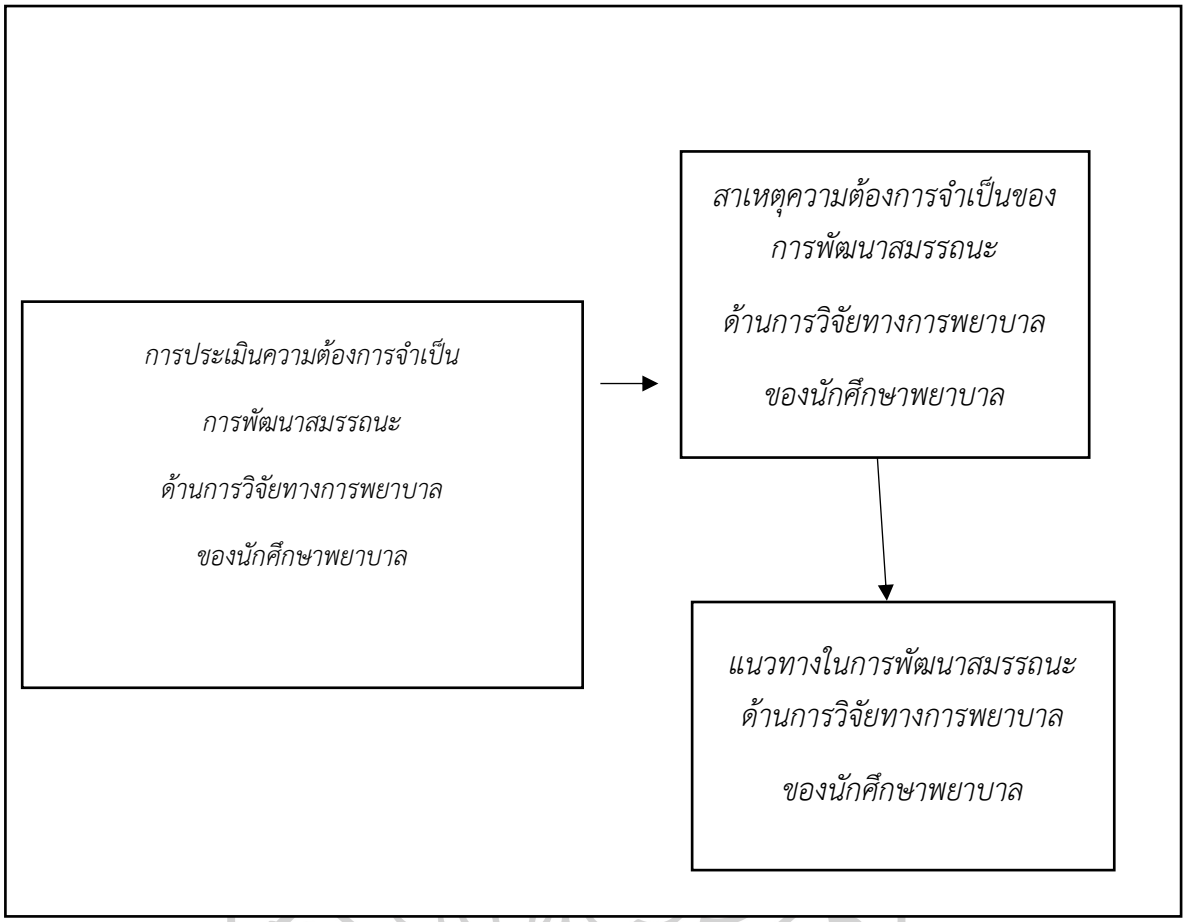

ภาพที่ 1 กรอบดำเนินการวิจัยในประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete Needs Assessment) ประกอบด้วย การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) การวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) และการกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็น (Needs Solution) ของนักศึกษาพยาบาล เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ โดยระยะที่ 1 มีวัตถุประสงค์การวิจัยคือ เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ในการศึกษาใช้วิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Data) เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ระยะที่ 2 มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล และ 2) เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ในการศึกษาใช้ วิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) แต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 **การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล**

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการสำรวจ มีขั้นตอนรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จำนวน 30 แห่ง ที่ผ่านการเรียนรายวิชาวิจัยทางการพยาบาล ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 3,775 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จำนวน 30 แห่ง ที่ผ่านการเรียนรายวิชาวิจัยทางการพยาบาล ในปีการศึกษา 2562 โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร่ยามาเน่ (Taro Yamane,1973 อ้างถึงใน ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม, 2557) เพื่อประมาณค่าสัดส่วนประชากรที่ระดับความเชื่อมั่น95%

ยอมให้คลาดเคลื่อนได้ 5 % ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 362 คน แต่เนื่องจากอัตราตอบกลับของแบบสอบถามโดยทั่วไปมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 80 (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างให้มากกว่าเดิมโดยกำหนดเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ20เพื่อชดเชยกรณีไม่ตอบกลับดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาปรับใหม่จึงมีจำนวน 434 คน

ขั้นที่ 2 วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เทคนิคการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Random Sampling) ดังนี้ ผู้วิจัยแบ่งเขตภูมิภาค ออกเป็น 5 ภูมิภาค (สถาบันบรมราชชนก, 2562) ได้แก่

1. ภาคเหนือ จำนวน 7 แห่ง ได้แก่
    - 1.1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่
    - 1.2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง
    - 1.3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา
    - 1.4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช
    - 1.5 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี แพร่
    - 1.6 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์
    - 1.7 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์
2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 6 แห่ง ได้แก่
    - 2.1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา
    - 2.2 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม
    - 2.3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์
    - 2.4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น
    - 2.5 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี
    - 2.6 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์
3. ภาคกลาง 1 จำนวน 5 แห่ง ได้แก่
    - 3.1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี
    - 3.2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ
    - 3.3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ
    - 3.4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี
    - 3.5 วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี
4. ภาคกลาง 2 จำนวน 7 แห่ง ได้แก่
    - 4.1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี
    - 4.2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช

4.3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี

4.4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท

4.5 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท

4.6 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี

4.7 วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า เพชรบุรี

5. ภาคใต้ จำนวน 5 แห่ง ได้แก่

5.1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา

5.2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี

5.3 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครศรีธรรมราช

5.4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง

5.5 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ยะลา

ขั้นที่ 3 สุ่มนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนี โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยสุ่มภูมิภาค จำนวน 2 ภูมิภาค จาก 5 ภูมิภาค คือ ภาคกลาง 2 และภาคใต้

2. ผู้วิจัยสุ่มนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนีที่ได้จากข้อ 1 ภูมิภาคละ 2 สถาบัน ได้จำนวน 4 สถาบัน คือ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 2 จำนวนนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนีที่สุ่มได้จำแนกตามภูมิภาค และสถาบัน

ภูมิภาค	สถาบัน	จำนวน
ภาคกลาง	ราชบุรี	126 คน
	สุพรรณบุรี	118 คน
ภาคใต้	สุราษฎร์ธานี	112 คน
	ตรัง	78 คน
รวม		**434**

ขั้นที่ 4 ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลกับนักศึกษาพยาบาลในชั้นปีที่ 4 ทุกคนตามที่ได้กำหนดไว้โดยสุ่มนักศึกษามาตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสถาบันทั้งหมดที่สุ่มได้

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามจำนวนนักศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์

จากการส่งแบบสอบถามจำนวน 434 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 363 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.64

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ ชั้นปีที่เรียนวิจัยของนักศึกษา ลักษณะที่ได้รับมอบหมายให้ทำวิจัยทางการพยาบาล เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานวิจัย แบบสอบถามในตอนนี้เป็นรูปแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ อยู่ในรูปของการตอบสนองคู่ (Dual–Response Format) กล่าวคือใน 1 ข้อคำถาม ผู้ตอบแบบสอบถามการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ต้องตอบข้อมูล 2 ชุดคือระดับของสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่คาดหวัง รูปแบบนี้สร้างขึ้นโดยมีพื้นฐานแนวคิดของการนิยามความต้องการจำเป็นตามโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy Model) แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเพื่อเป็นแนวทางในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่จริง และสภาพที่คาดหวัง จะเป็นการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

ขั้นตอนที่ 2 การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาล

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาล จากนั้นสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาลในประเด็นองค์ประกอบของการวิจัยทางการพยาบาลได้ออกมา 3 ด้าน ได้แก่ 1 ด้านความรู้ 2 ด้านทักษะ และ 3 ด้านเจตคติ

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรหลัก

1. ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง การที่นักศึกษาพยาบาลมีความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนของกระบวนการทำวิจัย ปัญหาการวิจัย ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบทฤษฎี การคัดเลือกตัวแปร การระบุสมมุติฐาน การออกแบบแผนการวิจัยที่ดีค้นหาคำตอบการวิจัยที่ครอบคลุม การระบุประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การเตรียมเครื่องมือวิจัย การวางแผนรวบรวมข้อมูล เตรียมข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ การวิเคราะห์ข้อมูล แปลผล นำเสนอและอภิปรายผลการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัย เสนอผลการวิจัยทางการพยาบาล และนำงานวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ได้

2. ด้านทักษะ (Skill) หมายถึง ความสามารถทางการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในการกำหนดขั้นตอนของกระบวนการทำวิจัย ความสามารถในการระบุปัญหาการวิจัย ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบทฤษฎี ระบุตัวแปร ระบุสมมุติฐาน ออกแบบแผนการวิจัย ระบุประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เตรียมเครื่องมือวิจัย วางแผนรวบรวมข้อมูล เตรียมข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูล แปลผล นำเสนอและอภิปรายผลการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัย และเสนอผลการวิจัย ความสามารถในการเขียนข้อจำกัด ข้อเสนอแนะ สามารถนำงานวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ได้

3. ด้านเจตคติ (Attitude) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการเรียนและการทำวิจัยตามการรับรู้ ซึ่งเป็นผลจากความเชื่อ ความคิดเห็น และมีการเห็นคุณค่าในตนเอง มีการพัฒนาตนเอง มีความอดทน มีความรับผิดชอบ มีการตระหนัก และมีการสนับสนุนร่วมมือในการทำวิจัยทางการพยาบาลซึ่งผลอาจจะพอใจหรือไม่หลังจากประสบการณ์การทำวิจัยทางการพยาบาล

ขั้นตอนที่ 4 สร้างตารางกำหนดโครงสร้างของเนื้อหาที่ต้องการประเมิน และจำนวนข้อคำถาม

ผู้วิจัยดำเนินการกำหนดโครงร่างของเนื้อหาที่ต้องการประเมิน จำนวนข้อคำถาม สามารถสรุปได้เป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 3 กำหนดโครงสร้างของเนื้อหาที่ต้องการประเมิน และจำนวนข้อคำถาม

ด้าน	ข้อความ	รวม (ข้อ)	ร้อยละ
1.ด้านความรู้ในการวิจัยทางการพยาบาล	1 – 27	27	36.00
2. ด้านทักษะในการวิจัยทางการพยาบาล	28 - 49	22	29.33
3. ด้านเจตคติในการวิจัยทางการพยาบาล	50 - 75	26	34.67
รวม (ข้อ)	**75**	**75**	**100**

ขั้นตอนที่ 5 การกำหนดรูปแบบของเครื่องมือ

แบบสอบถามการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 6 ข้อ สอบถามเกี่ยวกับเพศ การเรียนวิจัยทางการพยาบาลในระดับชั้นปี การทำงานวิจัยในลักษณะใด ข้อคำถามในรูปแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานวิจัย แบบสอบถามในตอนนี้อยู่ในรูปของการตอบสนองคู่ (Dual–Response Format) กล่าวคือ ใน 1 ข้อคำถาม ผู้ตอบแบบสอบถามการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ต้องตอบข้อมูล 2 ชุดคือระดับของสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่คาดหวัง รูปแบบนี้สร้างขึ้นโดยมีพื้นฐานแนวคิดของการนิยามความต้องการจำเป็นตามโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy model) แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านทักษะ 3) ด้านเจตคติ โดยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตรประเมินค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert’s Rating Scale) (Likert 1967:179) แต่ละระดับมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่/ สภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่/ สภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่/ สภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่/ สภาพที่ควรจะเป็นในการสมรรถนะด้านการวิจัยทางการของนักศึกษาพยาบาล อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่/ สภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำร่างเครื่องมือ

ผู้วิจัยทำร่างแบบสอบถามสภาพการปฏิบัติงานประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยมีจำนวนข้อตามขั้นตอนที่ 3 แบบสอบถามสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ในตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 7 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความเที่ยง มีรายละเอียดดังนี้

7.1 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของข้อคำถาม ภาษาที่ใช้ รูปแบบการพิมพ์ และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขและจัดทำแบบสอบถามสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล จากนั้นนำแบบสอบถามสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ที่สร้างขึ้นฉบับร่างพร้อมกับหัวข้อวิจัย ที่มาและความสำคัญของการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามเชิงปฏิบัติการ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบของแบบสอบถาม โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทเชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเป็นนักวิชาการที่จบการศึกษาสาขาวิจัยและสาขาที่เกี่ยวข้อง และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5 ปี

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยามเชิงปฏิบัติการ รวมถึงการใช้ภาษา ตามเกณฑ์ดัชนี IOC (Item Objective Congruence) ลักษณะการให้คะแนนดังนี้

+1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการที่ต้องการประเมิน

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการประเมิน

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการประเมิน

เกณฑ์การตัดสินความตรงเชิงเนื้อหา คือ ค่าดัชนี IOC ต้องมากกว่า 0.50 จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นประเมินได้ตรงตามโครงสร้างและนิยามที่ต้องการประเมิน (โชติกา ภาษีผล, 2554)

ผู้วิจัยได้นำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มาคำนวณค่า IOC เป็นรายข้อและคัดข้อคำถามที่มีค่า IOC ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องข้อคำถาม 79 ข้อ พบว่า 1) ด้านความรู้ ข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จำนวน 28 ข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้รวมข้อคำถามที่ 10 คือความรู้เกี่ยวกับวิธีการได้มาของประชากรในการวิจัยที่ถูกต้องเหมาะสม และข้อ11 คือความรู้เกี่ยวกับวิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่ถูกต้องเหมาะสม เข้าด้วยกัน โดยผู้วิจัยได้ปรับข้อคำถามเป็นความรู้เกี่ยวกับวิธีการได้มาของประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่ถูกต้องเหมาะสม 2) ด้านทักษะ ข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จำนวน 24 ข้อโดยผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้รวมข้อคำถามที่ 30 คือความรู้เกี่ยวกับวิธีการได้มาของประชากรในการวิจัยที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถระบุความเป็นมาของปัญหาวิจัยทางการพยาบาลที่แสดงถึงความสำคัญของเรื่องที่ทำวิจัยทางการพยาบาล และข้อ32 คือสามารถเขียนความเป็นมาของปัญหาการวิจัยทางการพยาบาลเข้าด้วยกันโดยผู้วิจัยได้ปรับข้อคำถามเป็นสามารถระบุความเป็นมาของปัญหาวิจัยทางการพยาบาลที่แสดงถึงความสำคัญของเรื่องที่ทำวิจัยทางการพยาบาล และข้อคำถามมีค่า IOC เท่ากับ 0.00 จำนวน 1 ข้อ ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ข้อ40 คือสามารถคาดเดาคำตอบทางการวิจัยทางการพยาบาล ตัดออกเนื่องจากต่ำกว่าเกณฑ์ 3) ด้านเจตคติ ข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จำนวน 26 ข้อโดยผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ข้อ65 คือลอกข้อมูลที่ได้จากกการศึกษาวิจัยทางการพยาบาล ตัดออกเนื่องจากต่ำกว่าเกณฑ์ ผู้วิจัยจึงปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำมาใช้

7.2 การตรวจสอบความเที่ยง

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามด้านความเที่ยง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความใกล้เคียงกับตัวอย่างที่จะศึกษา คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 คือวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ จำนวน 30 คน

การตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงของแบบสอบถามสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ด้วยวิธีประมาณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยความเที่ยงแยกตามด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ทั้ง 3 ด้าน และหาความเที่ยงในภาพรวมของแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์พบว่า ข้อคำถามในแต่ละก็มีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.89 - 0.95 และความเที่ยงในภาพรวมของทั้งแบบสอบถามเท่ากับ 0.98 แสดงว่าแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับสูงและมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับค่าความเที่ยงของแบบสอบถามในแต่ละด้าน แสดงดังรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

ด้าน	จำนวนข้อ	ความเป็นจริง	ความคาดหวัง
1. ความรู้	27	.92	.95
2. ทักษะ	22	.89	.95
3. เจตคติ	26	.92	.95
รวม	**75**	**.96**	**.98**

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2563 ถึง เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2563 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ทำหนังสือขออนุญาตในการเก็บข้อมูลวิจัยจากขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เสนอไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย เพื่อขออนุมัติขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาพยาบาล

2. นำแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย โดยแนบซองเปล่าติดแสตมป์เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกแก่ตัวอย่างการวิจัยในการส่งแบบสอบถามกลับคืน และไปเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

3. ตรวจนับจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนและดำเนินการติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับกลับคืนจากตัวแทนผู้รับเอกสารในแต่ละวิทยาลัยทางโทรศัพท์ในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2563 หลังจากผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน และตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถาม พบว่า มีการตอบแบบสอบถามกลับมาจริง มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5 จำนวนอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามตามจำนวนและร้อยละ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่ตอบกลับ	ร้อยละ
ราชบุรี	126	126	100.00
สุพรรณบุรี	118	118	100.00
ตรัง	78	75	96.15
สุราษฎร์ธานี	112	44	39.29
รวม	**434**	**363**	**83.64**

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัสและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือทางสถิติเพื่อแปลผลและนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ(Percentage) และการทดสอบค่าที (t-test) นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตาราง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

(1) วิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลโดยเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึง ผลการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง ผลการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง ผลการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง ผลการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง ผลการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

(2) วิเคราะห์หาความต้องการจำเป็น โดยใช้ดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) ซึ่งปรับปรุงโดยนงลักษณ์ วิรัชชัยและ สุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558) เป็นวิธีการหาความแตกต่างของสภาพที่ควรจะเป็นและสภาพที่เป็นอยู่ แล้วหารด้วยสภาพที่เป็นอยู่ ทั้งนี้เพื่อควบคุมขนาดความต้องการจำเป็นให้อยู่ในช่วงพิสัยที่ไม่มากเกินไป โดยคำนวณดังนี้

$$PNI_{modified} = (I-D) / D$$

เมื่อ PNI หมายถึง ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I หมายถึง ระดับสภาพที่คาดหวัง

D หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นอยู่

ตอนที่ 3 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังด้วยการเปรียบเทียบรายคู่แบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กันดี (Dependent Sample T-Test) เพื่อหาความต้องการจำเป็นของสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล จากการดำเนินการเรียบเรียงของผลต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) เป็นวิธีที่หาผลต่างของสภาพที่คาดหวัง (Importance : I)กับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (Degree of Success : D) และหารด้วยค่าสภาพที่เป็นจริง ซึ่งเป็นสูตรการคำนวณ คือ $PNI_{Modified} = (I – D) / D$ และจัดลำดับความต้องการจำเป็นตามค่า $PNI_{Modified}$ ส่วนการจัดลำดับของความสำคัญความจำเป็นในการเรียงค่าดัชนีจากมากไปหาน้อยดัชนีที่มีค่ามากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อย(สุวิมล ว่องวาณิช, 2558)

ระยะที่ 2 วิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล และเสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ในการศึกษาใช้วิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) โดยการสนทนากลุ่ม **(Focus Group Discussion)** ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการวิจัยทางการพยาบาลเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 7 ท่าน ซึ่งมีคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ เป็นผู้มีประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้องกับด้านการวิจัยทางการพยาบาล จบการศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอกในสาขาพยาบาลศาสตร์ จำนวน 1 ท่าน
2. อาจารย์วิทยาลัยพยาบาล เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับด้านการวิจัยทางการพยาบาลสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในสาขาสาขาพยาบาลศาสตร์และการสอนในวิทยาลัยพยาบาลในระดับบัณฑิตศึกษามาแล้วไม่ต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 4 ท่าน
3. มีประสบการณ์ในด้านการทำวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางด้านการพยาบาล สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกในสาขาวิจัย จำนวน 2 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบคำถามแบบมีโครงสร้างลักษณะปลายเปิดโดยนำผลจากแบบสอบถามมาสร้างเป็นแบบคำถามในประเด็นเกี่ยวกับสาเหตุความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล และเสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพประเด็นสนทนากลุ่ม

การสร้างข้อคำถามประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อให้การดำเนินการศึกษาครั้งนี้สามารถตรวจสอบได้ตรงตามกรอบแนวคิดของการประเมิน และบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ จากหนังสือ ตำรา และข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจากงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางการสร้างประเด็นสนทนา
2. ประมวลข้อมูลที่ได้จากการศึกษา กำหนดเป็นเค้าโครงของประเด็นสนทนาขอบเขตเนื้อหา โดยขอคำแนะนำ จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. นำประเด็นสนทนา (Discussion) ที่มีเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของประเด็นสนทนา โดยนำประเด็นสนทนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำประเด็นการสนทนาไปใช้จริงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากการจัดการสนทนากลุ่มในวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2563 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ดำเนินการในการจัดการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิอย่างเจาะจงตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง และติดต่อทางโทรศัพท์เป็นระยะ ตั้งแต่วันที่ 3 เดือนกันยายน ถึง 28 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2563

2. ส่งเอกสารพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการสนทนากลุ่ม จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เสนอไปยังผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ในวันที่ 27-28 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2563 ด้วยตนเอง โดยในการจัดกระบวนการกลุ่ม ผู้วิจัยมีการจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุการเกิดความต้องการจำเป็นและแนวทางของนักศึกษาพยาบาลเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้แก่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

3. การติดตามการเข้าร่วมสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งด้วยตนเองและทางโทรศัพท์ ได้ผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมกลุ่ม ทั้งหมด 7 ท่าน ดำเนินการจัดกระบวนการกลุ่มในวันที่ 4 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2563 ณ ห้องประชุมนรีรักษ์ โรงพยาบาลโพธาราม เวลา 10.00 น. ถึง 12.00 น.

ขั้นตอนที่ 2 การจัดการสนทนากลุ่ม

1. แจ้งวัตถุประสงค์ในการจัดการสนทนากลุ่มและอธิบายขั้นตอนที่จะให้ผู้เข้าร่วมประชุมผู้ปฏิบัติ

2. นำเสนอหัวข้อที่จะให้ผู้ร่วมเข้าประชุมกำหนดสาเหตุและความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยมีการแจกเอกสารที่มีรายละเอียดของหัวข้อที่ต้องการร่วมกันคิดไว้ในกระดาษรวมถึงมีการแสดงผลการระบุความต้องการจำเป็นในตอนที่แบบสอบถามที่ได้จาก 2การสำรวจก่อนหน้านี้

3. ผู้ดำเนินการกลุ่มร่วมประชุมเสนอสาเหตุความต้องการจำเป็นให้สมาชิกในกลุ่มทราบ

4. ผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มร่วมกันอภิปรายในประเด็นสาเหตุและความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อาจมีการเพิ่มเติมหรือจะแสดงความคิดที่ใกล้เคียงกันไว้ด้วยกันหรือเรียกว่าการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่วิเคราะห์เนื้อหาจากความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนาด้านการวิจัยของนักศึกษาพยาบาล เพื่อนำไปสู่ข้อมูลที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวของกรณีศึกษาทั้งหมด โดยผู้วิจัยได้บันทึกข้อมูลและบันทึกภาพในการสนทนา ดังแสดงรายนามผู้ร่วมสนทนา และรูปภาพในภาคผนวก ฉ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล และเสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล จากประเด็นสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเขียนอธิบายในลักษณะการพรรณนา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล 2) เพื่อวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล และ 3) เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 **ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง**

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย เพศ ชั้นปีที่ได้เรียนการวิจัยทางการพยาบาล ลักษณะการได้รับมอบหมายในการทำวิจัย ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนบุคล		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	25	6.89
	หญิง	338	93.11
	รวม	363	100.00
ชั้นปีที่เรียนวิจัยของนักศึกษา	ปีที่ 3	226	62.26
	ปีที่ 4	137	37.74
	รวม	363	100.00
นักศึกษาได้มอบหมายให้ทำวิจัยทางการพยาบาลในลักษณะ	ทำเป็นรายคน	8	2.20
	ทำเป็นรายคู่	5	1.38
	ทำเป็นงานกลุ่ม (3-5 คน)	90	24.79
	ทำเป็นงานกลุ่ม (มากกว่า 5 คน)	260	71.63
	รวม	363	100.00

จากตารางที่ 6 กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ปีการศึกษา 2562 ที่ผ่านการเรียนวิจัยทางการพยาบาลมาแล้ว จำนวน 363 คน พบว่าเป็นเพศหญิง จำนวน 338 คน คิดเป็นร้อยละ 93.11 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.89 ส่วนใหญ่จะเรียนวิชาการวิจัยทางการพยาบาลในชั้นปีที่ 3 จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 62.26 รองลงมาเป็นชั้นปีที่ 4 จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 37.74 ในส่วนของลักษณะการได้รับมอบหมายในการทำนักศึกษาได้มอบหมายให้ทำวิจัยทางการพยาบาล พบว่า มีการทำเป็นงานกลุ่ม (มากกว่า 5 คน) จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 71.63 รองลงมาทำเป็นงานกลุ่ม (3 - 5 คน) จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 24.79 ทำเป็นรายคนจำนวน 8 คน คิดเป็น ร้อยละ 2.20 และทำเป็นรายคู่น้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.38 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

2.1 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ด้านความรู้ทางการวิจัยทางการพยาบาล ด้านทักษะทางการวิจัยทางการพยาบาล และด้านเจตคติด้านการวิจัยทางการพยาบาล โดยความต้องการจำเป็นคำนวณมาจากผลต่างของค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวังและสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน และผู้วิจัยได้ทดสอบความแตกต่างของทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยสถิติทดสอบที (t-test) เป็นรายด้านของการวิจัยทางการพยาบาล

ตารางที่ 7 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านความรู้

ด้านความรู้	สภาพที่คาดหวัง			สภาพที่เป็นอยู่			t	P
	M	*SD*	แปลผล	*M*	*SD*	แปลผล		
1. ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยทางการพยาบาล	4.30	.74	มาก	3.16	.55	ปานกลาง	26.61	.00
2. ความรู้ในการนำปัญหาการวิจัยมาสู่การกำหนดประเด็นการวิจัยทางการพยาบาล	4.37	.60	มาก	3.21	.62	ปานกลาง	29.97	.00
3. ความรู้ในการนำปัญหาการวิจัยทางการพยาบาลมาสู่การเขียนที่มา และความสำคัญของการวิจัยทางการพยาบาล	4.37	.61	มาก	3.27	.62	ปานกลาง	26.75	.00
4. ความรู้เกี่ยวกับแนวคิด/ทฤษฎีการวิจัยทางการพยาบาล	4.39	.60	มาก	3.18	.64	ปานกลาง	31.44	.00
5. ความรู้เกี่ยวกับวิธีการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4.44	.62	มาก	3.35	.70	ปานกลาง	25.40	.00
6. ความรู้การกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล	4.40	.62	มาก	3.17	.65	ปานกลาง	31.03	.00
7. ความรู้เกี่ยวกับการระบุตัวแปรการวิจัยทางการพยาบาล	4.42	.63	มาก	3.20	.67	ปานกลาง	28.45	.00
8. ความรู้เกี่ยวกับการระบุสมมุติฐานทางการวิจัยทางการพยาบาล	4.41	.64	มาก	3.22	.66	ปานกลาง	28.7	.00
9. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการวิจัยทางการพยาบาลที่สามารถค้นหาคำตอบที่ครอบคลุมปัญหาการวิจัยทางการพยาบาล	4.39	.66	มาก	3.18	.66	ปานกลาง	29.10	.00
10. ความรู้เกี่ยวกับวิธีการได้มาของประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่ถูกต้องเหมาะสม	4.45	.63	มาก	3.31	.64	ปานกลาง	27.57	.00

ตารางที่ 7 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านความรู้ (ต่อ)

ด้านความรู้	สภาพที่คาดหวัง			สภาพที่เป็นอยู่			t	P
	M	*SD*	แปลผล	*M*	*SD*	แปลผล		
11. ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดขนาดตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากร	4.44	.62	มาก	3.31	.67	ปานกลาง	28.10	.00
12. ความรู้เกี่ยวกับประเภทและลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	4.44	.64	มาก	3.25	.67	ปานกลาง	28.73	.00
13. ความรู้ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทางการพยาบาล	4.41	.65	มาก	3.23	.68	ปานกลาง	27.83	.00
14. ความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทางการพยาบาล	4.40	.67	มาก	3.20	.70	ปานกลาง	27.27	.00
15. ความรู้เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยทางการพยาบาล	4.44	.60	มาก	3.40	.64	ปานกลาง	26.14	.00
16. ความรู้ในการนำสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยทางการพยาบาล	4.40	.66	มาก	3.20	.64	ปานกลาง	28.63	.00
17. ความรู้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสร้างข้อสรุป การวิเคราะห์เนื้อหา การแปลข้อมูล	4.39	.63	มาก	3.24	.66	ปานกลาง	26.82	.00
18. ความรู้ในการเลือกใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	4.39	.62	มาก	3.17	.68	ปานกลาง	27.82	.00
19. ความรู้เกี่ยวกับการสรุปผลการวิจัยให้มีความกระชับชัดเจน เข้าใจง่าย	4.43	.62	มาก	3.24	.68	ปานกลาง	28.27	.00
20. ความรู้เกี่ยวกับการเขียนอภิปรายผลที่สมเหตุสมผล	4.43	.64	มาก	3.21	.67	ปานกลาง	27.82	.00
21. ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของการเขียนรายงานการวิจัยทางการพยาบาล	4.42	.64	มาก	3.21	.64	ปานกลาง	30.74	.00
22. ความรู้เกี่ยวกับหลักการเขียนรายงานการวิจัยทางการพยาบาลให้มีคุณภาพดี	4.42	.64	มาก	3.21	.69	ปานกลาง	28.47	.00
23. ความรู้ในหลักการเขียนข้อเสนอแนะนำไปสู่การทำวิจัยทางการพยาบาลครั้งต่อไป	4.40	.64	มาก	3.24	.68	ปานกลาง	26.77	.00
24. ความรู้เกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้	4.45	.66	มาก	3.37	.71	ปานกลาง	24.68	.00
25. ความรู้เกี่ยวกับการเขียนการอ้างอิง	4.50	.61	มาก	3.48	.74	ปานกลาง	23.98	.00
26. ความรู้ในการเขียนข้อจำกัดการวิจัยทางการพยาบาล	4.44	.62	มาก	3.29	.63	ปานกลาง	28.08	.00
27. ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเผยแพร่ผลงานการวิจัย	4.44	.63	มาก	3.29	.70	ปานกลาง	27.78	.00
รวม	**4.41**	**.63**	**มาก**	**3.25**	**.66**	**ปานกลาง**	**27.89**	**.00**

จากตารางที่ 7 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านความรู้ พบว่า สมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในสภาพที่คาดหวังและสภาพที่เป็นอยู่จริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลมีความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลด้านความรู้

ตารางที่ 8 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านทักษะ

ด้านทักษะ	สภาพที่คาดหวัง			สภาพที่เป็นอยู่			t	P
	M	*SD*	แปลผล	*M*	*SD*	แปลผล		
1. อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการการทำวิจัยทางการพยาบาล	4.44	.64	มาก	3.18	.68	ปานกลาง	30.41	.00
2. ระบุความเป็นมาของปัญหาวิจัยทางการพยาบาลที่แสดงถึงความสำคัญของเรื่องที่ทำวิจัยทางการพยาบาล	4.43	.65	มาก	3.34	.65	ปานกลาง	27.42	.00
3. ตั้งคำถามการวิจัยทางการพยาบาล	4.42	.66	มาก	.3.33	.66	ปานกลาง	27.32	.00
4. สืบค้นเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ	4.45	.64	มาก	3.40	.70	ปานกลาง	25.62	.00
5. นำแนวคิด/ทฤษฎีมาทำการวิจัยทางการพยาบาล	4.46	.66	มาก	3.33	.67	ปานกลาง	26.94	.00
6. กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล	4.42	.65	มาก	3.29	.68	ปานกลาง	26.03	.00
7. ระบุตัวแปรการวิจัยทางการพยาบาล	4.44	.65	มาก	3.27	.67	ปานกลาง	27.82	.00
8. เลือกตัวแปรที่มีความเหมาะสมกับการวิจัยทางการพยาบาล	4.40	.66	มาก	3.22	.66	ปานกลาง	28.50	.00
9. ระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม	4.41	.67	มาก	3.29	.67	ปานกลาง	27.20	.00
10. ระบุสมมุติฐานทางการวิจัยทางการพยาบาล	4.39	.65	มาก	3.26	.66	ปานกลาง	28.46	.00
11. ตั้งสมมติฐานทางการวิจัยทางการพยาบาล	4.41	.64	มาก	3.25	.68	ปานกลาง	29.84	.00
12. ออกแบบการวิจัยทางการพยาบาลที่สามารถค้นหาคำตอบที่ครอบคลุมปัญหาการวิจัยทางการพยาบาล	4.41	.66	มาก	3.27	.64	ปานกลาง	28.41	.00
13. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทางการพยาบาล	4.40	.63	มาก	3.27	.68	ปานกลาง	27.25	.00
14. ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม	4.43	.65	มาก	3.23	.68	ปานกลาง	28.44	.00

ตารางที่ 8 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านทักษะ (ต่อ)

ด้านทักษะ	สภาพที่คาดหวัง			สภาพที่เป็นอยู่			t	P
	M	*SD*	แปลผล	*M*	*SD*	แปลผล		
15. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสร้างข้อสรุปการวิเคราะห์เนื้อหา การแปลข้อมูล	4.43	.64	มาก	3.26	.65	ปานกลาง	27.94	.00
16. สรุปผลการวิจัยที่มีความกระชับชัดเจน เข้าใจง่าย	4.44	.64	มาก	3.27	.65	ปานกลาง	28.24	.00
17. แปลผลข้อค้นพบจากการวิจัยทางการพยาบาล/อธิบายตลอดจนให้เหตุผลข้อค้นพบจากการวิจัยทางการพยาบาล	4.42	.63	มาก	3.25	.66	ปานกลาง	27.78	.00
18. เขียนรายงานการวิจัยให้มีคุณภาพได้	4.45	.64	มาก	3.21	.71	ปานกลาง	27.41	.00
19. เขียนรายการอ้างอิงตามรูปแบบที่วิทยาลัยกำหนด	4.46	.64	มาก	3.36	.72	ปานกลาง	25.98	.00
20. เขียนให้เห็นผลการวิจัยทางการพยาบาลที่ค้นพบนำไปใช้ประโยชน์ทางการพยาบาลได้	4.46	.61	มาก	3.29	.67	ปานกลาง	28.09	.00
21. เขียนบทความวิจัยทางการพยาบาลลงวารสาร	4.43	.63	มาก	3.20	.68	ปานกลาง	28.85	.00
22. นำผลการวิจัยไปใช้ในในการพัฒนาวิชาชีพพยาบาลได้	4.47	.61	มาก	3.29	.68	ปานกลาง	28.01	.00
รวม	**4.43**	**.64**	**มาก**	**3.12**	**.67**	**ปานกลาง**	**27.82**	**.00**

จากตารางที่ 8 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านทักษะ พบว่า สมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในสภาพที่คาดหวังและสภาพที่เป็นอยู่จริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลด้านทักษะ

ตารางที่ 9 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านเจตคติ

ด้านเจตคติ	สภาพที่คาดหวัง			สภาพที่เป็นอยู่			t	P
	M	*SD*	แปลผล	*M*	*SD*	แปลผล		
1. อุทิศเวลาทำงานวิจัยให้ได้ผลดี	4.45	.64	มาก	3.33	.72	ปานกลาง	25.75	.00
2. ทำวิจัยสำเร็จและเป็นไปตามเวลาที่กำหนด	4.49	.62	มาก	3.46	.77	ปานกลาง	23.31	.00
3. ทำวิจัยด้วยความรอบคอบ	4.51	.62	มากที่สุด	3.40	.75	ปานกลา'	25.03	.00
4. ทำวิจัยโดยใช้อิสระของความคิด	4.47	.65	มาก	3.34	.74	ปานกลาง	25.20	.00
5. รู้สึกว่าตนเองเป็นคนอยากรู้อยากเห็นแม้จะเป็นเรื่องเล็กน้อย	4.46	.66	มาก	3.36	.70	ปานกลาง	25.93	.00
6. ต้องการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยด้วยตนเอง	4.46	.65	มาก	3.33	.69	ปานกลาง	26.51	.00
7. คิดว่าลักษณะของวิชาวิจัยทางการพยาบาล จะช่วยให้มีความรู้เกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ได้	4.47	.63	มาก	3.41	.73	ปานกลาง	24.91	.00
8. ชอบสำรวจข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจ	4.43	.65	มาก	3.46	.71	ปานกลาง	22.31	.00
9. ชอบค้นหาความรู้/ข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่ออธิบายปัญหาที่พบ	4.47	.64	มาก	3.42	.71	ปานกลาง	23.86	.00
10. กระตือรือร้นในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นวิจัย	4.48	.66	มาก	3.44	.73	ปานกลาง	22.46	.00
11.มักจะรีบทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จสิ้นก่อนถึงกำหนดส่ง	4.49	.66	มาก	3.46	.77	ปานกลาง	22.40	.00
12.มีความมุ่งมั่นต้องการทำวิจัยให้สำเร็จ	4.52	.62	มากที่สุด	3.55	.75	มาก	22.58	.00
13. สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกการศึกษาวิจัยทางการพยาบาล	4.47	.66	มาก	3.36	.73	มาก	25.89	.00
14. เป็นคนที่ยอมรับคำวิจารณ์ของคนอื่น	4.53	.60	มากที่สุด	3.62	.85	มาก	20.63	.00
15. ทุ่มเทพยายามเรียนวิชาวิจัยทางการพยาบาลนี้มาก	4.47	.65	มาก	3.41	.75	มาก	24.21	.00
16. คิดว่าการเรียนวิชาวิจัยทำให้ได้กระบวนการคิดที่เป็นระบบมากยิ่งขึ้น	4.50	.62	มากที่สุด	3.43	.74	ปานกลาง	24.35	.00
17. รู้สึกกระตือรือร้นทุกครั้งที่จะได้เรียนในวิชาวิจัยทางการพยาบาล	4.49	.64	มาก	3.39	.73	ปานกลาง	24.03	.00
18. เชื่อมั่นว่าตนเองสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดในการเรียนวิชาวิจัยทางการพยาบาลได้	4.49	.61	มาก	3.39	.69	ปานกลาง	25.13	.00

ตารางที่ 9 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านเจตคติ (ต่อ)

ด้านเจตคติ	สภาพที่คาดหวัง			สภาพที่เป็นอยู่			t	P
	M	*SD*	แปลผล	*M*	*SD*	แปลผล		
19. มีความซื่อสัตย์ในการดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอน	4.53	.62	มากที่สุด	3.58	.82	มาก	21.47	.00
20. คิดว่าวิชาวิจัยทางการพยาบาลมีความสำคัญต่อการทำงานในอนาคต	4.51	.62	มาก	3.56	.80	มาก	21.22	.00
21. ชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายในวิชาการวิจัยทางการพยาบาล	4.47	.67	มาก	3.36	.78	ปานกลาง	23.99	.00
22. มั่นใจว่าตนเองมีทักษะการทำวิจัยทาง การพยาบาล	4.48	.63	มาก	3.37	.73	ปานกลาง	25.47	.00
23. เชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการสืบค้นข้อมูลในการวิจัยทางการพยาบาลได้	4.53	.62	มากที่สุด	3.53	.70	มาก	22.55	.00
24. มีความรับผิดชอบต่อกลุ่มตัวอย่างที่ทำวิจัย	4.55	.64	มากที่สุด	3.66	.79	มาก	19.88	.00
25. เชื่อว่าสามารถนำความรู้ในวิชาวิจัยทางการพยาบาลมาประยุกต์ใช้ในการเรียนวิชาอื่นได้	4.54	.64	มากที่สุด	3.53	.74	มาก	22.41	.00
26. เคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่นพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยของตนให้ถูกต้อง	4.56	.62	มากที่สุด	3.71	.81	มาก	18.43	.00
รวม	**4.49**	**.64**	**มาก**	**3.46**	**.75**	**ปานกลาง**	**23.46**	**.00**

จากตารางที่ 9 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านเจตคติ พบว่า สมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในสภาพที่คาดหวังและสภาพที่เป็นอยู่จริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลมีความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลด้านเจตคติ

2.2 ผลการกำหนดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

ผลการกำหนดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิเคราะห์โดยใช้สูตร Modified Priority Index ($PNI_{modified}$) เป็นการถ่วงน้ำหนักโดยหาผลต่างของสภาพที่คาดหวัง (Importance : I) กับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (Degree of Success: D) และหารด้วยค่าสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน มีสูตรการคำนวณ $PNI_{modified}$ = (I-D)/D) นำเสนอออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ

2.2.1 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านความรู้

ด้านความรู้	$PNI_{modified}$	ลำดับ
1. ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยทางการพยาบาล	.36	14
2. ความรู้ในการนำปัญหาการวิจัยมาสู่การกำหนดประเด็นการวิจัยทางการพยาบาล	.36	14
3. ความรู้ในการนำปัญหาการวิจัยทางการพยาบาลมาสู่การเขียนที่มา และความสำคัญของการวิจัยทางการพยาบาล	.34	20
4. ความรู้เกี่ยวกับแนวคิด/ทฤษฎีการวิจัยทางการพยาบาล	.38	2
5. ความรู้เกี่ยวกับวิธีการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	.33	23
6. ความรู้การกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล	.39	1
7. ความรู้เกี่ยวกับการระบุตัวแปรการวิจัยทางการพยาบาล	.38	2
8. ความรู้เกี่ยวกับการระบุสมมุติฐานทางการวิจัยทางการพยาบาล	.37	12
9. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการวิจัยทางการพยาบาลที่สามารถค้นหาคำตอบที่ครอบคลุมปัญหาการวิจัยทางการพยาบาล	.38	2
10. ความรู้เกี่ยวกับวิธีการได้มาของประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่ถูกต้องเหมาะสม	.34	20
11. ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดขนาดตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากร	.34	20
12. ความรู้เกี่ยวกับประเภทและลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	.38	2

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ด้านความรู้ (ต่อ)

ด้านความรู้	$PNI_{modified}$	ลำดับ
13. ความรู้ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทางการพยาบาล	.31	25
14. ความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทางการพยาบาล	.38	2
15. ความรู้เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยทางการพยาบาล	.35	17
16.มีความรู้ในการนำสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยทางการพยาบาล	.38	2
17. มีความรู้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสร้างข้อสรุป การวิเคราะห์เนื้อหา การแปลข้อมูล	.37	12
18. มีความรู้ในการเลือกใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	.38	2
19. มีความรู้เกี่ยวกับการสรุปผลการวิจัยให้มีความกระชับชัดเจน เข้าใจง่าย	.38	2
20. มีความรู้เกี่ยวกับการเขียนอภิปรายผลที่สมเหตุสมผล	.38	2
21. มีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของการเขียนรายงานการวิจัยทางการพยาบาล	.36	14
22.มีความรู้เกี่ยวกับหลักการเขียนรายงานการวิจัยทางการพยาบาลให้มีคุณภาพดี	.32	24
23. มีความรู้ในหลักการเขียนข้อเสนอแนะนำไปสู่การทำวิจัยทางการพยาบาลครั้งต่อไป	.29	27
24. มีความรู้เกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้	.35	17
25. มีความรู้เกี่ยวกับการเขียนการอ้างอิง	.35	17
26.มีความรู้ในการเขียนข้อจำกัดการวิจัยทางการพยาบาล	.38	2
27.มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการเผยแพร่ผลงานการวิจัย	.31	25
เฉลี่ย	**.36**	

ตารางที่ 10 เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) พบว่าโดยภาพรวมของด้านความรู้มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ .36 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า “ มีความรู้การกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล ” มีค่าระดับความรู้เกี่ยวกับด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลมีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

สูงสุดเป็นลำดับแรก มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ .39 รองลงมาเป็น “มีความรู้เกี่ยวกับแนวคิด/ทฤษฎีการวิจัยทางการพยาบาล” “มีความรู้เกี่ยวกับการระบุตัวแปรการวิจัยทางการพยาบาล” , “มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการวิจัยทางการพยาบาลที่สามารถค้นหาคำตอบที่ครอบคลุมปัญหาการวิจัยทางการพยาบาล”,“มีความรู้เกี่ยวกับประเภทและลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย” , “มีความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทางการพยาบาล” , “มีความรู้ในการนำสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยทางการพยาบาล” “มีความรู้ในการเลือกใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ” , “มีความรู้เกี่ยวกับการสรุปผลการวิจัยให้มีความกระชับชัดเจนเข้าใจง่าย” , “มีความรู้เกี่ยวกับการเขียนอภิปรายผลที่สมเหตุสมผล” , “มีความรู้ในการเขียนข้อจำกัดการวิจัยทางการพยาบาล” มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ .38 เท่ากัน

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านทักษะ

ด้านทักษะ	$PNI_{modified}$	ลำดับ
1. อธิบายเกี่ยวกับกระบวนการการทำวิจัยทางการพยาบาล	.40	1
2. ระบุความเป็นมาของปัญหาวิจัยทางการพยาบาลที่แสดงถึงความสำคัญของเรื่องที่ทำวิจัยทางการพยาบาล	.33	19
3. ตั้งคำถามการวิจัยทางการพยาบาล	.33	19
4. สืบค้นเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ	.31	22
5. นำแนวคิด/ทฤษฎีมาทำการวิจัยทางการพยาบาล	.34	16
6. กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล	.34	16
7. ระบุตัวแปรการวิจัยทางการพยาบาล	.36	6
8. เลือกตัวแปรที่มีความเหมาะสมกับการวิจัยทางการพยาบาล	.37	4
9. ระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม	.34	16
10. ระบุสมมุติฐานทางการวิจัยทางการพยาบาล	.35	8
11. ตั้งสมมติฐานทางการวิจัยทางการพยาบาล	.36	6
12. ออกแบบการวิจัยทางการพยาบาลที่สามารถค้นหาคำตอบที่ครอบคลุมปัญหาการวิจัยทางการพยาบาล	.35	8
13. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทางการพยาบาล	.35	8
14. ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม	.37	4
15. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสร้างข้อสรุป การวิเคราะห์เนื้อหา การแปลข้อมูล	.36	8

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านทักษะ (ต่อ)

ด้านทักษะ	$PNI_{modified}$	ลำดับ
16. สรุปผลการวิจัยที่มีความกระชับชัดเจน เข้าใจง่าย	.36	8
17. แปลผลข้อค้นพบจากการวิจัยทางการพยาบาล/อธิบายตลอดจนให้เหตุผลข้อค้นพบจากการวิจัยทางการพยาบาล	.36	8
18. เขียนรายงานการวิจัยให้มีคุณภาพได้	.39	2
19. เขียนรายการอ้างอิงตามรูปแบบที่วิทยาลัยกำหนด	.33	19
20. เขียนให้เห็นผลการวิจัยทางการพยาบาลที่ค้นพบนำไปใช้ประโยชน์ทางการพยาบาลได้	.36	8
21. เขียนบทความวิจัยทางการพยาบาลลงวารสาร	.38	3
16. สรุปผลการวิจัยที่มีความกระชับชัดเจน เข้าใจง่าย	.36	8
17. แปลผลข้อค้นพบจากการวิจัยทางการพยาบาล/อธิบายตลอดจนให้เหตุผลข้อค้นพบจากการวิจัยทางการพยาบาล	.36	8
18. เขียนรายงานการวิจัยให้มีคุณภาพได้	.39	2
19. เขียนรายการอ้างอิงตามรูปแบบที่วิทยาลัยกำหนด	.33	19
20. เขียนให้เห็นผลการวิจัยทางการพยาบาลที่ค้นพบนำไปใช้ประโยชน์ทางการพยาบาลได้	.36	8
21. เขียนบทความวิจัยทางการพยาบาลลงวารสาร	.38	3
22. นำผลการวิจัยไปใช้ในในการพัฒนาวิชาชีพพยาบาลได้	.36	8
เฉลี่ย	**.35**	

จากตารางที่ 11 เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) พบว่าโดยภาพรวมของด้านทักษะมีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ .35 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า “สามารถอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการการทำวิจัยทางการพยาบาล” มีค่าระดับทักษะเกี่ยวกับด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลมีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ .40 รองลงมาเป็น “มีสามารถเขียนรายงานการวิจัยให้มีคุณภาพได้” มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ .39 และ “สามารถเขียนบทความวิจัยทางการพยาบาล ลงวารสาร” มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ .38

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านเจตคติ

ด้านเจตคติ	$PNI_{modified}$	ลำดับ
1. อุทิศเวลาทำงานวิจัยให้ได้ผลดี	.34	1
2. ทำวิจัยสำเร็จและเป็นไปตามเวลาที่กำหนด	.30	15
3. ทำวิจัยด้วยความรอบคอบ	.33	4
4. ทำวิจัยโดยใช้อิสระของความคิด	.34	1
5. รู้สึกว่าตนเองเป็นคนอยากรู้อยากเห็นแม้จะเป็นเรื่องเล็กน้อย	.33	4
6. ต้องการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยด้วยตนเอง	.34	1
7. คิดว่าลักษณะของวิชาวิจัยทางการพยาบาล จะช่วยให้มีความรู้เกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ได้	.31	11
8. ชอบสำรวจข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจ	.28	15
9. ชอบค้นหาความรู้/ข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่ออธิบายปัญหาที่พบ	.31	11
10. กระตือรือร้นในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นวิจัย	.30	15
11. มักจะรีบทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จสิ้นก่อนถึงกำหนดส่ง	.30	15
12. มีความมุ่งมั่นต้องการทำวิจัยให้สำเร็จ	.27	21
13. สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกการศึกษาวิจัยทางการพยาบาล	.33	4
14. เป็นคนที่ยอมรับคำวิจารณ์ของคนอื่น	.25	24
15. ทุ่มเทพยายามเรียนวิชาวิจัยทางการพยาบาลนี้มาก	.31	11
16. คิดว่าการเรียนวิชาวิจัยทำให้ได้กระบวนการคิดที่เป็นระบบมากยิ่งขึ้น	.31	11
17. รู้สึกกระตือรือร้นทุกครั้งที่จะได้เรียนในวิชาวิจัยทางการพยาบาล	.32	9
18. เชื่อมั่นว่าตนเองสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดในการเรียนวิชาวิจัยทางการพยาบาลได้	.32	9
19. มีความซื่อสัตย์ในการดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอน	.27	21
20. คิดว่าวิชาวิจัยทางการพยาบาลมีความสำคัญต่อการทำงานในอนาคต	.27	21
21. ชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายในวิชาการวิจัยทางการพยาบาล	.33	4

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านเจตคติ (ต่อ)

ด้านเจตคติ	$PNI_{modified}$	ลำดับ
22. มั่นใจว่าตนเองมีทักษะการทำวิจัยทางการพยาบาล	.33	4
23. เชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการสืบค้นข้อมูลในการวิจัยทางการพยาบาลได้	.28	19
24. มีความรับผิดชอบต่อกลุ่มตัวอย่างที่ทำวิจัย	.24	25
25. เชื่อว่าสามารถนำความรู้ในวิชาวิจัยทางการพยาบาลมาประยุกต์ใช้ในการเรียนวิชาอื่นได้	.29	18
26. เคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่นพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยของตนให้ถูกต้อง	.23	26
เฉลี่ย	**.30**	

จากตารางที่ 12 เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) พบว่าโดยภาพรวมของด้านเจตคติ มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ .30 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า “อุทิศเวลาทำงานวิจัยให้ได้ผลดี” , “ทำวิจัยโดยใช้อิสระของความคิด” , “ต้องการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยด้วยตนเอง” มีค่าระดับเจตคติเกี่ยวกับด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลมีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ .34 เท่ากัน รองลงมาเป็น “วิจัยด้วยความรอบคอบ” , “รู้สึกว่าตนเองเป็นคนอยากรู้อยากเห็นแม้จะเป็นเรื่องเล็กน้อย” , “สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกการศึกษาวิจัยทางการพยาบาล” , “ชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายในวิชาการวิจัยทางการพยาบาล” , “มั่นใจว่าตนเองมีทักษะการทำวิจัยทางการพยาบาล” มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ .33 เท่ากัน

ตารางที่ 13 สรุปผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลรายด้าน

การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล	**สภาพที่คาดหวัง**		**แปลผล**	**สภาพที่เป็นอยู่**		**แปลผล**	**t**	**P**	**$PNI_{Modified}$**	**ลำดับ**
	M	*SD*		*M*	*SD*					
1. ด้านความรู้	4.41	.63	มาก	3.25	.66	ปานกลาง	27.89	.00	.36	1
2. ด้านทักษะ	4.43	.64	มาก	3.12	.67	ปานกลาง	27.82	.00	.35	2
3. ด้านเจตคติ	4.49	.64	มาก	3.46	.75	ปานกลาง	23.46	.00	.30	3
รวม	**4.44**	**.64**	**มาก**	**3.28**	**.69**	**ปานกลาง**	**26.39**	**.00**	**.34**	

จากตารางที่ 13 นอกจากนี้เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) พบว่าโดยภาพรวมของการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลมีค่า $PNI_{Modified}$ เท่ากับ .34 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านความรู้มีดัชนีความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลสูงที่สุดเป็นลำดับแรกมีค่า $PNI_{Modified}$ เท่ากับ .36 รองลงมาด้านทักษะมีค่า $PNI_{Modified}$ เท่ากับ.35 ด้านเจตคติ มีค่า $PNI_{Modified}$ เท่ากับ .30 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

ในการค้นหาสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน ก่อนดำเนินการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้นำเสนอวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่ม และผลการวิจัยเชิงปริมาณการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล เมื่อเข้าสู่การสนทนากลุ่ม ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มกำหนดประเด็นให้ผู้ทรงคุณวุฒิแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นในเชิงสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้ จากผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านความรู้พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความต้องการจำเป็นมีความรู้ในการกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาลมีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก การวางกรอบหรือกำหนดกรอบความคิดเป็นกระบวนการสร้างมโนทัศน์จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในธรรมชาติ โดยอาศัยทฤษฎีและงานวิจัยที่ผู้อื่นเคยศึกษามาแล้วทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ นำมาบูรณาการได้กับการวิจัยทางการพยาบาล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ที่ก้าวหน้า ทันสมัย การที่นักศึกษาพยาบาลมีความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านความรู้ในการกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล มาจากหลายสาเหตุ ดังนี้

1.1 ปัญหาจากตัวผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนในวิชาชีพพยาบาลเป็นลักษณะวิชาชีพเฉพาะที่ต้องเรียนทฤษฎี และขึ้นฝึกปฏิบัติในรายวิชาอื่นควบคู่กันวิชาวิจัยทางการพยาบาล การเรียนภาคทฤษฎีนักศึกษาพยาบาลจะเริ่มต้นเรียนรายวิชาทฤษฎีทางการพยาบาล วิชาสถิติทางการพยาบาล ซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 และมาเรียนรายวิชาวิจัยทางการพยาบาลในชั้นปีที่ 3 หรือชั้นปีที่ 4 ภายใต้กระบวนการทำงานของสมอง ความจำเป็นกระบวนการต่อเนื่อง สิ่งใดก็ตามถ้าอยู่ในความจำระยะสั้นจะต้องผ่านการทบทวนเสมอมิฉะนั้นความจำต่อสิ่งนั้นจะสลายตัวไปอย่างรวดเร็ว การเว้นช่วงนานเป็นเหตุให้นักศึกษาพยาบาลไม่สามารถจดจำสิ่งที่เรียนได้ จึงขาดความเชื่อมโยงในการนำความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีทางการพยาบาล สถิติทางการพยาบาลมาประยุกต์หรือบูรณาการนำกลับมาใช้กำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล นอกจากนี้การสร้างกรอบแนวคิดทฤษฎีต้องเกิดจากองค์ความรู้ หรือทบทวนงานวิจัยที่ผู้อื่นเคยศึกษามาแล้วทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ที่ทันสมัย ปัจจุบันฐานข้อมูลออนไลน์บางฐานให้บริการการเข้าถึงข้อมูลแบบเปิดสำหรับ

นักศึกษา ส่วนที่เข้าดูได้เช่น วิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาพยาบาลมองเห็นปัจจัยอิทธิพล ความสัมพันธ์ตัวแปรที่ทำการศึกษา แต่นักศึกษาไม่ได้ใช้ความรู้จากแหล่งข้อมูลเหล่านี้ มาใช้กำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีสอดคล้องตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

> “นักศึกษาที่เริ่มเรียนวิจัยส่วนใหญ่ในชั้นปีที่3 และ4 ซึ่งเป็นช่วงต้องเรียนทฤษฎีและขึ้นฝึกปฏิบัติควบคู่กันไป ซึ่งเป็นช่วงที่ต้องรับบทบาทในการดูแลคนไข้เสมือนเป็นพยาบาลที่จะจบทำงานจริง จึงทำให้งานที่รับผิดชอบมีปริมาณมาก”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1)
>
> “นักศึกษามีความรู้ทางแนวคิดทฤษฎีทางการพยาบาลน้อย เนื่องจากการเรียนมีการเรียนสอนแบบผ่านไปตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 และไม่ได้มีการทบทวนซ้ำ จึงทำให้ไม่สามารถนำความรู้ที่ผ่านมาเชื่อมโยงกับรายวิชาวิจัยทางการพยาบาล และไม่สามารถประมวลองค์ความรู้ออกมาเป็นกรอบแนวคิดได้”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2)
>
> “นักศึกษาขาดความรู้เรื่องเกี่ยวกับการตั้งปัญหาการวิจัย ไม่รู้ว่าการทำวิจัยต้องเริ่มต้นอย่างไร ทำอะไรไม่ถูก ไม่รู้ต้องใช้สถิติอะไรมาใช้ทำให้ไม่สามารถกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาลได้”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4)
>
> “นักศึกษาขาดการทบทวนความรู้เดิมที่เคยศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีทางการพยาบาล เนื่องจากตัวนักศึกษายังไม่เห็นความสำคัญของการทำวิจัย โดยมองเพียงว่าเป็นรายวิชาทฤษฎีที่ต้องเรียนให้ผ่านรายวิชาหนึ่งซึ่งตัวนักศึกษาเองยังไม่ได้มองถึงประโยชน์ในอนาคตที่นักศึกษาจะนำไปพัฒนาตนเองและงานที่รับผิดชอบได้”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 5)

“ปัจจุบันมีฐานข้อมูลออนไลน์ที่เปิดฟรีสำหรับนักศึกษามากมายซึ่งเราสามารถ Download วิทยานิพนธ์มาใช้อ้างอิงหรือเป็นแนวทางในการวิจัยแต่นักศึกษาไม่ได้ใช้ความรู้จากแหล่งข้อมูลเหล่านี้ พอองค์ความรู้เดิมๆ นักศึกษาก็มองไม่ออกในความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เขาสนใจทำการศึกษา ไม่สร้างความชัดเจนของกรอบ นักศึกษาก็จะเขียนกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาลไม่ได้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 6)

“ฐานข้อมูลออนไลน์ที่วิทยาลัยเราบอกรับเป็นสมาชิกไว้ครอบคลุมสาขาวิชาหลักทั้งวิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ แต่นักศึกษาเปิดใช้ไม่เป็น ก็คอยแต่จะเอาข้อมูลจากแค่แต่ในหนังสือ จึงไม่มีมุมมององค์ความรู้ใหม่มาใช้สร้างกรอบการวิจัย”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 7)

2. ปัญหาเกี่ยวกับผู้สอน ส่วนใหญ่การสอนรายวิชาการวิจัยทางการพยาบาลเป็นอาจารย์พยาบาลที่สำเร็จการศึกษาในสาขาการพยาบาลศาสตร์ ไม่ได้จบทางด้านสายการศึกษาและการวิจัยโดยตรง ร่วมถึงไม่ได้มีภาระงานด้านการสอนเพียงอย่างเดียว แต่มีงานหลากหลายอย่างที่ต้องควบคู่กันไป อาทิ งานบริหาร งานบริการ กิจการนักศึกษา การดูแลนักศึกษาขึ้นฝึกปฏิบัติงาน ด้วยความหลากหลายจากตัวนักศึกษาพยาบาล อาทิ ภูมิหลังทางการศึกษา อาจารย์ผู้สอนต้องใช้กลยุทธ์ที่หลายหลายอย่างมีประสิทธิภาพในการสร้างกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

“ในการสอนวิจัยจริง ๆ อาจารย์พยาบาลก็สอนได้แต่ด้วยตัวนักศึกษามีภูมิหลังที่ต่างกันความรู้ความเข้าใจ ความสนใจของนักศึกษาไม่เท่ากัน การสอนจึงต้องใช้เทคนิคต่างๆเข้าช่วยการสอนแบบบรรยายอย่างเดียว ไม่สามารถทำให้นักศึกษาเขียนกรอบแนวคิดทางการวิจัยได้ทุกคน และอาจารย์พยาบาลไม่ได้มีงานสอนเพียงอย่างเดียว ไม่มีเวลามาติดตามการทำงานของนักศึกษาเป็นรายบุคคลได้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1)

“ผู้สอนการวิจัยส่วนใหญ่เป็นอาจารย์พยาบาลไม่ได้จบการวิจัยโดยตรงหรือจบการสอนทางด้านศึกษาศาสตร์จึงทำให้บางครั้งไม่สามารถนำมาบูรณาการการกระบวนการทำการวิจัยได้ ร่วมกับมีการรับผิดชอบงานหลายหน้าที่อัตราผู้สอนกับนักศึกษามีปริมาณต่างกันมาก”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2)

“ผู้สอนวิชาวิจัยกับทฤษฎีทางการพยาบาลส่วนใหญ่เป็นคนละคนทำให้การสอนอาจไม่ต่อเนื่องแต่ถ้าจบในด้านการสอนหรือด้านวิจัยน่าจะมีการดึงความรู้เดิมทางทฤษฎีการพยาบาลหรือสถิติเพื่อมาสู่การต่อยอดนำสู่การสร้างกรอบแนวคิดก่อน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3)

“ผู้สอนมีเทคนิคและเนื้อหาที่สอนแบบเดิมๆเนื่องการขาดการส่งเข้าอบรมหรือเข้าร่วมการวิจัยเนื่องจากภาระงานที่มีมาก ประกอบกับนโยบายการศึกษาต่อมีน้อยลง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4)

“ผู้สอนใช้เทคนิคการสอนแบบเดิมๆ โดยบริบทนักศึกษาปัจจุบันกับเมื่ออดีตต่างกันมองว่านักศึกษามีความแตกต่างกัน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 5)

“การที่จะให้นักศึกษาสร้างกรอบแนวคิดทฤษฎีการวิจัยได้นั้น ตัวผู้สอนให้อิสระนักศึกษาได้พูด สื่อสารแสดงออกสิ่งที่เขาคิด โดยที่ผู้สอนต้องช่วยเชื่อมโยงหรืออธิบายเพิ่มเติมความรู้ความคิดที่เกิดจากการพูด เพื่อช่วยตีกรอบความสัมพันธ์ของตัวแปร”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 7)

1.3 ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ด้วยโครงสร้างหลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะรายวิชาวิจัยทางการพยาบาล มีการประเมินและปรับหลักสูตรทุก 5 ปี การจัดการเรียนสอนต้องปรับเข้ากับโครงสร้างและกิจกรรมการเรียนการสอนให้เข้าบริบทของนักศึกษา ร่วมถึงวิธีการสอนส่วนใหญ่คือการบรรยาย จึงไม่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

> “หลักสูตร 5 ปี การเรียนวิชาวิจัยทางการพยาบาลวางอยู่บนทฤษฎี แต่ด้วยบริบทวิทยาลัยพยาบาลต่างกัน ประกอบกับการจัดการเรียนการสอนก็ไม่ได้ปรับตามวิทยาลัยพยาบาลส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้เป็นตามเป้าประสงค์”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1)

> “หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน มีการประเมินทุกๆ 5 ปี ต้องมีการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เข้าบริบทของนักศึกษา พัฒนาการสอนที่ทันสมัย”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2)

> “การจัดการเรียนการสอนเน้นการบรรยาย ไม่มีการประเมินความเข้าใจหลังภาคบรรยาย”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3)

> “ด้วยตัวหลักสูตรมีการประเมินทุกๆ 5 ปีแต่ผู้ที่ประเมินกับผู้ใช้หลังประเมินเป็นคนละคน ผู้ประเมินหลักสูตรไม่ทันต่อเหตุการณ์ แต่ด้วยการปรับหลักสูตรทำทุก5ปี”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่6)

> “การเรียนการสอนส่วนใหญ่เน้นการสอนทฤษฎีให้จบการถึงจะนำไปสู่การทำการวิจัยทางการพยาบาล”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 7)

1.4 ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษา อัตราส่วนของอาจารย์และนักศึกษาต่ำเกินไปเนื่องจากขาดอัตรากำลังบุคลากร การขาดทรัพยากรที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงแหล่งความรู้ในสืบค้นข้อมูล แต่การเข้าใช้บริการและสถิติการสืบค้นฐานข้อมูลเหล่านี้น้อย ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

> “อัตราส่วนของอาจารย์และนักศึกษาต่ำเกินไป เนื่องจากขาดอัตรากำลังบุคลากร”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1)

> “ผู้เรียน มีการนำฐานข้อมูลในการสืบค้นมาใช้ไม่คุ้มค่า ไม่คุ้มในการลงทุนซื้อฐานข้อมูล เพราะการอ้างอิงงานวิจัยต้องนำภาษาอังกฤษมาอ้างอิง อ่านแล้วลำบาก แปลไม่ถูก มีการเก็บข้อมูลที่สืบมาไม่ถูกต้อง ไม่สามารถแยกหมวดหมู่ได้”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4)

> “ถ้าตัวนักศึกษาเปิดโลกทัศน์ในการเรียนรู้ศึกษางานวิจัยจากฐานข้อมูลจะทำให้มีมุมมองที่กว้างขวางสามารถเขียนกรอบแนวคิดทางการวิจัยทางการพยาบาลได้”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 5)

> “การขาดทรัพยากรที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน เช่นสื่อออนไลน์สือการสอนที่ทันยุคสมัยของนักศึกษา”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 7)

สรุปได้ว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านความรู้เกี่ยวกับการกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาลดังนี้

1) ผู้เรียน ไม่สามารถจดจำสิ่งที่เรียนได้ ขาดความเชื่อมโยงในการนำความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีทางการพยาบาล สถิติทางการพยาบาลมาประยุกต์หรือบูรณาการนำกลับมาใช้กำหนดกรอบแนวคิดไม่ได้ใช้ความรู้จากแหล่งข้อมูลในการสืบค้น

2) ผู้สอน ไม่ได้จบทางด้านสายการศึกษาและการวิจัยโดยตรง มีภาระงานมาก

3) กระบวนการเรียนการสอน ไม่เข้ากับบริบทของนักศึกษา วิธีการสอนไม่หลากหลาย

4) กระบวนการบริหารการศึกษา อัตราส่วนของอาจารย์และนักศึกษาไม่สมดุล การขาดทรัพยากรที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน มีแหล่งทรัพยากรแต่ใช้ไม่คุ้มทุน

2. ด้านทักษะ จากผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล พบว่านักศึกษาพยาบาลมีความต้องการจำเป็นมีความสามารถอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการทำการวิจัยทางการพยาบาล

2.1 ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียน งานวิจัยส่วนใหญ่ที่ได้รับมอบหมายเป็นงานกลุ่ม จึงแบ่งงานกันทำ ไม่สามารถอธิบายกระบวนการทำการวิจัยทางการพยาบาล ได้แก่การกำหนดปัญหาการวิจัยที่สนใจหรือพบจากการฝึกปฏิบัติ ลงสู่การออกแบบการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การสรุป และการเขียนรายงานการวิจัย ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

> “นักศึกษาไม่สามารถอธิบายเกี่ยวกับการกำหนดปัญหาการวิจัยที่สนใจ การออกแบบการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การสรุป รวมถึงไม่เข้าใจถึงแก่นการวิจัยทางการพยาบาล จึงนำไปใช้แบบไม่ถูกต้องตามกระบวนการ”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1)

> “จากการขึ้นฝึกปฏิบัติงาน ไม่สามารถค้นหาปัญหาที่พบเกี่ยวกับผู้ป่วยมาใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหาทางการพยาบาลได้นักศึกษาดูแลคนไข้ 1 คน ขาดการกำหนดปัญหาการวิจัยที่สนใจหรือพบจากการฝึกปฏิบัติ ตามขั้นตอนที่ถูกต้อง”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3)

> “ผู้ป่วยแต่ละคนมีปัญหาต่างกัน การมองปัญหาต้องมาจากหลายแหล่งข้อมูล อาทิ จากการซักประวัติ เอกสารการรรักษาที่ผ่านมา ไม่ใช่แค่ส่วนใดส่วนหนึ่ง นักศึกษามองไม่ครอบคลุมซึ่งเป็นหนึ่งในขั้นตอนของกระบวนการวิจัย ไม่เคยนำงานวิจัยมาแก้ไขปัญหาทางการพยาบาล”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4)

“งานวิจัยส่วนใหญ่ที่ได้รับมอบหมายเป็นงานกลุ่ม จึงแบ่งงานกันทำ ทำได้แต่ส่วนที่ตนเองทำ แต่ส่วนอื่นไม่รู้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 7)

2.2 ปัญหาเกี่ยวกับผู้สอน ในการทำให้นักศึกษาสามารถอธิบายถึงกระบวนการวิจัยทางการพยาบาล ผู้สอนต้องใช้ทักษะหลายด้านไม่ใช้การบรรยายเพียงอย่าง มีการยกตัวอย่างพร้อมการฝึกปฏิบัติจริง ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไป

“ผู้สอนต้องใช้ทักษะหลายด้านไม่ใช้การบรรยายเพียงอย่าง มีการยกตัวอย่างพร้อมการฝึกปฏิบัติจริง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2)

“ผู้สอนวิชาวิจัยต้องจัดกิจกรรมการส่งเสริมการเรียน ไม่ใช่แค่ใช้การบรรยายเพียงอย่าง

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3)

“เนื่องจากภาระงานของผู้สอนมีมากไม่ว่าจะงานสอน งานนิเทศ งานเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพต่างๆ จึงทำให้บางครั้งไม่สามารถตามติดนักศึกษาเป็นรายบุคคลได้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4)

2.3 ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน มีการจัดการเรียนการสอนโดยการมอบหมายในการทำวิจัยทางการพยาบาลเป็นกลุ่มจำนวนนักศึกษาปริมาณมากกว่า 5 คน เนื่องจากจำนวนผู้สอนและนักศึกษามีสัดส่วนต่างกัน และมีการกำหนดเวลาจำกัดในการทำงานวิจัย ทำให้นักศึกษามองไม่เห็นกระบวนการวิจัยทางการพยาบาลทั้งหมด ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิดังต่อไปนี้

“ มีการจัดการเรียนการสอนโดยการมอบหมายในการทำวิจัยทางการพยาบาลเป็นกลุ่มจำนวนนักศึกษาปริมาณมากกว่า 5 คน เนื่องจากจำนวนผู้สอนและนักศึกษามีสัดส่วนต่างกัน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1)

“ในการจัดการเรียนการสอน มีการแบ่งงานรับผิดชอบเป็นส่วนๆ เนื่องจากงานเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ก็จะทำให้ไม่สามารถอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการทำการวิจัยทางการพยาบาลได้ทุกขั้นตอน ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 5)

“การจัดสรรเวลาในการทำงานวิจัย ซึ่งบางครั้งเก็บข้อมูลยังไม่ครบ ไม่เจอกลุ่มตัวอย่าง หรือข้อจำกัดของกลุ่มตัวอย่าง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 6)

สรุปได้ว่า ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านทักษะ ความสามารถอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการทำการวิจัยทางการพยาบาล ดังนี้

1. ผู้เรียน มีการแบ่งงานออกเป็นส่วนๆกันทำ ทำให้ไม่สามารถอธิบายกระบวนการทำการวิจัยทางการพยาบาลได้ทั้งกระบวนการวิจัย

2. ผู้สอน ใช้ทักษะเดิมในการสอน

3. กระบวนการเรียนการสอน เป็นกลุ่มจำนวนนักศึกษาปริมาณ ผู้สอนและนักศึกษามีสัดส่วนต่างกัน และมีการกำหนดเวลาจำกัดในการทำงานวิจัย

3. ด้านเจตคติ นักศึกษาพยาบาลความต้องการจำเป็นในการอุทิศเวลาทำงานวิจัยให้ได้ผลดี โดยใช้อิสระของความคิด และค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยด้วยตัวเองแต่เนื่องจากบริบทความคิดของนักศึกษาการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยด้วยตัวเองอาจไม่ตรงวัตถุประสงค์หรือการพยาบาลโดยตรงกับผู้ป่วยทำให้ไม่สามารถเลือกประเด็นการวิจัยด้วยตัวเองประกอบกับเวลาในการศึกษาวิจัยมีจำกัดด้วยภาระการเรียน การสอบ การฝึกปฏิบัติงาน หรือบางคนขอแค่เรียนให้ผ่านก่อนเพราะจบไปก็ไม่ได้ทำงานวิจัย จึงไม่เห็นความสำคัญ และเรียนแค่เพียงสอบผ่าน

3.1 ปัญหาผู้เรียน กรอบปัญหาในการทำวิจัยไม่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ไม่มีอิสระในความคิด จึงไม่ได้อุทิศเวลาให้ในการวิจัยเพื่อค้นหาข้อมูลที่เท็จจริง ตัวผู้เรียนจึงทำให้ไม่สนใจในการทำวิจัยเท่าที่ควร ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

“ด้วยประสบการณ์ของนักศึกษาน้อยทำให้ไม่สามารถมองเห็นปัญหาการวิจัย เมื่อเสนอโครงร่างงานวิจัยออกมาจึงไม่ได้รับการยอมรับ จึงไม่อยากศึกษาประเด็นที่ตนเองสนใจ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3)

“นักศึกษาเลือกประเด็นปัญหาการวิจัยแต่ต้องแก้ไขตามแนวทางที่ผู้ตรวจบอกเพราะไม่ถูกต้อง จึงมองว่าตนไม่มีอิสระที่จะทำงานด้วยตนเอง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4)

“นักศึกษาบางคนไม่ค่อยสนใจ ในการเรียนการสอน ไม่ตั้งใจเรียนเพราะคิดว่างานที่ตนเสนอไม่ดีก็ทำอย่างอื่นด้วย”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 6)

3.2 ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษา ไม่มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้นักศึกษาพยาบาลเห็นประโยชน์ในการทำวิจัยทางการพยาบาล โดยการเอื้อประโยชน์ให้กับทั้งตัวนักศึกษาและผู้สอน ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

“สถานศึกษาไม่มีทุนนักศึกษาในงานส่งผลงานเข้าประกวด หรือประกาศเกียรติคุณเมื่อทำผลงานการวิจัยเสร็จสิ้น”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4)

“งานวิจัยที่ทำไม่มีการต่อยอดหรือพัฒนาส่งเข้าประกวด ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 5)

“มีสิ่งอำนวยความสะดวกแต่เข้าถึงได้ยาก”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 7)

สรุปได้ว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านเจตคติประกอบด้วย

1.ผู้เรียน ไม่สอดคล้องกับความสนใจ ไม่มีอิสระในความคิด จึงไม่ได้อุทิศเวลาให้ในการวิจัยเพื่อค้นหาข้อมูลที่เท็จจริง

2. กระบวนการบริหารการศึกษา ไม่มีการสร้างขวัญและกำลังใจทั้งตัวนักศึกษา

ตารางที่ 14 สรุปสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

ที่	ประเด็นความคิดเห็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น
ด้านความรู้	
1	ผู้เรียน ไม่สามารถจดจำสิ่งที่เรียนได้ ขาดความเชื่อมโยงในการนำความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีทางการพยาบาล สถิติทางการพยาบาลมาประยุกต์หรือบูรณาการนำกลับมาใช้กำหนดกรอบแนวคิด ไม่ได้ใช้ความรู้จากแหล่งข้อมูลในการสืบค้น
2	ผู้สอน ไม่ได้จบทางด้านสายการศึกษาและการวิจัยโดยตรง มีภาระงานมาก
3	กระบวนการเรียนการสอน ไม่เข้ากับบริบทของนักศึกษา วิธีการสอนไม่หลากหลาย
4	กระบวนการบริหารการศึกษา อัตราส่วนของอาจารย์และนักศึกษาไม่สมดุล การขาดทรัพยากรที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน มีแหล่งทรัพยากรแต่ใช้ไม่คุ้มทุน
ด้านทักษะ	
1	ผู้เรียน มีการแบ่งงานออกเป็นส่วนๆกันทำ ทำให้ไม่สามารถอธิบายกระบวนการทำการวิจัยทางการพยาบาลได้ทั้งกระบวนการวิจัย
2	ผู้สอน ใช้ทักษะเดิมในการสอน
3	กระบวนการเรียนการสอน นักศึกษาปริมาณมาก ผู้สอนและนักศึกษามีสัดส่วนต่างกัน และมีการกำหนดเวลาจำกัดในการทำงานวิจัย
ด้านเจตคติ	
1	ผู้เรียน ไม่สอดคล้องกับความสนใจ ไม่มีอิสระในความคิด จึงไม่ได้อุทิศเวลาให้ในการวิจัยเพื่อค้นหาข้อมูลที่เท็จจริง
2	กระบวนการบริหารการศึกษา ไม่มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการเสริมแรงเห็นประโยชน์ในการทำวิจัยทางการพยาบาล

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

การวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล เป็นการนำสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญครอบคลุม 3 ประเด็นหลักคือ ด้านความรู้พบว่านักศึกษาพยาบาลมีความต้องการจำเป็นมีความรู้ในการกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล ด้านทักษะพบว่านักศึกษาพยาบาลมีความต้องการจำเป็นมีความสามารถอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการทำการวิจัยทางการพยาบาล และด้านเจตคติพบว่านักศึกษาพยาบาลความต้องการจำเป็นในการอุทิศเวลาทำงานวิจัยให้ได้ผลดีโดยใช้อิสระของความคิดและค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยด้วยตัวเอง มาร่วมหาแนวทางในการพัฒนาโดยใช้การสนทนากลุ่ม ดังจะมีรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังนี้

1. ด้านความรู้

1.1 เกี่ยวกับผู้เรียน ในการเขียนแผนการพยาบาลการดูแลผู้ป่วยแต่ละรายให้นักศึกษาพยาบาลนำความรู้ทางทฤษฎีการพยาบาลรวมถึงผลงานวิจัยที่ผู้อื่นเคยศึกษามาแล้วทั้งภายในประเทศและต่างประเทศมาเขียนเพื่อไปสู่การปฏิบัติโดยสอดแทรกในกระบวนการพยาบาล สอดคล้องตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

> “นักศึกษาต้องเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีให้แม่นยำเพื่อมีความรู้ในการทำวิจัยได้ โดยใช้ช่องทางต่างๆในการศึกษา ซึ่งมีการพัฒนาและนำมาใช้ให้ตรงจุด ตรงสมัย ง่ายต่อประยุกต์และเชื่อมโยงในการนำกลับมาใช้”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1)

> “การเขียนแผนการพยาบาลการดูแลผู้ป่วยแต่ละรายให้นักศึกษาพยาบาลนำความรู้ทางทฤษฎีการพยาบาลรวมถึงผลงานวิจัยที่ผู้อื่นเคยศึกษามาแล้วทั้งภายในประเทศและต่างประเทศมาเขียนเพื่อไปสู่การปฏิบัติโดยสอดแทรกในกระบวนการพยาบาล”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3)

“นักศึกษาต้องมีการทบทวนเนื้อหาซ้ำโดยมีการทำกิจกรรมกลุ่ม”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 5)

“นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากในห้องเรียน การพูดการคุย การสังเกตและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เนื่องจากในโลกปัจจุบันมีเทคโนโลยีและสื่อการสอนใหม่ๆเข้ามาให้นักศึกษาได้ศึกษาได้ด้วยตนเอง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 7)

1.2 เกี่ยวกับผู้สอน การที่นักศึกษาจะสามารถเขียนกรอบแนวคิดทางการวิจัยทางการพยาบาล อาจารย์ผู้สอนต้องมีการพัฒนาตนเองแสวงหาความรู้เฉพาะด้านเกี่ยวกับการวิจัย สถิติทางการวิจัย การสอนและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ โดยเข้ารับการฝึกอบรมทั้งภายในภายนอกองค์การ และการอบรมออนไลน์ หรือเชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวิจัยมาช่วยแนะนำหรือสอนนักศึกษา หรือเป็นที่ปรึกษาร่วม ตลอดจนศึกษาผลงานวิจัยที่ผู้อื่นเคยศึกษามาแล้วทั้งภายในประเทศและต่างประเทศมาใช้ประโยชน์ในการดูแลผู้ป่วยผ่านการเขียนสอดแทรกในกระบวนการพยาบาล ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

“อาจารย์ที่สอนวิชาทางการพยาบาลส่วนใหญ่ ไม่ได้จบเฉพาะทางทางด้านการวิจัย ต้องมีการพัฒนาตนเอง เพราะในปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงมาก ทั้งเรื่องเทคนิคการสอนที่แปลกใหม่ที่หลากหลาย ตัวนักศึกษาที่มีความสนใจในการเรียนที่แตกต่างกัน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2)

“ผู้สอนต้องมีการพัฒนาตนเองแสวงหาความรู้เฉพาะด้านเกี่ยวกับการวิจัย สถิติทางการวิจัย การสอนและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้สู่ โดยเข้ารับการฝึกอบรมทั้งภายใน ภายนอกองค์การ และการอบรมออนไลน์”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3)

“เข้ารับการฝึกอบรมทั้งภายใน ภายนอกองค์การ และการอบรมออนไลน์ จากภาระงานที่ต้องนิเทศการฝึกปฏิบัติงานในคลินิก อาจารย์ผู้สอนต้องควบคุมให้นักศึกษาพยาบาลนำความรู้ทางทฤษฎีการพยาบาล มาใช้ซึ่งต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เพื่อที่จะสามารถนำให้นักษาศึกทำวิจัยได้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4)

“เชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวิจัยมาช่วยสอนนักศึกษาหรือเป็นที่ปรึกษาร่วม”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 5)

“ ส่งเสริมให้พยาบาลประจำแหล่งฝึกเข้ารับการอบรมครูคลินิกหรือครูพี่เลี้ยงเพื่อมีความรู้ทางด้านการวิจัย สามารถนิเทศนักศึกษาได้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 6)

“อาจารย์ผู้สอนมีภาระจากการขึ้นนิเทศในรายวิชาอื่นๆจึงควรมีการสร้างสื่อการสอนในรูปแบบออนไลน์เพื่อให้นักศึกษาสะดวกในการทบทวนและเข้ากับบริบทของโลกปัจจุบันพร้อมทั้งมีช่องทางที่สามารถติดต่อกับนักศึกษาได้ง่าย เช่น มี Line กลุ่ม คลินิควิชาวิจัย”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่7)

1.3 เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน มีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัยสอดคล้องกับบริบทตัวนักศึกษาในยุคปัจจุบัน โดยจัดทำสื่อการสอนทางออนไลน์เพื่อนักศึกษาสามารถมาทบทวนซ้ำและนำมาเชื่อมโยงเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ทางการวิจัยทางการพยาบาล และมีการประเมินผลเพื่อให้มีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิดังต่อไปนี้

> “มีการสอนพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาลตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาและเสริมสร้างประสบการณ์จริงในการทำวิจัย และจัดอบรมอย่างต่อเนื่องให้แก่นักศึกษา”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1)
>
> “จัดรูปแบบการเรียนการสอน ที่หลากหลายและมีผู้เรียนมีส่วนร่วม พร้อมทั้งประเมินงานอยู่สม่ำเสมอ”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2)
>
> “มีการนำเทคนิคการสอน แบบพี่สอนน้อง เพื่อนช่วยเพิ่ม เข้ามาช่วย”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3)
>
> “เปิดช่องทางการสืบค้นข้อมูลง่ายและสามารถเข้าถึงผู้ปรึกษาเมื่อมีปัญหาได้สะดวก”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่6)
>
> “อาจารย์ผู้สอนมีภาระจากการขึ้นนิเทศในรายวิชาอื่นๆจึงควรมีการสร้างสื่อการสอนในรูปแบบออนไลน์เพื่อให้นักศึกษาสะดวกในการทบทวนและเข้ากับบริบทของโลกปัจจุบันพร้อมทั้งมีช่องทางที่สามารถติดต่อกับนักศึกษาได้ง่าย เช่น มี Line กลุ่ม คลินิควิชาวิจัย”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 7)

1.4 เกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษา จัดทำแผนกำหนดมาตรฐานให้ชัดเจน มีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการวิจัย จัดทำเอกสารชุดการเรียนรู้ เอกสารการเรียนการสอน สื่อออนไลน์ ฐานข้อมูลในการสืบค้นเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอน พร้อมทั้งจัดอัตราผู้เรียนและผู้สอน ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

> “ต้องมีการกำหนดหลักสูตรให้ชัดเจน และสร้างความเข้าใจร่วมกันของนักศึกษาและผู้สอนเพื่อให้การเรียนวิจัยทางการพยาบาลไปสู่ผลสำเร็จ”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่1)

> “มีการจัดทำเอกสารคู่มือแนวทางให้ความรู้พร้อมทั้งการฝึกทำงานวิจัยและมีการนำเสนอผลงานพร้อมทั้งการจัดการอบรมระยะสั้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่2)

> “มีการจัดทำเอกสารหรือสื่อออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3)

> “มีการจัดเตรียมการเรียนแบบใช้ฐานข้อมูลทางเทคโนโลยีมาช่วยเพื่อเปิดดูซ้ำๆได้กี่ครั้งก็สามารถทำได้หรือมีช่องทางการสอนออนไลน์เพื่อสะดวกในการเรียนรู้ เช่น YouTube”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่5)

> “ผู้สอนเปลี่ยนบทบาทตนเองจากผู้ถ่ายทอดความรู้เรื่องการวิจัยในเชิงทฤษฎี มาเป็นผู้แบ่งปันประสบการณ์การวิจัยของตน และเป็นโค้ชให้นักศึกษาพร้อมทั้งมีการประเมินหลักสูตรและปรับตามบริบทของนักศึกษาอย่างต่อเนื่องทุกๆ 5 ปี”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 7)

สรุปได้ว่า แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านความรู้ ได้แก่

1. ผู้เรียน มีการทบทวนทฤษฎีทางการพยาบาล โดยฝึกการเขียนแผนการพยาบาลการดูแลผู้ป่วยแต่ละรายให้นำความรู้ทางทฤษฎีการพยาบาลรวมถึงผลงานวิจัยที่ผู้อื่นเคยศึกษามาแล้วทั้งภายในประเทศและต่างประเทศมาเขียนเพื่อไปสู่การปฏิบัติโดยสอดแทรกในกระบวนการพยาบาล

2. ผู้สอน มีการพัฒนาตนเองแสวงหาความรู้เฉพาะด้านเกี่ยวกับการวิจัย การสอนและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ

3. กระบวนการเรียนการสอน มีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย โดยจัดทำสื่อการสอนทางออนไลน์ และนำมาเชื่อมโยงเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ทางการวิจัยทางการพยาบาล และมีการประเมินผล

4. กระบวนการบริหารการศึกษา จัดทำแผนกำหนดมาตรฐานให้ชัดเจน มีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น จัดทำเอกสารชุดการเรียนรู้ เอกสารการเรียนการสอน สื่อออนไลน์ ฐานข้อมูลในการสืบค้น พร้อมทั้งจัดอัตราผู้เรียนและผู้สอน

2. ด้านทักษะ

2.1 เกี่ยวกับผู้เรียน ควรมีการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลได้ปฏิบัติโดยทั่วถึง มีการใช้กระบวนการวิจัยทางการพยาบาลองค์รวม โดยการฝึกปฏิบัติทำกระบวนการวิจัยทางการพยาบาลอย่างครบถ้วน โดยมีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาและตรวจสอบติดตามอย่างต่อเนื่อง ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

> “มีการฝึกทำงานวิจัยทุกกระบวนการวิจัย มีแบบฝึกทำโจทย์วิจัยที่มีลักษณะน่าสนใจและท้าทายให้นักศึกษาพยาบาลได้ทำ และมีผู้เชี่ยวชาญคอยตรวจสอบ”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1)

> “จัดอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัยและเขียนข้อมูลจริงควบคู่กับการนำผลการวิจัยไปใช้ในกิจกรรมการพยาบาลให้กับผู้ป่วย”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3)

"ให้นักศึกษามีการนำฐานข้อมูลเกี่ยวกับการทำวิจัยมาใช้ในการทำวิจัยด้วยตนเอง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4)

“ให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยอาจศึกษาข้อมูลเบื้องต้นร่วมกับอาจารย์ตั้งแต่เริ่มกระบวนการวิจัยเพื่อสามารถทำวิจัยทางการพยาบาลได้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 5)

“ให้นำครูพี่เลี้ยงมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนในการทำวิจัยให้กับนักศึกษา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 6)

2.2 เกี่ยวกับผู้สอน จากภูมิหลังของนักศึกษาแต่ละบุคคลมีทักษะในการเรียนรู้ต่างกัน ผู้สอนจึงจำเป็นต้องใช้เทคนิคด้านการเรียนการสอนพร้อมกลยุทธที่หลากหลายทันสมัย พร้อมทั้งมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปใช้ในการสอนนักศึกษาและการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการวิจัยทางการพยาบาล ตามบริบทของผู้เรียน ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิดังต่อไปนี้

“สถานศึกษาต้องส่งเสริม สนับสนุน อาจารย์ผู้สอนให้มีการอบรมหรือส่งเสริมการศึกต่อเฉพาะทางด้านการวิจัย และเทคนิคการสอนต่างๆ เพื่อให้สามารถนำไปถ่ายทอดและปรับเข้ากับยุคสมัยของนักศึกษา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1)

“การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่นักศึกษามีการทำวิจัยเป็นกลุ่ม และมักมีเวลาจำกัดการแบ่งงานนักศึกษาจึงแบ่งกันทำคนละหัวข้อจึงทำให้ใครทำหัวข้อไหนก็จะรู้เพียงหัวข้อนั้นไม่สามารถมองเห็นทั้งกระบวนการวิจัยจึงต้องมีการจัดกลุ่มที่เล็กลงอาจเป็นรายเดี่ยวหรือรายคู่ หรืออาจารย์ผู้สอนให้คำชี้แนะให้นักศึกษาสามารถนำงานที่แยกส่วนมาร่วมกันและมองทั้งกระบวนการวิจัยให้ได้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3)

“ มีการจัดอบรมครูคลินิก หรือครูพี่เลี้ยงมาให้คำปรึกษากับนักศึกษาพยาบาลแบบตัวต่อตัว หรือใช้กระบวนการกลุ่ม มีการติดตามและประมวลผลอย่างต่อเนื่อง ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4)

“มีการอบรมให้แก่นักศึกษาโดยใช้วิธีการหลายรูปแบบ เช่นการบรรยาย ประชุมกลุ่ม หรือการใช้ระบบครูพี่เลี้ยงและประเมินผลถึงวิธีการเรียนการสอนใดมีประสิทธิภาพโดยตรงในการเรียนรู้วิชาวิจัยทางการพยาบาลมากที่สุด

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 5)

“ให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านการวิจัยทางการพยาบาลมาให้ความรู้และสอนเกี่ยวกับทฤษฎีที่ถูกต้องแม่นยำเพื่อนำมาสู่ขั้นตอนการเรียนรู้การวิจัยทางการพยาบาลในการทราบขั้นตอนต่างๆนำไปสู่การทำวิจัยการเขียนกรอบแนวคิดทฤษฎีได้ถูกต้อง และหลากหลายครอบคลุมบริบทการวิจัยตรงกับความต้องการของสถานศึกษา และให้นักศึกษาปฏิบัติจริง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 6)

“นักศึกษาแต่ละบุคคลมีพื้นฐาน ทักษะ ไม่เท่ากัน จึงทำให้วิธีการในการแก้ปัญหาก็แตกต่างกันออกไปมันจึงเป็นการท้าทายความสามารถของผู้สอนด้วย”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 7)

2.3 เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน มีการจัดการเรียนการสอนแบบแบ่งกลุ่มเป็นรายคู่หรือทำรายเดี่ยวเพื่อให้นักศึกษาทราบกระบวนการวิจัยทางการพยาบาลอย่างท่องแท้และฝึกปฏิบัติได้จริง มีการจัดทำสื่อการสอนที่ทันสมัย ใช้งานได้ง่าย สะดวก พร้อมทั้งมีผู้ให้คำปรึกษาและสามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และเข้ากับบริบทและยุคสมัย ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิดังต่อไปนี้

> “การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่นักศึกษามีการทำวิจัยเป็นกลุ่ม และมักมีเวลาจำกัดการแบ่งงานนักศึกษาจึงแบ่งกันทำคนละหัวข้อจึงทำให้ใครทำหัวข้อไหนก็จะรู้เพียงหัวข้อนั้นไม่สามารถมองเห็นทั้งกระบวนการวิจัยจึงต้องมีการจัดกลุ่มที่เล็กลงอาจเป็นรายเดี่ยวหรือรายคู่”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2)

> “มีการจัดทำเอกสารหรือสื่อออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยพื่อให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองหรือเพิ่มพูน ทบทวนความรู้เข้าใจง่าย สะดวก”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่3)

> “จัดทำเอกสาร แนวทางคู่มือ ให้ความรู้ในการทำวิจัยทางการพยาบาลและนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน โดยใช้สื่อที่ทันสมัยตามยุคและบริบทนักศึกษาเพราะสามารถนำมาทบทวนเองเพื่อลดระยะเวลาในการศึกษาพร้อมมีการฝึกปฏิบัติด้วยการลงมีทำ”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4)

> “มีการอบรมให้แก่นักศึกษาโดยใช้วิธีการหลายรูปแบบ เช่นการบรรยายประชุมกลุ่ม หรือการใช้ระบบครูพี่เลี้ยงและประเมินผลถึงวิธีการเรียนการสอนใดมีประสิทธิภาพโดยตรงในการเรียนรู้วิชาวิจัยทางการพยาบาลมากที่สุด”
>
> (ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 5)

"สอนพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาลตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษา และเสริมสร้างประสบการณ์จริงในการทำวิจัย และจัดอบรมอย่างต่อเนื่องให้แก่นักศึกษา"

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 6)

"ผู้สอนเปลี่ยนบทบาทตนเองจากผู้ถ่ายทอดความรู้เรื่องการวิจัยในเชิงทฤษฎี มาเป็นผู้แบ่งปันประสบการณ์การวิจัยของตน พร้อมทั้งมีการประเมินหลักสูตรและปรับตามบริบทของนักศึกษาอย่างต่อเนื่องทุกๆ 5 ปี"

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่7)

สรุปได้ว่า แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านทักษะ ความต้องการจำเป็นเพื่ออธิบายถึงกระบวนการการทำวิจัยทางการพยาบาล

1. ผู้เรียน ควรมีการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลได้ปฏิบัติโดยทั่วถึง มีการใช้กระบวนการวิจัยทางการพยาบาลแบบองค์รวม มีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาและตรวจสอบติดตามอย่างต่อเนื่อง

2. ผู้สอน มีการส่งอบรมเฉพาะด้านเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล และเทคนิคด้านการเรียนการสอนพร้อมกลยุทธที่หลากหลาย

3. กระบวนการเรียนการสอน มีการจัดการเรียนการสอนแบบแบ่งกลุ่มเป็นรายคู่หรือทำรายเดี่ยว มีการจัดทำสื่อการสอนที่ทันสมัย ใช้งานได้ง่าย สะดวก มีผู้ให้คำปรึกษา

3. ด้านเจตคติ นักศึกษาพยาบาลมีความต้องการจำเป็นในการอุทิศเวลาทำงานวิจัยให้ได้ผลดีโดยใช้อิสระของความคิด และค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยด้วยตัวเองแต่เนื่องจากบริบทความคิดของนักศึกษาการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยด้วยตัวเอง สามารถเลือกประเด็นการวิจัยด้วยตัวเองประกอบกับเวลาในการศึกษาวิจัยมีจำกัดด้วยภาระการเรียน การสอบ การฝึก

3.1 เกี่ยวกับผู้เรียน ต้องมีความตระหนักเห็นคุณค่าของวิชาชีพ เพื่อให้เกิดการสะท้อนผู้สอนและสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้มีค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยด้วยตัวเอง โดยใช้อิสระในความคิดแต่อยู่ในกรอบของบริบทในการศึกษาวิชาวิจัยทางการศึกษาการจัดการตนเองโดยการแบ่งเวลาในการเรียนให้เหมาะสมใช้เวลาว่างในการศึกษาค้นคว้า หางานวิจัยที่สนใจนำเทคโนโลยีเข้าช่วย ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

"นักศึกษาต้องมีมุมมองที่กว้าง สนใจ ศึกษาหาความรู้ ตระหนักถึงข้อดี ข้อเสีย มองบริบททันยุคทันเหตุการณ์ ยอมรับฟังความคิดเห็นละเปิดใจยอมรับเสียงส่วนมาก"

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3)

"ให้องค์ความรู้เปลี่ยนมุมมองความคิด ความเชื่อ นักศึกษาให้เห็นถึงจุดเด่น และจุดด้อย ว่าความคิดของตนเองถ้าไม่ใช่ไม่ได้ความหมายว่าไม่ได้แต่ขึ้นอยู่กับ ช่างเวลา สถานการณ์ และการใช้งานในตอนนนั้น"

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4)

"เชิญรุ่นพี่มาเล่าประสบการณ์ที่ดีเพื่อสร้างทัศนคติในการพัฒนาตนเอง "

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 6)

3.2 เกี่ยวกับสถานศึกษาสร้างแรงผลักดันและแรงจูงใจให้นักศึกษาเห็นประโยชน์ในงานวิจัยที่ทำ โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาในการสืบค้นข้อมูล ให้มีการศึกษาดูงานจากหน่วยงานที่มีมาตรฐานให้ความสำคัญนวัตกรรมไปแข่งขันระดับชาติ พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนในการเสนอผลงานสู่ระดับชาติเพื่อเสริมแรงในการทำงานวิจัย ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

"จัดให้มีเวทีการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการวิจัยอย่างสม่ำเสมอและให้นักศึกษาเข้าร่วมการสัมมนา โดยเปิดโอกาสให้นำผลการวิจัยของตนเองมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และปรับจุดเน้นการ เรียนการสอนวิจัยโดยเน้นการลงมือปฏิบัติจริงมากกว่าการเรียนเชิงทฤษฎี"

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1)

"สร้างแรงบันดาลใจโดยการให้เงินรางวัล กระตุ้นในการสร้างงานวิจัยที่ดี

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2)

"ให้ความสำคัญนวัตกรรม มีการส่งเสริมไปแข่งขันระดับชาติ เช่น วิจัยแห่งชาติ ให้เงินรางวัลที่สร้างความภาคภูมิใจ สร้างจุดเริ่มต้นสร้างแรงบันดาลใจ"

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 7)

สรุปได้ว่า แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านเจตคติได้แก่

1. ผู้เรียน มีความตระหนักเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้อิสระในความคิดแต่อยู่ในกรอบของบริบทในการศึกษาวิชาวิจัยทางการศึกษา การจัดการตนเองโดยการแบ่งเวลาในการเรียนให้เหมาะสม

2. สถานศึกษาสร้างแรงผลักดันและแรงจูงใจให้นักศึกษาเห็นประโยชน์ในงานวิจัย พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนในการเสนอผลงานสู่ระดับชาติ เสริมแรงในการทำงานวิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตารางที่ 15 สรุปแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

ที่	แนวทางในการพัฒนา
ด้านความรู้	
1	ผู้เรียน ควรมีการทบทวนทฤษฎีทางการพยาบาล ฝึกการเขียนแผนการพยาบาลโดยนำความรู้ทางทฤษฎีการพยาบาลรวมถึงผลงานวิจัยที่ผู้อื่นเคยศึกษามาแล้วทั้งภายในประเทศและต่างประเทศมาเขียนเพื่อไปสู่การปฏิบัติโดยสอดแทรกในกระบวนการพยาบาล
2	ผู้สอน ควรมีการอบรมพัฒนาตนเองด้านเกี่ยวกับการวิจัย การสอนและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้
3	กระบวนการเรียนการสอน ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย โดยจัดทำสื่อการสอนทางออนไลน์ และนำมาเชื่อมโยงเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ทางการวิจัยทางการพยาบาล และมีการประเมินผล
4	กระบวนการบริหารการศึกษา ควรมีการจัดทำแผนกำหนดมาตรฐานให้ชัดเจน มีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น จัดทำเอกสารชุดการเรียนรู้ เอกสารการเรียนการสอน สื่อออนไลน์ ฐานข้อมูลในการสืบค้น พร้อมทั้งจัดอัตราผู้เรียนและผู้สอนให้เหมาะสม
ด้านทักษะ	
1	ผู้เรียน ควรมีการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลได้ปฏิบัติโดยทั่วถึง มีการใช้กระบวนการวิจัยทางการพยาบาลองค์รวม มีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาและตรวจสอบติดตามอย่างต่อเนื่อง
2	ผู้สอน ควรมีการอบรมเฉพาะด้านเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล และเทคนิคด้านการเรียนการสอนพร้อมกลยุทธที่หลากหลาย เช่น กระบวนการกลุ่ม พี่สอนน้อง ครูพี่เลี้ยง เป็นต้น
3	กระบวนการเรียนการสอน ควรให้การจัดการเรียนการสอนแบบแบ่งกลุ่มเป็นงานคู่หรืองานเดี่ยว มีการจัดทำสื่อการสอนที่ทันสมัย ใช้งานได้ง่าย สะดวก มีผู้ให้คำปรึกษา
ด้านเจตคติ	
1	ผู้เรียน สร้างความตระหนักเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้อิสระในความคิดแต่อยู่ในกรอบของบริบทในการศึกษาวิชาวิจัยทางการศึกษา การจัดการตนเองโดยการแบ่งเวลาในการเรียนให้เหมาะสม
2	สถานศึกษาสร้างแรงผลักดันและแรงจูงใจให้นักศึกษาเห็นประโยชน์ในงานวิจัย พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนในการเสนอผลงานสู่ระดับชาติ เสริมแรงในการทำงานวิจัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล 2) วิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล และ3) เสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล การวิจัยนี้เป็นการวิจัยโดยใช้การประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete Needs Assessment) ซึ่งมีขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน(สุวิมล ว่องวาณิช,2558) ได้แก่ การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) การวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) และการกำหนดแนวทางแก้ไข (Needs Solution)

ขั้นตอนที่ 1 ใช้การสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จำนวน 30 แห่ง ที่ผ่านการเรียนรายวิชาวิจัยทางการพยาบาล ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 363 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าทดสอบที ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index ; $PNI_{Modified}$)

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล พบว่า สภาพที่เป็นอยู่ในระดับปานกลางเท่ากับ 3.28 และสภาพที่คาดหวังในระดับมากเท่ากับ 4.44 และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น($PNI_{Modified}$) เท่ากับ .34 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความรู้มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเป็น

ลำดับแรกมีค่า .36 รองลงมาด้านทักษะและด้านเจตคติ เป็นลำดับที่2 และ3 มีค่า.35และ.30 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านความรู้ พบว่ามีสภาพที่เป็นอยู่อยู่ในระดับปานกลาง(3.25)และสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก(4.41)และดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเท่ากับ.36 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความรู้การกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก .39

ด้านทักษะ พบว่ามีสภาพที่เป็นอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง(3.12)และสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก(4.43) และดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเท่ากับ.35เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความสามารถอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการทำวิจัยทางการพยาบาล มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก .39

ด้านเจตคติ พบว่ามีสภาพที่เป็นอยู่อยู่ในระดับปานกลาง(3.46)และสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก(4.49)และดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นเท่ากับ.35เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทำวิจัยโดยใช้อิสระของความคิด ต้องการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยด้วยตนเอง และอุทิศเวลาทำงานวิจัยให้ได้ผลดี มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก .30

2. ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

ด้านความรู้ สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีความรู้การกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล ผู้เรียนไม่สามารถจดจำสิ่งที่เรียนได้ ขาดความเชื่อมโยงในการนำความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีทางการพยาบาลมาประยุกต์หรือบูรณาการการนำกลับมาใช้กำหนดกรอบแนวคิด รวมถึงไม่ได้ใช้ความรู้จากแหล่งข้อมูลในการสืบค้น ผู้สอนไม่ได้จบทางด้านสายการศึกษาและการวิจัยโดยตรง รวมทั้งกระบวนการเรียนการสอน ไม่เข้ากับบริบทของนักศึกษา และกระบวนการบริหารการศึกษา อัตราส่วนของอาจารย์และนักศึกษาไม่สมดุล การขาดทรัพยากรที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน มีแหล่งทรัพยากรแต่ใช้ไม่คุ้มทุน

ด้านทักษะ สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการมีความสามารถอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการการทำวิจัยทางการพยาบาล ผู้เรียน มีการแบ่งงานออกเป็นส่วนๆกันทำ ทำให้ไม่สามารถอธิบายกระบวนการทำการวิจัยทางการพยาบาลได้ทั้งกระบวนการวิจัย ผู้สอน ใช้ทักษะเดิมในการ

สอน รวมถึงกระบวนการเรียนการสอน นักศึกษาปริมาณมาก ผู้สอนและนักศึกษามีสัดส่วนต่างกัน และมีการกำหนดเวลาจำกัดในการทำงานวิจัย

ด้านเจตคติ สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นผู้เรียน ไม่สอดคล้องกับความสนใจ ไม่มีอิสระในความคิด จึงไม่ได้อุทิศเวลาให้ในการวิจัยเพื่อค้นหาข้อมูลที่เท็จจริง กระบวนการบริหารการศึกษา ไม่มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการเสริมแรงเห็นประโยชน์ในการทำวิจัยทางการพยาบาล

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

ด้านความรู้ แนวทางในการพัฒนาความต้องการจำเป็นในการมีความรู้การกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล ผู้เรียนควรมีการทบทวนทฤษฎีทางการพยาบาล ฝึกการเขียนแผนการพยาบาลโดยนำความรู้ทางทฤษฎีการพยาบาลรวมถึงผลงานวิจัยที่ผู้อื่นเคยศึกษามาแล้วทั้งภายในประเทศและต่างประเทศมาเขียนเพื่อไปสู่การปฏิบัติโดยสอดแทรกในกระบวนการพยาบาล ผู้สอนควรมีการอบรมพัฒนาตนเองด้านเกี่ยวกับการวิจัย การสอนและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนควรมีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย โดยจัดทำสื่อการสอนทางออนไลน์ และนำมาเชื่อมโยงเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ทางการวิจัยทางการพยาบาล และมีการประเมินผล กระบวนการบริหารการศึกษาควรมีการจัดทำแผนกำหนดมาตรฐานให้ชัดเจน มีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น จัดทำเอกสารชุดการเรียนรู้ เอกสารการเรียนการสอน สื่อออนไลน์ ฐานข้อมูลในการสืบค้น พร้อมทั้งจัดอัตราผู้เรียนและผู้สอนให้เหมาะสม

ด้านทักษะแนวทางในการพัฒนาความต้องการจำเป็นในการมีความสามารถอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการการทำวิจัยทางการพยาบาล ผู้เรียนควรมีการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลได้ปฏิบัติโดยทั่วถึง มีการใช้กระบวนการวิจัยทางการพยาบาลองค์รวม มีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาและตรวจสอบติดตามอย่างต่อเนื่อง ผู้สอน ควรมีการอบรมเฉพาะด้านเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาลและเทคนิคด้านการเรียนการสอนพร้อมกลยุทธที่หลากหลาย เช่น กระบวนการกลุ่ม พี่สอนน้อง ครูพี่เลี้ยง กระบวนการเรียนการสอนควรให้การจัดการเรียนการสอนแบบแบ่งกลุ่มเป็นงานคู่หรืองานเดี่ยว มีการจัดทำสื่อการสอนที่ทันสมัย ใช้งานได้ง่าย สะดวก มีผู้ให้คำปรึกษา

ด้านเจตคติ แนวทางในการพัฒนาความต้องการจำเป็นในการอุทิศเวลาทำงานวิจัยให้ได้ผลดี ทำวิจัยโดยใช้อิสระของความคิด และต้องการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยด้วยตนเอง ผู้เรียน สร้างความตระหนักเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้อิสระในความคิดแต่อยู่ในกรอบของบริบทในการศึกษาวิชาวิจัยทางการศึกษา การจัดการตนเองโดยการแบ่งเวลาในการเรียนให้เหมาะสม

สถานศึกษาสร้างแรงผลักดันและแรงจูงใจให้นักศึกษาเห็นประโยชน์ในงานวิจัย พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนในการเสนอผลงานสู่ระดับชาติ เสริมแรงในการทำงานวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล มีประเด็นการอภิปรายผลดังนี้

1. จากผลการวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านความรู้พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความต้องการจำเป็นในการกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก ซึ่งการวางกรอบหรือกำหนดกรอบความคิด เป็นกระบวนการสร้างมโนทัศน์จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในธรรมชาติ โดยอาศัยทฤษฎีและงานวิจัยที่ผู้อื่นเคยศึกษามาแล้วทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ นำมาบูรณาการได้กับการวิจัยทางการพยาบาล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ที่ก้าวหน้า ทันสมัย การที่นักศึกษาพยาบาลมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลด้านความรู้ในการกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการ สาเหตุปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนในวิชาชีพพยาบาลเป็นลักษณะวิชาชีพเฉพาะที่ต้องเรียนทฤษฎี และขึ้นฝึกปฏิบัติในรายวิชาอื่นควบคู่กันวิชาวิจัยทางการพยาบาล การเรียนภาคทฤษฎีนักศึกษาพยาบาลจะเริ่มต้นเรียนรายวิชาทฤษฎีทางการพยาบาล วิชาสถิติทางการพยาบาล ซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 และมาเรียนรายวิชาวิจัยทางการพยาบาลในชั้นปีที่ 3 หรือชั้นปีที่ 4 ภายใต้กระบวนการทำงานของสมอง ความจำเป็นกระบวนการต่อเนื่อง สิ่งใดก็ตามถ้าอยู่ในความจำระยะสั้นจะต้องผ่านการทบทวนเสมอมิฉะนั้นความจำต่อสิ่งนั้นจะสลายตัวไปอย่างรวดเร็ว การเว้นช่วงนานเป็นเหตุให้นักศึกษาพยาบาลไม่สามารถจดจำสิ่งที่เรียนได้ จึงขาดความเชื่อมโยงในการนำความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีทางการพยาบาล สถิติทางการพยาบาลมาประยุกต์หรือบูรณาการนำกลับมาใช้กำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล ปัจจุบันฐานข้อมูลออนไลน์บางฐานให้บริการการเข้าถึงข้อมูลแบบเปิดสำหรับนักศึกษาส่วนที่เข้าดูได้เช่น วิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาพยาบาลมองเห็นปัจจัยอิทธิพลความสัมพันธ์ตัวแปรที่ทำการศึกษา แต่นักศึกษาไม่ได้ใช้ความรู้จากแหล่งข้อมูลเหล่านี้ มาใช้กำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับผู้สอนส่วนใหญ่การสอนรายวิชาการวิจัยทางการพยาบาลเป็นอาจารย์พยาบาลที่สำเร็จการศึกษาในสาขาการพยาบาลศาสตร์ ไม่ได้จบทางด้านสายการศึกษาและการวิจัยโดยตรง ร่วมกับไม่ได้มีภาระงานด้านการสอนเพียงอย่างเดียว แต่มีงานหลากหลายอย่างที่ต้องควบคู่กันไป อาทิ งานบริหาร งานบริการ กิจการนักศึกษา การดูแลนักศึกษาขึ้นฝึกปฏิบัติงาน ด้วยความหลากหลายจากตัวนักศึกษาพยาบาล อาทิ ภูมิหลังทางการศึกษา อาจารย์ผู้สอนต้องใช้กลยุทธ์ที่หลาย

หลายอย่างมีประสิทธิภาพในการสร้างกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ด้วยโครงสร้างหลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะ รายวิชาวิจัยทางการพยาบาล มีการประเมินและปรับหลักสูตรทุก 5 ปี การจัดการเรียนสอนต้องปรับเข้ากับโครงสร้างและกิจกรรมการเรียนการสอนให้เข้าบริบทของนักศึกษา ร่วมถึงวิธีการสอนส่วนใหญ่คือการบรรยาย จึงไม่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลทุกแห่งมีแหล่งความรู้ในสืบค้นข้อมูล อาทิ ห้องสมุดเปิดรับวารสารการวิจัยทางการพยาบาลหลากหลายสถาบัน ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในการสืบค้นที่ทั้งในและต่างประเทศ แต่ความถี่ในการเข้าใช้บริการและสถิติการสืบค้นฐานข้อมูลเหล่านี้น้อย สอดคล้องกับจรัส สุวรรณเวลา (2545)เห็นความสำคัญและความจำเป็นของงานวิจัย แต่มิอาจดำเนินการวิจัยได้หรือดำเนินไปได้ไม่เต็มที่เพราะขาดความรู้ทักษะ ประสบการณ์หรือการสนับสนุนที่จะทำการวิจัย ส่วนสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการที่จะให้เกิดการวิจัยรวมถึง พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2546)การสร้างงานวิจัยที่เกิดขึ้นได้แต่ยังไม่เป็นที่พอใจมีผลมาจากขาดบุคลากรสนับสนุนด้านการจัดการ และสุนันท์ ปัณฑุพา(2540) ที่พบว่าปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยที่ส่งผล ต่อผลิตภาพการวิจัย ได้แก่ แหล่งค้นคว้าข้อมูล เงินทุนสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์สำหรับการทำวิจัย การสนับสนุน จากหน่วยงาน ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน เวลาสำหรับทำวิจัย แนวทางแก้ไข เกี่ยวกับผู้เรียน ในการเขียนแผนการพยาบาลการดูแลผู้ป่วยแต่ละรายให้นักศึกษาพยาบาลนำความรู้ทางทฤษฎีการพยาบาลรวมถึงผลงานวิจัยที่ผู้อื่นเคยศึกษามาแล้วทั้งภายในประเทศและต่างประเทศมาเขียนเพื่อไปสู่การปฏิบัติโดยสอดแทรกในกระบวนการพยาบาล เกี่ยวกับผู้สอนการที่นักศึกษาจะสามารถเขียนกรอบแนวคิดทางการวิจัยทางการพยาบาล อาจารย์ผู้สอนต้องมีการสอนและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ หรือเชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวิจัยมาช่วยแนะนำหรือสอนนักศึกษา หรือเป็นที่ปรึกษาร่วม ตลอดจนศึกษาผลงานวิจัยที่ผู้อื่นเคยศึกษามาแล้วทั้งภายในประเทศและต่างประเทศมาใช้ประโยชน์ในการดูแลผู้ป่วยผ่านการเขียนสอดแทรกในกระบวนการพยาบาล กระบวนการเรียนการสอน มีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัยสอดคล้องกับบริบทตัวนักศึกษาในยุคปัจจุบัน โดยจัดทำสื่อการสอนทางออนไลน์เพื่อนักศึกษาสามารถมาทบทวนซ้ำและนำมาเชื่อมโยงเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ทางการวิจัยทางการพยาบาล และมีการประเมินผลเพื่อให้มีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง กระบวนการบริหารการศึกษา จัดทำแผนกำหนดมาตรฐานให้ชัดเจน มีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการวิจัย จัดทำเอกสารชุดการเรียนรู้ เอกสารการเรียนการสอน สื่อออนไลน์ ฐานข้อมูลในการสืบค้นเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอน พร้อมทั้งจัดอัตราผู้เรียนและผู้สอน สอดคล้องกับอาระวี ทับทิม (2554)ทฤษฎีการพยาบาลว่าด้วยการจัดระบบโครงสร้างของการปฏิบัติ การพยาบาลวิชาชีพ การศึกษาการวิจัย ทำให้มีความเป็นวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ สภาการพยาบาล (2552)ว่าสมรรถนะวิชาชีพพยาบาลมีความรู้พื้นฐานในกระบวนการวิจัย และการจัดการความรู้

เช่นเดียวกับสุพรรณี สินโพธิ์ (2546)พบว่าปัจจัยส่วนหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อสมรรถภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ได้แก่ การสนับสนุนของผู้บริหาร แหล่งค้นคว้าใน การวิจัย และที่ปรึกษาในการทำวิจัย และพวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ (2546)ว่าความรู้ทางการวิจัยมีความเป็นสากลในตนเองระดับโลกในทุกสาขาวิชาชีพ ตั้งแต่กระบวนการดำเนินการวิจัย การทำวิจัยต้องมีการเผยแพร่ด้วยการเขียนบทความลงในวารสาร หรือนำเสนอในที่ประชุมวิชาการของวิชาชีพทั้งระดับชาติ นานาชาติ สามารถอ้างอิงได้ และนำไปใช้ได้ในหลาย ๆ แนวทาง รวมถึงคนึงนิจ พงศ์ถาวรกมล (2552)ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิจัย คือการบริหารเวลา การทำงานร่วมกับกลุ่มผู้สนใจหัวข้อหรือการวิจัยในแนวเดียวกัน ความต้องการผู้ตรวจสอบภาษาอังกฤษ และการเรียนรู้สถิติการวิจัย มีการอบรมข้อมูลและความรู้ใหม่ ๆ ด้านการวิจัยให้กับอาจารย์ ระบบสนับสนุนในการทำวิจัย อำนวยข้อมูลเรื่องทุนวิจัยทั้งในและนอกองค์กร สร้างระบบการวิจัยที่ดี

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษา ด้านทักษะ พบว่านักศึกษาพยาบาลมีความต้องการจำเป็นสามารถอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการทำการวิจัยทางการพยาบาล สาเหตุเกี่ยวกับผู้เรียน งานวิจัยส่วนใหญ่ที่ได้รับมอบหมายเป็นงานกลุ่ม จึงแบ่งงานกันทำจึงทำให้ทราบเฉพาะส่วนที่ตนทำ ไม่สามารถอธิบายกระบวนการทำการวิจัยทางการพยาบาลทั้งกระบวนการได้ ผู้สอนต้องใช้ทักษะหลายด้านไม่ใช้การบรรยายเพียงอย่าง มีการยกตัวอย่างพร้อมการฝึกปฏิบัติจริง กระบวนการเรียนการสอน มีการจัดการเรียนการสอนโดยการมอบหมายในการทำวิจัยทางการพยาบาลเป็นกลุ่มจำนวนนักศึกษาปริมาณมากกว่า 5 คน เนื่องจากจำนวนผู้สอนและนักศึกษามีสัดส่วนต่างกัน และมีการกำหนดเวลาจำกัดในการทำงานวิจัย ทำให้นักศึกษามองไม่เห็นกระบวนการวิจัยทางการพยาบาลทั้งหมด สอดคล้องกับวิจิตร ศรีสุพรรณ (2552)อาจารย์พยาบาลซึ่งมีความรู้และทักษะการทำวิจัยยังมีงานสอนเป็นหลักทำให้ไม่มีเวลาสำหรับงานวิจัย ขาดผู้ช่วยงานวิจัยและทรัพยากรสนับสนุนการวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษาขาดความสามารถในการบริหารจัดการวิจัย เช่นเดียวกับพยาบาลในสถานบริการสุขภาพที่ให้บริการเป็นหลักมีภาระงานที่หนักและมากเกินไป สอดคล้องกับช่อลดา วิชัยพาณิชย์ (2554)ดัชนีวัดผลิตภาพการวิจัยมีความสัมพันธ์กับระดับทักษะการทำวิจัยและผลิตภาพการวิจัยถูกทำนายได้ด้วยระดับการพัฒนาทักษะการทำวิจัยจากงานวิจัย ความสามารถด้านการออกแบบการวิจัย ความสามารถด้านการปฏิบัติการวิจัย ความสามารถในด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และการใช้คอมพิวเตอร์ แนวทางในการพัฒนาความต้องการจำเป็นในการมีสามารถอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการการทำวิจัยทางการพยาบาล เกี่ยวกับผู้เรียน ควรมีการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลได้ปฏิบัติโดยทั่วถึง มีการใช้กระบวนการวิจัยทางการพยาบาลองค์รวม โดยการฝึกปฏิบัติทำกระบวนการวิจัยทางการพยาบาลอย่างครบถ้วน โดยมีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาและตรวจสอบติดตามอย่าง ผู้สอนจากภูมิหลังของนักศึกษาแต่ละบุคคลมีทักษะในการเรียนรู้ต่างกันผู้สอนจึงจำเป็นต้องใช้เทคนิคด้านการเรียนการสอน

พร้อมกลยุทธที่หลากหลายทันสมัย พร้อมทั้งมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปใช้ในการสอนนักศึกษาและการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการวิจัยทางการพยาบาล ตามบริบทของผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอน มีการจัดการเรียนการสอนแบบแบ่งกลุ่มเป็นงานคู่หรืองานเดี่ยว เพื่อให้นักศึกษาทราบกระบวนการวิจัยทางการพยาบาลอย่างท่องแท้และฝึกปฏิบัติได้จริง มีการจัดทำสื่อการสอนที่ทันสมัย ใช้งานได้ง่าย สะดวก พร้อมทั้งมีผู้ให้คำปรึกษาและสามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และเข้ากับบริบทและยุคสมัย สอดคล้องกับมาริสา ไกรฤกษ์ (2549)ได้กล่าวว่าปัจจัยที่เอื้อต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ ได้แก่ ลักษณะของงานวิจัยทางการพยาบาล ลักษณะของการสื่อสารและการนำเสนอผลงานวิจัยทางการพยาบาลลักษณะของพยาบาล ลักษณะขององค์กร สอดคล้องกับ Linda R. Cronenwett (1986) ได้กล่าวว่า บุคลากรทางการพยาบาลจะมีความพร้อมที่จะสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ใหม่ จะต้องได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากร ได้แก่ เวลา ความพร้อมด้านร่างกายจิตใจ ทีมผู้ช่วยเหลือ แหล่งค้นคว้าข้อมูลวิชาการ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นงบประมาณ ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา และการมีเครือข่ายสนับสนุน

3. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ด้านเจตคติ นักศึกษาพยาบาลความต้องการจำเป็นในการทำงานวิจัยให้ได้ผลดีโดยใช้อิสระของความคิด ค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยด้วยตัวเอง และอุทิศเวลาแต่เนื่องจากบริบทความคิดของนักศึกษาการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยด้วยตัวเองอาจไม่ตรงวัตถุประสงค์หรือการพยาบาลโดยตรงกับผู้ป่วยทำให้ไม่สามารถเลือกประเด็นการวิจัยด้วยตัวเองประกอบกับเวลาในการศึกษาวิจัยมีจำกัดด้วยภาระการเรียน การสอบ การฝึกปฏิบัติงาน หรือบางคนขอแค่เรียนให้ผ่านก่อนเพราะจบไปก็ไม่ได้ทำงานวิจัย จึงไม่เห็นความสำคัญ และเรียนแค่เพียงสอบผ่าน จึงทำให้ไม่สนใจในการทำวิจัยเท่าที่ควร ประกอบกับ ผู้สอน มีภาระงานมาก ไม่สามารถอุทิศเวลาเป็นที่ปรึกษาได้ทันที่นักศึกษาต้องการ ไม่สามารถเสริมแรงในการทำงานวิจัยและเปิดโอกาสให้อิสระในความคิดเป็นรายบุคคลได้ทั่วถึง กระบวนการบริหารการศึกษา ไม่มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้นักศึกษาพยาบาลเห็นประโยชน์ในการทำวิจัยทางการพยาบาล แนวทางแก้ไขเกี่ยวกับผู้เรียน ต้องมีความตระหนักเห็นคุณค่าของวิชาชีพ เพื่อให้เกิดการสะท้อนผู้สอนและสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้มีค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยด้วยตัวเอง โดยใช้อิสระในความคิดแต่อยู่ในกรอบของบริบทในการศึกษาวิชาวิจัยทางการศึกษา การจัดการตนเองโดยการแบ่งเวลาในการเรียนให้เหมาะสมใช้เวลาว่างในการศึกษาค้นคว้า หางานวิจัยที่สนใจนำเทคโนโลยีเข้าช่วย ผู้สอน มีการเสริมแรงในการทำงานวิจัยและเปิดโอกาสให้อิสระในความคิด สถานศึกษาสร้างแรงผลักดันและแรงจูงใจให้นักศึกษาเห็นประโยชน์ในงานวิจัยที่ทำ โดยมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาในการสืบค้นข้อมูล ให้มีการศึกษาดูงานจากหน่วยงานที่มีมาตรฐานให้ความสำคัญนวัตกรรมไปแข่งขันระดับชาติ พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนในการเสนอผลงานสู่ระดับชาติเพื่อเสริมแรงในการทำงานวิจัย

สอดคล้องกับสภาการพยาบาล (2552) ได้กล่าวว่าสมรรถนะวิชาชีพพยาบาล สมรรถนะด้านที่ 5 คือ ตระหนักในความสำคัญของการทำวิจัยและช่อลดา วิชัยพาณิชย์ (2554)การสร้างทัศนคติที่ดีในด้านการทำวิจัย จะทำให้เกิดความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าเรื่องราวต่าง ๆ ทัศนคติต่อบทบาทการวิจัยจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งของการทำหรือไม่ทำงานวิจัย และกรรวี เวียงเหล็ก (2553)รู้สึกที่ตนมีต่อตนเองว่าตนเองมีค่าเป็นที่ยอมรับความรู้สึกดังกล่าวอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่าแต่ละบุคคลมีความต้องการที่ให้ผู้อื่นรักและเห็นว่าตนเองมีค่าพร้อมกับจะให้ความรักและคุณค่ากับผู้อื่นที่อยู่รอบกาย ความรู้สึกของตนเอง ว่าเป็นคนที่มีคุณค่า มีความสามารถ ประสบความสำเร็จในการทำงานเข้าใจตนเอง ยอมรับตนเอง มีอำนาจในการควบคุมตนเอง และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่องการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษา ควรมีการจัดโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อสร้างสื่อในการเรียนวิจัยทางการศึกษาเพื่อให้นักศึกษาสามารถทบทวนความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. ควรมีการส่งอบรมให้ความรู้ หรือส่งอบรมเฉพาะทางด้านการวิจัยทางการพยาบาลแก่ผู้สอน

3. เชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านการวิจัยทางการพยาบาลมาให้คำปรึกษาและติดตามทำการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

4. ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย พร้อมทั้งเวลาในการเรียนการสอน และมีการประเมินผลเพื่อนำมาพัฒนาต่อไป

5. ควรมีการจัดเวทีในการส่งผลงานเข้าประกวดหรือสนับสนุนในการส่งนักศึกษาเข้าแข่งขันในเวทีผลงานวิจัยต่างข้อเสนอแนะในการวิจัย ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้มีการวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม ครั้งต่อไปจึงควรวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการอื่นเพิ่มเติม เพื่อเป็นการเรียนรู้วิธีวิทยาการด้านการวิเคราะห์ข้อมูลแบบใหม่ เช่น การวิเคราะห์ลิสเรล(Lisrel Analysis) เทคนิคแผนภูมิกางปลา (Fishbone Technique) เทคนิคการวิเคราะห์ต้นไม้แห่งความล้มเหลว(Fault Tree Analysis : FTA) เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยและติดตามผลในการนำแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลสำหรับนักศึกษาพยาบาลควบคู่ไปกับการปฏิบัติ

3. ควรมีการศึกษาความต้องการจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะด้านการบริหาร การประเมินผล และด้านอื่นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษาพยาบาลให้มีคุณภาพต่อไป

มหาวิทยาลัยศิลปากร

รายการอ้างอิง

Bailey T.G. (1992). **Faculty Research Productivity**. Retrieved from http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/9237462

Best. (1977). Best, J.W. (1977), **Research in Education**. 3rd.ed. New Jersey: Prentice-Hall Inc.

Bryant and Poustie. (2001). **The new management development Paradigm**. Human Resource Planning. 20(8) : 14-21.

Burns & Grove. (2005). Burns, N. & Grove, S. K. (2005). The practice of nursing research: Conduct, critique, and utilization. (5 th ed.). Philadelphia: W.B. Saunders.

Ganesh Sherman. (2004). **Competency Based HRM**. , New Delhi : Tata McGraw-Hill .

Gilbert, S. l., & Smith, L. C,. (2003). **A Bumpy Road to Action Research**. Kappa Delta Pi Record 2: 80-83

Good Carter. (1973). Dictionary of Education. New York : McGraw – Hill.

Kaufman, R., Rojas, A.M., & Mayer, H,. (1993). Needs assessment: A User's Guide. New Jersey: Educational Technology Publication..

Kerlinger (1983) Kerlinger, F. N. (1986). **Foundation of Behavioral Research.**3rd.ed. Tokyo: CBS Publishing Japan. .

Linda R. Cronenwett. (1986). Peer Coaching and Pre-service Teachers: Examining an Underutilized Concept. [online]. Accessed 1 January 2009. Available From http://www.sciencedirect.com/science?_ob=MImg&_imagekey=B6VD8-4W232CB-1-1&_coverDate=02%2F28%2F2010&_sk=999739997&view= c&wchp=dGLbVtz-zSkWA&md5=a44278b59857883e3776567cc15a4ba2&ie=/ sdarticle.pdf

Mc Cormick, J. E. I., D,. (1985). "Industrial and organizational psychology" (3rded.) Englewood: Prentice-Hall..

McClelland, D. C. (1973). Test for Competence, rather than intelligence. American Psychologists. .

Nufeldt และ Guralnik. (1988). Webster's New World Dictionary of American English. New York: Webster's New World.

Parry, S. B. (1997). Evaluating the Impact of Training. Alexandria, Virginia: American Society for Training and Development.

Percival, A., and Lawson,. (1994). "Assessing beginning Level competencies : the first step in continuing education." The Journal of Continuing Education in Nursing.25(May-June).

Polit & Hungler (2001) Polit, D. F. H., B. P,. (2001). **Essentials of nursing research (5 th ed.).** Philaderphia : J. B. Lippincott.

Ponte, A., Beijaard & Wubbels,. (2004). Teachers' development of professional knowledge through action research and the facilitation of this by teacher educators. *Teaching and Teacher Education: An International Journal of Research and Studies, 20*(6), 571-588. Elsevier Ltd. Retrieved June 10, 2021 from https://www.learntechlib.org/p/197719/..

Witkin, B. A., J,. (1995). Planning and conducting needs assessments: A practical guide. Thousand Oaks, CA: Sage.

กรมวิชาการ. (2536). นวัตกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.

กรรวี เวียงเหล็ก. (2553). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตมโนทัศน์เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของข้าราชการครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กัญญารัตน์ ทะริยะ. (2560). การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ หน่วยวิกฤต หลังผ่าตัดหัวใจและทรวงอก โรงพยาบาลระดับตติยภูมิ." วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2532). การพัฒนารูปแบบการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชน สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ : วิธีการเชิงสมรรถนะ." กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คนึงนิจ พงศ์ถาวรกมล. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิจัย." เข้าถึงเมื่อ 14 พฤษภาคม 2562. บทคัดย่อจากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย จาก <http://www.ns.mahidol.ac.th/english/th/departments/MN/th/med-lunch-002.html>

จรรยา แก้วใจบุญ. (2541). ปัจจัยที่จูงใจให้อาจารย์วิทยาลัย พยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนนีเขตภาคเหนือทำวิจัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช..

จรัมพร ประถมบูรณ์. (2547). Competency. (Online). เข้าถึงเมื่อ 2 มกราคม 2562. เข้าถึงได้จาก http//:www.csuchico.edu/

จรัส สุวรรณเวลา. (2545). การศึกษาที่มีวิจัยเป็นฐาน. ปาฐกถาพิเศษเนื่องในโอกาสวันสถาปนาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย..

จารึก อาจวาริน์ทร์. (2528). การวิเคราะห์ตัวประกอบสมรรถนะของนักวิจัยทางการศึกษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ช่อลดา วิชัยพาณิชย์. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม. (2558). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท. .

ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม. (2559). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยสำหรับนักศึกษาครู: การประเมิน ความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท. .

ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2547). มารู้จัก **Competency** กันเถอะ. กรุงเทพฯ : เอชอาร์เซ็นเตอร์.

ณัฐภัสสร ชื่นสุขสมหวัง. (2556). การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาของครูปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

. ณัฐรัตน์ สมนาม และสมบัติ ทีฆทรัพย์. (2551). การสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของอาจารย์ในถาบันอุดมศึกษาเอกชนกลุ่มความร่วมมือในเขตกรุงเทพฯ ตะวันตกและปริมณฑล.” ในรายงานการประชุมวิชาการธนบุรีวิจัย ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: กลุ่มพันธมิตรทางการศึกษา..

ทิพวรรณ ภัทรนุสรณ์. (2556). . “อิทธิพลของการเสริมพลังอำนาจครูที่มีต่อผลผลิตของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนผ่านสมรรถนะกาวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เทื้อน ทองแก้ว. (2550). สมรรถนะ (**Competency):** หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสติ.

ธำรงศักดิ์ คงคาสวัสดิ์. (2548). เริ่มต้นอย่างไรเมื่อจะนำ **Competency** มาใช้ในองค์กร. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์..

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2543). การประเมินและวิจารย์งานวิจัย. ใน เนาวรัตน์ พลายน้อย ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ หน้า 117-125. ชลบุรี: เอ็มเอ็มคอมพิวออฟเซท.

นัสที ทรัพย์บัญญัติ. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นิภา ศรีไพโรจน์. (2533). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย. ในเอกสารประกอบคำสอน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บุญใจ ศรีสถิตย์นรากูร. (2550). ระเบียบวิธีการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ: ยูแอนด์ไอ อินเตอร์มีเดีย.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2535). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สามเจริญพาณิชย์..

บุญสิทธิ์ ไชยชนะ. (2552). "ผลการใช้โปรแกรมส่งเสริมความเห็นคุณค่าในตนเองด้านบทบาทครูวิจัย และสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อนักศึกษาครูในชั้นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแบบเต็มรูปแบบ." วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนคนทรวิโรฒ.

ประกาย จิโรจน์กุล. (2552). การวิจัยทางการพยาบาล: แนวคิด หลักการ และวิธีปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ธนาเพรส.

ประจักษ์ ทรัพย์อุดม. (2552). แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วย Competency. ID 1924912 นักฝึกอบรม 7 กองฝึกอบรมทั่วไป ฝ่ายฝึกอบรม เข้าถึง e-mail: psabudom@yahoo.com.

ประภัสสร สุรวัฒนาวรรณ. (2552). "R2R : Routine to Research R&D Newsletter" วารสารเพื่อการวิจัยและพัฒนาองค์การเภสัชกรรม 16, 2 (เมษายน – มิถุนายน): 8-10..

ปรีดา เบ็ญคาร. (2548). การส่งเสริมการรับรู้ความสามรถของตนในกระบวนการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู." รายงานการวิจัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิชาชีพ.

ปานทิพย์ ปูรณานนท์. (2554). ปัจจัยทำนายสมรรถนะของนักศึกษาพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาล โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์."2,1 (พฤษภาคม-มิถุนายน)

พนารัตน์ วิศวเทพนิมิต. (2539). สมรรถนะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตทางการพยาบาลศาสตร์ในพ.ศ. 2544-2549." วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา พยาบาลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรทิพย์ ตั้งไชยวรวงศ์. (2540). ปัจจัยทางสังคมวิทยาและจิตวิทยาสังคมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางพุทธิพิสัยและจิตพิสัยของนักเรียนที่เรียนเก่ง นักเรียนที่เรียนอ่อน และนักเรียนที่ออกกลางคันในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พลวริน พลยิ่ง. (2551). การพัฒนาเทียนหอมโดยใช้เทคนิคการออกแบบการทดลอง.” วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์. (2546). ขุมปัญญาทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ : พระราม 4 ปริ้นติ้ง..

พินดา วราสุนันท์. (2555). การประเมินความต้องการจำเป็นด้านความสามารถทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู.”ภาควิชาครุศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.

พิศิษฐ์ หิรัญกิจ. (2544). การศึกษาปัญหาและความต้องการในการทำวิจัยของข้าราชการในสังกัดมหาวิทยาลัยรามคำแหง(รายงานการวิจัย)”. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

เพชรน้อย สิงห์ช่างชัยและคณะ. (2539). วิจัยทางการพยาบาล หลักการและกระบวนการ. สงขลา : เทมการพิมพ์.

. เพ็ญจันทร์ แสนประสาน และคณะ. (2548).). การจัดการทางการพยาบาลสู่การเรียนรู้. กรุงเทพฯ

เพ็ญจันทร์ แสนประสาน และคณะ. (2549). เส้นทางสู่การพยาบาลยอดเยี่ยม. กรุงเทพฯ: สุขุมวิท การพิมพ์..

เพราพรรณ เปลี่ยนภู่. (2542). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.ไพศาล สุวรรณน้อย. (2549). การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (**Research-Based Learning)**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น. .

ไพศาล สุวรรณน้อย. (2549). การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน : การพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยวิจัย. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 27(3 -4), 17 -26.

ภัทรา นิคมานนท์. (2539). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับงานวิจัย. กรุงเทพฯ: อักษรพิพัฒน์..

มาริสา ไกรฤกษ์. (2549). ปัจจัยและอุปสรรคของการนำผลการวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ (Facilitators and Barriers of Nursing Research Utilizationเข้าถึงเมื่อ 10 พฤษภาคม 2562 เข้าได้ถึงจาก http://nu.kku.ac.th/site/researchnu/knowlegd/content_9.html.

ยุวดี ฤๅชา และคณะ. (2540). วิจัยทางการพยาบาล. กรุงเทพมหานคร : วิคเตอรี่เพาเวอร์พอยท์.

รณิดา ถิรปาลวัฒน์และคณะ. (2555). “โมเดลเชิงสาเหตุของความต้องการจำเป็นระดับบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลตำรวจ ในการนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ : การวิจัยประเมินความต้องการแบบสมบูรณ์.” **Kuakarun Journal of Nursing19** (มกราคม-มิถุนายน): 5-20..

รัตนา เพ็ชรอุไร. (2542). ประสบการณ์และวิธีการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยของรัฐ. วารสารประชาคมวิจัย.

. ราชบัณฑิตยสถาน. (2537). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. **2542**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

เลิศฤทธิ์ วุฒิตันติพงษ์. (2557). สมรรถนะหลักสำหรับพยาบาลวิชาชีพ. เข้าถึงได้จาก http://www.med.cmu.ac.th/hospital/nor/2010/index.php?option=com_

วนิดา พิงสระน้อย. (2556). “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำวิจัยของบุคลากรสายวิชาการ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. .

วรรณะ บรรจง. (2551). “ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลของเอกลักษณ์และการรับรู้ความสามารถของตนในการเป็นครูนักวิจัยของนักศึกษาครูที่มีต่อพฤติกรรมครูนักวิจัยของนักศึกษาครูในยุคปฏิรูปการศึกษา.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ..

วริศา ไชยศรีหา. (2550). “การใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ : กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านแม่หงานหลวง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่.” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วันทนา ชูช่วย. (2534). การทำวิจัยในโรงเรียนของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

. วิจารณ์ พานิช. (2540). “การพัฒนาการวิจัยในมหาวิทยาลัย.” จุฬาวิจัย. ปีที่ 6, ฉบับที่ 2 (กุมภาพันธ์)..

วิจิตร ศรีสุพรรณ. (2528). วิจัยทางการพยาบาล .พิมพ์ครั้งที่ 1 หนที่ 2. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์..

วิจิตร ศรีสุพรรณ. (2552). การวิจัยทางการพยาบาล: หลักการและแนวปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 4. เชียงใหม่ : นันทพันธ์พริ้นติ้ง.

วิภาดา คุณาวิกติกุล. (2548). การวิจัยเชิงผลลัพธ์ทางการพยาบาล.” พยาบาลสาร (เมษายน-สิงหาคม) 1-6.

วิริยา วิรานันท์. (2555). “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 17.” ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการพยาบาล สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วิริยา วิรานันท์. (2555). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 17 . มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช/นนทบุรี.

วิไลพรรณ สมบุญตนนท์. (2552). การพัฒนาคุณภาพการพยาบาลกับการวิจัย. เข้าถึงเมื่อ 12 มีนาคม 2562. เข้าถึงได้จาก http://www.bcnt.ac.th/it/news2.php?id=5)

วิไลวรรณ จันน้ำใส. (2555). “ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลของเอกลักษณ์และการรับรู้ความสามารถของตนในการเป็นครูนักวิจัยของนักศึกษาครูที่มีต่อพฤติกรรมครูนักวิจัยของนักศึกษาครูในยุคปฏิรูปการศึกษา.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินวิโรฒ.

ศรินภัสร์ โพธิ์ศรีมาตร. (2558). “การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ศิริพร ขัมภลิขิต. (2556). สมรรถนะพยาบาล วิชาชีพ. เข้าถึงเมื่อ 12 มีนาคม2562. เข้าถึงได้จาก http://www.nu.msu.ac.th/newsin/news2008/6life.pdf..

ศิวพร ดิลกโกมล. (2533). “ความต้องการพัฒนาสมรรถนะการวิจัยของครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 1.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย..

ศุจิกา ภูมิโคกรักษ์. (2554). “คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมุมมองของผู้ใช้บัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.” เข้าถึงเมื่อ 12 พฤษภาคม 2562. บทคัดย่อจาก ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย https://www.tcithaijo.org/index.php/cmunursing/article/view/93396/73154

สถาบันพระบรมราชชนก. (2545). ประมวลรายวิชาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์บัณฑิต พ.ศ. **2545**. นนทบุรี: สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. .

สภาการพยาบาล. (2552). “ประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ” ค้น เมื่อวันที่10 พฤษภาคม 2562 เข้าถึงได้จาก http://www.tcn.or.th/file_attach/10Sep200928- Attach file.1252569748.pdf

สภาการพยาบาล. (2553). สมรรถนะผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์. นนทบุรี : ศิริยอดการพิมพ์.

สมจิต หนุเจริญกุล. (2544). บทนำสู่การพยาบาล...การพยาบาล:ศาสตร์ของการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: วี. เจ. พริ้นติ้ง.

. สัมมา รธนิธย์. (2556). หลักทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่4. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี จำกัด. .

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2548). การนำ Competency มาใช้ในระบบราชการไทย.(Online). เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2562. เข้าถึงได้จาก www.ocsc.go.th

สิน พันธุ์พินิจ. (2549). เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2548). แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency Based Learning. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ..

สุนิภา ชินวุฒิ. (2538). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกับบทบาทการวิจัยของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข.” กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพรรณี สินโพธิ์. (2546). “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา ใช้การวิเคราะห์โมเดลเชิงเส้นตรงระดับลดหลั่น.” ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.

สุรพงษ์ มาลี. (2549). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ตามหลักสมรรถนะ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2542). การสังเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นในนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.” กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2548). การประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. .

สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). การประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. .

อดุลย์ สนั่นเอื้อเม็งไธสง. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: การวิเคราะห์โมเดลเชิงเส้นตรงระดับลดหลั่น.” สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อนันต์ ศรีโสภา. (2527). หลักการวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

อภิญญา หิรัญวงษ์. (2547). “ปัจจัยเชิงสาเหตุของผลิตภาพการวิจัยของนักการศึกษาสาขาอาชีวศึกษาในระดับอุดมศึกษา” กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. http://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/141742

อรอุมา รุ่งเรืองวณิชกุล. (2556). “ การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูนักวิจัยด้วยการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้สำหรับข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2.” วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ..

อัจฉรา ถาวร. (2545). “แรงจูงใจในการทำวิจัยของอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.” วิทยานิพน กศ.ม. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณลาดกระบัง. กรุงเทพฯ.

อัจริยา วัชราวิวัฒน์. (2554). “การพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะของนักวิจัยสถาบันของสถาบันอุดมศึกษาพยาบาลศาสตร์.” ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนคินวิโรฒ.

อาระวี ทับทิม. (2554). การศึกษาสำรวจปัญหาของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก วารสารบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ปี ที่ 3 http://www.edu-journal.ru.ac.th/AbstractPdf/2560-7-1_1515559195_is-phy-0019-10012561.pdf

อารี พันธ์มณี. (2542). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: เลิฟแอนลิฟเพรส.

อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2544). สร้างวินัยให้ลูกคุณ. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร โทร.034-218790
ที่ อว 8606(ม5)/1166 วันที่ 8 พฤศจิกายน 2562
เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร. พิทักษ์ สุพรรโณภาพ

ด้วย นางสาวจิราพร สุวรรณสารคุณ รหัสประจำตัว 59264304 นักศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

(อาจารย์ ดร.อธิกมาส มากผุ้ย)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร โทร.034-218790
ที่ อว 8606 (๑๕)/๑๑๖๕ วันที่ 8 พฤศจิกายน 2562

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร. สรภัส น้ำสมบูรณ์

ด้วย นางสาวจิราพร สุวรรณสารคุณ รหัสประจำตัว 59264304 นักศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

(อาจารย์ ดร.อธิกมาส มากจุ้ย)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร โทร.034-218790
ที่ อว 8606(ม)/9168 วันที่ 8 พฤศจิกายน 2562
เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์กมลรัตน์ หนูสวี

ด้วย นางสาวจิราพร สุวรรณสารคุณ รหัสประจำตัว 59264304 นักศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

(อาจารย์ ดร.อธิกมาส มากจุ้ย)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีดังนี้

1. อาจารย์ดร.พิทักษ์ สุพรรโณภาพ	อาจารย์ประจำภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. อาจารย์ ดร.สรภัส น้ำสมบูรณ์	อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. อาจารย์กมลรัตน์ หนูสวี	อาจารย์ประจำภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคผนวก ข ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC***)***

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

ข้อ	ข้อคำถาม	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง	ข้อเสนอแนะ
นิยามปฏิบัติการ ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึงการที่นักศึกษาพยาบาลมีความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนของกระบวนการทำวิจัย ปัญหาการวิจัย ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบทฤษฎี การคัดเลือกตัวแปร การระบุสมมุติฐาน การออกแบบแผนการวิจัยที่ดีค้นหาคำตอบการวิจัยที่ครอบคลุม การระบุประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การเตรียมเครื่องมือวิจัย การวางแผนรวบรวมข้อมูล เตรียมข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ การวิเคราะห์ข้อมูล แปลผล นำเสนอและอภิปรายผลการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัยและเสนอผลการวิจัยทางการพยาบาล นำงานวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ได้			
1	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
2	ฉันมีความรู้ในการนำปัญหาการวิจัยที่มาสู่การกำหนดประเด็นการวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
3	ฉันมีความรู้ในการนำปัญหาการวิจัยทางการพยาบาลมาสู่การเขียนที่มา ความสำคัญของการวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
4	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับแนวคิด/ทฤษฎีการวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
5	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	1.00	ใช้ได้
6	ฉันมีความรู้การกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
7	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับการระบุตัวแปรการวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
8	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับการระบุสมมุติฐานทางการวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
9	ฉันมีความรู้ความเข้าใจการออกแบบการวิจัยทางการพยาบาลที่สามารถค้นหาคำตอบที่ครอบคลุมปัญหาการวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
10	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการได้มาของประชากรในการวิจัยที่ถูกต้องเหมาะสม	1.00	รวมข้อ10 และ11 เข้าด้วยกัน
11	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่ถูกต้องเหมาะสม	1.00	
12	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับการกำหนดขนาดตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากร	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถาม	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง	ข้อเสนอแนะ
นิยามปฏิบัติการ ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึงการที่นักศึกษาพยาบาลมีความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนของกระบวนการทำวิจัย ปัญหาการวิจัย ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบทฤษฎี การคัดเลือกตัวแปร การระบุสมมุติฐาน การออกแบบแผนการวิจัยที่ดีค้นหาคำตอบการวิจัยที่ครอบคลุม การระบุประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การเตรียมเครื่องมือวิจัย การวางแผนรวบรวมข้อมูล เตรียมข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ การวิเคราะห์ข้อมูล แปลผล นำเสนอและอภิปรายผลการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัยและเสนอผลการวิจัยทางการพยาบาล นำงานวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ได้			
13	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับประเภทและลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	1.00	ใช้ได้
14	ฉันมีความรู้ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
15	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
16	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
17	ฉันมีความรู้ในการนำสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
18	ฉันมีความรู้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสร้างข้อสรุป การวิเคราะห์เนื้อหา การแปลข้อมูล	1.00	ใช้ได้
19	ฉันมีความรู้ในการเลือกใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	1.00	ใช้ได้
20	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับการสรุปผลการวิจัยให้มีความกระชับชัดเจน เข้าใจง่าย	1.00	ใช้ได้
21	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับการเขียนอภิปรายผลที่สมเหตุสมผล	1.00	ใช้ได้
22	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของการเขียนรายงานการวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
23	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับหลักการเขียนรายงานการวิจัยทางการพยาบาลให้มีคุณภาพดี	1.00	ใช้ได้
24	ฉันมีความรู้ในหลักการเขียนข้อเสนอแนะนำไปสู่การทำวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
25	ฉันมีความรู้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้	0.67	ใช้ได้
26	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับการเขียนการอ้างอิง	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถาม	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง	ข้อเสนอแนะ
นิยามปฏิบัติการ ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึงการที่นักศึกษาพยาบาลมีความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนของกระบวนการทำวิจัย ปัญหาการวิจัย ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบทฤษฎี การคัดเลือกตัวแปร การระบุสมมุติฐาน การออกแบบแผนการวิจัยที่ดีค้นหาคำตอบการวิจัยที่ครอบคลุม การระบุประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การเตรียมเครื่องมือวิจัย การวางแผนรวบรวมข้อมูล เตรียมข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ การวิเคราะห์ข้อมูล แปลผล นำเสนอและอภิปรายผลการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัยและเสนอผลการวิจัยทางการพยาบาล นำงานวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ได้			
27	ฉันมีความรู้ในการเขียนข้อจำกัดการวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
28	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการเผยแพร่ผลงานการวิจัย	1.00	ใช้ได้
นิยามปฏิบัติการ ด้านทักษะ (Skill) หมายถึง ความสามารถทางการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในการกำหนดขั้นตอนของกระบวนการทำวิจัย ความสามารถในการระบุปัญหาการวิจัย ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบทฤษฎี ระบุตัวแปร ระบุสมมุติฐาน ออกแบบแผนการวิจัย ระบุประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เตรียมเครื่องมือวิจัย วางแผนรวบรวมข้อมูล เตรียมข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูล แปลผล นำเสนอและอภิปรายผลการวิจัยในการเขียนรายงานการวิจัยและเสนอผลการวิจัย ความสามารถในการเขียนข้อจำกัด ข้อเสนอแนะสามารถนำงานวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ได้			
29	ฉันสามารถอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการการทำวิจัยทางการพยาบาล	0.67	ใช้ได้
30	ฉันสามารถระบุความเป็นมาของปัญหาวิจัยทางการพยาบาลที่แสดงถึงความสำคัญของเรื่องที่ทำวิจัยทางการพยาบาล	0.67	ใช้ได้
31	ฉันสามารถตั้งคำถามการวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
32	ฉันสามารถเขียนความเป็นมาของปัญหาการวิจัยทางการพยาบาล	0.67	ข้อนี้ไม่ต่างจากข้อ30 ตัดออก
33	ฉันสามารถสืบค้นเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ	1.00	ใช้ได้
34	ฉันสามารถนำแนวคิด/ทฤษฎีมาทำการวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
35	ฉันสามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล	0.67	ใช้ได้
36	ฉันสามารถระบุตัวแปรการวิจัยทางการพยาบาล	0.67	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถาม	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง	ข้อเสนอแนะ
นิยามปฏิบัติการ ด้านทักษะ (Skill) หมายถึง ความสามารถทางการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในการกำหนดขั้นตอนของกระบวนการทำวิจัย ความสามรถในการระบุปัญหาการวิจัย ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบทฤษฎี ระบุตัวแปร ระบุสมมุติฐาน ออกแบบแผนการวิจัย ระบุประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เตรียมเครื่องมือวิจัย วางแผนรวบรวมข้อมูล เตรียมข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูล แปลผล นำเสนอและอภิปรายผลการวิจัยในการเขียนรายงานการวิจัยและเสนอผลการวิจัย ความสามารถในการเขียนข้อจำกัด ข้อเสนอแนะ สามารถนำงานวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ได้			
37	ฉันสามารถเลือกตัวแปรที่มีความเหมาะสมกับการวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
38	ฉันสามารถระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม	0.67	ใช้ได้
39	ฉันสามารถระบุสมมุติฐานทางการวิจัยทางการพยาบาล	0.67	ใช้ได้
40	ฉันสามารถคาดเดาคำตอบทางการวิจัยทางการพยาบาล	0.00	ปรับเปลี่ยนข้อคำถามใหม่
41	ฉันสามารถออกแบบการวิจัยทางการพยาบาลที่สามารถค้นหาคำตอบที่ครอบคลุมปัญหาการวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
42	ฉันสามารถตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
43	ฉันสามารถใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล	1.00	ใช้ได้
44	ฉันสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสร้างข้อสรุป การวิเคราะห์เนื้อหา การแปลข้อมูล	1.00	ใช้ได้
45	ฉันสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณคือการเลือกให้สถิติที่ถูกต้องเหมาะสม	0.67	ใช้ได้
46	ฉันสามารถสรุปผลการวิจัยที่มีความกระชับชัดเจน เข้าใจง่าย	1.00	ใช้ได้
47	ฉันสามารถแปลผลข้อค้นพบจากกการวิจัยทางการพยาบาล/อธิบายตลอดจนให้เหตุผลข้อค้นพบจากกการวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
48	ฉันสามารถเขียนรายงานการวิจัยให้มีคุณภาพได้	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถาม	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง	ข้อเสนอแนะ
นิยามปฏิบัติการ *ด้านทักษะ (Skill) หมายถึง ความสามารถทางการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในการกำหนดขั้นตอนของกระบวนการทำวิจัย ความสามารถในการระบุปัญหาการวิจัย ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบทฤษฎี ระบุตัวแปร ระบุสมมุติฐาน ออกแบบแผนการวิจัย ระบุประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เตรียมเครื่องมือวิจัย วางแผนรวบรวมข้อมูล เตรียมข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูล แปลผล นำเสนอและอภิปรายผลการวิจัยในการเขียนรายงานการวิจัยและเสนอผลการวิจัย ความสามารถในการเขียนข้อจำกัด ข้อเสนอแนะ สามารถนำงานวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ได้*			
49	ฉันสามารถเขียนรายการอ้างอิงตามรูปแบบที่วิทยาลัยกำหนด	1.00	ใช้ได้
50	*ฉันสามารถเขียนให้เห็นผลการวิจัยทางการพยาบาลที่ค้นพบนำไปใช้ประโยชน์ทางการพยาบาลได้*	*1.00*	*ใช้ได้*
51	*ฉันสามารถเขียนบทความวิจัยทางการพยาบาลลงวารสารวิทยาลัยพยาบาล*	*0.67*	*ปรับข้อความตัดวิทยาลัยพยาบาลออก*
52	*ฉันสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในในการพัฒนาวิชาชีพพยาบาลได้*	*1.00*	*ใช้ได้*
นิยามปฏิบัติการ *ด้านเจตคติ (Attitude) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการเรียนและการทำวิจัยตามการรับรู้ ซึ่งเป็นผลจากความเชื่อ ความคิดเห็น และมีการเห็นคุณค่าในตนเอง มีการพัฒนาตนเอง มีความอดทน มีความรับผิดชอบ มีการตระหนัก และมีการสนับสนุน ร่วมมือในการทำวิจัยทางการพยาบาลซึ่งผลอาจจะพอใจหรือไม่หลังจากประสบการณ์การทำวิจัยทางการพยาบาล*			
53	*ฉันอุทิศเวลาทำงานวิจัยให้ได้ผลดี*	*1.00*	*ใช้ได้*
54	*ฉันทำวิจัยสำเร็จและเป็นไปตามเวลาที่กำหนด*	*1.00*	*ใช้ได้*
55	*ฉันทำวิจัยด้วยความรอบครอบ*	*1.00*	*ใช้ได้*
56	*ฉันทำวิจัยโดยใช้อิสระ*	*0.67*	*ปรับข้อความชัดเจน (ของความคิด)*
57	*ฉันรู้สึกว่าตนเองเป็นคนอยากรู้อยากเห็นแม้จะเป็นเรื่องเล็กน้อย*	*1.00*	*ใช้ได้*
58	*ฉันต้องการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยด้วยตนเอง*	*1.00*	*ใช้ได้*
59	*ฉันคิดว่าลักษณะของวิชาวิจัยทางการพยาบาล จะช่วยให้มีความรู้เกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ได้*	*1.00*	*ใช้ได้*
60	*ฉันชอบสำรวจข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจ*	*1.00*	*ใช้ได้*
61	*ฉันชอบค้นหาความรู้/ข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่ออธิบายปัญหาที่พบ*	*1.00*	*ใช้ได้*

ข้อ	ข้อคำถาม	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง	ข้อเสนอแนะ
นิยามปฏิบัติการ ด้านเจตคติ (Attitude) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการเรียนและการทำวิจัยตามการรับรู้ ซึ่งเป็นผลจากความเชื่อ ความคิดเห็น และมีการเห็นคุณค่าในตนเอง มีการพัฒนาตนเอง มีความอดทน มีความรับผิดชอบ มีการตระหนัก และมีการสนับสนุน ร่วมมือในการทำวิจัยทางการพยาบาลซึ่งผลอาจจะพอใจหรือไม่หลังจากประสบการณ์การทำวิจัยทางการพยาบาล			
62	ฉันกระตือรือร้นในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นวิจัย	1.00	ใช้ได้
63	ฉันมักจะรีบทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จสิ้นก่อนถึงกำหนดส่ง	0.67	ใช้ได้
64	ฉันมีความมุ่งมั่นต้องการทำวิจัยให้สำเร็จ	1.00	ใช้ได้
65	ฉันลอกข้อมูลที่ได้จากกการศึกษาวิจัยทางการพยาบาล	0.33	ข้อคำถามไม่ชัดเจน ตัดออก
66	ฉันสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกการศึกษาวิจัยทางการพยาบาล	0.67	ใช้ได้
67	ฉันเป็นคนที่ยอมรับคำวิจารย์ของคนอื่น	1.00	ใช้ได้
68	ฉันทุ่มเทพยายามเรียนวิชาวิจัยทางการพยาบาลนี้มาก	1.00	ใช้ได้
69	ฉันคิดว่าการเรียนวิชาวิจัยทำให้ได้กระบวนการคิดที่เป็นระบบมากยิ่งขึ้น	1.00	ใช้ได้
70	ฉันรู้สึกกระตือรือร้นทุกครั้งที่จะได้เรียนในวิชาวิจัยทางการพยาบาล	0.67	ใช้ได้
71	ฉันเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดในการเรียนวิชาวิจัยทางการพยาบาลได้	1.00	ใช้ได้
72	ฉันมีความซื่อสัตย์ในการดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอน	1.00	ใช้ได้
73	ฉันคิดว่าวิชาวิจัยทางการพยาบาลมีความสำคัญต่อการทำงานในอนาคต	1.00	ใช้ได้
74	ฉันชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายในวิชาการวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถาม	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง	ข้อเสนอแนะ
นิยามปฏิบัติการ ด้านเจตคติ (Attitude) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการเรียนและการทำวิจัยตามการรับรู้ ซึ่งเป็นผลจากความเชื่อ ความคิดเห็น และมีการเห็นคุณค่าในตนเอง มีการพัฒนาตนเอง มีความอดทน มีความรับผิดชอบ มีการตระหนัก และมีการสนับสนุน ร่วมมือในการทำวิจัยทางการพยาบาลซึ่งผลอาจจะพอใจหรือไม่หลังจากประสบการณ์การทำวิจัยทางการพยาบาล			
75	ฉันมั่นใจว่าตนเองมีทักษะการทำวิจัยทางการพยาบาล	1.00	ใช้ได้
76	ฉันเชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการสืบค้นข้อมูลในการวิจัยทางการพยาบาลได้	1.00	ใช้ได้
77	ฉันมีความรับผิดชอบต่อกลุ่มตัวอย่างที่ทำวิจัย	1.00	ใช้ได้
78	ฉันเชื่อว่าสามารถนำความรู้ในวิชาวิจัยทางการพยาบาลมาประยุกต์ใช้ในการเรียนวิชาอื่นได้	0.67	ใช้ได้
79	ฉันเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่นพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยของตนให้ถูกต้อง	1.00	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคผนวก ค หนังสือขอทดลองเครื่องมือวิจัย

ที่ อว 8606.05/9510

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

28 พฤศจิกายน 2562

เรื่อง ขอทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ

ด้วย นางสาวจิราพร สุวรรณสารคุณ รหัสประจำตัว 59264304 นักศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล " มีความประสงค์จะขอทดลองเครื่องมือวิจัยกับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ที่ผ่านการเรียนรายวิชาวิจัยทางการพยาบาล เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวได้ทดลองเครื่องมือวิจัยด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อธิกมาส มากจุ้ย)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ภาคผนวก ง หนังสือขออนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ อว 8606 (๓๕) / พเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

6 มกราคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี

ด้วย นางสาวจิราพร สุวรรณสารคุณ รหัสประจำตัว 59264304 นักศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล " มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ในวิทยาลัยของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อธิกมาส มากจุ้ย)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ที่ อว 8606 (๓๕) / พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

6 มกราคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี

ด้วย นางสาวจิราพร สุวรรณสารคุณ รหัสประจำตัว 59264304 นักศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล " มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ในวิทยาลัยของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อธิกมาส มากจุ้ย)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ที่ อว 8606 (๓๕) / พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

6 มกราคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี

ด้วย นางสาวจิราพร สุวรรณสารคุณ รหัสประจำตัว 59264304 นักศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล " มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ในวิทยาลัยของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อธิกมาส มากสุข)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ที่ อว 8606 (๓๕) / พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

6 มกราคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง

ด้วย นางสาวจิราพร สุวรรณสารคุณ รหัสประจำตัว 59264304 นักศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล " มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ในวิทยาลัยของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อธิกมาส มากจุ้ย)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

ภาคผนวก จ แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล

****

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
2. แบบสอบถามรายละเอียด มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

   ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

   ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานวิจัย

   ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ
3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความคิดเห็นและสภาพความเป็นจริงของท่านอย่างอิสระ เพื่อประโยชน์ในการวิจัย
4. คำตอบของท่านผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ และเสนอผลเป็นภาพรวม เพื่อเป็นประโยชน์ และแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาระบบการวิจัยทางการพยาบาลเท่านั้น

นางสาวจิราพร สุวรรณสารคุณ (ผู้วิจัย)

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามของท่าน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเรื่องหมาย ✓ หรือกรอกข้อมูลตามความจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ ☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง

2. ท่านเรียนวิจัยทางการพยาบาลเมื่อชั้นปีที่

☐ 1) ปีที่ 2 ☐ 2) ปีที่ 3 ☐ 3) ปีที่ 4 ☐ 4) อื่นๆ ระบุ.....

3. ตอนที่ท่านเรียนวิจัยผู้สอนได้มอบหมายให้ท่านทำวิจัยทางการพยาบาลในลักษณะใด

☐ 1) ไม่ได้ทำ ☐ 2) ทำเป็นรายคน ☐ 3) ทำเป็นคู่

☐ 4) ทำเป็นงานกลุ่ม (3-5 คน) ☐ 5) ทำเป็นงานกลุ่ม (มากกว่า 5 คน)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานวิจัย

สมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาล จำแนกได้เป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านเจตคติ ดังต่อไปนี้

ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึงการที่นักศึกษาพยาบาลมีความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนของกระบวนการทำวิจัย ปัญหาการวิจัย ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบทฤษฎี การคัดเลือกตัวแปร การระบุสมมุติฐาน การออกแบบแผนการวิจัยที่ดีค้นหาคำตอบการวิจัยที่ครอบคลุม การระบุประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การเตรียมเครื่องมือวิจัย การวางแผนรวบรวมข้อมูล เตรียมข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ การวิเคราะห์ข้อมูล แปลผล นำเสนอและอภิปรายผลการวิจัย การเขียนรายงานการวิจัยและเสนอผลการวิจัยทางการพยาบาล นำงานวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ได้

ด้านทักษะ (Skill) หมายถึง ความสามารถทางการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลในการกำหนดขั้นตอนของกระบวนการทำวิจัย ความสามารถในการระบุปัญหาการวิจัย ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบทฤษฎี ระบุตัวแปร ระบุสมสมุติฐาน ออกแบบแผนการวิจัย ระบุประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เตรียมเครื่องมือวิจัย วางแผนรวบรวมข้อมูล เตรียมข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูล แปลผล นำเสนอและอภิปรายผลการวิจัยในการเขียนรายงานการวิจัยและเสนอผลการวิจัย ความสามารถในการเขียนข้อจำกัด ข้อเสนอะแนะ สามารถนำงานวิจัยทางการพยาบาลไปใช้ได้

ด้านเจตคติ (Attitude) หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการเรียนและการทำวิจัยตามการรับรู้ ซึ่งเป็นผลจากความเชื่อ ความคิดเห็น และมีการเห็นคุณค่าในตนเอง มีการพัฒนาตนเอง มีความอดทน มีความรับผิดชอบ มีการตระหนัก และมีการสนับสนุน ร่วมมือในการทำวิจัยทางการพยาบาลซึ่งผลอาจจะพอใจหรือไม่หลังจากประสบการณ์การทำวิจัยทางการพยาบาล

ท่านมีลักษณะหรือมีความคิดเห็นในรายการข้อคำถามต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

คำชี้แจง ขอให้ท่านประเมินตนเองโดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในระดับช่องการประเมินตนเอง

5 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่/สภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่/สภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่/สภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่/สภาพที่ควรจะเป็นในการสมรรถนะด้านการวิจัยทางการของนักศึกษาพยาบาล อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่/สภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

<u>ตัวอย่าง</u>

	รายการข้อความ	สภาพที่เป็นอยู่จริง						สภาพที่คาดหวัง				
		5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
0	ฉันมีประสบการณ์ในการทำวิจัยทำการพยาบาล			✓				✓				

ข้อ 0 หมายถึง ท่านมีประสบการณ์ในการทำวิจัยทำการพยาบาลในสภาพปัจจุบันระดับ **<u>ปานกลาง</u>**
แต่ความหวังว่าจะมีประสบการณ์ในการทำวิจัยทำการพยาบาลในระดับ **<u>มากที่สุด</u>**

******** *<u>โปรดตอบให้ครบทั้ง 2 ช่อง คือสภาพที่เป็นอยู่ และสภาพที่คาดหวัง</u>* ********

ข้อ	รายการข้อความ	สภาพที่เป็นอยู่จริง						สภาพที่คาดหวัง				
		5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
	ด้านความรู้											
1	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยทางการพยาบาล											
2	ฉันมีความรู้ในการนำปัญหาการวิจัยมาสู่การกำหนดประเด็นการวิจัยทางการพยาบาล											
3	ฉันมีความรู้ในการนำปัญหาการวิจัยทางการพยาบาลมาสู่การเขียนที่มา และความสำคัญของการวิจัยทางการพยาบาล											
4	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับแนวคิด/ทฤษฎีการวิจัยทางการพยาบาล											
5	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง											
6	ฉันมีความรู้การกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล											
7	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับการระบุตัวแปรการวิจัยทางการพยาบาล											
8	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับการระบุสมมุติฐานทางการวิจัยทางการพยาบาล											
9	ฉันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบการวิจัยทางการพยาบาลที่สามารถค้นหาคำตอบที่ครอบคลุมปัญหาการวิจัยทางการพยาบาล											
10	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการได้มาของประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่ถูกต้องเหมาะสม											
	ความรู้											
11	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับการกำหนดขนาดตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากร											

ข้อ	รายการข้อความ	สภาพที่เป็นอยู่จริง						สภาพที่คาดหวัง				
		5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
	ด้านความรู้											
12	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับประเภทและลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย											
13	ฉันมีความรู้ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทางการพยาบาล											
14	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทางการพยาบาล											
15	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยทางการพยาบาล											
16	ฉันมีความรู้ในการนำสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยทางการพยาบาล											
17	ฉันมีความรู้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสร้างข้อสรุป การวิเคราะห์เนื้อหา การแปลข้อมูล											
18	ฉันมีความรู้ในการเลือกใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ											
19	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับการสรุปผลการวิจัยให้มีความกระชับชัดเจน เข้าใจง่าย											
20	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับการเขียนอภิปรายผลที่สมเหตุสมผล											
21	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของการเขียนรายงานการวิจัยทางการพยาบาล											
22	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับหลักการเขียนรายงานการวิจัยทางการพยาบาลให้มีคุณภาพดี											
23	ฉันมีความรู้ในหลักการเขียนข้อเสนอแนะนำไปสู่การทำวิจัยทางการพยาบาลครั้งต่อไป											
24	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้											

ข้อ	รายการข้อความ	สภาพที่เป็นอยู่จริง						สภาพที่คาดหวัง				
		5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
	ด้านความรู้											
25	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับการเขียนอ้างอิง											
26	ฉันมีความรู้ในการเขียนข้อจำกัดการวิจัยทางการพยาบาล											
27	ฉันมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการเผยแพร่ผลงานการวิจัย											
	ด้านทักษะ											
28	ฉันสามารถอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการการทำวิจัยทางการพยาบาล											
29	ฉันสามารถระบุความเป็นมาของปัญหาวิจัยทางการพยาบาลที่แสดงถึงความสำคัญของเรื่องที่ทำวิจัยทางการพยาบาล											
30	ฉันสามารถตั้งคำถามการวิจัยทางการพยาบาล											
31	ฉันสามารถสืบค้นเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ											
32	ฉันสามารถนำแนวคิด/ทฤษฎีมาทำการวิจัยทางการพยาบาล											
33	ฉันสามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล											
34	ฉันสามารถระบุตัวแปรการวิจัยทางการพยาบาล											
35	ฉันสามารถเลือกตัวแปรที่มีความเหมาะสมกับการวิจัยทางการพยาบาล											
36	ฉันสามารถระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม											
37	ฉันสามารถระบุสมมุติฐานทางการวิจัยทางการพยาบาล											

ข้อ	รายการข้อความ	สภาพที่เป็นอยู่จริง						สภาพที่คาดหวัง				
		5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
	ด้านทักษะ											
38	ฉันสามารถตั้งสมมติฐานทางการวิจัยทางการพยาบาล											
39	ฉันสามารถออกแบบการวิจัยทางการพยาบาลที่สามารถค้นหาคำตอบที่ครอบคลุมปัญหาการวิจัยทางการพยาบาล											
40	ฉันสามารถตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทางการพยาบาล											
41	ฉันสามารถใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม											
42	ฉันสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสร้างข้อสรุป การวิเคราะห์เนื้อหา การแปลข้อมูล											
43	ฉันสามารถสรุปผลการวิจัยที่มีความกระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย											
44	ฉันสามารถแปลผลข้อค้นพบจากการวิจัยทางการพยาบาล/อธิบายตลอดจนให้เหตุผลข้อค้นพบจากการวิจัยทางการพยาบาล											
45	ฉันสามารถเขียนรายงานการวิจัยให้มีคุณภาพได้											
46	ฉันสามารถเขียนรายการอ้างอิงตามรูปแบบที่วิทยาลัยกำหนด											
47	ฉันสามารถเขียนให้เห็นผลการวิจัยทางการพยาบาลที่ค้นพบนำไปใช้ประโยชน์ทางการพยาบาลได้											
48	ฉันสามารถเขียนบทความวิจัยทางการพยาบาลลงวารสาร											

ข้อ	รายการข้อความ	สภาพที่เป็นอยู่จริง						สภาพที่คาดหวัง				
		5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
	ด้านทักษะ											
49	ฉันสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในในการพัฒนาวิชาชีพพยาบาลได้											
	ด้านเจตคติ											
50	ฉันอุทิศเวลาทำงานวิจัยให้ได้ผลดี											
51	ฉันทำวิจัยสำเร็จและเป็นไปตามเวลาที่กำหนด											
52	ฉันทำวิจัยด้วยความรอบคอบ											
53	ฉันทำวิจัยโดยใช้อิสระของความคิด											
54	ฉันรู้สึกว่าตนเองเป็นคนอยากรู้อยากเห็นแม้จะเป็นเรื่องเล็กน้อย											
55	ฉันต้องการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยด้วยตนเอง											
56	ฉันคิดว่าลักษณะของวิชาวิจัยทางการพยาบาลจะช่วยให้มีความรู้เกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ได้											
57	ฉันชอบสำรวจข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจ											
58	ฉันชอบค้นหาความรู้/ข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่ออธิบายปัญหาที่พบ											
59	ฉันกระตือรือร้นในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นวิจัย											
60	ฉันมักจะรีบทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จสิ้นก่อนถึงกำหนดส่ง											
61	ฉันมีความมุ่งมั่นต้องการทำวิจัยให้สำเร็จ											
62	ฉันสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกการศึกษาวิจัยทางการพยาบาล											
63	ฉันเป็นคนที่ยอมรับคำวิจารย์ของคนอื่น											

ข้อ	รายการข้อความ	สภาพที่เป็นอยู่จริง						สภาพที่คาดหวัง				
		5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
	ด้านเจตคติ											
64	ฉันทุ่มเทพยายามเรียนวิชาวิจัยทางการพยาบาลนี้มาก											
65	ฉันคิดว่าการเรียนวิชาวิจัยทำให้ได้กระบวนการคิดที่เป็นระบบมากยิ่งขึ้น											
66	ฉันรู้สึกกระตือรือร้นทุกครั้งที่จะได้เรียนในวิชาวิจัยทางการพยาบาล											
67	ฉันเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดในการเรียนวิชาวิจัยทางการพยาบาลได้											
68	ฉันมีความซื่อสัตย์ในการดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอน											
69	ฉันคิดว่าวิชาวิจัยทางการพยาบาลมีความสำคัญต่อการทำงานในอนาคต											
70	ฉันชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายในวิชาการวิจัยทางการพยาบาล											
71	ฉันมั่นใจว่าตนเองมีทักษะการทำวิจัยทางการพยาบาล											
72	ฉันเชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการสืบค้นข้อมูลในการวิจัยทางการพยาบาลได้											
73	ฉันมีความรับผิดชอบต่อกลุ่มตัวอย่างที่ทำวิจัย											
74	ฉันเชื่อว่าสามารถนำความรู้ในวิชาวิจัยทางการพยาบาลมาประยุกต์ใช้ในการเรียนวิชาอื่นได้											
75	ฉันเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่นพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยของตนให้ถูกต้อง											

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ฉ หนังสือขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มและรายชื่อผู้ที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

ที่ อว 8606 เทจา/พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

27 ตุลาคม 2563

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

เรียน

ด้วย นางสาวจิราพร สุวรรณสารคุณ รหัสประจำตัว 59264304 นักศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล" มีความประสงค์ขอเชิญท่าน เข้าร่วมสนทนากลุ่ม เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา รายละเอียดเพิ่มเติมต่างๆ บัณฑิตวิทยาลัย ขออนุญาตให้ นางสาวจิราพร สุวรรณสารคุณ หมายเลขโทรศัพท์ 089-257-9643 เป็นผู้ประสานงานโดยตรงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.อธิกมาส มากจุ้ย)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

รายนามผู้ที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

1. ดร.พัชรินทร์ สมบูรณ์	หัวหน้าศูนย์ฝึกอบรมและแพทย์ศาสตร์ศึกษา ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี
2. ดร.เยาวลักษณ์ มีบุญมาก	รองผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี
3. ดร.นาตยา ปริกัมศีล	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ โรงพยาบาลโพธาราม
4. ดร.สมหญิง ลมูลพักตร์	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลโพธาราม
5. ดร.บรรณฑวรรณ หิรัญเคราะห์	อาจารย์หน่วยบริหารทรัพยากรบุคคล และวิเทศสัมพันธ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช
6. อาจารย์อ้อมใจ ผลกายา	หัวหน้าหน่วยกิจกรรมนักศึกษา และทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช
7. อาจารย์ลักษณา บุญมี	อาจารย์สาขาพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี

รูปภาพการสนทนากลุ่ม

รูปภาพการสนทนากลุ่ม

ภาคผนวก ช ประเด็นสนทนากลุ่มที่ใช้ในการวิจัย

การจัดสนทนา

เรื่อง

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

.....

.

เอกสารฉบับนี้ มี 2 ส่วน คือ

1. คำชี้แจงและประเด็นการสนทากลุ่ม
2. ข้อมูลประกอบการพิจารณา (ลการวิจัย)

คำชี้แจง

เอกสารประกอบการสนทนากลุ่มนี้ เป็นเอกสารที่อยู่ในขั้นตอนที่มีความสำคัญยิ่งต่อการศึกษาวิจัย กล่าวคือ เป็นขั้นตอนการหาสาเหตุและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

หลังจากที่ท่านได้พิจารณาแนวทางการสนทนากลุ่มและศึกษารายละเอียดประกอบการพิจารณาแล้ว การให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ตลอดจนการโต้แย้งอย่างมีเหตุผลของท่าน จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลต่อไป

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้

นางสาวจิราพร สุวรรณสารคุณ

นิสิตปริญญาโท สาขาวิธีวิทยการวิจัยทางการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

การจัดสนทนา

เรื่อง

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาล ของนักศึกษาพยาบาล

.....

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์สาเหตุ และเสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาล นักศึกษาพยาบาล ในการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล 3 ด้านดังนี้

1. ด้านความรู้ 2. ด้านทักษะ 3. ด้านเจตคติ

1.ความต้องการจำเป็นในด้านที่ 1ด้านความรู้

1.1ท่านวิเคราะห์สาเหตุด้านความรู้ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วยอะไรบ้าง

1.2 ท่านคิดว่าควรใช้วิธีการหรือแนวทางใดในการแก้ปัญหาด้านความรู้ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อย่างไร

2. ความต้องการจำเป็นในด้านที่ 2 ด้านทักษะ

2.1ท่านวิเคราะห์สาเหตุด้านทักษะในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วยอะไรบ้าง

2.2 ท่านคิดว่าควรใช้วิธีการหรือแนวทางใดในการแก้ปัญหาด้านทักษะในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อย่างไร

2. ความต้องการจำเป็นในด้านที่ 3 ด้านเจตคติ

3.1ท่านวิเคราะห์สาเหตุด้านเจตคติในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วยอะไรบ้าง

3.2 ท่านคิดว่าควรใช้วิธีการหรือแนวทางใดในการแก้ปัญหาด้านเจตคติในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล อย่างไร

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

ด้านความรู้

มีความรู้การกำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยทางการพยาบาล

ด้านทักษะ

สามารถอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการการทำวิจัยทางการพยาบาล

ด้านเจตคติ

อุทิศเวลาทำงานวิจัยให้ได้ผลดี

ทำวิจัยโดยใช้อิสระของความคิด

ต้องการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นการวิจัยด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
2. เพื่อวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

นิยามศัพท์เฉพาะ

สมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาล หมายถึง คุณลักษณะด้านความรู้ ทักษะ เจตคติในการวิจัยที่นักศึกษาพยาบาลจำเป็นต้องมีเพื่อให้สามารถพัฒนาวิชาชีพพยาบาลด้านการวิจัยที่เหมาะสม ถูกต้อง ตามสภาพความเป็นจริงตามกระบวนการและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้

ความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาล หมายถึง ความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็นตามสมรรถนะด้านการวิจัยในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติในการวิจัย ที่นักศึกษาพยาบาลต้องมีเพื่อให้สามารถพัฒนาวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพ

การประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ หมายถึง การประเมินความต้องการจำเป็นที่ให้ข้อมูลครบถ้วนประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ การระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็น และการกำหนดแนวทางแก้ไข

สาเหตุที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาล หมายถึง สาเหตุที่นำไปสู่การเกิดความต้องการจำเป็นต่อสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาล หมายถึง วิธีการที่ใช้ในการพัฒนานักศึกษาพยาบาลด้านการวิจัยทางการพยาบาลทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติในการวิจัยทางการพยาบาล

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคผนวก ซ หนังสือขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

รหัสโครงการ: REC 62.1227-059-6752

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย): การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยทางการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล

ชื่อโครงการ (ภาษาอังกฤษ): Needs Assessment for the Development of Nursing Research Competencies for Nursing Students

ผู้วิจัยหลัก: นางสาวจิราพร สุวรรณสารคุณ **สังกัด:** คณะศึกษาศาสตร์

เอกสารที่รับรอง:

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เวอร์ชั่น 01 ฉบับลงวันที่ 27 ธันวาคม 2562
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เวอร์ชั่น 02 ฉบับลงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563

ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยยึดหลักเกณฑ์ตามคำประกาศ เฮลซิงกิ (Declaration of Helsinki) และมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมายข้อบังคับ และข้อกำหนดภายในประเทศ โดยขอให้รายงานฉบับสมบูรณ์เมื่อโครงการเสร็จสิ้น

(ศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ศรีอมรศักดิ์)
ประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

หมายเลขใบรับรอง COE 63.0212-015
วันที่รับรอง: 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2563
วันหมดอายุ: 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2564

สำนักงานบริหารการวิจัย นวัตกรรมและการสร้างสรรค์
6 ถนนราชมรรคาใน ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000
โทร 0-3425-5808 โทรสาร (Fax) : 0-3425-5808
email : su.ethicshuman@gmail.com

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวจิราพร สุวรรณสารคุณ
วัน เดือน ปี เกิด	28 ก.ค.2520
สถานที่เกิด	ราชบุรี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2543 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	27 ม.1 ต.ชำแระ อ.โพธาราม จ.ราชบุรี 70120